

TALOUSARVIO 2020

TALOUSSUUNNITELMA 2020-2022

Nurmijärvi

VUODEN 2020 TALOUSARVION TÄYTÄNTÖÖNPANO-OHJE

YLEISPERUSTELUT	1
Nurmijärven kuntastrategia 2018-2025	25
 KÄYTTÖTALOUSOSA	
Konsernipalvelut	47
Hallintopalvelut	
Henkilöstöpalvelut	
Talouspalvelut	
Viestintä- ja markkinointipalvelut	
Elinvoima- ja kuntakehityspalvelut	
Yhteiset toiminnot	
Tarkastuslautakunta	
 Sivistys- ja hyvinvointitoimiala.....	61
Hallinto- ja talouspalvelut	
Koulutuspalvelut	
Varhaiskasvatuspalvelut	
Kirjasto- ja kulttuuripalvelut	
Nuorisopalvelut	
Liikuntapalvelut	
Hyvinvointipalvelut	
 Ympäristötoimiala.....	85
Tekninen keskus	
Tilakeskus	
Hallinto- ja talouspalvelut	
Keski-Uudenmaan pelastuslaitos	
Keski-Uudenmaan ympäristökeskus	
Maankäyttö ja kaavoitus	
Omaisuuksien tuotot ja hallinta	
 Sosiaali- ja terveystalouden palvelut.....	105

TULOSLASKELMAOSA	109
INVESTOINTIOSA	115
RAHOITUSOSA	135
LIIKELAITOKSET	
Nurmijärven Vesi -liikelaitos	143
Aleksia -liikelaitos	149
TYTÄRYHTEISÖT	
Kiinteistö Oy Aitohelmi	159
Kiinteistö Oy Aleksis Kiventie 14	160
Kiinteistö Oy Klaukkalan Säästökeskus.....	161
Kiinteistö Oy Nurmijärven Virastotalo.....	162
Nurmijärven Sähkö Oy	163
Nurmijärven Vuokra-asunnot Oy	165
Rajamäen Uimahalli Oy	167
LIITTEET	
Henkilöstösuunnitelma	171
Kaavoitusohjelmat.....	183
Kunnallistekniikan rakentamisen periaatteet	197
Maankäytön toteutusohjelma	203
Luettelo Nurmijärven kunnan maksuista ja taksoista.....	229
Yhteenveto avustuksista.....	235
Sisäiset toimintatuotot ja –kulut.....	241
Keski-Uudenmaan sote-kuntayhtymän talousarvio.....	245

Vuoden 2020 talousarvion täytäntöönpano-ohje vahvistettu
kunnanhallituksessa 2.12.2019 (KH 281/2019)

Talousarvio 2020 ja taloussuunnitelma 2020-2022 vahvistettu
valtuustossa 13.11.2019 (KV 87/2019)

VUODEN 2020 TALOUSARVION TÄYTÄNTÖÖNPANO-OHJE

	sivu
1. Talousarvion sitovuus ja käyttösuunnitelmien laadinta	1
2. Toiminnan ja talouden seuranta kuntakonsernissa	4
3. Taloutta koskevat säännöt ja sisäisen valvonnan ohjeet	6
4. Vahingonkorvausten perimisvelvollisuus ja maksuoikeus	7
5. Kunnalle tulevien suoritusten muuttaminen ja niistä lykkäyksien ja vapautuksen myöntäminen	7
6. Saatavien perintä ja poistaminen tileistä	7
7. Arvonlisäveron vaikutuksia	7
8. Avustukset	9
9. Ostolaskut	9
10. Harmaan talouden torjunta	9
11. Kiinteistöjen kunnossapito ja hoito	9
12. Uudisrakentaminen, kaavoitus- ja maankäytön toteuttamisohjelmat	10
13. Konsernihallinto	10
14. Hankinnat ja varastot	11

1. TALOUSARVION SITOVUUS JA KÄYTTÖSUUNNITELMIEN LAADINTA

Yleistä

Valtuusto on hyväksynyt 13.11.2019 talousarvion ja -suunnitelman vuosille 2020–2022. Talousarvioon ja -suunnitelmaan sisältyvät mm. Nurmijärven kuntastrategia vuosille 2018–2025, toimialojen ja liikelaitosten kuntastrategiasta johdetut vuositavoitteet, keskeiset muutokset toiminnassa vuonna 2020 sekä osoitettu sitovat käyttötalouden ja investointien määrärahat, joilla toiminta rahoitetaan. Talousarvioon on koottu myös keskeisimmät tulosalueiden perustiedot kuten henkilöstömäärä ja suoritettuja.

Kuntalain mukaan kunnan toiminnassa ja taloushoidossa on noudatettava valtuuston hyväksymää talousarviota. Talousarvio sitoo toimielimiä ja henkilöstöä ja on samalla valtuuston toiminnan ja talouden ohjausväline. Siihen tehtävistä muutoksista päättää sitovuusmääräykset huomioon ottaen valtuusto.

Talousarviomuutokset

Talousarvion määrärahojen ylityspaine tai tuloarvioiden alitusuhka tulee ensisijaisesti pyrkiä kattamaan tilikauden aikana toimialan sisällä toteutettavien määrärahasiirroin. Myös talousarviossa asettuja vuositavoitteita tulee talousarviovuoden aikana muuttaa tai poistaa, mikäli tavoitteen toteuttaminen muuttuu jostakin syystä mahdottomaksi.

Talousarvioon tehtävät muutokset on esitettävä valtuustolle siten, että valtuusto ehtii käsitellä muutosehdotukset talousarviovuoden aikana. Talousarvion muutosehdotukset perusteluineen esitellään pääsääntöisesti valtuustolle raportoitavien osavuositarkastusten yhteydessä.

Kiireelliset ja taloudellisilta ja toiminnallisilta vaikutuksiltaan merkittävät muutokset tulee tuoda kuitenkin viipymättä valtuuston käsiteltäväksi.

Määräraha- ja tuloarviomuutosten yhteydessä on selvitettävä niiden vaikutukset tarvittaessa asetettuihin tavoitteisiin ja tehtävä myös perustellut esitykset tavoitteiden muutoksiksi.

Nurmijärvi

Määräraha, tuloarvio, sisäiset menot ja poistot

Määräraha on valtuuston talousarviossa toimialalle myöntämä euromäärältään, käyttötarkoitukseltaan rajattu valtuutus varojen käyttämiseen.

Tuloarvio on valtuuston talousarviossa toimialalle asettama tulotavoite.

Talousarvion määrärahoihin ja tuloarvioihin sisältyvät myös sisäiset erät.

Suunnitelman mukaiset poistot ovat pitkävaikutteisten hankintamenojen kirjanpidollisia jaksoituksia. Poistoilla kunta jakaa pitkävaikutteisesta hankinnasta aiheutuvan kulun usealle tilikaudelle hankitun hyödykkeen vaikutusajan mukaisesti.

Investointiosassa käsitellään aktivoitavat hankintamenot. Talousarviossa käsitellään investoin-

Talousarvion sitovuus

Talousarvion sitovia eriä ovat kuntalain 110 §:n mukaisesti valtuuston hyväksymät kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden tavoitteet ja niiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot. Sitovuus koskee talousarviovuoden 2020 tavoitteita, määrärahoja ja tuloarvioita. Suunnitelma-
vuosien 2021-2022 sitovuus on ohjeellinen.

Talousarviossa käyttötalous on valtuustoon nähden sitova pääsääntöisesti toimialoitain niin, että sitovuus on toimintatuottojen ja -kulujen erotus eli netto (toimintakate). Toimialatasoisesta sitovuudesta poikkeaa Omaisuuden tuotot- ja hallinta tulosalue, joka on valtuustoon nähden sitova toimintakatetasolla. Lisäksi toimialatason sitovuudesta poikkeavat Keski-Uudenmaan pelastuslaitoksen sekä Keski-Uudenmaan ympäristökeskuk-
sen tulosityksiköiden määrärahat, jotka ovat valtuustoon nähden sitovia toimintakatetasolla. Määrärahoihin ja tuloarvioihin sisältyy sisäiset erät.

Liikelaitosten palveluiden hinnantarkistuksiin on pyydettyvä omistajaohjausta asetettujen periaatteiden mukaisesti.

Talousarviovuoden kuntastrategiaa toteuttavat vuosittavoitteet ovat sitovia valtuustoon nähden.

tiosassa talonrakennushankkeet, jotka ovat vähintään 30 000 euroa ja muut hankkeet, jotka ovat arvoltaan vähintään 10 000 euroa sekä ensikertainen kalustaminen. Myös maa-alue- ja osakehankinnat kuuluvat investointiosaan. Jos hankkeen toteutuminen viivästyy talousarviossa arvioidusta aikataulusta, voidaan investointi jaksoittaa valtuuston päätöksellä uudelleen seuraaville vuosille poistamalla investointimääräraha kuluvaan vuoden talousarviosta ja hakemalla vastaava käyttämättä jäänyt investointimääräraha joko uuden talousarviovuoden talousarviovalmistelun yhteydessä tai uuden talousarviovuoden aikana talousarviomuutoksena, mikäli tarve muutokselle on syntynyt tulevan vuoden talousarvion vahvistamisen jälkeen. Investointitoiminnan rahoitusosuuksina esitetään mm. arvioidut valtion ja muiden yhteisöjen rahoitusosuudet ja omaisuuden myyntituotot. Myyntituotot tuloutetaan tuloslaskelmaan. Kaavoitus sopimuksiin liittyvät maa-aluehankinnat kirjataan talousarvion investointiosaan ja ne edellyttävät siksi myös määrärahaa.

Investointiosassa määrärahojen ja rahoitusosuuksien erotus (nettomääräraha) on sitova valtuustoon nähden hankekohtaisesti. Pääsäännöstä poikkeavat talonrakennushankkeet, joissa tekninen lautakunta voi tehdä talonrakennushankkeiden kesken vähäisiä määräraha-siirtoja, sillä edellytyksellä, että valtuuston päättämät hankkeet toteutetaan talousarvion mukaisessa laajuudessa.

Tuloslaskelmaosassa valtuustoon nähden sitovia eriä ovat verotulot, valtionosuudet sekä rahoitus-
tuottojen ja -kulujen netto.

Rahoituslaskelmaosassa valtuustoon nähden sitovia eriä ovat antolainauksen muutokset, joka muodostuu antolainasaamisten lisäysten ja vähennysten erotuksesta sekä lainakannan muutokset, joka muodostuu lainojen lisäysten ja vähennysten erotuksesta.

Liikelaitosten tuloslaskelmissa sitova taso on tilikauden 2020 yli-/ alijäämä ja rahoituslaskelmissa nettoinvestoinnit ja lainakannan muutos.

Aleksia -liikelaitoksen taseella saa olla enintään 200 000 euron kumulatiivinen yli- tai alijäämä tilivuoden tilinpäätöksessä.

Nurmijärvi

Käyttösuunnitelma ja liikelaitosten talousarviot

Kuntastrategiaan perustuvat vuositavoitteet on talousarviossa esitetty strategialinjauksittain. Määrärahat ja tuloarviot on talousarviossa esitetty pääosin tulosalueittain. Toimialat laativat näihin perustuen käyttösuunnitelmansa.

Liikelaitosten johtokunnat hyväksyvät lopullisen talousarvionsa 31.12.2019 mennessä ottaen huomioon Kuntaliiton suosituksen kunnan talousarvion ja -suunnitelman laadinnasta.

Toimialat voivat käyttötaloussuunnitelmassa ja liikelaitokset talousarviossaan asettaa valtuustotason tavoitteista johdettuna lautakunta-/johtokuntatasoisia alemman tason sitovia osatavoitteita. Osatavoitteet asetetaan toiminnalle ja taloudelle siten, että ne noudattavat kuntastrategiaa, niiden toteutumiseen voidaan toimialalla vaikuttaa, ja että niiden toteutumista voidaan seurata konkreettisesti mitaten lautakunnan/liikelaitoksen edellyttämässä aikataulussa. Tavoit-

teita voidaan asettaa toiminnan taloudellisuu-
delle, tuottavuudelle ja vaikuttavuudelle. Käyttö-
suunnitelman esitysmuoto voi noudattaa talous-
arvion esitysmuotoa ja rakennetta.

Toimialojen on pitädyttävä vain välttämättö-
missä hankinnoissa ja rekrytoinneissa. Käyttöku-
lujen hillitseminen on merkittävin talouden hallin-
takeino. Käyttötalouden sitovuustaso on netto-
menot. Mikäli tuloarviolittyy tai määräraha-arvio
alittuu talousarviosta, parantunut toimintakate
tulee viedä muutoksena valtuustoon. Tällöin esi-
merkiksi tuloarvion oleellisesti ylittyessä talous-
arviosta, ylitystä vastaavaa osuutta toimintaku-
luissa ei saa kasvattaa toimintakatteen säilyttä-
miseksi talousarvion tasossa.

Kunnanhallitus tai valtuusto tekee linjauksen uu-
den toiminnan aloittamisesta joko talousarvion
hyväksymisen yhteydessä tai erillispäätöksellä
toimialan esityksestä.

Käyttösuunnitelmien laatijat

Käyttösuunnitelman hyväksyvät ja sen toteutumisesta raportoivat toimialat ovat
tulosalueittain/ toiminnoittain seuraavat:

Toimiala/ tulosalue

Käyttösuunnitelman hyväksyjä

Konsernipalvelut

Hallintopalvelut
Henkilöstöpalvelut
Talouspalvelut
Viestintä- ja markkinointipalvelut
Elinvoima- ja kuntakehityspalvelut
Yhteiset toiminnot
Tarkastuslautakunta

kunnanjohtaja
kunnanjohtaja
kunnanjohtaja
kunnanjohtaja
elinvoimalautakunta
kunnanjohtaja
tarkastuslautakunta

Sivistys- ja hyvinvointitoimiala

Hallinto- ja talouspalvelut
Koulutuspalvelut
Varhaiskasvatuspalvelut
Kirjasto- ja kulttuuripalvelut
Nuorisopalvelut
Liikuntapalvelut
Hyvinvointipalvelut

sivistyslautakunta
sivistyslautakunta
sivistyslautakunta
sivistyslautakunta
sivistyslautakunta
hyvinvointilautakunta
hyvinvointilautakunta

Nurmijärvi

Ympäristötoimiala

Tekninen keskus
Tilakeskus
Hallinto- ja talouspalvelut

Keski-Uudenmaan pelastuslaitos
Keski-Uudenmaan ympäristökeskus
Maankäyttö ja kaavoitus

Omaisuuksien tuotot ja hallinta

Liikelaitokset

Nurmijärven Vesi
Aleksia

tekniikka
tekniikka
tekniikka sekä asemakaavoitus- ja
rakennuslautakunta rakennusvalvonnan osalta
tekniikka
tekniikka
elinvoimalautakunta maankäytön ja yleiskaavoituksen
osalta sekä asemakaavoitus- ja rakennuslautakunta ase-
makaavoituksen ja kiinteistö- ja mittauslaitoksen osalta
elinvoimalautakunta

Nurmijärven Vesi -liikelaitoksen johtokunta
Aleksia-liikelaitoksen johtokunta

Kalustohankintoja koskevista investointien kokonaismäärärahoista on toimialojen myös tehtävä erillinen käyttösuunnitelma. Suunnitelma on mm. hankintojen ja tilintarkastuksen käytettävissä.

2. TOIMINNAN JA TALOUDEN SEURANTA KUNTAKONSERNISSA

Valtuustolle raportoidaan valtuustoon nähden sitovien vuositavoitteiden sekä käyttötalous-osan, investointiosan, tuloslaskelmaosan ja rahoitusosan toteutumisesta. Myös eri yhteistyötahojen kanssa tehtävien projektien ja hankkeiden etenemisestä raportoidaan muun raportoinnin yhteydessä.

Toimialojen on pidettävä yhteyttä kuntayhtymien ja muiden yhteistyötahojen kunnan edustajiin ja huolehdittava, että kyseisten yhteistyötahojen toiminnasta raportoidaan.

Kaikki raportit laaditaan tiiviissä muodossa toimiala- ja hanketasoisina.

Toimialajohtajat ja keskuksen johtaja laativat toimialoista ja keskuksesta yhteenvedon.

Toiminnan ja talouden raportointi

Kunnan, kunnan liikelaitosten ja tytäryhteisöjen toiminnan ja talouden toteutumisesta raportoidaan valtuustolle osavuositarkastuksissa neljännesvuosittain. Viimeinen raportointi tapahtuu tilinpäätöksessä.

Henkilöstöpalvelut raportoivat henkilöstömäärän (vakituiset, määräaikaiset, sijaiset), palkka-kustannusten ja erilliskorvausten kehityksestä osavuositarkastusten yhteydessä.

Kunnan ja sen liikelaitosten toimintaa ja taloutta seurataan säännöllisesti pääosin kuukausittain kunnan johtoryhmässä, toimialojen ja liikelaitosten johtoryhmissä ja tulosalueilla sekä niistä raportoidaan lautakunnille ja johtokunnille. Seurataan kuuluu sisäinen valvonta ja riskien hallinta.

Kunnan tytäryhteisöjen tulee seurata hallintoelimiään omaa toimintaansa ja raportoida kuntakonsernin kannalta merkittävistä taloudellisista ja/tai toiminnallisista asioista kuntaemolle myös osavuositarkastusaikojen välillä

Nurmijärvi

Osavuositarkastukset

Osavuositarkastukset annetaan valtuustolle seuraavasti:

Osavuositarkastus 1.1.-31.3.2019 (OVK I),
toukokuussa

Osavuositarkastus 1.1.-30.6.2019 (OVK II),
syyskuussa

Osavuositarkastus 1.1.-30.9.2019 (OVK III),
marraskuussa

Osavuositarkastuksissa kunnan toimialat ja liikelaitokset raportoivat kuntastrategiasta johdettujen vuositavoitteiden, käyttötalouden ja investointien toteutumisesta. Osavuositarkastuksissa annetaan

ennuste myös tilikauden lopun toteumasta sekä viimeisessä osavuositarkastuksessa 1.1.-30.9.2019 varsinainen tilinpäätösennuste.

Kunnan tytäryhteisöt raportoivat myös toiminnan ja talouden toteutumisesta osavuositarkastuksissa sekä toimittavat hallintoelimensä käsittelypöytäkirjat sähköisenä kunnan talous-palveluille.

Talouspalvelut ohjeistaa kunnan toimialoja, liikelaitoksia ja tytäryhteisöjä osavuositarkastusten tarkemmasta sisällöstä ja aikataulutuksesta talousarviovuoden aikana.

3. TALOUTTA KOSKEVAT SÄÄNNÖT JA SISÄISEN VALVONNAN OHJEET

Kunnan taloudenhoidossa noudatetaan valtuuston hyväksymää hallintosääntöä ja kunnanhallituksen antamia sisäisen valvonnan ohjeita.

Sisäisen valvonnan ohjeissa on selvitetty menojen ja tulojen valvontaa, tositteiden sisältö-vaatimukset, hyväksymis- ja asiataarkastuskäytännöt, menojen suorittamisen ja tulojen kantamisen, maksujen lykkäämisen ja käteiskassojen hoitamisen ohjeet. Määrärahojen käyttöön liittyy vastuuta, joka edellyttää ohjeiston tuntemista.

Toimialojen tositteiden hyväksymis-, vastaanotto-/asiataarkastusoikeudet myöntää käyttösuunnitelman hyväksyjä. Em. oikeuksia ei saa delegoida.

Tositteesta täytyy käydä selväkielisesti ilmi tositteen tarkoitus ja siihen merkitään asiasta mahdollisesti tehdyn päätöksen tiedot. Rahoitusosuuksien maksamisen on aina perustuttava kunnan toimielimen tai viranhaltijan tekemään päätökseen.

Kunkin viranhaltijan/työntekijän henkilökohtaiset laskut voi hyväksyä vain organisaation mukainen esimies.

Hyväksyjän on ennen hyväksymistään varmistettava, että tositteessa on vastaanotto-/asiataarkastusmerkintä ja että hankintaan on käytettävissä määrärahaa. Hyväksyjä vastaa siitä, että tosite on muodollisesti ja asiallisesti oikein, tavara, työsuoritus tai muu palvelu on merkitty vastaanotetuksi ja että siinä on oikea tiliointi (sisäisen valvonnan ohje kohta 10.2)

Ostolaskut asiataarkastetaan ja hyväksytään sähköisellä järjestelmällä. Käyttösuunnitelman hyväksyjän päätöksiin perustuvat asiataarkastus- ja hyväksymisoikeudet ja niiden muutokset annetaan kirjallisesti erikseen annettavien ohjeiden

mukaisesti. Mahdollisia manuaalisia vastaanotto- ja hyväksymisallekirjoituksia var-ten pitää toimialalla olla allekirjoittajien nimikirjoitusnäytteet (sisäisen valvonnan ohje 10.2). Kassamaksuihin on toistaiseksi lisäksi liitettävä kunnan pankkitilin käyttäjäksi valtuutetun viranhaltijan/työntekijän allekirjoitus.

Ennakkonpidätyksenalaiset palkat ja palkkiot maksetaan henkilöstöpalveluiden palkanlaskennan kautta sinne toimitetun aineiston perusteella.

Matkalaskujen käsittelyssä käytetään sähköistä Populus- matkanhallintajärjestelmää.

Myyntilaskutukset tehdään kunnan tulosalueilla ja liikelaitoksissa. Laskutukset tulee hoitaa ilman viivästymistä, koska laskutukset jo muutenkin tehdään pääosin jälkikäteen palvelun tuottamisen jo tapahduttua. Laskutuksissa käytetään keskitettyä Sarastian hoitamaa myyntireskonttaraa.

Saamisten maksukehotukset sekä perintätoimenpiteet hoitaa Intrum Justitia. Perintätoimenpiteiden seuranta tehdään Sarastiassa.

Kunnan talouspalveluista saa tarpeen mukaan ohjeita ja opastusta laskutuskäytännöistä.

Maksut ja taksat

Kunnan palveluista ja muista suoritteista perittävien maksujen yleisenä perusteena käytetään valtuuston päätöksen mukaisesti omakustannusperustetta tai maksukykyperustetta. Maksujen ja taksojen taso on pidettävä ajanmukaisella tasolla. Luettelo maksuista on talousarvion liitteinä.

Tilipuitteet

Listaus ajantasaisista laskentatunnisteista ja tilipuitteista löytyy Myllystä, Talous-sivulta.

4. VAHINGONKORVAUSTEN PERIMISVELVOLLISUUS JA MAKSUOIKEUS

Kunnalle aiheutettujen vahinkojen seuraukset ja korvaukset tulee laskuttaa syntyneitä kuluja vastaavina vahingon aiheuttaneelta toimialojen toimesta.

Kunnan suorittamien vahingonkorvausten maksuoikeutta saa käyttää myönnettyjen määrärahojen rajoissa ja vain viranhaltija, jolla on määrärahojen käytön hyväksymisoikeus.

Ratkaisuvallan siirtämisestä päätetään kunkin toimielimen toimintasäännössä.

Vahingonkorvauksen myöntäminen edellyttää hallinnollisen päätöksen tekemistä.

Vahingonkorvausten eurorajat ovat: Lautakunnat (voi delegoida), keskushallinnon toimialan johtaja enintään 20 000 euroa, kunnanjohtaja enintään 50 000 euroa ja kunnanhallitus yli 50 000 euroa.

5. KUNNALLE TULEVIEN SUORISTUSTEN MUUTTAMINEN JA NIISTÄ LYKKÄYKSEN TAI VAPAUTUKSEN MYÖNTÄMINEN

Kunnalle tulevien suoristusten muuttamista ja niistä vapauttamista perustellusta syystä on oikeus tehdä myönnettyjen määrärahojen rajoissa ja vain viranhaltijalla, jolla on määrärahojen käytön hyväksymisoikeus. Suoristusten lykkääminen, muuttaminen, vapauttaminen edellyttää hallinnollisen päätöksen tekemistä.

Suoristusten lykkäämisen, muuttamisen, vapauttamisen eurorajat ovat: Lautakunnat (voi delegoida), keskushallinnon toimialan johtaja enintään 20 000 euroa,

kunnanjohtaja enintään 50 000 euroa ja kunnanhallitus yli 50 000 euroa.

Maksujen lykkäämisoikeus on määritelty kunnanhallituksen antamissa sisäisen valvonnan ohjeiden kohdassa 10.4. Ohjeiden mukainen saamisen maksuajan lykkäys (saamisen maksusuunnitelma) on kuusi kuukautta (6 kk). Lykkäysajalta peritään viivästysseuraukset.

6. SAATAVIEN PERINTÄ JA POISTAMINEN TILEISTÄ

Epävarmat yli vuoden vanhat saamiset poistetaan epäkuranteina kirjanpidosta.

Poistoista päättää talousjohtaja kunnanhallituksen toimintasäännön perusteella. Perintätoimia täytyy jatkaa luottotappiokirjauksista huolimatta, mikäli perintään on perusteet olemassa.

Velkajärjestelyihin, pakkohuutokauppoihin ja konkurssivalvontoihin liittyvät selvitykset tehdään keskitetysti kunnan hallintopalveluissa/ perintäpalveluiden tuottajalla toimialojen kanssa yhteistyössä.

7. ARVONLISÄVERON VAIKUTUKSIA

Arvonlisäveron yleinen verokanta on toistaiseksi 24. Elintarvikkeissa, ravintola- ja ateriapalveluissa sekä muissa arvonlisäverolain 85 § mukaisissa tuotteissa verokanta on 14 %. Arvonlisäverolain 85 a §:n mukaisissa tuotteissa ja palveluissa verokanta on 10 %. Näitä ovat muun muassa lääkkeet, kirjat, henkilökuljetus, majoituspalvelut, urheilu- ja viihdetapahtumien pääsymaksut.

Kunnan toiminnot jakautuvat verolliseen ja verottomaan. Arvonlisävero saadaan vähentää verollisessa toiminnassa. Verottomassa toiminnassa suoritettu veromäärä saadaan valtiolta palautuksena.

Tulosalueen määrärahoissa on mukana vain veron perusteena oleva hankintahinta (ei alv:a). Arvonlisäveroon liittyviä kirjaus- ym. ohjeita antaa kunnan talouspalvelut.

Nurmijärvi

Laskennallinen 5 %:n alv

Kunta saa ottaa palautuksena laskennallista arvonlisäveroa 5 % palvelun loppuhinnasta mm. terveydenhoidon, sairaanhoidon ja sosiaalihuollon arvonlisäverottomista hankinnoista sekä tällaisen toiminnan harjoittajalle myönnetystä avustuksesta. KHO:n 15.9.2008 antaman ratkaisun mukaan on kysymys palautukseen oikeuttavasta kunnan antamasta tuesta toiminnan harjoittajalle

Edustusmenojen ja yksityiskulujen alv-käytäntö ja laskujen käsittely

Edustusmenojen arvonlisävero ei ole palautus- tai vähennyskelpoista. Edustuksen voidaan katsoa olevan esim. asiakkaisiin, yhteistyökumppaneina vaikuttaviin henkilöihin kohdistuvaa vieraanvierausta tai muuta huomaavaisuutta. Edustus kohdistuu yleensä ennalta yksilöityyn, suppeahkoon henkilöpiiriin ja kunnan ulkopuolisiin tahoihin. Edustusmenoja eivät siten ole esimerkiksi kunnan sisäisissä neuvotteluissa, koulutustilaisuuksissa tai muissa kokouksissa tarjottavista aterioista ja juomista aiheutuneet menot silloin, kun ne liittyvät työtehtäviin.

Edustustarkoitukseen käytettäviä vähennyskeltottomia hyödykkeitä ovat esim. ateriat ja juomat. Vähennyskeltottomuus koskee sekä kunnan omissa tiloissa, että muualla tapahtuvaa edustamista.

Tarjoilu- ym. laskut tulee varmentaa siten, että tositteesta voi verottaja ja muu viranomaisen selkeästi todeta, onko kyseessä edustuskulu vai työtoimintaan liittyvä kulu.

Arvonlisäverolliset matkalaskut ym. kunnan puolesta maksettavat laskut

Pääsääntöisesti kaikista kunnan hankinnoista on saatava Nurmijärven kunnalle osoitettu arvonlisäverolain laskumerkintävaatimukset täyttävä lasku.

Euroopan unionin laskutusdirektiivin mukainen kevennetyjen laskumerkintävaatimusten alaraja

Etuisuuksien vastaanottamisesta

Henkilöstölle ja luottamushenkilöille tarjottavien etuisuuksien hyväksymisessä on noudatettava etuisuuksien vastaanottamisesta annettuja ohjeita

silloinkin, kun tuki tai avustus maksetaan toiminnan harjoittajalle kolmannen osapuolen (mm. Kela) kautta.

Näitä hankintoja tekevät henkilöstöpalvelut ja liikuntapalvelut. Kyse on yksityisen palvelun ns. "piiloveron" vähentäminen ja palvelun saattaminen kilpailukykyiseksi vastaavan julkisen palvelun kanssa. Kunnan kannalta on tärkeää, että kyseinen arvonlisäveron palautusmahdollisuus tulee toimialojen toimesta hyödynnettyä.

Laskussa tai laskun liitteenä olevassa tositteessa on oltava merkittynä aina seuraavat tiedot:

- tilaisuuden nimi ja tarkoitus
- tilaisuudessa läsnä olleet henkilöt, joko yksittäin lueteltuna tai jos on kysymys suuremmasta ryhmästä, maininta ryhmästä.

Laskun hyväksyjä ratkaisee, onko kysymyksessä edustus vai työtoimintaan liittyvä tilaisuus. Tällöin merkitään laskuun kommentti "edustus", jos on kysymyksessä edustustilaisuus tai "työkokous", jos on kysymyksessä työhön liittyvä tilaisuus.

Hotelliaamiaisen arvonlisävero on vähennys- ja palautusrajoitteista (KHO 30.6.2005 T 1672). Työnantajalla ei ole oikeutta vähentää eikä saada palautuksena aamiaisen hintaan sisältyvää arvonlisäveroa, koska työntekijän ateriointikustannukset ovat yksityiskuluja.

on 400 euroa. Kevennetyt laskumerkintävaatimukset riittävät tarjoilupalvelu- ja henkilökuljetuslaskuissa sekä esim. pysäköintimittareiden tulostamissa tositteissa. Itse maksettua suoritusta kunnalta veloitettaessa on mukaan liitettävä alkuperäinen kevennetyt laskumerkinnät täyttävä kuitti maksusta sekä selvitys sen perusteesta.

(Kh 28.11.2005 § 348; SKL yleiskirje 27.10.2005).

8. AVUSTUKSET

Avustuksista kuuluttaminen ja niiden jakaminen on sovittava toimialojen kesken tapahtuvaksi niin, että avustusta yhteisön tietyille hankkeelle myönnetään pääasiassa vain yhden toimialan kautta.

Tämä periaate samoin kuin myöhästyneiden hakemusten käsittelytapa on mainittava kuulutettaessa avustuksia haettavaksi.

Kaikki yhteisöille suunnattu rahallinen apu on käsiteltävä kirjanpidossa avustuksena. Avustusestämäärien kokonaisuuden hallitsemiseksi toimialan on avustuspäätöksessä mainittava avustuksen enimmäismäärä tai todettava, mitä lisäavustuksia on edelleen mahdollista saada myönnettävän avustuksen lisäksi.

9. OSTOLASKUT

Käteisalennukset on hyödynnettävä laskuista ja viivästysseuraamukset on vältettävä. Jo tarjouspyyntöjen yhteydessä tai tilausta tehtäessä on sovittava ostolaskujen maksuehto. Yleisesti suositellaan ehdoksi vähintään 30 pv netto.

Alle 30 euron laskuja ei jaeta/kirjata usealle toiminnolle.

Mikäli viivästysseuraamuksia syntyy jostain perustellusta syystä ostotapahtumassa, on useamman laskentayksikön yhteinen alle 100 euron viivästysseuraamus kirjattava kokonaan laskentayksikölle, jonka osuus on suurin. Näin vältetään lisätyökustannuksia.

Yleinen viivästyskorko vuodelle 2020 ilmoitetaan erikseen Myllyssä Talous-sivuilla, jossa on myös linkki aikaisempien vuosien viivästyskorkotietoihin.

Ostot luotolla

Kunnan toimialat ovat tehneet sopimuksia joidenkin tukkuliikkeiden ja kauppalikkeiden kanssa luotolla ostoista "tiliasiakkaina".

Tiliasiakkuuksissa noudatetaan jatkossa saman sisältöisiä periaatteita kuin alitilityskassoissa: Toimialan talousvastaavan esittämänä:

- talousjohtaja tekee päätöksen/ antaa luvan "luotolla ostamiseen"
- luotolle määrätään enimmäisraja (luottolimiitti)
- luottolimiitin käyttäjät nimetään
- luottolimiittiä käyttävän toimialan laskujen hyväksyjä vastaa ostojen oikeellisuudesta

Ensisijaisesti tulee käyttää kunnan kilpailuttamia toimittajia ja kunnan mm. Aleksian palveluja, jolloin luotolla ostot rajataan minimiin.

Luottokorttien käyttö

Kunnanjohtaja päättää käytettävistä luottokortteista, niiden käyttäjistä ja niihin liittyvistä ehdoista.

10. HARMAAN TALOUDEN TORJUNTA

Harmaan talouden torjunnasta on kunnanhallitus antanut joulukuussa 2012 ohjeet, jotka on julkaistu Myllyssä kohdassa hallinto / johto- ja toimintasäännöt.

11. KIINTEISTÖJEN KUNNOSSAPITO JA HOITO

Teknisen lautakunnan hyväksyttyä käyttösuunitelman kiinteistöjen kunnossapito-ohjelma toimitetaan kunnanhallitukselle tiedoksi ja sen toteutumisesta raportoidaan osavuosisikatsauksessa (OVK II) ja toimintakertomuksen yhteydessä.

Nurmijärvi

12. UUDISRAKENTAMINEN, KAAVOITUS- JA MAANKÄYTÖN TOTEUTTAMISOHJELMA

Tekninen lautakunta päättää vuoden alussa talonrakennuksen työohjelmasta. Ohjelma annetaan tiedoksi kunnanhallitukselle, valtuustolle sekä toimialoille ja sen toteutumisesta raportoidaan osavuosikatsauksessa ja toimintakertomuksessa.

Tekninen lautakunta päättää kunnallistekniikan sekä liikunta- ja virkistyskohteiden rakennusohjelmien tarkistamisesta vastaamaan

valtuuston hyväksymää määrärahasoaa ja talousarvion tavoitteita ja perusteluja. Ohjelma annetaan tiedoksi kunnanhallitukselle, valtuustolle sekä tarpeellisin osin toimialoille ja sen toteutumisesta raportoidaan osavuosikatsauksessa (OVK II) ja toimintakertomuksessa.

Asemakaavoitus- ja rakennuslautakunta raportoi ohjeellisenä hyväksytyn asemakaavoitusohjelman toteutumisesta ja elinvoimalautakunta ohjeellisenä hyväksytyn yleiskaavaohjelman sekä maankäytön toteuttamishojelman toteutumisesta osavuosikatsauksessa (OVK II) ja toimintakertomuksessa.

13. KONSERNIHALLINTO

Kunnan konserniohjeissa on käsitelty kuntaemon ja kunnan tytäryhteisöiden välistä toimintaa sekä kunnan omistajaohjausta.

Osakeyhtiölain mukaan yhtiön hallitus huolehtii yhtiön hallinnosta ja toiminnan asianmukaisesta järjestämisestä.

Tytäryhteisöjen tulee toimittaa vuosittain kunnanhallituksen antaman aikataulun mukaisesti kunnanhallitukselle:

- taloussuunnitelma, johon sisältyy tulos- ja rahoituslaskelma sekä investointisuunnitelma. Taloussuunnitelman tulee olla vähintään kolmevuotinen ja siitä tulee käydä ilmi tytäryhteisöille asetetut toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet. Investointisuunnitelma tehdään viidelle vuodelle. Tytäryhteisön talousarvio toimittetaan kunnanhallitukselle tiedoksi.
- osavuosikatsaukset ja toimintakertomus. Osavuosikatsausten yhteydessä liitteenä tulee toimittaa seuraavat raportit:
- talousarvion toteutuminen tuloslaskelman muodossa
- osavuosikatsausten yhteydessä arvio talousarvion toteutumisesta koko vuodelta
- selvitys rahoitusasemasta/ rahoituslaskelma
- osavuosikatsauksissa selvitys vuosita-voitteiden toteutumisesta
- lähiajan merkittävimmät toiminnalliset ja taloudelliset tapahtumat tärkeimmät tunnusluvut
- lainat per asukas.

Tilinpäätös ja toimintakertomus laaditaan kirjanpitolain ja osakeyhtiölain 8 luvun säännösten mukaisesti.

Kuntakonserniin kuuluvissa yhteisöissä noudatetaan kuntalain ja kirjanpitolain mukaisia kirjanpito- ja tilinpäätösperiaatteita sekä määräyksiä.

Kuntalain 68 §:n 3. momentin mukaan kunnan, jolla on kirjanpitolaissa tarkoitettulla tavalla määräämisvalta toisessa kirjanpitovelvollisessa, tulee laatia ja sisällyttää tilinpäätökseensä konsernituloslaskelma, -rahoituslaskelma ja -tase liitteenä. Tilikaudelta on laadittava tilinpäätös, joka on saatettava valtuuston käsiteltäväksi tilikautta seuraavan vuoden kesäkuun loppuun mennessä. Kunnan tilikausi on kalenterivuosi, joten tytäryhteisöillä on oltava myös kalenterivuotta vastaava tilikausi.

Talouspalvelut antaa tarvittaessa yksityiskohtaisia ohjeita osakkuus- ja tytäryhteisöille tietojen antamiseksi konsernitilinpäätöstä varten. Konserniyhteisöjen tulee toimittaa tilinpäätöstiedot kuntaan viimeistään 28.2.2021 tilikaudelta 2020 ja lopulliset tilinpäätökset vastuuvapauspäätöksi-neen niiden valmistuttua. Aikataulua voidaan tarvittaessa tarkentaa.

Valtuusto valitsee tarkastuslautakunnan valmistelusta tilintarkastajan tai tilintarkastusyhteisön kunnalle uuden valtuustokauden alussa. Kunnan vastuullinen tarkastusyhteisö valitaan myös tytäryhteisöjen tilintarkastajaksi. Näin varmistetaan konserniyhteyden säilyminen kunnallisessa tilintarkastuksessa. Yhteisön tilintarkastajan valinnasta päättää ao. tytäryhteisön toimielin. Suunnitelman mukaisten poistojen laskenta kuntakonsernissa suoritetaan kunnanvaltuuston hyväksymän poistosuunnitelman perusteella.

Konsernitilinpäätös 2020

Tilipuitteet konsernitilinpäätöksen tulos- ja rahoituslaskelmaa sekä tasetta varten pitää suunnitella kunnan tytäryhteisöissä jo talousarviovuoden 2020 alussa niin, että kunnan ja

kyseisten yhteisöjen tilinpidosta saadaan vaivatta laadittua kuntalain edellyttämä konsernitulos- ja rahoituslaskelma sekä konsernitase eliminointineen tilivuodelta 2020. Vuoden 2020 tilipuitteet löytyvät Myllystä, Talous-sivuilta.

14. HANKINNAT JA VARASTOT

Kunnan hankkimiseen sisältyy hankintalain mukainen kilpailuttaminen, toimittajan valintaa koskeva päätöksenteko, hankintaoikaisuvaatimusten ja markkinaoikeusvalitusten hoitaminen, sopimusten teko ja hallinta (reklamaatiot, toimintushäiriöt, hinnantarkistukset, vähäiset sopimusmuutokset, optiokausien käyttäminen, tilaaja-vastuulain mukaiset selvitykset, sopimuksen purku tai irtisanominen). Tavaroiden ja palvelujen tilaaminen ei ole hankintaa vaan hankintapäätöksen täytäntöönpanoa. Tilaamisen sopimustoimittajilta hoitaa toimialoilla ne henkilöt, joilla on tilausoikeus.

Kunnan kaikkien kansallisen ja EU-kynnysarvon ylittävien hankintojen kilpailuttaminen lukuun ottamatta maanrakennus-, vesirakennus, talonrakennusurakoiden, kaavoitukseen ja niihin liittyvien suunnittelupalvelujen kilpailutuksia, hoidetaan keskitetysti hankintapalveluissa. Toimialojen kansallisen kynnysarvon alittavat pienhankinnat kilpailutetaan toimialoilla.

Tietoa ja ohjeistusta hankinnoista ja voimassa olevista hankintasopimuksista löytyy Myllystä hankinnat -sivuilla ja kunnan kotisivuilla.

Hankinnoissa noudatetaan hankintalainsäädäntöä, kunnan hankintaohjeita, kunnan muita sääntöjä ja kunnanhallituksen mahdollisesti antamia ohjeita. Hankintojen toteutuksessa korostetaan suunnitelmallisuuden tärkeyttä.

Vesilaitoksen hankinnoissa noudatetaan erityisalojenhankintalainsäädäntöä, kunnan hankintaohjeita, kunnan muita sääntöjä sekä vesilaitoksen johtokunnan ja kunnanhallituksen mahdollisesti antamia ohjeita. Pääsääntöisesti kaikki urakat, palvelut ja tavarahankinnat kilpailutetaan. Vesilaitos voi hankkia suoraan hankintana erityisalojen hankilain mukaisin perustein erilaisia hankintoja, joiden hankkiminen tietyltä toimittajalta on perusteltua toiminnan/ suunnittelun jatkuvuuden ja varmuuden tai toimittajan erityisosaimisen perusteella vesihuollon huoltovarmuuskriittisyyden takia.

Kunnan omia palveluja korvaavien uusien palveluiden kilpailuttamisesta/ostosta on tehtävä päätös (kunnanhallitus, lautakunta, viranhaltija) ennen kilpailuttamiseen ryhtymistä. Järjestettäessä uusia tai lisäpalveluja on kilpailutuskohte tuoteistettava ja/tai tehtävä kustannuslaskelmat ja selvitykset eri toiminta-/hankintavaihtoehtomalleista. Laskelmien laadinnassa avustaa pyydettyä talouspalvelut.

Hankintalainsäädännön mukainen hankintojen kilpailuttamisvelvollisuus koskee myös kaikkia kunnan tytäryhteisöjä. Konsernin sisäisiä hankintoja suunniteltaessa hankintasäännösten asettamat reunaehdot ja rajoitukset on tytäryhteisöissä otettava huomioon. Konserniohjeiden luvussa 8 on ohjeistettu asiasta.

Päätöksentekorajat ja hankintavaltuudet

Hankintojen päätöksentekorajat ja hankintavaltuudet on määriteltävä hallintosäännössä.

Tavaroiden ja palvelujen tilaamisen sopimustoimittajilta ja yksittäiset reklamaatiot hoitaa se toimiala, joka tavaroita tai palveluja tarvitsee, käyttää ja niitä tilaa.

Urakoiden (talonrakennus-, maanrakennus- ja vesirakennusurakat), niihin liittyvien suunnittelupalvelujen ja kaavoitukseen ja niihin liittyvine suunnittelupalvelujen kilpailutuksesta on erilliset ohjeet. Urakalla tarkoitetaan hankintalain liitteen C ja erityisalojen hankintalain liitteen C mukaista toimintaa ja siihen liittyviä suunnittelupalveluja (maanrakennus-, vesirakennus- ja talonrakennusurakat kokonaisuudessaan tai niiden osat ja niihin liittyvät suunnittelupalvelut). Urakoista

Nurmijärvi

päätetään toimialojen ja liikelaitosten toimintäsääntöjen mukaisesti.

Hankinnan ennakoidulla arvolla tarkoitetaan hankinnan suurinta mahdollista arvonlisäverotonta kokonaisarvoa koko sopimuskauden ajalta optiokaudet mukaan laskettuna. Toistaiseksi voimassa olevan sopimuksen kohdalla käytetään laskennallisena sopimuskautena 48 kuukautta. Pienhankinnalla tarkoitetaan hankinta-arvoltaan alle 60 000 euron (0 % alv) hankintaa.

Tytäryhteisöt voivat ja niiden tulisi hyödyntää kunnan voimassa olevia puite- ja muita hankin-

tasopimuksia ja sisäisiä palveluja. Hankintapalvelut antaa neuvontaa tarpeen mukaan myös tytäryhteisöille.

Kunnalla on kaksi taseperusteista varastoa; toimitustarvikevarasto ja rakennusainevarasto. Tarpeetonta varastointia on vältettävä sekä näissä, että ns. talousarvioperusteisissa käsivarastoissa. Kunnanhallitus päättää varastojen perustamisesta ja toimialajohtaja varaston ylärajan arvon ja varastolisän määrän (sisäisen valvonnan ohje 3.6). Varastojen pääoma-arvoja, tuotevalikoimaa ja tuotteiden kiertonopeutta seurataan varastoja ylläpitävien toimialojen toimesta ja niistä raportoidaan tarpeellisin osin muun raportoinnin yhteydessä.

Päätöksentekorajat

1. päätöksentekorajat ja hankintavaltuudet keskitettyjen hankintojen osalta:

- hankintapäällikkö enintään 1 500 000 euroa
- talousjohtaja enintään 2 000 000 euroa
- kunnanhallitus yli 2 000 000 euroa

Keskitettyjä hankintoja ovat hankinnat, jotka palvelevat vähintään kahden toimialan toimintaa.

Keskitettyjä hankintoja ovat kansallisen kynnysarvon ylittävät hankinnat lukuun ottamatta ympäristötoimialan maanrakennus- ja talonrakennusurakoita, kaavoitusta ja edellä mainittuihin liittyviä suunnittelupalveluja sekä vesihuollon hankintoja.

Mikäli hankkiminen perustuu kuntalain 49 §:n mukaiseen kuntien väliseen sopimukseen, kuntien muuhun yhteistyöhön tai hankintalain 20 §:n mukaisiin hankintoihin yhteishankintayksiköiltä tai hankintalain 21 §:n mukaisiin muihin yhteishankintoihin, sovelletaan näitä koskevassa päätöksenteossa, kuten sopimukseen sitoutumisessa, sopimuksista irtautumisessa ja optiovuosien käyttöönotossa keskitettyjen hankintojen hankintatoimivaltarajoja.

2. päätöksentekorajat ja hankintavaltuudet toimialoilla valmisteltujen hankintojen osalta:

- tulosaluepäälliköt enintään 250 000 euroa ja tietotekniikkapalveluiden esimies tietotekniikan hankintaohjelman mukaisista hankinnoista enintään 60 000 euroa
- kunnanjohtaja, toimialajohtajat ja liikelaitosjohtajat enintään 500 000 euroa
- lautakunnat ja liikelaitosten johtokunnat enintään 2 000 000 euroa seuraavin poikkeuksin:
- tekninen lautakunta maanrakennus- ja talonrakennusurakat ja niihin liittyvät suunnittelupalvelut
- asemakaavoitus- ja rakennuslautakunta kaavoitukseen liittyvät asiantuntijapalvelut
- Vesi –liikelaitoksen johtokunta vesihuoltoon liittyvät hankinnat
- kunnanhallitus yli 2 000 000 euroa

Toimialojen hankintoja ovat muut kuin keskitetyt hankinnat.

Toimialojen hankinnoiksi luokiteltavissa, puitesopimusten sisäisissä minikilpailutuksissa sovelletaan toimialojen hankintojen hankintatoimivaltuuksia.

3. Hankinta-asiakirjojen allekirjoittaminen

Hankintasopimuksen allekirjoittaa hankintapäätöksen tehnyt viranomainen. Mikäli hankintapäätöksen tehnyt viranomainen on toimielin, allekirjoittaa toimielimien esittelijä hankintasopimuksen. Hankintasopimuksen toimeenpanoa edellyttävät asiakirjat allekirjoittaa hankintapäätöksen tehnyt viranhaltija ja toimielimien hankintapäätöksissä toimielimien ko. hankinnasta vastaava esittelijä.

Nurmijärvi

NURMIJÄRVEN KUNNANHALLITUS

Outi Mäkelä
kunnanjohtaja

Ville Rajahalme
talousjohtaja

Jakelu Mylly
 Kunnan johtoryhmä
 Kunnan talousvastaavat
 Pääliikköjakelu
 Kunnan tytäryhteisöt

Yleisperustelut

TALOUSARVION JA –SUUNNITELMAN PERUSTELUT

Kunnan talousarvio ja –suunnitelma on valtuuston keskeinen toiminnanohjausväline. Kuntalain (410/2015) 110 §:n mukaan valtuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kunnalle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio ottaen huomioon kuntakonsernin talouden vastuut ja velvoitteet. Talousarvion hyväksymisen yhteydessä valtuuston on hyväksyttävä myös talous-suunnitelma kolmeksi tai useammaksi vuodeksi (*suunnitelmakausi*). Talousarviovuosi on talous-suunnitelman ensimmäinen vuosi.

Kuntalain 110 §:n mukaan talousarvio ja -suunnitelma on laadittava niin, että ne toteuttavat kuntastrategiaa ja edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan. Talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden tavoitteet.

Lisäksi kuntalain 110 §:ssä säädetään, että taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen. Talousarvioon otetaan tehtävien ja toiminnan tavoitteiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot sekä siinä osoitetaan, miten rahoitustarve katetaan. Määräraha ja tuloarvio voidaan ottaa brutto- tai nettomääräisenä.

Kunnan talousarvion valmistelu perustuu kuntalakiin, kunnan hallintosääntöön sekä Kuntaliiton, Valtionvarainministeriön, Kirjanpitolautakunnan kuntajaoston sekä muiden asiantuntija- ja viranomaistahojen antamiin yleisohjeisiin, lausuntoihin ja suosituksiin.

Käyttötalouden ja investointien suunnittelussa huomioidaan edellisten tilikausien kehitys, meillä olevan talousarviokauden tilinpäätöksen sekä arvioidaan mahdollisia palvelutarpeiden muutoksia ja niiden vaikutuksia suunnitelmakauden menokehitykseen. Tulorahoituksen osalta verotulojen ja valtionosuuksien arvioinnissa hyödynnetään Kuntaliiton, Verohallinnon ja Valtionvarainministeriön tuottamia verotulo- ja valtionosuuksennusteita.

Vuoden 2020 talousarvion ja suunnitelmavuosien 2021-2021 valmistelu pohjautuu kunnanhallituksen (KHALL 141/2019 & KHALL 149/2019) antamaan talousarvioraamiin. Talousarvioraami osaltaan perustuu valtuuston (KVALT 50/2019) 12.6.2019 vahvistamaan Nurmijärven kestävä kasvu –ohjelmaan (NUUKA-ohjelma). NUUKA-ohjelman tarkempi kuvaus on esitetty myöhemmin tässä luvussa.

NUUKA-ohjelman pitkän aikavälin taloustavoitteiden pohjalta kunnanhallitus on antanut kunnan toimialoille ja liikelaitoksille käyttötalouden nettomenoraamin sekä investointien enimmäistason.

Käyttötalouden raamilla tavoitellaan palvelutuotannon kustannusten kasvukehityksen hillitsemistä investointien omarahoitusosuuden vahvistamiseksi. Raamissa käyttötalouden nettomenojen kasvu kuluvaan vuoteen nähden on rajattu enintään 2,5 prosenttiin. Suunnitelmavuosina 2021 ja 2022 käyttötalouden kasvurajoite on kunnan omien toimialojen osalta asetettu 0-1,0 prosenttiin/vuosi.

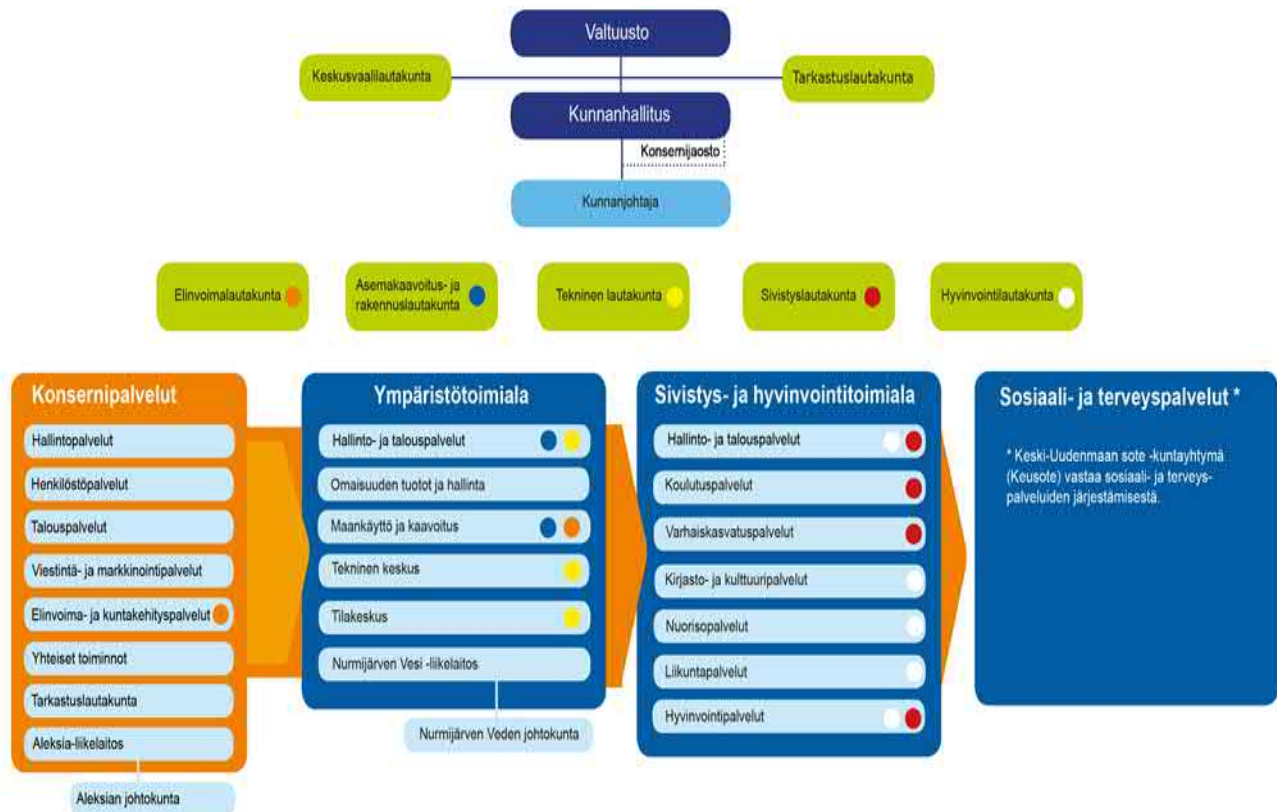
Alkuperäisessä investointiraamissa on tavoiteltu NUUKA-ohjelman skenaarion kaksi mukaista investointikehystä, jonka perusteella keskimääräinen investointitaso vuodessa olisi noin 25,5 milj. euroa. Tämän perusteella bruttoinvestointien enimmäistaso vuodelle 2020 asetettiin raamissa 37 milj. euroon.

Talousarvioraamin perusteella kunnan lautakunnat sekä liikelaitosten johtokunnat ovat laatineet ehdotuksensa talousarviosta ja –suunnitelmasta 2020-2022 6.9.2019 mennessä, jonka pohjalta kunnanjohtajan tasapainotettu talousarvioesitys on julkistettu 3.10.2019. Kunnanjohtajan talousarvioesitys on esitelty kunnanhallitukselle 8.10., 21.10. ja 23.10.2019, jonka pohjalta kunnanhallitus on asettanut talousarvioesityksensä (KHALL 219/2019, 223/2019, 228/2019) ja esittänyt sen edelleen valtuustolle hyväksyttäväksi. Lopullinen talousarvio vahvistettiin valtuustossa 13.11.2019 (KVALT 87/2019).

Kunnanjohtajan talousarvioesityksessä käyttötalouden taso vuodelle 2020 asetui kunnanhallituksen antamaan raamiin, mutta talousarviovalmistelun yhteydessä todettujen yllättävien sisäilmakorjausten vuoksi investointiosa päätettiin päivittää. Tämän perusteella taloussuunnitelmakauden 2020-2022 investoinnit nousivat yhteensä 18,3 milj. euroa. Myös kunnanjohtajan veroesitys muutettiin vastaamaan NUUKA-ohjelman skenaariota kolme, jonka perusteella kunnallisveroprosenttiin ehdotettiin 0,5 prosenttiyksikön korotusta.

Kunnanhallituksen talousarviokäsittelyn yhteydessä investointiosaan päätettiin lisätä 0,1 milj. euroa lisämäärärahaa hankesuunnittelutyöhön, joka kohdistuu kriittisten sisäilmakohteiden lisäiksi muihin ensivaiheen palveluverkkokohteisiin, jotka tullaan määrittelemään palveluverkkopäätösten yhteydessä kevättalvella 2020. Käyttötaloudessa palvelutuotannon nettomenot asetui hallituksen talousarvioesityksessä alkuperäiseen raamiin. Verojen osalta hallitus päätti toteuttaa veronlisäyksen skenaarion kolme mukaisesti, mutta siten että kunnallisveroprosenttia korotettiin 0,25 prosenttiyksikköä ja loppuosa verotulojen lisäystavoitteesta kohdistettiin kiinteistöverotukseen.

KUNNAN ORGANISAATORAKENNE 1.1.2020

Keskeiset muutokset Nurmijärven kunnan organisaatorakenteessa 2019-2020

Ympäristötoimialan organisaatorakenteen muutos 1.8.2019 lähtien

Kunnanhallitus on päättänyt (KHALL 135/2019) ympäristötoimialan tulosaluejaon uudistamisesta 1.1.2018 lähtien siten, että rakennusvalvonnan tulosalue yhdistettiin osaksi hallinto- ja talouspalveluiden tulosaluetta. Lisäksi asemakaavoitus ja tekninen suunnittelu -tulosalue jakautui kahteen osaan siten, että asemakaavoitus sekä kiinteistö- ja mittauspalvelut siirtyivät osaksi muutoksessa perustettua uutta maankäyttö ja kaavoitus tulosaluetta ja kunnallistekniikan suunnittelun toiminnot osaksi teknisen keskuksen tulosaluetta. Maankäyttö ja kaavoitus -tulosalueeseen yhdistettiin myös entisen maankäyttö ja yleiskaavoitus -tulosalueen toiminnot. Muutoksen perusteella ympäristötoimialan tulosalueiden määrä väheni kuudesta neljään.

Ylin päätöksenteko -toimialan purku 1.1.2020

Kunnanhallitus on päättänyt (KHALL 184/2019) ylin päätöksenteko -toimialan purkamisesta 1.1.2020 lähtien siten, että omaisuuden tuotot ja hallinta tulosalue siirtyi kokonaisuutena ympäristötoimialalle sekä yhteiset toiminnot, Rajamäen uimahalli sekä tarkastuslautakunta -tulosalueet osaksi konsernipalveluiden toimialaa. Ylimpään päätöksentekoon kuuluneesta sosiaali- ja terveyspalvelujen ostot -tulosalueesta muodostettiin oma hallinnollistekninen toimialansa.

Organisaatiouudistusten tavoitteena on ollut järkeistää kunnan toimiala- ja tulosaluerakennetta prosessivastuiden selkiyttämiseksi sekä palvelutuotannon kustannusseurannan ja taloussuunnittelun järkevöittämiseksi. Toteutetut uudistukset tukevat myös osaltaan kunnassa käynnistetyn tuotepohjaisen toiminnanohjauksen kehittämistä.

TALOUSARVION JA –SUUNNITELMAN RAKENNE

Kuntalain 110§:n mukaan kunnan talousarviossa tulee olla käyttötalous- ja tuloslaskelmaosat sekä investointi- ja rahoitusosat. Samaa rakennetta on noudatettava taloussuunnitelmassa ja tilinpäätökseen sisältyvässä talousarvion toteutumisvertailussa.

Talousarvion **yleisperustelut** ovat luonteeltaan informatiivisia. Yleisperusteluissa esitetään muun muassa katsaus kansantalouden ja kuntatalouden kehityksestä sekä kuvataan Nurmijärven kunnan talouden nykytilaa ja näkymiä tulevaisuuteen. Erityisesti meno- ja tuloarvion muutokset sekä näiden vaikutukset kunnan talouden tasapainoon ovat keskiössä kunnan talouden tilan arvioimisessa.

Strategiaosassa esitetään voimassa oleva kuntastrategia 2018-2025 sekä strategiaa toteuttavat vuosittavoitteet talousarviovuodelle 2020.

Käyttötalousosa kuvaa kunnan järjestämien toiminnan rahoittamista vahvistetun organisaatiorakenteen mukaisesti. Käyttötalousosassa kunnan toiminta on jaettu toimialoihin, jotka edelleen jakautuvat tulosalueisiin. Toimialakohtainen talousarvio ja -suunnitelma on esitetty tuloslaskelmuodossa. Tulosalueiden talousarvio- ja suunnitelma on esitetty toimintakatasoisena suppeana tuloslaskelmana.

Investointiosassa esitetään investointisuunnitelma talousarviovuodelle sekä neljälle seuraavalle vuodelle. Investointiosassa esitetään hankkeittain kustannusarviot sekä määrärahojen ja tuloarvion jakautuminen eri vuosille.

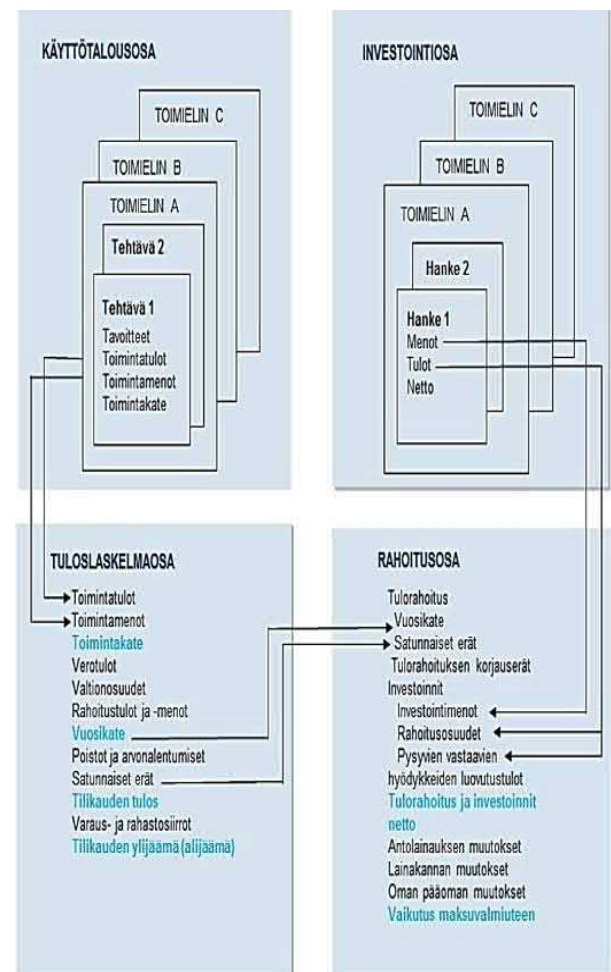
Tuloslaskelmaosa on kunnan kokonaistaloudellinen laskelma, jonka tehtävänä on osoittaa tulo-rahoituksen riittävyys palvelujen järjestämisestä aiheutuviin kustannuksiin. Tuloslaskelman toimintakate –summataso kuvaa palvelutuotannon nettomenoja. Toimintakate osoittaa millainen summa palvelutuotannon nettomenoista jää katettavaksi verotuloilla, valtionosuuksilla ja rahoitustuotoilla. Vuosikate kuvaa palvelutuotannon rahoittamisen jälkeen jäljelle jäävää rahoituspohjaa, jolla katetaan investointimenoja ja lainalyyhennyksiä. Tilikauden tulos kertoo tilikaudelle jaksotettujen tuottojen ja kulujen erotuksen. Näiden erien jälkeen tuloslaskelmassa esitetään poistoeron muutos, joka tavanomaisesti tarkoittaa investointivarausten purkua. Näiden jälkeen tuloslaskelmassa päädytään tilikauden yli- tai alijäämään.

Ylijäämäinen tilikauden tulos voidaan siirtää varauksiin, rahastoida tai liittää edellisiltä tilikausilta kertyneisiin yli- tai alijäämiin. Tilikaudelta vastaavasti mahdollisesti muodostunut alijäämä

vähentää edellisiltä tilikausilta muodostunutta ylijäämää tai kasvattaa edellisten tilikausien perusteella muodostunutta kumulatiivista alijäämää.

Rahoitusosan tehtävänä on kuvata talousarviovuoden ja -suunnitelmavuosien todellisia rahanliikkeitä (vrt. tuloslaskelma, joka todellisten rahavirtojen lisäksi sisältää kirjanpidollisia eriä, esim. poistot). Rahoitusosaan kootaan arviot kunnan rahan lähteistä ja rahan käytöstä. Rahoitusosassa välisummana esitetään toiminnan ja investointien rahavirta. Ylijäämäinen välisumma osoittaa, että investoinnit rahoitetaan kokonaisuudessaan tulorahoituksella, investointien rahoitusosuuksilla ja omaisuuden myynnillä. Negatiivinen välisumma osoittaa rahoitusvajeen määrän, joka on katettava pääomarahoituksella tai kassavaroilla. Tasapainoisessa kuntataloudessa toiminnan ja investointien rahavirran tulee keskimäärin olla positiivinen. Rahoitusosa päättyy kuvaamaan varainhoitovuosien rahavirtojen vaikutusta maksuvalmiuteen.

Talousarviokirjan muut osat koostuvat liikelaitosten ja kunnan tytäryhteisöjen talousarviokuvauksista sekä talousarviota täydentävistä liiteasiakirjoista.

TALOUSARVION SITOVUUS

Talousarvion sitovia eriä ovat kuntalain 110 §:n mukaisesti valtuuston hyväksymät kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden tavoitteet ja niiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot. Sitovuus koskee talousarviovuoden 2020 tavoitteita, määrärahoja ja tuloarvioita. Suunnitelma- vuosien 2021-2022 sitovuus on ohjeellinen.

Talousarviossa käyttötalous on valtuustoon nähden sitova pääsääntöisesti toimialoittain niin, että sitovuus on toimintatuottojen ja -kulujen erotus eli netto (toimintakate). Toimialatasoisesta sitovuudesta poikkeaa Omaisuuden tuotot- ja hallinta tulosalue, joka on valtuustoon nähden sitova toimintakatetasolla. Lisäksi toimialatason sitovuudesta poikkeavat Keski-Uudenmaan pelastuslaitoksen sekä Keski-Uudenmaan ympäristökeskuksen tulosityksiköiden määrärahat, jotka ovat valtuustoon nähden sitovia toimintakatetasolla. Määrärahoihin ja tuloarvioihin sisältyy sisäiset erät.

Liikelaitosten palveluiden hinnantarkistuksiin on pyydettyvä omistajaohjausta asetettujen periaatteiden mukaisesti.

Talousarviovuoden kuntastrategiaa toteuttavat vuositavoitteet ovat sitovia valtuustoon nähden.

Investointiosassa määrärahojen ja rahoitusosuuksien erotus (nettomääräraha) on sitova valtuustoon nähden hankekohtaisesti. Pääsäännöstä poikkeavat talonrakennushankkeet, joissa tekninen lautakunta voi tehdä talonrakennushankkeiden kesken vähäisiä määrärahasiirtoja, sillä edellytyksellä, että valtuuston päättämät hankkeet toteutetaan talousarvion mukaisessa laajuudessa.

Tuloslaskelmaosassa valtuustoon nähden sitovia eriä ovat verotulot, valtionosuudet sekä rahoitus- tuottojen ja -kulujen netto.

Rahoituslaskelmaosassa valtuustoon nähden sitovia eriä ovat antolainauksen muutokset, joka muodostuu antolainasaamisten lisäysten ja vähennysten erotuksesta sekä lainakannan muutokset, joka muodostuu lainojen lisäysten ja vähennysten erotuksesta.

Liikelaitosten tuloslaskelmissa sitova taso on tilikauden 2020 yli-/ alijäämä ja rahoituslaskelmissa nettoinvestoinnit ja lainakannan muutos.

Aleksia -liikelaitoksen taseella saa olla enintään 200 000 euron kumulatiivinen yli- tai alijäämä tilivuoden tilinpäätöksessä.

NURMIJÄRVEN KESTÄVÄ KASVU –OHJELMA NUUKA 2020-2026

Nurmijärven kunnanvaltuusto vahvisti kokouksessaan 28.2.2018 uuden kuntastrategian vuosille 2018-2025. Kuntastrategian terve talous ja linjakas päätöksenteko osa-alueeseen on sisällytetty kunnan talouden kestävyys turvaamista koskevat tavoitteet, joita kuntastrategiassa on kuvattu seuraavasti:

Varmistamme, että taloutemme on myös pitkällä aikavälillä kestävällä pohjalla, jotta voimme huolehtia kuntalaistemme hyvinvoinnista. Kehitämme talouden ja toiminnan ohjausjärjestelmäämme tukemaan tiedolla johtamista.

Käyttötalouden kustannuskehitys ei ylitä verotulojen kasvuprosenttia. Sopeutamme asteittain kunnan investointien tason vastaamaan kunnan talouden kantokykyä.

Valtuusto on kuntastrategiassa esitettyjen linjausten pohjalta vahvistanut 12.6.2019 kokouksessaan Nurmijärven kestävä kasvu –ohjelman (NUUKA-ohjelma) vuosille 2020-2026.

Ohjelman tavoitteena on siten huolehtia kunnan talouden kestävydestä ensin hidastamalla velkaantumista ja kääntämällä lopulta lainakannan

kehitys laskuun. Velkaantumiskehityksen katkaiseminen tarkoituksena on välttää kunnan ajautumista perinteiseen, palveluiden karsimista korostavaan talouden tasapainottamiseen, ehkäistä tarvetta verotusasteen merkittäväälle kiristämiselle sekä turvata pitkällä aikavälillä kunnan riittävä taloudellinen kantokyky kasvua tukevien investointien toteuttamiseksi ja palvelutoiminnan laadun varmistamiseksi.

Käytännön toiminnassa ohjelma ohjaa kunnan investointien asettamista, käyttötalouden resursointia sekä tulosrahoituspuhjan vahvistamiseen liittyviä toimia vuosittaisessa talousarviovalmistelussa. Talousarvio laaditaan siten, että yksittäiset talousarviovuodet niin määrärahojen jaon, kuin myös toiminnallisten tavoitteiden osalta ovat linjassa ohjelmassa asetettujen pitkän aikavälin tavoitteiden kanssa.

Investointikehitys eli investointien enimmäismäärä määritellään vuosittain ja samanaikaisesti investointien tulosrahoitus pyritään maksimoimaan käyttötalouden menokasvua hillitsemällä kohden- netuin toimenpitein. Myös tulosrahoituspuhjan vahvistamisen mahdollisuuksia tarkastellaan säännöllisesti talousarviovalmistelun yhteydessä

investointien riittävän tulorahoituksen varmistamiseksi.

Toimenpiteitä tullaan siis kohdistamaan ohjelman voimassaolon aikana sekä palvelutuotannon tuottavuuden edistämiseen ja verorahoituksen vahvistamiseen, että investointitason samanaikaiseen laskemiseen. Investointitason laskeminen edellyttää priorisoimista ja arvovalintojen tekemistä risteävien investointitarpeiden välillä. Eriyisesti yhteisen näkemyksen muodostaminen kunnan palveluverkosta ja infrarakentamisen fokusoinnista edesauttavat investointien saattamista kestäväälle tasolle.

Nykyiset taloudelliset olosuhteet huomioiden, Nurmijärven kunnan osalta lainamäärän kestävä enimmäistason on arvioitu olevan vuoden 2022 lopussa 210 milj. euroa (n. 4830 euroa/asukas), jonka jälkeen lainakanta ohjataan laskuun asteittain siirryttäessä kohti kireämpää korkoympäristöä ja heikompa taloussuhdannetta. Viimeistään vuoden 2022 jälkeen kunnan käyttötalouden ja investointien tulee asettua sellaiselle tasolle, että lainakanta on vuoden 2026 loppuun mennessä enintään 187 milj. euroa. Kunnan väestön kasvuennuste huomioiden asukaskohtainen lainakanta olisi tällöin 4200 euroa. Mikäli kuntien velkaantuminen valtakunnallisesti jatkuisi historian mukaisesti myös tulevaisuudessa, Nurmijärven kunnan asukaskohtainen lainakanta saavuttaisi ja mahdollisesti jopa alittaisi kuntien keskimääräisen asukaskohtaisen lainakannan vuoden 2026 lopussa.

Asetetun lainakantatavoitteen tarkoituksena on ohjata kunnan toiminnan järjestämistä siten, että kunnan talous vahvistuu ohjelman käynnistymishetken lähtötasosta oleellisesti. Talouden vahvistumista voidaan mitata useilla eri mittareilla. Lainakannan kehitys itsessään kuvaa taloustavoitteen toteutumista ohjelman voimassaolon aikana, mutta sen lisäksi taloustavoitteen seurannassa on tarpeen kiinnittää huomiota investointien rahoitusvahvuuden, vakavaraisuuden sekä käyttötalouden kehittymiseen. Kunnan talouden

vahvistumista seurataan NUUKA-ohjelman mukaisesti seuraavien tunnuslukujen kehityksen kautta:

Tunnusluku	Lähtötaso (TP2018)	Tavoite-taso	Ajoitus
Lainakanta	169,2 milj. euroa	187,0 milj. euroa	2026 mennessä
Investointien tulorahoitusprosentti	23,3 %	80-115%	2023-2026
Toiminnan ja investointien rahavirta	-20,3 milj. euroa	ko. rahavirta >0 euroa	2023-2026
Vuosikate/poistot %	36 %	keskimäärin >100%	2020-2026
Omavaraisuusaste	37,8 %	>50%	2026 mennessä
Suhteellinen velkaantuneisuus	87,8 %*	<60%	2026 mennessä

*Vuoden 2018 suhteellisen velkaantuneisuuden tunnuslukuun on korjattu tunnuslukua vääristävä kunnan ja Keski-Uudenmaan sote-kuntayhtymän välisen kirjanpidollisen kuittausmenettelyn vaikutus.

Kunnalle tärkeiden investointien rahoituspohjan turvaamiseksi NUUKA-ohjelman toteuttamisen lähtökohdaksi on päätetty valita skenaario kolme (eri skenaariot esitetty NUUKA-ohjelman luvussa 3.1.2), sillä poikkeuksella, että kunnallisveroprosenttia korotettiin 0,25 prosenttiyksikköä ja 0,25 kunnallisveroprosenttiyksikköä vastaava verotulon lisäys kohdistettiin kiinteistöverotukseen. Yleinen kiinteistöveroprosentti nostettiin 1,18 prosenttiin, vakituisten asuinrakennusten kiinteistöveroprosentti 0,48 prosenttiin, muiden asuinrakennusten kiinteistöveroprosentti 1,18 prosenttiin sekä rakentamattoman rakennuspaikan kiinteistöveroprosentti 4,30 prosenttiin.

Kaikkiin NUUKA-ohjelman skenaarioihin sisältyy perusoletuksen kunnan käyttötalousmenojen kasvukehityksen hidastamista koskevat tavoitteet, jotka määrittellään vuosittain talousarviovalmistelun yhteydessä.

Ohjelman toteuttamisen lähtökohdaksi valitun skenaarion kolme on arvioitu talouden painelaskelmien perusteella mahdollistavan keskimäärin noin 28,1 milj. euron bruttoinvestointitason vuodessa ohjelmakaudella 2020-2026. Tämä merkitsee NUUKA-ohjelmaa edeltäneen investointien 10-vuotisohtelman sopeuttamista keskimäärin

23,0 milj. euroa vuodessa. NUUKA-ohjelman luvussa 3.1.3 on asetettu erilliset periaatelinjaukset investointien priorisoinnille.

Vuoden 2020 bruttoinvestointitaso on 40,8 milj. euroa sekä suunnitelmavuosina 2021 52,9 milj. euroa ja 2022 45,3 milj. euroa. On huomioitava, että taloussuunnitelman 2020-2022 yhteenlaskettu investointitaso johtaa NUUKA-ohjelmassa asetetun lainakannan välitavoitteen ylittymiseen yli 10 milj. eurolla (2022 loppuun mennessä lainakanta enintään 210 milj. euroa). Tämä tarkoittaa investointien sopeuttamispaineen merkittävä kasvua vuodesta 2023 lähtien, jotta NUUKA-

ohjelman sitova lainakantatavoite tulee saavutetuksi vuonna 2026 (lainakanta enintään 187 milj. euroa). Tämä edellyttää, että investointitason tulee laskea nykyisestä merkittävästi vuoden 2022 jälkeen.

Mikäli kunnan talous toteutuu painelaskelmien ennustetta positiivisempaan, mahdollistaa se valittua skenaariota korkeamman investointitason ja palvelutuotannon omaehtoisen lisäresursoinnin. Mikäli taas talous toteutuu ennustetta heikompana, tulee investointitasoa laskea skenaariosta ja palvelutuotannon kasvurajoitteita kiristää ohjelman voimassaoloaikana.

NUUKA-ohjelman toteuttamissuunnitelma

Tavoite	Vastuu	Aikataulu
Taloustavoitteet		
Lainakantatavoite	Toimialat, toimielimet, liikelaitosten johtokunnat	2026 mennessä
Prosessitavoitteet		
Tuotepohjainen toiminnanohjausmalli	Toimialat	2019-2021
Rullaava palveluverkkosuunnitelma	Konsernipalvelut, ympäristötoimiala	2019-2021
Toimitilojen salkutus	Ympäristötoimiala	2019
Investointien suunnittelusapluuna	Konsernipalvelut, ympäristötoimiala	2020
Palveluverkkosuunnitelman laadinta	Toimialat	2019-2020
Konsernitoimintojen kehittäminen	Konsernipalvelut	2019-2020
Periaatelinjaukset		
Omaisuuksien myynti, hankinta ja kiinteistöjen jalostus	Hallitus, konsernipalvelut, ympäristötoimiala	Koko ohjelmakausi
Maapolitiikka ja kaavoitus	Konsernipalvelut, ympäristötoimiala, ao. toimielimet	Koko ohjelmakausi
Palveluverkon kehittäminen	Toimialat, toimielimet, liikelaitokset	Koko ohjelmakausi
Henkilöstölinjaukset	Toimialat, toimielimet, liikelaitokset	Koko ohjelmakausi
Harkinnanvaraisten palvelujen tarkistaminen	Toimialat, toimielimet, liikelaitokset	Koko ohjelmakausi
Ohjelman voimassaoloaika 2020-2026		
Valtuustokaudet, joille ohjelman voimassaolo asetuu:		
1.6.2017-31.5.2021 (nykyinen)		
1.6.2021-31.5.2025		
1.6.2025-ohjelma päättyy 31.12.2026		

YLEINEN TALOUDELLINEN TILANNE

Suomi on muun alavireistyvän globaalitalouden mukana siirtymässä kohti heikompaa taloussuhdannevaihetta ja Suomen talouskasvun ennustetaan jäävän viime vuosia maltillisemmaksi tulevien vuosien aikana. Maailmankaupan hitaampi kasvu heijastuu suoraan vientivetoisen Suomen talouskasvuun merkittävästi ennustejakson loppulla.

Vuonna 2019 Suomen BKT:n ennustetaan kasvavan 1,6 %. Vaikka näkymät vientimarkkinoilla ja maailmantaloudessa ovat heikentyneet, Suomen vientiteollisuuden näkymät eivät ennustejakson alkupuolella heikkene merkittävästi. Yksityisten investointien kasvun arvioidaan hidastuvan ja julkisten investointien kasvu jatkuu nopeana. Tuotannollisten investointien näkymät ovat valoisat. Kulutuksen kasvua tukee ansiotason nousu sekä työllisyyden koheneminen. Kotitalouksien käytävissä olevien tulojen kasvu pysyy nopeana.

Vuonna 2020 BKT:n ennustetaan kasvavan 1,2 %. Talouskasvun hidastuminen ja nimellispalkkojen nousu alkavat asteittain heikentää työllisten määrän kasvua. Työllisyysaste nousee 73,5 prosenttiin vuoteen 2021 mennessä työkäisen väestön edelleen vähentyessä. Talouden kasvu ei kuitenkaan riitä nostamaan työllisyysastetta 75 pro-

senttiin ilman merkittäviä lisätoimia. BKT:n kasvun ennustetaan painuvan jo 1,1 prosenttiin v. 2021.

Keskipitkällä aikavälillä vuosina 2022–2023 talouskasvu hidastuu alle yhteen prosenttiin joutuessa talouden rakenteellisista tekijöistä. Työkäisen väestön määrän laskua seuraa työpanoksen määrän supistuminen. Työpanoksen kasvua rajoittaa myös korkea rakenteellinen työttömyys.

Suomen taloudessa kolme vuotta jatkunut hyvä suhdanne on kohentanut julkisen talouden tilaa ja julkisen talouden rahoitusaseman ennustetaan vahvistuvan edelleen ensi vuonna, mutta alkaa sen jälkeen vähitellen heikentyä. Myös julkinen velka suhteessa bruttokansantuotteeseen kääntyy vähitellen uudelleen kasvuun. Julkista taloutta heikentää väestön ikääntymisestä aiheutuva menojen kasvu. Hyvästä suhdannetilanteesta huolimatta valtionhallinnon ja paikallishallinnon menot ylittävät tulot. Valtionhallinnon ja paikallishallinnon yhteenlaskettu alijäämä kasvaa vuoteen 2023 mennessä jo 4,9 mrd. euroon. Vain työeläkelaitokset ovat hallituskauden loppupuolella ylijäämäisiä.

Lähde: VM, Taloudellinen katsaus kesä 2019

Kansantalouden ennustelukuja vuodelle 2020

Laitos	Julkaisu- ajankohta 2019	BKT, muutos %	Työttö- myys- aste, %	Ansiotaso- indeksin muutos, %	Inflaatio, %
Hypo	tammikuu	1,5	5,5	2,5	1,5
Aktia	maaliskuu	1,3	5,3	—	1,6
PTT	maaliskuu	1,8	5,8	2,4	1,4
ETLA	maaliskuu	1,2	6,7	2,8	1,4
Handelsbanken	huhtikuu	1,0	6,5	2,5	1,4
PT	huhtikuu	1,5	6,5	2,1	1,5
Euroopan komissio	toukokuu	1,2	6,2	—	—
OECD	marraskuu	1,4	5,5	—	—
Suomen Pankki	kesäkuu	1,5	6,4	2,8	1,4
VM	kesäkuu	1,2	6,3	3,3	1,5
Danske Bank	kesäkuu	1,0	6,4	2,5	1,5
OP	elokuu	0,5	6,5	2,5	1,2
S-Pankki	elokuu	1,0	6,4	2,2	1,2
Nordea	syyskuu	1,0	6,4	3,0	1,3

Kansantalouden ennustelukuja vuodelle 2021

Laitos	Julkaisu- ajankohta 2019	BKT, muutos %	Työttö- myys- aste, %	Ansiotaso- indeksin muutos, %	Inflaatio, %
ETLA	maaliskuu	1,2	6,6	2,6	1,6
Handelsbanken	huhtikuu	0,8	6,8	2,4	1,4
Suomen Pankki	kesäkuu	1,3	6,3	2,4	1,5
VM	kesäkuu	1,1	6,2	3,1	1,7
Nordea	syyskuu	0,5	6,4	2,8	1,3

KUNTATALOUS SUUNNITELMAKAUDELLE 2020-2022

Kuntatalous on vahvistunut hienoisesti useamman vuoden ajan, mutta suotuisa kehitys näyttää päättyneen vuonna 2018.

Kuntien toimintakulut kasvoivat vuonna 2018 ja verotulot puolestaan vähenivät, jonka seurauksena kuntien toimintakate heikkeni noin 0,9 mrd. euroa ja vuosikate noin 1,3 mrd. euroa edellisestä vuodesta. Kuntatalouden vuosikate ei riittänyt kattamaan tuloksen näkökulmasta poistoja ja arvonalentumisia (2,7 mrd. euroa) eikä rahoituksen näkökulmasta nettoinvestointeja (n. 3,8 mrd. euroa).

Kuntatalouden kehitystä edelliseen vuoteen verrattuna heikentää se, että vuosi 2017 oli kuntataloudessa poikkeuksellisen vahva: toimintakulujen kasvu oli erittäin maltillista ja verotulot kasvoivat osittain kertaluontoisten tekijöiden myötä. Merkillepantavaa on negatiivisen vuosikatteen kuntien lukumäärän kasvu, joita vuonna 2018 oli 38 edellisen vuoden neljän sijaan. Tuloksen näkökulmasta tasapainoisia kuntia, joissa vuosikate riitti poistojen kattamiseen, oli vain noin kolmasosa kunnista.

Kuntasektorin toimintakulujen kasvun arvioidaan johtuneen sosiaali- ja terveydenhoidon kustannuksista sekä ostopalvelujen ja materiaalihankintojen kasvusta. Verotulot laskivat edellisestä vuo-

desta 0,4 prosenttia, eli noin 100 milj. euroa. Valtionosuudet puolestaan laskivat 0,5 prosenttia, eli noin 50 milj. euroa edellisestä vuodesta erityisesti kilpailukyky sopimukseen liittyvän vähennyksen kasvun sekä kuntien ja valtion kustannustenjaon tarkistuksen vuoksi. Investointimenojen kasvu kiihtyi aiempiin vuosiin nähden koulujen peruskorjausten ja uudisrakentamisen vuoksi. Kuntien lainakanta kasvoi noin 600 milj. euroa ja kuntayhtymien lainakanta puolestaan 400 milj. euroa, vaikka investoinnit eivät kasvaneet edelliseen vuoteen verrattuna.

Kuntien toimintakulujen arvioidaan jatkavan kasvua vuosina 2019 – 2023, joka johtuu väestön ikärakenteen muutoksen aiheuttamasta kasvupaineesta. Koko kuntatalouden tasolla menojen kasvupainetta vaimentaa koulutuspalvelujen tarpeen lasku, mikä on seurausta syntyvyyden laskusta.

Kuntatalouden velkaantumiskehityksen arvioidaan jatkuvan tulevaisuudessa kasvavien investointipaineiden sekä ikääntyvän väestön palvelutarpeiden kasvun seurauksena. Jo useamman verkkaisen verotulovuoden jälkeen verotulojen arvioidaan kehittyvän suotuisa tarkastelukautena 2020-2022, joka osaltaan tasapainottaa kuntatalouden rahoitusjäämän kasvua, mutta vain väliaikaisesti.

	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Tuloksen muodostuminen						
1. Toimintakate	-28,5	-29,4	-30,6	-31,7	-32,9	-34,1
2. Verotulot	22,4	23,8	24,6	25,5	26,3	27,0
3. Valtionosuudet, käyttötalous	8,5	8,3	9,3	9,4	9,8	10,2
4. Rahoitustuotot ja kulut, netto	0,3	0,3	0,2	0,1	0,0	-0,1
5. Vuosikate	2,7	2,9	3,4	3,3	3,2	3,1
6. Poistot	-2,7	-2,8	-2,9	-3,0	-3,1	-3,2
7. Satunnaiset erät, netto	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
8. Tilikauden tulos	0,0	0,1	0,5	0,3	0,1	-0,1
Rahoitus						
9. Vuosikate	2,7	2,9	3,4	3,3	3,2	3,1
10. Satunnaiset erät	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
11. Tulorahoituksen korjaukset	-0,4	-0,4	-0,4	-0,4	-0,4	-0,4
12. Tulorahoitus, netto	2,4	2,6	3,1	2,9	2,8	2,7
13. Käyttöomaisuusinvestoinnit	-4,8	-5,0	-5,2	-5,2	-5,2	-5,2
14. Rahoitusosuudet ja myyntitulot	0,9	1,0	0,9	0,9	0,8	0,8
15. Investoinnit, netto	-3,8	-4,1	-4,3	-4,3	-4,5	-4,4
16. Rahoitusjäämä (tulorah.-invest.)	-1,5	-1,5	-1,2	-1,5	-1,6	-1,7
17. Lainakanta	19,4	21,0	22,2	23,8	25,5	27,2
18. Kassavarat	6,0	6,0	6,0	6,0	6,0	6,0
19. Nettovelka (lainat – kassavarat)	13,4	15,0	16,2	17,7	19,4	21,2

Kuntatalouden kehitys vuosina 2018-2023 kuntien kirjanpidon mukaan, mrd euroa, käyvin hinnoin.

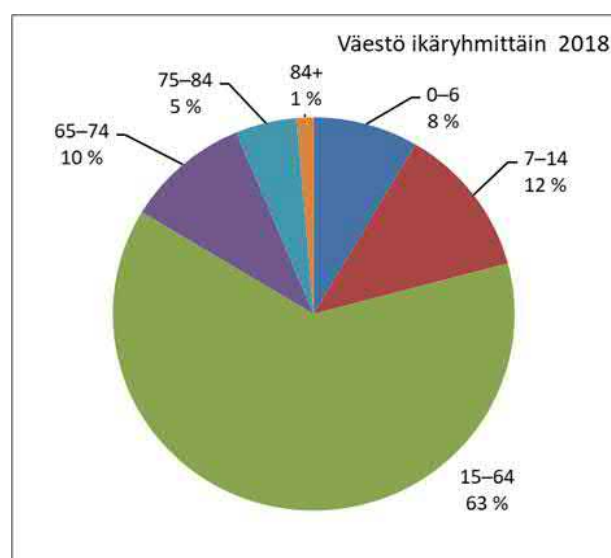
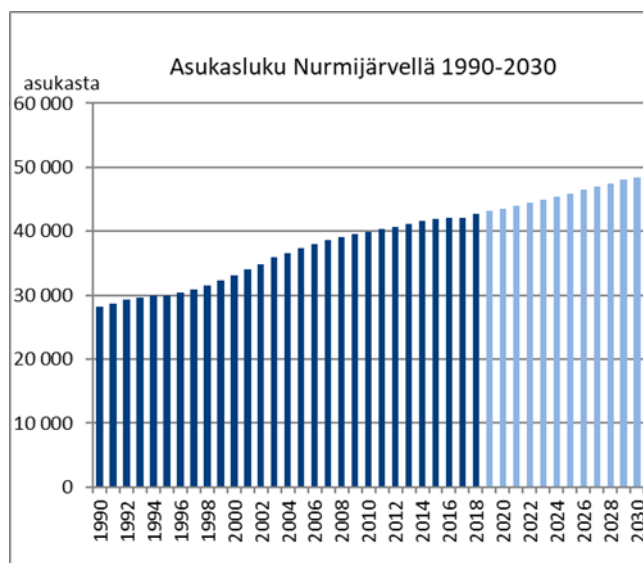
Lähde: VM, Kuntatalousohjelma 2020-2023

NURMIJÄRVEN KUNNAN VÄESTÖ, IKÄRAKENNE, ELINKEINORAKENNE JA TYÖLLISYYS

Vuonna 2018 Nurmijärvellä asui 42 665 henkilöä. Vuodesta 2017 vuoteen 2018 väestö kasvoi voimakkaasti muuttoliikkeen ansiosta 1,2%, mikä on 2010-luvun suurin vuosittainen väestönlisäys. Lukumäärällisesti väestö kasvoi 506 uuden asukkaan verran. 2010-luvun suurinta väestökasvua avitti osaltaan ennätysvilkas asuntorakentaminen.

Tilastokeskuksen ennakkotietojen mukaan kunnan asukasluku oli vuoden 2019 heinäkuuhun

mennessä 42 955 asukasta, joka kertoo kunnan vireästä väestökasvusta myös vuonna 2019. Mikäli kasvu jatkuu vuoden 2019 loppuun asti samanlaisena, asettuu Nurmijärven väestökasvu prosentin paremmalle puolelle myös vuonna 2019. Tällöin nurmijärveläisiä on yli 43 000. Väestökasvun ennustetaan jatkuvan myös lähitulevaisuudessa vireänä muun muassa Vanha-Klaukan sekä Heinojan uusien asuinalueiden rakentamisen aloituksen myötä 2020-luvun alussa.

	2005*	%	2010*	%	2015*	%	2020**	%	2025**	%
0-vuotiaat	539	1,4	478	1,2	496	1,2	384	0,9	397	0,9
1-6-vuotiaat	3 605	9,6	3 685	9,2	3 505	8,4	3 117	7,2	2 875	6,3
7-12-vuotiaat	3 833	10,3	3 850	9,6	3 944	9,4	3 968	9,1	4 009	8,7
13-15-vuotiaat	1 844	4,9	1 903	4,8	1 928	4,6	2 043	4,7	2 164	4,7
16-19-vuotiaat	1 826	4,9	2 383	6,0	2 383	5,7	2 557	5,9	2 747	6,0
20-30-vuotiaat	3 617	9,7	3 491	8,7	3 721	8,9	4 263	9,8	5 013	10,9
31-40-vuotiaat	6 026	16,1	5 759	14,4	5 534	13,2	5 157	11,8	5 161	11,2
41-50-vuotiaat	5 839	15,6	6 629	16,6	6 726	16,1	6 413	14,7	6 308	13,7
51-60-vuotiaat	5 263	14,1	5 111	12,8	5 581	13,3	6 382	14,7	6 609	14,4
61-70-vuotiaat	2 986	8,0	3 993	10,0	4 650	11,1	4 506	10,3	4 912	10,7
71-80-vuotiaat	1 438	3,8	1 922	4,8	2 467	5,9	3 408	7,8	3 959	8,6
81- vuotiaat	574	1,5	729	1,8	958	2,3	1 358	3,1	1 795	3,9

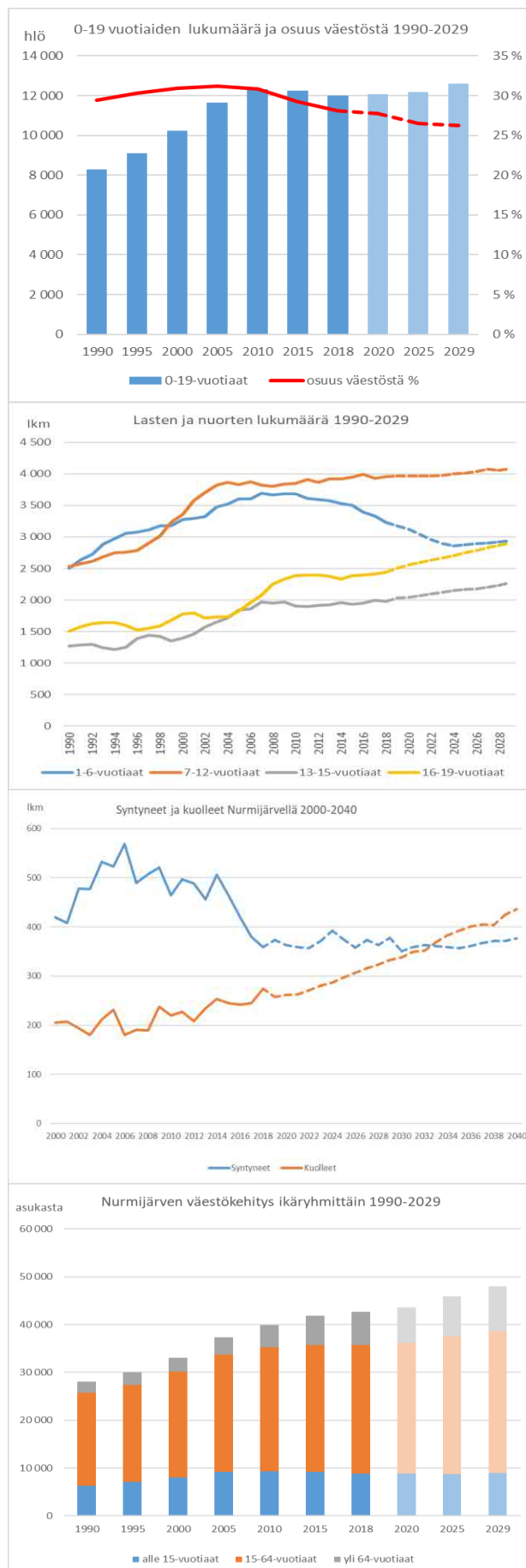
Lähde: * 2005-2015, Tilastokeskus. ** 2020 ja 2025 Nurmijärven väestölaskelma 2019-2040

Lasten ja nuorten (0-19-vuotiaat) määrä on ollut Nurmijärvellä laskussa läpi 2010-luvun. Samoin kyseisen ikäluokan osuus koko väestöstä on vähentynyt. Osaltaan lasten ja nuorten lukumäärän vähenemistä selittää syntyvyyden merkittävä lasku vuodesta 2014 alkaen sekä 1-6 -vuotiaiden lukumäärän merkittävä väheneminen läpi 2010-luvun. Kunnan väestölaskelman mukaan syntyvyys ei vuoden 2018 tilanteesta enää pienenesi ja tätä ennustetta tukee myös Tilastokeskuksen vuoden 2019 syntyneiden ennakkotiedot. Syntyvyyden ennustetaan kuitenkin pysyvän alhaisella tasolla myös tulevaisuudessa. Sen sijaan 1-6 -vuotiaiden määrän ennustetaan vähenevän 2020-luvun alkupuolelle saakka. Tämän jälkeen on arvioitu, että muun muassa Vanha-Klaukan rakentuminen pysäyttäisi 1-6 -vuotiaiden lukumäärän laskun. Kyseisen ikäluokan ennustetaan kuitenkin pysyvän pienenä. Sen sijaan lasten ja nuorten väestökasvun ennustetaan muuttovoiton myötä syntyvän peruskouluikäisten ikäluokkiin ja tätä kautta myös 16-19-vuotiaisiin.

Tulevaisuudessa yhä suurempi osa väestöstä kuuluu yli 64-vuotiaisiin. Väestön suhteellinen ikääntyminen on alkanut voimistua 2010-luvulla, kun suuret ikäluokat ovat tulleet yli 65 vuoden ikään. Samalla työikäisen väestön suhteellinen osuus koko väestöstä supistuu. Nurmijärvellä väestön ikääntyminen ei kuitenkaan ole ollut niin voimakasta kuin useimmissa Suomen kunnissa. Myös KUUMA-kuntiin verrattuna Nurmijärvi ikääntyy hitaasti ja kuolleisuuden ennustetaan ylittävän syntyvyyden vasta 2030-luvulla. Monissa KUUMA-kunnissa tilanne on edellä kuvatun lainen jo vuonna 2019.

Väestön ikärakennemuutoksia kuvataan myös taloudellisen ja väestöllisen huoltosuhteen avulla. Taloudellinen huoltosuhde on suhdeluku, joka kuvaa alueen väestörakennetta työllisten sekä työttömien ja työvoiman ulkopuolella olevien välisenä suhteena. Vuonna 2017 Nurmijärvellä oli sataa työssäkäyvää kohden 115 ei-työssä käyvää. Luvun tulkintaan vaikuttavat muun muassa kunnan väestörakenne, yleinen taloustilanne sekä myös alueen työllisyystilanne. Taloudellisen huoltosuhteen osalta Nurmijärvi kuuluu Suomen 25 parhaimman kunnan joukkoon.

Väestöllinen huoltosuhde on suhdeluku, joka kuvaa ikääntyneiden (yli 64-v) ja lasten (0-14-v) osuutta työikäisestä (15-64-v) väestöstä. Vuonna 2018 sataa työikäistä kohden Nurmijärvellä oli 59 ei-työikäistä. Luvun tulkintaan vaikuttavat kuntakohtaiset erot lasten ja nuorten sekä ikääntyvien määrässä. Vuonna 2018 Nurmijärven väestöllinen huoltosuhde oli koko maan 21. alhaisin. Väestölaskelman mukaan Nurmijärven väestöllinen huoltosuhde heikkenee 69ään vuoteen

2040 mennessä. Tämä selittyy yli 65 vuotta täytäneiden määrän tuntuvalle kasvulla lähitulevaisuudessa.

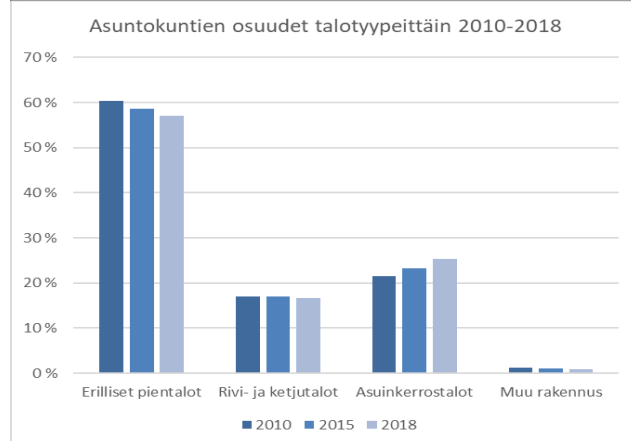
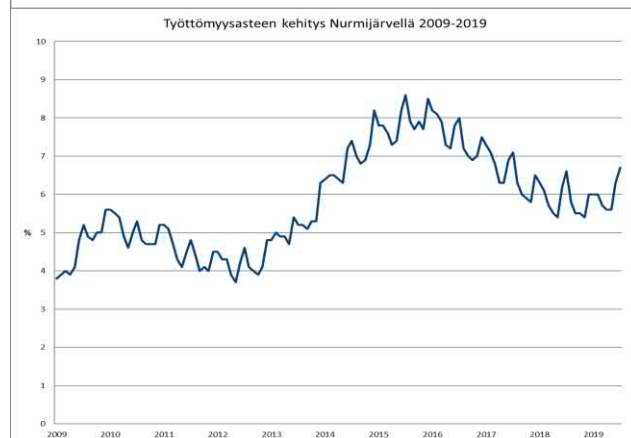
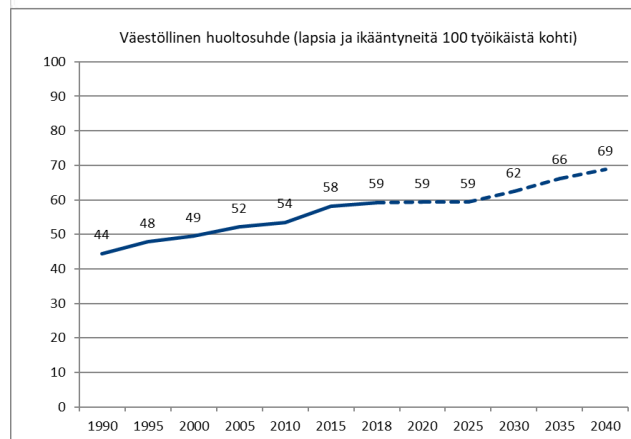
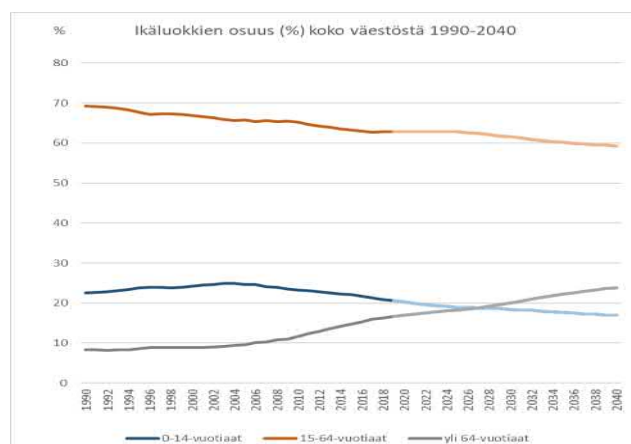
Nurmijärven työpaikkarakenne on palveluvaltainen. Vuonna 2016 palvelujen osuus työpaikoista oli 70 prosenttia ja jalostuksen osuus 26 prosenttia. Alkutuotannon työpaikkojen osuus oli 2 prosenttia.

Vuonna 2016 Nurmijärvellä oli reilut 12 000 työpaikkaa ja työllistä työvoimaa (18-74-vuotiaat henkilöt, jotka vuoden viimeisellä viikolla olivat ansiotyössä eivätkä olleet työttömänä työnhakijana työvoimatoimistossa tai suorittamassa varusmies- tai siviilipalvelua.) noin 19 500 henkilöä. Tämä asettaa Nurmijärven työpaikkaomavaraisuusasteen reiluun kuuteenkymmeneen prosenttiin. Luku on kehyskunnalle tyypillinen ja työmatkaliikenne pääkaupunkiseudulle on vilkasta. Nurmijärven työllisestä työvoimasta liki kaksi kolmesta kävi vuonna 2016 töissä oman asuinkuntansa ulkopuolella. Erityisesti Nurmijärveltä pendelöidään pääkaupunkiseudulle tietotyön perässä.

Työttömyysprosentti Nurmijärvellä oli heinäkuussa 2019 6,7 (noin 1 400 henkilöä). Työttömistä alle 25-vuotiaita oli 180 ja pitkäaikaistyöttömiä noin 420. Sekä nuorisotyöttömyys että pitkäaikaistyöttömyys ovat Nurmijärvellä nousseet vuoden takaisista luvuista. Sen sijaan vuoden aikana on avoimien työpaikkojen määrä kunnan alueella kasvanut (heinäkuu 2018: 203, heinäkuu 2019: 250).

Vuonna 2018 Nurmijärvellä oli reilut 17 800 asutokuntaa. Ennätysvilkaan pienten asuntojen rakentamisen vaikuttamana myös asutokuntien lukumäärä kasvoi reilusti vuodesta 2017 vuoteen 2018. Vuonna 2018 kaikista asutokunnista yhden henkilön asutokuntia oli 33 prosenttia samoin kuin kahden henkilön asutokuntia. Kolmen henkilön asutokuntia oli 14 prosenttia ja neljän henkilön asutokuntia 13 prosenttia. Viiden henkilön tai tätä suurempia asutokuntia oli kahdeksan prosenttia.

2010-luvun asutustuotannon kerrostalovaltaisuudesta huolimatta on Nurmijärvi edelleen pientalovaltainen kunta. 2020-luvulle tultaessa rivi- ja pientaloissa asuu 74 prosenttia nurmijärveläisistä ja kerrostaloissa vastaavasti 25 prosenttia (vuosi 2018).

KUNNAN TALOUS SUUNNITELMAKAUDELLA

Taloudellinen tilanne (sis. liikelaitokset), 1000 €	Tilinpäätös 2012	Tilinpäätös 2013	Tilinpäätös 2014	Tilinpäätös 2015	Tilinpäätös 2016	Tilinpäätös 2017	Tilinpäätös 2018
Toimintakate	-175 341	-183 761	-188 937	-191 212	-192 091	-192 790	-207 442
Verotulot	156 236	167 981	173 204	177 418	181 538	182 608	183 173
Valtionosuudet	28 852	28 206	26 012	25 775	30 273	29 937	30 117
Rahoituserät, netto	1 009	1 280	1 206	1 766	961	757	900
Vuosikate	10 756	13 706	11 485	13 747	20 682	20 512	6 748
Poistot ja tilinpäätöserät	-12 222	-13 479	-13 461	-14 007	14 575	-15 168	-18 854
Tilikauden yli-/alijäämä	-1 466	227	-1 975	-260	6 119	5 356	-12 094
Nettoinvestoinnit	22 819	28 500	21 741	19 313	30 160	32 110	27 732
Investointien tulo-rahoitus	-12 063	-14 794	-10 256	-5 566	-9 479	-11 598	-20 984
Edell. vuosien kertynyt ylijäämä	57 887	56 421	56 648	54 621	54 361	60 480	65 837

Kunnan taloudelliset lähtökohdat suunnitelmakaudelle 2020-2022

Kunnanvaltuusto hyväksyi kunnan talouden vahvistamiseen tähtäävän Nurmijärven kestävä kasvu -ohjelman kokouksessaan 12.6.2019 (KVALT 50/2019). Ohjelman tavoitteena on hidastaa kunnan velkaantumista suunnitelmakaudella 2020-2022 ja lopulta kääntää lainakannan kehitys laskuun. Ohjelman voimassaolo ajoittuu vuosille 2020-2026. Kasvuinvestointeja on toteutettu kunnassa tasaisesti jo vuosia, mutta samanaikaisesti investointimenojen ja rahoituspohjan

lähies krooniseksi kääntynyt epäsuhta on vauhdittanut kunnan velkaantumista huolestuttavalla tavalla. Kunnan lainakanta on tilikausien 2011-2017 aikana kasvanut 75,6 milj. eurosta 153,8 milj. euroon. Suhteellisen lyhyessä ajassa kunnan lainakanta on yli kaksinkertaistunut ja vuonna 2018 lainakanta nousi jo 169,2 milj. euroa. Vuoden 2019 osalta tilinpäätösennusteessa lainakan arvioidaan ylittävän 200 milj. euron tason.

Tunnuslukuja (sis. liikelaitokset), milj. eur	TP 2017	TP 2018	TA + muut. 2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022
Toimintamenojen kasvu, %	0,3 %	28,7 %	-19,7 %	-0,3 %	0,4 %	0,8 %
Toimintakatteen muutos, %	0,4 %	7,6 %	4,9 %	-0,3 %	1,5 %	1,1 %
Vuosikate poistoista, %	135 %	36 %	22 %	133 %	146 %	154 %
Nettoinvestoinnit	32,1	26,4	34,7	34,9	47,9	40,3
Investointien omahankintameno	37,7	29,0	35,2	39,5	51,7	44,0
Investointien tulo-rahoitus, %	64 %	23 %	13 %	69 %	65 %	89 %
Taseeseen kertynyt ylijäämä	65,8	53,7	38,3	45,1	55,7	69,5
Lainakanta vuoden lopussa	153,8	169,2	200,3	210,5	227,1	228,7

Kunnan voimakas velkaantuminen kasvattaa merkittävästi kunnan talousriskejä, erityisesti lainakorkojen näkökulmasta. Korkoympäristön normalisoituminen kasvattaisi vuositasolla kunnalle aiheutuvia korkokuluja 1,5-2,0 milj. euroa vuodessa. Kasvaneiden korkokulujen tasapainottaminen kunnan palvelutuotannossa olisi hankalaa, sillä jo miljoonan euron sopeutustarve vastaisi noin 20 työntekijän yhteenlaskettua vuosiansiota.

Talouden paineet ovat velkatekijöiden ohella heijastuneet myös voimakkaasti kunnan käyttötulouteen ja tulo-rahoituksen kehittymiseen. Samaan aikaan kun kunnan palvelutuotannon kustannukset ovat viime vuosina nousseet merkittä-

västi, on kunnan tulo-rahoitus pohja erityisesti verotulojen osalta kehittynyt verkkaisesti. Vuonna 2018 kunnan tilikauden tulos painui 12,1 milj. euroa alijäämäiseksi ja vuoden 2019 osalta alijäämäennuste on nousemassa jopa edellisvuotta korkeammaksi. Monien vuosien aikana kertyneestä kunnan kumulatiivisesta ylijäämästä tulee syödyksi kahden vuoden aikana runsaasti yli kolmannes. Tarve kunnan talouden nopealle oikaisulle on ilmeinen, arvioidaanpa kunnan talouden tasapainoa vakavaraisuutta, investointien tulo-rahoituksen vahvuutta tai lainanhoitokykyä mittavien tunnuslukujen kautta.

Talouden vahvistamista on NUUKA-ohjelmassa lähestytty rajoittamalla palvelutuotannon menojen kasvua, priorisoimalla investointeja sekä kasvattamalla tulo-rahoitusta mahdollisuuksien mukaan. Huomio kunnan talouden elvyttämisessä kohdentuu samanaikaisesti siis menojen leikkauksiin kuin myös tulovirtojen vahvistamiseen.

Tulevaisuudessa kunnan talouden elvyttämistä haastavat väestön ikääntyminen ja sen vaikutukset sosiaali- ja terveyspalvelujen kysynnän kasvuun. Vaikka valtakunnallisena ilmiönä tunnistettu alhainen syntyvyys pitkällä aikavälillä tulee laskemaan palvelutarpeita erityisesti varhaiskasvatuksessa ja lopulta myös perusopetuksessa, kunnan tasaisesta väestön kasvusta johtuen palvelutarpeet säilyvät Nurmijärvellä lasten ja nuorten osalta pitkään samalla tasolla. Lasten määrän ennustetaan laskevan haja-asutusalueella, mutta vastaavasti päätaajamissa lasten määrä tulee jopa kasvamaan. Kunnan keskeisenä haasteena onkin löytää sopeutuskeinoja ikääntyvä väestön palvelutarpeiden kasvun tasapainottamiseen, kun varsinaisesti minkään ikäryhmän palvelutarpeet kuntatasolla eivät oleellisesti laske siten, että tuotantoa voitaisiin merkittävästi supistaa. Vaihtoehtona lähinnä onkin tehostaa tuotantoa huolehtien tilakapasiteetin järkevästä käytöstä kunnan eri alueilla.

Palvelutarpeiden kasvun rinnalla merkittävät infraan ja toimitiloihin kohdistuvat investoinnit nostavat osaltaan paineita kunnan talouden elvyttämiseksi. NUUKA-ohjelman pohjalta kunnan investointien 10-vuotishjelmaa on jouduttu sopeuttamaan merkittävästi, joko karsimalla investointeja kokonaan pois tai siirtämällä niitä eteenpäin toteutettavaksi.

Mikäli velkaantumiskehitys aiotaan katkaista talousriskien ehkäisemiseksi ja samanaikaisesti jatkaa tarpeellisten kasvu- ja peruspalveluinvestointien toteuttamista, kunnan tulo-rahoitus-pohjan on vahvistuttava oleellisesti nykyisestä.

Kunnan kasvua sekä peruspalvelujen järjestämistä tukevat investoinnit tulevat olemaan etusi-

jalla investointien priorisoinnissa. NUUKA-ohjelman perusteella investointeihin pyritään kohdentamaan lisäresursseja seuraavan seitsemän vuoden aikana palvelutuotannon kustannusten kasvun hillitsemisen kautta sekä kunnallisveroprosentin ja kiinteistöveroprosenttien korotuksella.

Erityisesti verotuksen merkitys korostuu investointien tulo-rahoitus-pohjan turvaamisessa, sillä jo kunnallisveroprosentin 0,25 prosenttiyksikön korotuksen vaikutus verotuottoihin on noin 2,1 milj. euroa ja 0,5 prosenttiyksikön korotus vastaavasti noin 4,2 milj. euroa vuodessa. NUUKA-ohjelman voimassaoloaikana 2020-2026 verotulojen kasvun kumulatiivinen vaikutus nousee kymmeniin miljooniin euroihin, joka vastaa jo usean päiväkodin ja koulun rakentamisen tai peruskorjauksen investointikustannusta.

Tämän perusteella investointien rahoitus-pohjaa on päätetty vahvistaa vuodesta 2020 lähtien sekä kunnallisveroprosenttia ja kiinteistöveroprosentteja korottamalla, että tarkastelemalla kunnan palveluverkon tehostamisen mahdollisuuksia käynnissä olevan palveluverkkoselvityksen kautta. Kunnallisveroprosenttia on päätetty korottaa 0,25 prosenttiyksikköä sekä yleinen kiinteistöveroprosentti nostaa 1,18 prosenttiin, vakiuisten asuinrakennusten kiinteistöveroprosentti 0,48 prosenttiin, muiden asuinrakennusten kiinteistöveroprosentti 1,18 prosenttiin sekä rakentamattoman rakennuspaikan kiinteistöveroprosentti 4,30 prosenttiin. Näiden yhteisvaikutus kunnan verotuloihin arvioidaan olevan noin 4,2 milj. euroa.

Mitä tehokkaammin kunnan palvelutuotanto saadaan jatkossa järjestettyä tilakapasiteetin tasapainotuksen kautta, sitä paremmat edellytykset kunnalla on toteuttaa investointeja tulevaisuudessa taloudellisesti kestäväällä tavalla. Lopulta tasapainoinen talous turvaa myös nykyisen palvelutuotannon laatutason säilymisen sekä luo mahdollisuuksia uusien palvelujen järjestämiselle älykkäiden tilaratkaisujen kautta.

Kunnan talous suunnitelmakaudella 2020-2022

Tuloslaskelma (sis. liikelaitokset), milj. eur	TP 2016	TP 2017	TP 2018	TA + muut. 2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022
Toimintatuotot	76,3	76,5	139,0	60,6	60,6	58,6	58,6
Toimintakulut	-268,4	-269,2	-346,4	-278,2	-277,5	-278,7	-281,0
Toimintakate	-192,1	-192,8	-207,4	-217,6	-216,9	-220,1	-222,4
Verotulot	181,5	182,6	183,2	188,7	206,5	215,6	223,5
Valtionosuudet	30,3	29,9	30,1	32,2	36,9	37,0	37,3
Rahoituserät, netto	1,0	0,8	0,9	1,1	0,9	0,9	0,8
Vuosikate	20,7	20,5	6,7	4,4	27,4	33,3	39,2
Poistot ja tilinpäätöserät	-14,6	-15,2	-18,8	-19,9	-20,6	-22,8	-25,4
Tilikauden yli-/alijäämä	6,1	5,4	-12,1	-15,5	6,8	10,6	13,8

Taloussuunnitelma ajalle 2020-2022 on valmisteltu NUUKA-ohjelman talouden tavoitteiden pohjalta, jonka perusteella kunnan palvelutuotannon nettomenojen (=toimintakateen) kasvu välillä 2019-2020 on rajattu enintään 2,5 prosenttiin.

Palvelutuotannon nettomenot ovat vuonna 2020 216,8 milj. euroa, joka on noin 5,2 milj. euroa enemmän vuoden 2019 talousarvioon (sote-budjetin korjaus huomioituna) verrattuna. Vuoden 2019 kesäkuun osavuositarkastuksen tilinpäätösnusteeeseen verraten palvelutuotannon nettomenojen kasvu vuonna 2020 rajoittuu 3,2 milj. euroon (1,5%).

Suunnitelmavuosina 2021 ja 2022 toimintakateen kasvurajoite on asetettu kunnan omien toimialojen osalta 0-0,5 prosenttiin vuodessa ja sosiaali- ja terveystalouden osalta 2,0 prosenttiin. Kunnan palvelutuotannon nettomenojen kasvu historiassa on ollut keskimäärin 3,4 prosenttia vuodessa.

Palvelutuotannon nettomenoja nostavat vuonna 2020 erityisesti 1,5 prosentin palkkojen yleisro-
tusvaraus, jolla kunta varautuu työmarkkina-
järjestöjen virka- ja työehtosopimusneuvotteluiden mahdolliseen palkkaratkaisuun. Lisäksi Sipilän hallituksen kilpailukykyso-
pimukseen sisällytetyn määräaikaisen lomarahojen leikkauksen päättyminen nostaa henkilöstökuluja vuodesta 2020 lähtien. Näiden yhteisvaikutus henkilöstö-
luihin on arvioitu olevan noin 1,6 milj. euroa. Lisäksi erinäiset perusopetuksen järjestämistä koskevat lakimuutokset sekä erityistä tukea tarvitsevien oppilaiden määrän kasvu tulevat edellyttämään henkilöstölisäyksiä vuodelle 2020, joka osaltaan nostaa henkilöstökuluja sivistys- ja hyvinvointitoimialalla noin 0,3 milj. euroa.

Henkilöstökulujen kasvun lisäksi palvelutuotannon nettomenoja kunnan omilla toimialoilla nostavat muun muassa sisäilmaongelmien aiheuttamat väistötalokustannukset (0,3 milj. euroa) ym-

päristötoimialalla sekä koulukuljetuskustannukset (0,6 milj. euroa) sivistys- ja hyvinvointipalveluissa.

Kunnan ja Keski-Uudenmaan sote-kuntayhtymän välisten neuvotteluiden perusteella sosiaali- ja terveystalouden kustannusten kasvu on rajattu vuonna 2020 2,5 milj. euroon (2,2 prosenttiin). Sosiaali- ja terveystalouden kokonaiskustannuksista sosiaali- ja perusterveydenhuollon osuus on 73,4 milj. euroa (KEU-sote) ja erikoissairaanhoidon osuus 45,1 milj. euroa (HUS). Suunnitelma-
vuosina 2021 ja 2022 sosiaali- ja terveystalouden osuus on budjetoitu 2,0 prosentin vuosikasvu. Sosiaali- ja terveystalouden menojen kasvupaineita aiheuttaa erityisesti väestön ikääntymisestä, joka näkyy palvelujen kysynnän kasvuna läpileikkavasti niin sosiaali- ja perusterveydenhuollossa kuin myös erikoissairaanhoidossa. Palvelujen kysynnän kasvun rinnalla tuotannon yksikkökustannusten ja erityisesti palkkakulujen nousun sekä mahdollisen hoitajamitoituksen lakisääteistämisen ikäihmisten asumispalveluissa tulevat lisäämään osaltaan kustannuspaineita sosiaali- ja terveystalouden tulevaisuudessa.

Huomioiden kustannusten kasvu koulukuljetuk-
sissa, väistötiloissa sekä sosiaali- ja terveystalouden palveluissa, asettuvat palvelujen ostot yhteensä vuonna 2020 156,0 milj. euroon. Kasvu vuoden 2019 alkuperäiseen talousarvioon nähden on 4,3 milj. euroa ja tilinpäätösnusteeeseen nähden laskua on 1,8 milj. euroa. Palvelujen ostojen nousu vuonna 2021 on arvioitu olevan 2,6 milj. euroa ja vuonna 2022 3,0 milj. euroa. Suunnitelma-
vuosina palvelujen ostojen nousu selittyy erityisesti sosiaali- ja terveystalouden kasvulla.

Käyttötalouden menojen kasvupaineiden vaikutuksia kunnan kokonaistaloudelle tasoittavat ennusteet verotulojen suotuisasta kehityksestä lähivuosi-
na. Kuntaliiton verotuloennusteiden mukaan verotulojen kasvu on vuoden 2019 osalta jäämässä vielä laihaksi valtakunnallisen verokorttiuudistuksen ja sähköiseen tulorekisteriin liittyvien tiedon-
siirto-ongelmien vuoksi, mutta vuodesta 2020

lähtien verotulojen arvioidaan kääntyvän selvään nousuun usean laihan kertymävuoden jälkeen. Kun huomioidaan kunnallisveroprosentin sekä kiinteistöveroprosenttien korotusten vaikutus vuodesta 2020 lähtien, verotulojen kasvun arvioidaan olevan 2019-2020 6,0 prosenttia, 2020-2021 4,4 prosenttia ja 2021-2022 3,7 prosenttia.

Valtionosuuksien arvioidaan vuonna 2020 nousevan edellisvuoden talousarviosta 22,1 prosenttia, jota selittää kilpailukyky sopimukseen liittyvien vähennysten ja usean vuoden indeksikorotusten jäädytysten päättyminen sekä verotulomenestysten kompensatiot ja valtion ja kuntien välinen kustannusjaon tarkistus.

Verotulojen, valtionosuuksien ja rahoitustulojen ja -menojen jälkeen vuoden 2020 vuosikatteeksi muodostuu 27,5 milj. euroa. Vuosikate asettuu suunnitelmavuosina 2021-2022 noin 33,3-39,2 milj. euroon.

Taloussuunnitelmassa 2020-2022 tavoiteltu vuosikatetaso, joka kuvaa investointien tulorahoitus pohjaa, perustuu NUUKA-ohjelman lainakantavoitteisiin. Vuosikatteen heikentyminen nykyarviosta tarkoittaisi toteutuessaan lainanoton lisäämistä, mikäli investointiohjelma säilytettäisiin NUUKA-ohjelmassa valitun skenaarion mukaisena.

Merkittävien investointien myötä suunnitelma-kauden aikana poistojen arvioidaan nousevan tasanaisesti 20,6 miljoonasta 25,4 miljoonaan euroon aikavälillä 2020-2022. Pitkällä aikavälillä kunnan

tulee huolehtia vuosikatteen riittävästä vahvuudesta poistojen kasvaessa, että talous säilyisi tasapainossa myös tuloslaskelmatasolla (ns. kirjanpidollinen tasapaino).

Taloussuunnitelmassa kunnan bruttoinvestointitaso vuonna 2020 on 40,8 milj. euroa, vuonna 2021 52,9 milj. euroa ja vuonna 2022 45,3 milj. euroa. Rahoitusosuuksia investointeihin on arvioitu taloussuunnitelmakaudella kertyvän yhteensä 3,9 milj. euroa.

Arvioitu nettolainakannan muutos vuonna 2020 on 10,2 milj. euroa, jolloin kunnan lainakanta nousisi yhteensä noin 210,5 milj. euroon. Taloussuunnitelmassa vuoden 2022 loppuun mennessä kunnan lainakannan arvioidaan olevan 228,7 milj. euroa. Tällöin lainakanta ylittäisi NUUKA-ohjelmaan sisältyvän lainakannan välitavoitteen (210 milj. euroa vuoden 2022 lopulla) noin 18 milj. eurolla. Tämä lisäisi toteutuessaan käyttö- ja investointitalouteen paineita 2022 vuoden jälkeiselle ajalle, pyrittäessä saavuttamaan NUUKA-ohjelman mukainen kehitysura kunnan lainakannan laskusta ohjelman sitovalle tasolle vuoden 2026 loppuun mennessä (187 milj. euroa). Palveluverkkotyön yhteydessä arvioitavaksi tulee, millaisilla toimenpiteillä kunnan on mahdollista pitkällä aikavälillä keventää sekä palvelutuotannon kustannuspaineita että toimitiloihin liittyviä investointipaineita, jotta velkaantuminen saadaan hallintaan.

Toimintakate toimialoittain	TP 2018	TA + muut. 2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022
Ylin päätöksenteko *	586 155	-113 501 418	0	0	0
Konsernipalvelut	-4 674 964	-5 978 806	-9 904 635	-9 929 228	-9 894 269
Sosiaali- ja terveystoimet **	0	0	-118 527 064	-120 900 206	-123 290 209
Sivistys- ja hyvinvointitoimiala***	-204 400 289	-91 749 757	-94 053 928	-94 055 928	-93 776 060
Ympäristötoimiala	-3 063 250	-4 101 715	1 635 371	580 337	271 277
Nurmijärven Vesi	3 998 181	3 570 193	3 840 445	3 984 605	4 005 475
Aleksia	128 779	192 787	147 797	235 576	237 076
Nurmijärven työterveys	-16 836	0	0	0	0
Yhteensä	-207 442 224	-211 568 716	-216 862 014	-220 084 844	-222 446 710

* Ylin päätöksenteko toimiala poistuu vuodelle 2020

** Uusi toimiala 2020 alkaen, aiemmin sisältynyt ylimpään päätöksentekoon

*** TP2018 luvut sisältävät entisen hyvinvointitoimialan

TILIKAUDEN TULOS

6,8 milj.€

NETTOINVESTOINNIT

-34,9 milj.€

NETTOMENOT

-216,9 milj.€

VARSINAISEN TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHOITUS

Talousarvion- ja suunnitelman tehtävänä on tavoitteiden asettamisen ja voimavarojen jakamisen lisäksi osoittaa, miten varsinainen toiminta ja investoinnit rahoitetaan. Tuloslaskelmassa (ks. tuloslaskelmaosa) esitetään tulo- ja meno- ja poistoihin. Kunnan tulo- ja meno- ja poistoihin. Kunnan tulo- ja meno- ja poistoihin. Kunnan tulo- ja meno- ja poistoihin.

Rahoitusosassa (ks. rahoitusosa) esitetään toiminnan, investointien ja rahoituksen rahavirrat. Tasapainoinen kuntatalous edellyttää, että rahan

lähteiden on pitkällä aikavälillä katettava rahan käyttö. Jos tulo- ja meno- ja poistoihin. Kunnan tulo- ja meno- ja poistoihin. Kunnan tulo- ja meno- ja poistoihin.

Verotulot suunnitelmakaudella 2020-2022

Kunnan verotulot koostuvat kunnallisverotuotoista, yhteisöverotuottojen kantaosuudesta sekä kiinteistöverotuotoista. Kuntalain 111 §:n mukaan viimeistään talousarvion hyväksymisen yhteydessä valtuuston on päätettävä kunnan tuloveroprosentista, kiinteistöveroprosenteista sekä muiden verojen perusteista. Kunnan tulee ilmoittaa Verohallinnolle viimeistään verovuotta edeltävän marraskuun 17. päivänä tulovero- ja kiinteistöveroprosenttien suuruus. Taloussuunnitelma 2020-2022 on laadittu siten, että kunnallisveroprosenttia on korotettu 19,50 prosentista (2019 saakka) 19,75 prosenttiin (2020 lähtien).

Lisäksi kiinteistöveroprosentteja on korotettu siten, että vuodesta 2020 lähtien yleinen kiinteistöveroprosentti on 1,18, vakituisten asuinrakennusten kiinteistöveroprosentti 0,48, muiden asuinrakennusten kiinteistöveroprosentti 1,18 sekä rakentamattoman rakennuspaikan kiinteistöveroprosentti 4,30. Yleishyödyllisten yhteisöjen kiinteistöveroprosentti säilyy vuoden 2019 tasossa. Viimeksi kunnallisveroprosenttia on korotettu 0,50 prosenttiyksiköllä 19,50 prosenttiin vuonna 2014 ja sitä edellisen kerran 0,25 prosenttiyksiköllä vuonna 2011.

Verotulojen kehitys ja ennuste (milj. euroa)	TP 2015	TP 2016	TP 2017	TP 2018	TA 2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022
Kunnallisveron kehitys	162,2	167,2	165,8	166,2	176,9	185,2	193,5	200,8
Kiinteistöveron kehitys	8,1	8,0	9,0	9,4	9,6	12,1	12,4	12,7
Yhteisöveron kehitys	7,1	6,3	7,8	7,6	8,3	9,2	9,6	10,0
Yhteensä	177,4	181,5	182,6	183,2	194,7	206,5	215,6	223,5
muutos - %	2,4 %	2,3 %	0,6 %	0,3 %	6,3 %	6,0 %	4,4 %	3,7 %

Kiinteistöverotuottojen on arvioitu kiinteistöveroprosenttien korotukset huomioiden asettuvan vuonna 2020 noin 12,1 milj. euroon. Asuin- ja liikerakentamisen perusteella kiinteistöverotuottojen positiivisen kehityksen arvioidaan jatkuvan suunnitelmakauden loppuun saakka.

Valtakunnallinen kiinteistöverotuksen kehittämis- hanke on edelleen käynnissä ja etenee siten, että arvostusmenetelmät uudistetaan sekä maapoh- jien että rakennusten osalta. Uuden järjestelmän mukaiset verotusarvot otetaan käyttöön vuoden 2022 kiinteistöverotuksessa. Kunnan oma kiin- teistöveroselvitys kiinteistörekisterien tarkista- miseksi jatkuu edelleen. Kiinteistöveroselvityksen

on arvioitu nostavan kunnan kiinteistöverotuot- toja 5-10%, eli käytännössä useita satoja tuhan- sia euroja.

Yhteisöverotuottojen on arvioitu asettuvan vuonna 2020 noin 9,2 milj. euroon, joka on noin 4,7 prosenttia enemmän vuoden 2019 tilinpää- tösen nusteeseen nähden. Maan hallitus ei ole esittänyt erityisiä kuntien yhteisöverotuottojen kertymään vaikuttavia toimenpiteitä vuodelle 2020. Yhteisöverotuottojen arvioidaan kehittyvän suunnitelmavuosina suotuisasti. Vuonna 2021 yhteisöverotuottojen arvioidaan kasvavan 5,0 prosenttia ja vuonna 2022 3,3 prosenttia.

Kunnallisverotuksen pohjana olevien ansiotu- lojen arvioidaan kasvavan vuonna 2020 edellis-

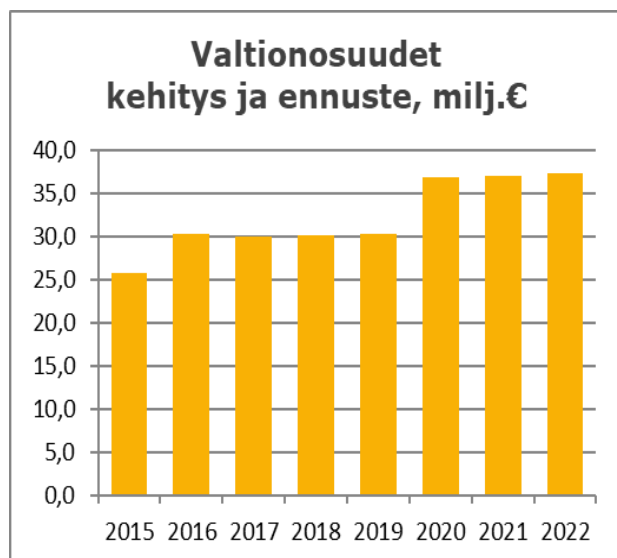
vuoteen nähden noin 3,9 prosenttia. Muiden veronalaisten ansiotulolajien kehitys, verovähennykset sekä kunnallisveroprosentin 0,25 prosenttiyksikön korotus huomioiden, kunnallisverotulojen arvioidaan nousevan vuonna 2020 edellisvuoden tilinpäätösennusteesta n. 8,7 prosenttia. Kunnallisverotuloja arvioidaan kertyvän 185,2

milj. euroa vuonna 2020. Suunnitelmavuosina 2021 ja 2022 verotulojen positiivisen kasvun on ennustettu jatkuvan, tosin kasvun ennustetaan vaimenevan vuosi vuodelta talouskasvun hidastumisen myötä. Vuonna 2021 kunnallisverojen arvioidaan kasvavan 4,3 prosenttia ja vuonna 2022 3,6 prosenttia.

VEROPROSENTIT	Vaihteluvälit 2020	Nurmijärvi 2019	Nurmijärvi 2020
Kunnallisveroprosentti		19,50	19,75
Yleinen kiinteistöveroprosentti	0,93-2,00	0,93	1,18
Vakituisten asuinrakennusten veroprosentti	0,41-1,00	0,41	0,48
Muiden kuin vakituisten asuinrakennusten veroprosentti	0,93-1,80	0,93	1,18
Yleishyödyllisten yhteisöjen veroprosentti	alaraja 0,00	0,00	0,00
Rakentamattomien rakennuspaikkojen veroprosentti	2,00-6,00	3,93	4,30

Valtionosuudet suunnitelmakaudella 2020-2022

Valtionosuudet kehitys ja ennuste (milj. euroa)	TP 2015	TP 2016	TP 2017	TP 2018	TA 2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022
Valtionosuudet kehitys ja ennuste	25,8	30,3	29,9	30,1	30,2	36,9	37,0	37,3

Kunnan valtionosuudet koostuvat valtiovarainministeriön hallinnoimasta peruspalvelujen valtionosuudesta (1704/2009) sekä opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnoimasta opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuudesta (1705/2009). Valtionosuusrahoitus on yleiskatteellinen tuloerä, jota ei ole korvamerkitty tiettyjen palvelujen järjestämiseen, vaan rahoituksen saaja päättää itse valtionosuusrahoituksensa tarkoituksenmukaisimmasta käytöstä.

Valtionosuusjärjestelmän kautta valtio osallistuu kunnan järjestämien peruspalveluiden rahoittamiseen. Lisäksi järjestelmään sisältyy kuntien

välisiä verotuloeroja tasaava mekanismi (ns. verotulojen tasausjärjestelmä), ja koska Nurmijärven kunnan asukaskohdaiset verotulot ovat keskimääräistä korkeammat valtakunnallisessa tarkastelussa, on valtionosuuksien osuus Nurmijärven kunnan tulorahoituspohjasta suhteellisesti matalampi moniin muihin kuntiin nähden. Valtionosuusennusteet pohjautuvat Kuntaliiton valtionosuuslaskelmiin. Kuntaliiton mukaan kuntien valtionosuudet kasvavat 610 miljoonaa euroa eli noin 7,1 prosenttia vuodesta 2019 vuoteen 2020. Kunnille myönnetään valtionosuutta yhteensä 6 968 miljoonaa euroa ja veromenetysten kompensatioita 2 251 miljoonaa euroa vuonna 2020.

Peruspalvelujen valtionosuuksien kasvu vuodesta 2019 vuoteen 2020 johtuu erityisesti vuonna 2019 päättyneestä kilpailukyky sopimuksesta, mutta taustalla on myös muita lakiin perustuvia muutoksia:

- Kilpailukyky sopimukseen sisältynyt lomarahojen leikkaus päättyy ja niin ikään siihen liittyvä valtionosuuden vähennys päättyy vuoteen 2019. Kiky-leikkausten vähentyminen lisää valtionosuutta 264 milj. euroa vuonna 2020.
- Pääministeri Juha Sipilän hallituksen päättämä määräaikainen vuosia 2016-2019 koskenut indeksikorotusten jäädytys päättyy vuoteen 2019. Tehtyjä indek-

sijädytyksiä ei kompensoida, mutta vuoden 2020 kustannustason muutos (+2,7 %) lisää valtionosuutta 166 milj. euroa.

- Lakiin perustuva valtion ja kuntien välinen kustannustenjaon tarkistus (perustuen vuoden 2017 tietoihin) lisää valtionosuutta 102 milj. euroa vuonna 2020.
- Uutuutena vuonna 2020 aiemmin valtionosuusjärjestelmän kautta kunnille maksetut verotulomenetysten kompensatiot erotetaan järjestelmästä omalle momentilleen 28.90.35. Veromenetysten kompensatiot lisääntyvät 285 milj. euroa vuonna 2020.
- Lisäksi peruspalvelujen valtionosuudessa otetaan huomioon kuntien tehtävien ja velvoitteiden muutoksia vuonna 2020, jotka kasvattavat peruspalvelujen valtionosuuksia yhteensä 3,1 milj. euroa.

Kilpailukykysovimuksesta johtuen kustannustenjaon tarkistuksen kautta valtionosuutta on vähennetty osittain kahteen kertaan. Tämä kaksinkertainen kiky-leikkaus päätettiin hallituksen 17.9.2019 budjettiriihessä kompensoida kunnille poikkeuksellisesti yhtenä eränä jo vuonna 2019. Kompensaation myötä kuntien valtionosuudet lisääntyvät 237 milj. euroa vuonna 2019.

Nurmijärven kunnan osalta valtionosuuksien on arvioitu verotuloihin perustuva tasausvähennys sekä opetus- ja kulttuuriministeriön valtionosuus-

rahoitus huomioiden asettuvat noin 36,9 milj. euroon vuonna 2020, kun vuonna 2019 valtionosuudet ovat 32,2 milj. euroa (kaksinkertaisen kiky-leikkauksen kompensatio huomioiden). Valtionosuudet kasvu nousee vuonna 2020 14,6 prosenttiin.

Nurmijärven kunnan peruspalvelujen valtionosuuteen tehtävän verotuloihin perustuva tasausvähennyksen suuruus on vuoden 2020 talousarviossa ennusteen mukaan n. 6,8 milj. euroa. Vuonna 2019 tasausvähennys on 6,9 milj. euroa.

Nurmijärven kunta osallistuu toisen asteen ammatillisen koulutuksen järjestämiseen opetus- ja kulttuuritoimen rahoituslain mukaisen valtionosuusrahoituksen kautta. Tästä johtuen opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuus kunnalle on negatiivinen. Opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuuden on arvioitu vuonna 2020 säilyvän edellisvuoden tasossa, noin 6,7 milj. eurossa.

Valtionvarainministeriön vuosille 2020-2023 asetun kuntatalousohjelman mukaan peruspalvelujen valtionosuuksien arvioidaan suunnitelmavuosina 2021 ja 2022 kehittyvän maltillisesti. Suunnitelmavuosien ennusteisiin tulee suhtautua varauksella, sillä valtiollisten toimenpiteiden vaikutukset valtionosuuksien määräytymiseen voi muuttaa valtionosuusrahoitusta huomattavalla tavalla jo lyhyellä aikaperiodilla. Oletettavaa on, että valtionosuuksiin tullaan jatkossakin kohdentamaan erinäisiä leikkaustoimia julkisen talouden tasapainottamiseksi.

Lainarahoitus suunnitelmakaudella 2020-2022

NUUKA-ohjelman lainakantatavoitteiden perusteella kunnan velkaantuminen hidastuu vuodesta 2020 lähtien. Toiminnan ja investointien rahavirta on ollut voimakkaasti negatiivinen vuodesta 2012 lähtien, joka osoittaa kunnan rahoituspohjan olleen kroonisesti epätasapainossa palvelutuotannosta ja investoinneista aiheutuvien kokonaismenoihin nähden. Vuonna 2018 toiminnan ja investointien rahavirta oli 20,3 milj. euroa negatiivinen ja vuoden 2019 tilinpäätösennusteessa 30,9 milj. euroa negatiivinen.

Talouden suunnanmuutos rahoitusjäämän supistamisen suhteen näkyy jo vuodesta 2020, sillä toiminnan ja investointien rahavirta on talousarviossa 2020 10,4 milj. euroa negatiivinen. Suunnitelmavuonna 2021 ko. rahavirran on ennustettu olevan 16,4 milj. euroa negatiivinen ja vuonna 2022 2,9 milj. euroa negatiivinen. Toiminnan ja investointien rahavirran odotetaan kääntyvän lopulta positiiviseksi vuonna 2023. Tämä tarkoittaa, että kunnan tulo-rahoitus riittää toiminnan ja investointien rahoittamiseen täysimääräisesti, ja että kunnan lainakanta laskee ensimmäisestä kertaa vuoden 2011 jälkeen.

Vuoden 2020 osalta lainanotto asettuu 62,7 milj. euroon, josta 52,5 milj. euroa kohdistuu vanhojen lainojen lyhennyksiin. Vuonna 2020 erääntyy merkittävä yksittäinen kertalyhenteinen 35,0 milj. euron laina. Tämän perusteella nettolainanotto vuonna 2020 asettuu 10,2 milj. euroon lainakannan noustessa noin 206,8 milj. euroon.

Vuonna 2021 erääntyy toinen 30 milj. euron suuruinen kertalyhenteinen laina. Vuonna 2021 nettolainanoton arvioidaan asettuvan 16,6 milj. euroon lainakannan noustessa noin 223,4 milj. euroon. Vuonna 2022 nettolainanoton arvioidaan olevan 1,6 milj. euroa lainakannan noustessa 225,0 milj. euroon.

Rahoituksen järjestämisessä kunta käyttää Kuntatodistusohjelmaan perustuvaa lyhytaikaista lainaa sekä pitkäaikaisia lainoja. Kunnan rahoitustoiminta perustuu talousarvion lisäksi kunnassa vahvistettuihin varainhankinnan periaatteisiin.

Korkotuotot ja -kulut

Yleinen korkotaso on ollut erittäin matala jo useamman vuoden ja kunnan lainasopimuksissa yleisimmin sovelletut Euribor viitekorot ovat olleet negatiiviset vuoden 2015 puolivälistä lähtien. Myös rahoituslaitosten itse määrittelemät lainamarginaalit ovat painuneet historiallisen alhaiselle tasolle, noin 0,2-0,6 prosenttiin viime vuosien aikana.

Velkaantumisen vaikutukset korkokuluihin ovatkin toistaiseksi pysyneet erittäin maltillisina, mistä on muodostunut kunnalle normaaleihin korko-oloihin verraten miljoonien eurojen korkokustannusetu vuosien aikana. Kun kunnan lainasalkun keskikorko oli vuoden 2018 tilinpäätöksessä 0,71 prosenttia, olivat yksin Euribor viitekorot vuonna 2008 yli neljässä prosentissa. Vuonna 2020 kunnan lainasalkun keskikoron ennustetaan pysyvän edellisvuosien tasossa noin 0,70-0,85 prosentissa. Kunnan korkokulujen arvioidaan olevan 0,7 milj. euroa vuonna 2020. Suunnitelmavuosien osalta korkokulujen arvioidaan säilyvän vuoden 2020 tasossa.

Kunta on solminut korkoriskien suojaamistarkoituksessa kaksi koronvaihtosopimusta. Sopimuksista aiheutuu vuositasolla yhteensä noin 0,6 milj. euron kustannus.

Rahoitustuotot ja kulut

Rahoitustuotoista suurin erä on osinkotuotto Nurmijärven Sähkö Oy:ltä, joka on vuonna 2018 ollut 1,68 milj. euroa vuodessa. Vuodesta 2019 lähtien osinko-odotus on nostettu 2,0 milj. euroon.

Vuonna 2020 HUS:n peruspääoman korkoja arvioidaan saatavan noin 280 000 euroa.

Nurmijärven Vesi -liikelaitos maksaa kuntaemolle peruspääomasijoituksesta kuuden prosentin tuottoa, noin 163 000 euroa vuodessa. Vastaava erä on Nurmijärven Vedellä rahoituskuluissa.

INVESTOINNIT

Investointiosa sisältää investointisuunnitelmat talousarviovuodelle 2020 sekä suunnitelmavuosille 2021 - 2024. Vuoden 2020 bruttoinvestoinnit ovat yhteensä 40,8 milj. euroa. Rahoitusosuuksia on budjetoitu 1,3 milj. euroa ja maan myyntituloja (tasearvolla laskettuna) 1,5 milj. euroa. Näin ollen nettoinvestoinnit (bruttoinvestoinnit vähennettynä rahoitusosuuksilla ja hyödykkeiden luovutuksesta saatavilla tuloilla tasearvosta) asettuvat vuoden 2020 osalta 38,0 milj. euroon.

Bruttoinvestoinnit suunnitelmakaudella 2020-2022 ovat yhteensä 139,1 milj. euroa ja nettoinvestoinnit 130,7 milj. euroa.

Talousarvion mukainen tulorahoitus riittää kattamaan investointien rahoitustarpeesta 70 prosenttia vuonna 2020, 65 prosenttia vuonna 2021 ja 89 prosenttia vuonna 2022. Loppuosa investoinneista tulee rahoittaa joko lainarahalla, omaisuuden myynnillä tai rahavaroista.

Maanhankinta

Maanhankinnan nettomääräraha vuodelle 2020 on miljoona euroa. Tämä muodostuu maanhankintaan budjetoidusta 2,5 milj. eurosta sekä maa-alueiden myyntitulojen taseeseen sisältyvän hankintahinnan 1,5 milj. euron osuudesta.

Talonrakennus

Talousarviovuonna 2020 talonrakennuksen osuus kokonaisinvestointimäärärahasta on 16,1 milj. euroa eli noin 44 prosenttia. Terveyspalveluihin kohdistuviin hankkeisiin on varattu määrärahaa 0,9 miljoonaa euroa ja päiväkotien rakentamiseen 4,4 milj. euroa. Koulujen peruskorjauksiin on varattu 6,4 milj. euroa. Kirjasto ja kulttuuripalveluihin on varattu 0,2 milj. euroa. Toimialojen yhteisiin hankkeisiin on varattu 0,8 miljoonaa euroa. Aleksian keittiöhankkeisiin on varattu 1,4 milj. euroa. Pieniin talohankkeisiin on varattu 1,4 miljoonaa euroa, joista 0,3 miljoonaa kohdentuu koulujen ja päiväkotien pihojen ja leikkivälineiden kunnostukseen. Prioriteettikohteiden hankesuunnitteluun, joka käsittää kouluja ja päiväkoteja, on varattu 0,8 milj. euroa.

Talonrakennushankkeet ovat palveluverkkosuunnitelman mukaisia. Hankkeiden suunnittelutyön käynnistämistä edeltää tarveselvitysten päivitys, hankesuunnitelman laatiminen ja sen hyväksyttäminen talonrakennushankeohjeen mukaisesti.

Vuoden 2020 talonrakennushankkeista merkittävimpiä ovat Metsolan päiväkodin uudishanke ja

Maaniitun koulun peruskorjaus sekä kunnanviraston muutostyöt.

Kiinteät rakenteet ja laitteet

Talousarviovuodelle 2020 on budjetoitu kunnallistekniikan rakentamiseen 10,4 milj. euroa, Klaukalan tieverkkoon 0,1 milj. euroa sekä kunnan ja valtion yhteishankkeisiin 4,1 milj. euroa.

Irtaimisto, laitteet ja ajoneuvot

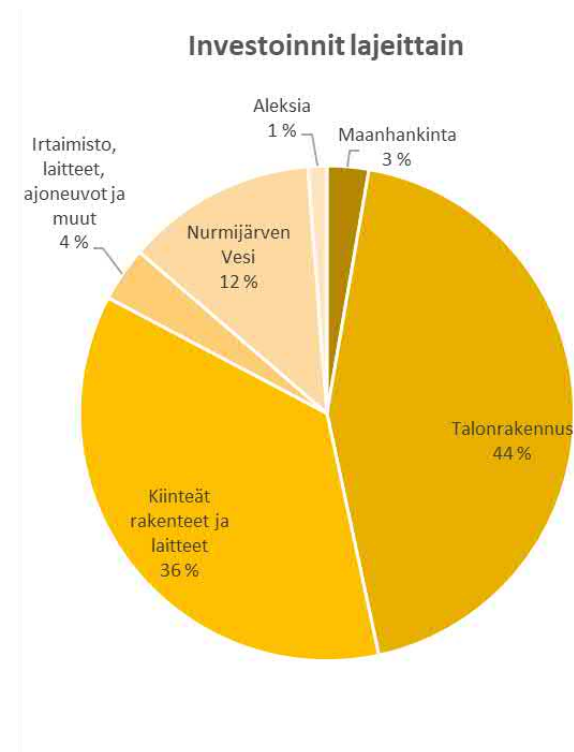
Irtaimistoon, laitteisiin ja ajoneuvoihin budjetoidaan yli 10 000 euron arvoiset hankkeet sekä ensikertainen kalustaminen. Talousarviovuodelle näihin on varattu 1,3 milj. euroa.

Nurmijärven Vesi liikelaitos

Investointiohjelmassa talousarviovuodelle on varattu 5,9 milj. euroa. Liittymismaksuja arvioidaan kertyvän 1,3 milj. euroa.

Aleksia liikelaitos

Keittiölaitteiden uusimiseen on varattu 0,45 milj. euroa.

Yhteenvedo investoinneista 2020-2024

(Kunta+Liikelaitokset, 1 000€)

		Hanke-ryhmä yht. 20-24	2020	2021	2022	2023	2024
1. Maanhankinta							
	Menot	12 500	2 500	2 500	2 500	2 500	2 500
	Tulot	-7 500	-1 500	-1 500	-1 500	-1 500	-1 500
	Yhteensä netto	5 000	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000
2. Osakkeet							
3. Talonrakennus							
	Menot	61 615	16 120	18 130	14 730	12 635	9 800
	Tulot	0					
	Yhteensä netto	71 415	16 120	18 130	14 730	12 635	9 800
4. Kiinteät rakenteet ja laitteet							
	Menot	60 538	14 586	19 720	14 520	6 310	5 402
	Tulot	-3 861	-1 330	-1 216	-1 315	0	0
	Yhteensä netto	56 677	13 256	18 504	13 205	6 310	5 402
5. Irtaimisto, laitteet, ajoneuvot ja muut							
	Menot	5 840	1 310	900	1 490	1 320	820
	Tulot	0					
	Yhteensä netto	5 840	1 310	900	1 490	1 320	820
Investoinnit yhteensä ilman liikelaitoksia							
	Investoinnit yhteensä, brutto	150 293	34 516	41 250	33 240	22 765	18 522
	Rahoitusosuudet	-3 861	-1 330	-1 216	-1 315	0	0
	Maanmyynti	-7 500	-1 500	-1 500	-1 500	-1 500	-1 500
	Investoinnit yhteensä, netto	138 932	31 686	38 534	30 425	21 265	17 022
6. Liikelaitokset							
6.1 Nurmijärven vesi -liikelaitos							
	Menot	46 015	5 880	11 435	11 835	9 510	7 355
	Liittymismaksut, infotieto	-6 500	-1 300	-1 300	-1 300	-1 300	-1 300
	Investoinnit, netto	39 515	4 580	10 135	10 535	8 210	6 055
6.2 Aleksia -liikelaitos							
	Menot	1 100	450	200	250	100	100
	Tulot	0					
	Investoinnit, netto	1 100	450	200	250	100	100
Liikelaitokset yhteensä			6 330	11 635	12 085	9 610	7 455
	Investoinnit yhteensä, brutto	47 115	6 330	11 635	12 085	9 610	7 455
	Tulot	-6 500	-1 300	-1 300	-1 300	-1 300	-1 300
	Investoinnit yhteensä, netto	40 615	5 030	10 335	10 785	8 310	6 155
Investoinnit yhteensä kunta + liikelaitokset							
	Investoinnit yhteensä, brutto	197 408	40 846	52 885	45 325	32 375	25 977
	Rahoitusosuudet	-3 861	-1 330	-1 216	-1 315	0	0
	Maanmyynti (hankintahintavähennys)	-7 500	-1 500	-1 500	-1 500	-1 500	-1 500
	Investoinnit, netto	186 047	38 016	50 169	42 510	30 875	24 477

HENKILÖSTÖ

Kunnan henkilöstö muodostaa moniammatillisen palveluorganisaation. Henkilöstöpolitiikan kehittäminen perustuu kuntastrategiaan 2018 – 2025 ja uuteen henkilöstöohjelmaan vuosille 2020 – 2021. Tavoitteena on, että kunta tunnetaan osavien työntekijöiden hyvin johdettuna työpaikkana. Panostamme sen vuoksi ammatillisen osaamisen kehittämiseen ja valmentavaan johtamiseen.

Maan hallituksen käynnistämän sosiaali- ja terveyspalvelujen rakenneuudistuksen ja maakuntaudistuksen henkilöstövaikutuksia valmistellaan valtakunnallisten aikataulujen ja ohjeiden mukaisesti.

Vuoden 2019 alusta lukien kunnan organisaatio muuttui merkittävästi sosiaali- ja terveyspalvelut siirryttyä Keusoteen ja kunnan päivitetyn organisaatorakenteen tultua voimaan. Vuonna 2019 kunnan henkilöstömäärä oli noin 27 % aiempaa pienempi, minkä vuoksi henkilöstöä koskevat tunnusluvut eivät ole täysin vertailukelpoisia edellisiin vuosiin nähden. Henkilöstövahvuus ilmoitetaan nyt aikaisemmista vuosista poiketen talousarviossa henkilötyövuosina ja sen toteutuminen raportoidaan osavuosikatsauksissa.

Kunnan palveluksessa oli vuoden 2019 alussa yhteensä 1806 henkilöä (31.01.2019 tilanteessa), mistä vakinaisessa työ- tai virkasuhteessa oli

73,5 % ja määräaikaisessa palvelussuhteessa tai sijaisena 26,5 %.

Henkilöstösuunnittelussa painotetaan henkilöstöresurssien suunnitelmallista ja taloudellista käyttämistä kaikilla tasoilla. Talouden raportointiin linkittyvässä henkilöstöraportoinnissa seurataan erityisesti henkilötyövuosien, koulutuspäivien ja työkyvyttömyyden kustannusten kehitystä. Tilinpäätöksen yhteydessä valmisteltava henkilöstökertomus sisältää kattavammin henkilöstöä koskevia tunnuslukuja.

Vuosittaisen henkilöstökyselyn avulla analysoidaan työilmapiirin kehitystä, erityisesti johtamisen, työhyvinvoinnin ja yhteistyön näkökulmista.

Talousarvion henkilöstösuunnitelma

Talousarvioon sisältyvässä henkilöstösuunnitelmassa perustetaan vuodelle 2020 yhteensä 16 uutta vakinaista virkaa ja työsuhteista tehtävää. Niistä konsernipalveluihin sijoittuu 2, sivistys- ja hyvinvointitoimialalle 10 ja ympäristötoimialalle 3 virkaa/tehtävää sekä Nurmijärven Vesi –liikelaitokseen 1 virkaa/tehtävää. Samalla lakkautetaan yhteensä 7 avoinna olevaa ja tehtäväjärjestelyjen vuoksi tarpeettomaksi käynnystä vakanssia. Henkilöstösuunnitelmaa laadittaessa on huomioitu palvelutuotannon henkilöstötarpeet, henkilöstön eläkkeelle siirtymisen vaikutukset ja tehtävämuutosten mahdollisuudet.

HTV1	2020	Henkilöstömenot, 1000 eur	TA 2020	TS 2021	TS 2022
Konsernipalvelut	70,4	Konsernipalvelut	4 383	4 462	4 351
Sivistys- ja hyvinvointitoimiala	1 359,0	Sivistys- ja hyvinvointitoimiala	55 436	55 438	55 158
Ympäristötoimiala	163,6	Ympäristötoimiala	7 297	7 311	7 311
Nurmijärven vesi	22,0	Nurmijärven vesi	1 418	1 438	1 455
Aleksia	182,8	Aleksia	5 729	4 898	4 896
yhteensä	1 801,0	yhteensä	74 264	73 548	73 171

HTV1 = palveluksessaolopäivien lukumäärä kalenteripäivinä / 365 * (osa-aikaprosentti/100)

Kuntastrategia

Nurmijärvi -positiivinen ilmiö

**Kuntastrategia
2018-2025**

Nurmijärvi – positiivinen ilmiö

Nurmijärvi on Helsingin seudun kasvava ihmisen kokoinen kunta, jonka sijainti on erinomainen. Täällä on helppo asua, elää ja yrittää. Nurmijärvellä kohtaavat kaupunkimainen ja maaseutumainen elämäntapa sekä mahdollisuus nauttia luonnossa liikkumisesta lähellä kansainvälistä lentoasemaa.

Kuntastrategia varmistaa, että Nurmijärvi kasvaa ja kehittyy tulevaisuudessa viihtyisenä ja turvallisena paikkana, jossa voit valita monista eri vaihtoehdoista erilaiseen elämäntilanteeseen ja -tapaan sopivan asumispaikan ja asuntotyyppin kilpailukykyiseen hintaan. Nurmijärvellä on helppo tulla ja kotiutua. Omaleimaisissa taajamissamme palvelut ovat helposti saavutettavissa. Huolehdimme alueiden ja ympäristön viihtyisyydestä. Kyliemme vetovoima perustuu maalaismaisemiin ja luonnonrauhaan.

Meillä palvelut tukevat asukkaiden sujuvaa arkea ja hyvinvointia heidän omassa elinpiirissään eri elämänvaiheissa ja -tilanteissa. Asiakaslähtöisen ja laadukkaan palvelun lähtökohtana on henkilöstömme ammattitaito, osaaminen ja hyvä palveluasenne.

Tarjoamme vapaa-ajan toimintaan ja harrastamiseen kattavan valikoiman vaihtoehtoja eri-ikäisille kuntalaisille. Harrastaa voit yksin tai ryhmässä – osallistua itse tekijänä tai katsojana.

Kasvatamme kunnan työpaikkojen määrää parantamalla jo toimivien yritysten toimintamahdollisuuksia, avaamalla sijoittuvien yritysten tarpeisiin uusia yritysalueita ja luomalla keskustoihin paikkoja, jonne palvelut voivat sijoittua. Kunta uudistaa toimintaansa, tuo palveluja joustavasti saataville ja luo asukkailleen mahdollisuuksia aktiiviseen toimijuuteen ja osallisuuteen. Näin myös kuntalaisten rooli omasta hyvinvoinnistaan huolta pitävinä kansalaisina vahvistuu. Yhdessä kuntaa kehittäen olemme positiivinen ilmiö.

Nurmijärven kuntastrategia vuosille 2018–2025: Nurmijärvi – positiivinen ilmiö, on laadittu tiiviissä yhteistyössä valtuuston, kunnan työntekijöiden, kuntalaisten, yhdistysten ja yrittäjien edustajien kanssa. Strategian keskeiset teemat sekä niitä tarkentavat kärjet ja toimenpiteet on koottu kuulemistilaisuuksien, työpajojen ja seminaarien sekä tulevaisuustarkastelun pohjalta.

1. Viihtyisä ja turvallinen Nurmijärvi

Koko elämän kunta. Nurmijärvellä on kolme omaleimaista päätaajamaa: Klaukkala, Kirkonkylä ja Rajamäki. Yhdessä maaseutumaisten kylien kanssa ne tarjoavat monipuolisia asumisvaihtoehtoja eri elämäntilanteissa. Suunnittelemme ja kehitämme kunnan eri osa-alueita näiden omia luontaisia vahvuuksia ja ominaisuuksia hyödyntäen sekä esille nostaen.

Helppo muuttaa ja kotiutua. Tarjoamme koko ajan monipuolisia tontteja kilpailukykyiseen hintaan. Näin asukkaat voivat valita itselleen sopivan asumispaikan ja asuntotyyppin. Eri alueiden pitämiseksi elinvoimaisina ohjaamme uudisrakentamisen sijoittumista ja ajoittumista ottaen huomioon olemassa olevat palvelut.

Luonto lähellä ja liikkuminen turvallista. Helposti saavutettavat ja laadukkaat ulkoilureitit, ulkoliikuntapaikat sekä lähiluontokohteet lisäävät asukkaiden viihtyvyyttä. Suunnittelemme ja rakennamme vaihteittain turvallisia ja esteettömiä kevyen liikenteen väyliä ja reittejä.

Huolehdimme alueiden ja ympäristön viihtyisyydestä sekä turvallisuudesta. Pidämme ympäristömme viihtyisenä ja siistinä sekä vaikutamme syrjäytymisen ehkäisemiseen monialaisella yhteistyöllä.

Vetovoimaiset taajamat

Kehitämme taajamiamme niiden vahvuuksia hyödyntäen, rakennetta tiivistäen ja yleisilmettä kohentaen. Panostamme taajamien viihtyisyyteen sekä vahvistamme erityisesti keskusta-alueiden houkuttelevuutta kaavoituksen ja yhdyskuntarakentamisen keinoin. Tämä vahvistaa väestöpohjaa, mikä lisää uusille palveluille mahdollisuuksia sijoittua taajamiin.

Käytännön työssä

- ▶ jatkamme aktiivista maanhankintaa sekä turvaamme monipuolisen tontti- ja asuntotarjonnan kilpailukykyiseen hintaan
- ▶ suunnittelemme ja edistämme houkuttelevaa asuntotuotantoa muun muassa puurakentamisen keinoin
- ▶ parannamme liikenteen sujuvuutta investoimalla Klaukkalan kehätiehen ja rakentamalla siihen tukeutuvaa tie- ja katuverkkoa
- ▶ suunnittelemme ja rakennamme vaihteittain turvallisia ja esteettömiä kevyen liikenteen väyliä ja reittejä taajamien sisällä sekä taajamien välillä yhteistyössä maakunnan ja valtion viranomaisten kanssa
- ▶ kohennamme taajamien siisteyttä ja yleisilmettä sekä rakennamme lisää laadukkaita viheralueita

Kehittyvät kylät

Elinvoimaiset kylät ovat yksi vahvuutemme. Kylät ovat hyvin saavutettavissa Helsingin seudulla. Kylien vetovoima perustuu maalaismaisemiin ja luonnonrauhaan. Taajamien ympärillä sijaitsevat kylät tarjoavat monipuolisuutta ja taajamille vaihtoehtoisia asuinympäristöjä.

Kylien houkuttelevuuden, kasvun ja kehittymisen turvaamiseksi käytämme maan- käyttö- ja rakennuslain uudistuksen tarjoamia mahdollisuuksia nopeuttaa ja joustavoittaa kylien maankäytön suunnittelua ja rakentamista kylissä.

Käytännön työssä

- ▶ selvitämme keinoja kylien maaseutualueiden osayleiskaavojen laadinnan uudistamiseen sekä kyläyleiskaavojen laadintaan
- ▶ jatkamme kylien toiminnallista kehittämistä toteuttamalla kyläsuunnitelmia kyläläisten ja kunnan välisenä vuoropuheluna muun muassa kyläasiain neuvottelukunnassa
- ▶ ulotamme osallistuvan budjetoinnin myös kyläalueille
- ▶ toimimme aktiivisesti yhteistyössä eri toimijoiden kanssa rahoituksen saamiseksi erilaisille kyliä kehittäville hankkeille

Luonto ja ulkoilumahdollisuudet

Luonto on lähellä jokaista nurmijärveläistä. Laadukkaiden ulkoilu- ja liikuntamahdollisuuksien avulla kannustamme kuntalaisia aktiivisuuteen, arkiliikuntaan koulu- ja työmatkoilla sekä tuemme hyvinvointia edistäviä terveellisiä elämäntapoja.

Käytännön työssä

- ▶ kehitämme ja nostamme esiin Vantaanjoen koskialueiden ja Sääksjärven virkistysmahdollisuuksia
- ▶ pidämme ulkoilureitit ja -paikat sekä kevyen liikenteen väylät hyvässä kunnossa ja jatkamme verkottuneiden ulkoilureittien suunnittelua ja rakentamista
- ▶ kehitämme koulujen ja päiväkotien pihoja monipuolisiksi vapaa-ajanvietto- ja ulkoliikuntapaikoiksi
- ▶ tuomme paremmin ja monipuolisemmin esiin kunnan kattavia ulkoilumahdollisuuksia ja luontokohteita

Viihtyisä ja turvallinen Nurmijärvi

KLAUKKALA

Klaukkala on kaupallinen ja kaupunkimainen asuminen keskus. Liikenne sujuu Klaukkalan kehätiehen tehtyjen investointien sekä siihen liittyvän tie- ja katuverkon rakentamisen myötä. Asuinalueilta on hyvät kävely- ja pyöräilyyhteydet keskustaan, jossa on monipuoliset palvelut. Klaukkalantietä kehitetään keskusta-alueella taajamakuvaltaan yhtenäisemmäksi ja liikenneratkaisuiltaan toimivaksi.

Vetonauloina erityisesti

- ▶ erilaiset liikunta- ja kulttuuritapahtumat
- ▶ kehittyvä Viirinlaakson alue
- ▶ monipuoliset asumismahdollisuudet

KIRKONKYLÄ

Kirkonkylä on julkisten palveluiden keskus, joka tarjoaa sekä asukkaille että yrityksille keskustan alueella monipuolisia palveluita. Kirkonkylässä asuinalueet ja palvelut sijaitsevat kävely- ja pyöräilyetäisyydellä toisistaan ja luonto on kaikkea lähellä.

Vetonauloina erityisesti

- ▶ vahva yrityskeskittymä-alue
- ▶ nopea liikenneyhteys suoraan moottoritielle
- ▶ pikkukaupunkimainen asuinmiljö kaikentäydellisille

RAJAMÄKI

Rajamäki ympäristöineen on kunnan luonto- ja matkailukeskus. Siellä on myös toimivaa nykyaikaista teollisuutta. Luonnonläheisillä omakoti-alueilla on tilantuntua ja omaa rauhaa. Rajamäen vahva yhteisöllisyys tukee asukkaiden hyvinvointia.

Vetonauloina erityisesti

- ▶ liikuntamahdollisuudet luonnossa kaikkina vuodenaikoina, upea Sääksin uimaranta ja Kiljavan alue
- ▶ uimahalli
- ▶ tehdasyhdyskunnan historia ja sen tarjoamat matkailukohteet

2. Sujuva arki

Nurmijärvellä on hyvä asua ja elää. Tavoittemme on, että kasvavien ja kehittyvien päätaajamiemme palvelut ovat helposti saavutettavia ja monipuolisia. Tarkastelemme koko kunnan palveluverkon ajantasaisuutta ja toimivuutta säännöllisesti.

Asukkaiden hyvinvointi on kunnalle tärkeää. Nurmijärvellä palvelut tukevat asukkaiden sujuvaa arkea ja hyvinvointia heidän omassa elinpiirissään eri elämänvaiheissa ja -tilanteissa. Painopisteemme ovat kaikkien ikäryhmien osalta syrjäytymistä ennaltaehkäisevässä työssä ja varhaisessa tuessa. Tuemme kuntalaisten omatoimisuutta toimimalla matalan kynnyksen periaatteella yhteistyössä heidän kanssaan. Ikääntyvien kuntalaisten hyvinvointia edistämme kehittämällä heidän tarpeitaan vastaavia palveluja, muun muassa erilaisia asumisen ja palvelujen yhdistäviä ratkaisuja.

Tarjoamme vapaa-ajan toimintaan ja harrastamiseen kattavan valikoiman vaihtoehtoja eri-ikäisille kuntalaisille. Harrastaa voit yksin tai ryhmässä – osallistua itse tekijänä tai katsojana.

Lasten, nuorten ja perheiden hyvinvointi

Lapsissa ja nuorissa kasvaa tulevaisuus. Tuemme erityisesti lasten, nuorten ja perheiden hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä sekä syrjäytymisen ehkäisyä yhteistyössä eri toimijoiden kanssa.

Keskeistä meille on toiminta lähellä kuntalaisen arkea, lasten ja nuorten omissa kasvuympäristöissä heidän lähiverkostonsa mukaan ottaen.

Käytännön työssä

- ▶ kokoamme lasten, nuorten ja perheiden palvelut yhteen niin, että sopivan tuen saaminen oikeaan aikaan helpottuu
- ▶ mahdollistamme oppilaan yksilöllisen ja ehyen oppimispolun esiopetuksesta perusopetuksen päättövaiheeseen saakka
- ▶ vahvistamme moniammatillista ja varhaista avointa yhteistyötä varhaiskasvatuksessa ja lasten iltapäivätoiminnassa
- ▶ vahvistamme koulun nuorisotyötä
- ▶ parannamme lukiokoulutuksen houkuttelevuutta oman kunnan alueella
- ▶ tuomme Kulttuuripolku-toiminnan osaksi lasten ja nuorten kulttuurikasvatusta

Palveluiden saatavuus ja joustavuus

Palveluiden käyttämisen helppous kuuluu jokaiselle. Mukautamme palvelumme asiakaslähtöisesti kuntalaisten erilaisten elämänvaiheiden ja -tilanteiden tarpeisiin.

Käytännön työssä

- ▶ lisäämme palveluidemme saatavuutta muun muassa laajentamalla aukioloaikoja sekä luomalla käyttäjäystävällisiä sähköisiä palveluja
- ▶ säilytämme sähköisten palveluiden rinnalla myös vaihtoehtoisia palveluita
- ▶ varmistamme kilpailukykyiset tietoliikennetytydet kuntalaisten ja yritysten käyttöön

Toimiva joukkoliikenne

Toimiva joukkoliikenne suorine yhteyksineen Helsinkiin on painopisteemme. Tavoitteenamme on kuntalaisten työssäkäynnin ja asioinnin helpottaminen. Turvaamme joukkoliikenteen toimivuuden pitkäjänteisesti ja kustannustehokkaasti asiakastarpeiden mukaisesti. Palvelutasoa tarkistetaan säännöllisesti.

Käytännön työssä

- ▶ ylläpidämme palvelutasopäätöksen mukaista vuoroväliä työssäkäyntiin ja asiointiin taajamien ja Helsingin keskustan välillä
- ▶ kehitämme sisäistä joukkoliikennettä taajamien välille ja hyödynnämme joukkoliikennettä myös koulukuljetuksissa
- ▶ pidämme lipputuotteiden hinnat seudullisesti kilpailukykyisinä
- ▶ lisäämme liityntäpysäköinnin paikkoja
- ▶ selvitämme lippujärjestelmien yhdistämisen mahdollisuuksia

Harrastusmahdollisuudet

Meillä on monipuolisia vapaa-ajanviettomahdollisuuksia kaikenikäisille muun muassa liikunnan, kirjastopalveluiden, nuorisotyön, kulttuurin, opiskelun ja järjestötoiminnan parissa. Tavoitteenamme on, että jokaisella lapsella on mahdollisuus ainakin yhteen harrastukseen.

Käytännön työssä

- ▶ otamme kunnan alueella toimivat järjestöt mukaan ideoimaan ja järjestämään vapaa-ajan palveluita
- ▶ mahdollistamme laajemman kunnan tilojen iltaja viikonloppukäytön

3. Yritysten kunta

Vetovoimatekijämme ovat hyvä sijainti ja saavutettavuus sekä kyky vastata laajentuvien ja kasvavien yritysten tarpeisiin tarjoamalla riittävän suuria ja edullisia yritystontteja. Tuotamme yritysten tarvitsemat palvelut nopeasti ja tehokkaasti kuntaorganisaation sujuvalla yhteistyöllä. Aloitavien ja jo toimivien yritysten neuvonta on helposti saatavilla ja tarjoaa yhteistyöverkoston kautta monipuoliset ja laaja-alaiset, yrittäjälle ilmaiset palvelut.

Monipuoliset yritysalueet sekä kaupan- ja palveluiden alueet

Järjestämme riittävästi yritystontteja erilaisiin tarpeisiin ja tilanteisiin. Kehitämme olemassa olevia yritysalueitamme.

Uudet yritykset ovat tervetulleita kuntaamme – kehitämme myös uusia yritysalueita. Varaudumme kaavoituksessa ja maanhankinnassa sekä keskustojen kaupan ja palvelujen tarpeisiin että tulevaisuuden uusiin yritysalueisiin hyvien liikenneyhteyksien varrella. Tärkeimmät uudet yritysalueemme ovat valtatie 3:n varrella Ilvesvuori Pohjoinen, Klaukkalan kehätien varrella Lintumäen ja Sudentullinmäen alueet sekä Rajamäellä Altian alue.

Käytännön työssä

- ▶ lupamenettelymme on sujuvaa
- ▶ kaavoitus- ja maanluovutusprosessimme toimivat tehokkaasti
- ▶ markkinoimme yrityksille aktiivisesti kuntamme tarjoamia monipuolisia sijoittumismahdollisuuksia

Menestyvät yritykset

Kunnan alueella toimivien yritysten menestys on meille tärkeää. Tavoitteenamme on saada kunnan alueelle noin sata uutta työpaikkaa vuodessa. Tästä noin puolet syntyy kunnassa jo toimiviin yrityksiin.

Hyvä yhteistyö yritysten ja kunnan välillä on lähtökohtamme. Käymme tiivistä vuoropuhelua yritysten ja elinkeinoelämän sekä yrittäjäjärjestöjen kanssa. Luomme yrityksille kohtaamispaikkoja ja verkostoja, joissa niin yksinyrittäjät kuin isommatkin yritykset voivat jakaa kokemuksiaan. Tulevaisuuden yrittäjäsukupolvea haluamme tukea jatkamalla yrittäjäyyskasvatusta yhteistyössä oppilaitosten kanssa.

Käytännön työssä

- ▶ ylläpidämme helposti saatavilla olevia ja kattavia neuvontapalveluja
- ▶ toteutamme hankintoja avoimesti siten, että yritykset ja muut yhteisöt voivat osallistua niiden valmisteluvaiheeseen
- ▶ mahdollistamme kunnan vetovoimaisten luonto- ja kulttuurikohteiden varaan perustuvaa liiketoimintaa muun muassa Sääksjärven seudulla sekä Vantaanjoen koskialueilla

4. Osaavien työntekijöiden hyvin johdettu työpaikka

Ylpeys työstä ja sitoutuminen näkyvät päivittäisessä toiminnassamme.

- ▶ Asiakaslähtöisen ja laadukkaan palvelun lähtökohtana ovat henkilöstömme ammattitaito, osaaminen ja hyvä palveluasenne.
- ▶ Toimimme yhteisten pelisääntöjen mukaisesti ja tulevaisuutta ennakoiden. Kehitämme jatkuvasti toimintatapojamme ja prosessejamme.
- ▶ Tuotamme palveluidemme laadun työntekijän ja työnantajan molemminpuolisella arvostuksella, luottamuksella ja joustavuudella.
- ▶ Huolehdimme terveellisestä ja turvallisesta työympäristöstä.
- ▶ Tavoitteenamme on olla vetovoimainen ja haluttu työnantaja.

Osaamisen kehittäminen ja ammattitaito

Arvostamme henkilöstön ammattitaitoa ja osaamista. Haluamme tarjota mahdollisuuksia jatkuvaan ammatilliseen kehittymiseen sekä työssä oppien että kouluttautumalla.

Käytännön työssä

- ▶ hyödynnämme henkilöstön osaamista yli toimialojen
- ▶ kannustamme hyvien käytäntöjen ja osaamisen jakamiseen

Valmentava johtaminen

Johtaminen ja esimiestyö perustuvat valmentavaan johtamiseen, mikä tarkoittaa arvostavaa, osallistavaa ja tavoitteellista toimintaa. Luomme edellytykset tulokselliselle työn tekemiselle hyvällä, esimiesten omaan esimerkkiin perustuvalla johtamisella ja huolehtimalla hyvästä työilmapiiristä.

Käytännön työssä

- ▶ käymme avointa vuoropuhelua ja varmistamme työntekijöiden osallisuuden työn suunnitteluun
- ▶ asetamme tavoitteet selkeästi
- ▶ kannustamme, arvostamme ja kiitämme

5. Aktiivinen vuoropuhelu ja viestintä

Nurmijärvi on asukkaidensa kunta. Tuomme kunnan toiminnan lähelle kuntalaista vahvistamalla kuntalaisten mahdollisuuksia aktiiviseen toimijuuteen ja osallistumiseen. Kuulemme ja kuuntelemme toisiamme. Toimimalla vuorovaikutteisesti rakennamme yhteistyötä kuntaorganisaation, päätöksentekijöiden, kuntalaisten sekä muiden sidosryhmien välille. Viestimme näkyvästi ja kiinnostavasti nostaen esille hyviä esimerkkejä toiminnastamme ja vahvistamme myönteistä kuntakuvaa.

Aktiivisuus ja osallisuus

Jokaisella on oikeus osallisuuteen. Hyvän hallinnon tavoin vahvistamme kuntalaisten mahdollisuuksia aktiiviseen toimijuuteen ja osallisuuteen. Asukastilaisuuksien lisäksi meillä on monipuolista kohtaamista ja sähköistä osallistumista.

Käytännön työssä

- ▶ etsimme ja tarjoamme aktiivisesti kuntalaisille ja muille toimijoille erilaisia tapoja ja keinoja osallistumiseen, vaikuttamiseen ja vuoropuheluun, muun muassa kehittämällä palveluissamme asiakasraatitoimintaa
- ▶ vakiinnutamme osallistuvan budjetoinnin osaksi kunnan toimintaa laajentaen käytäntöä ja kannustaen kuntalaisia hyödyntämään tätä mahdollisuutta
- ▶ otamme käyttöön uusia yhteistyömuotoja järjestöjen ja muiden toimijoiden kanssa

Avoin ja ajantasainen viestijä

Olemme luotettava, aktiivinen, ennakoiva ja vuorovaikutteinen viestijä. Kerromme ennen kuin meiltä kysytään. Kuuntelemme ennen kuin päätämme. Luomme päivittäisellä toiminnallamme kuntalaisten ja eri sidosryhmien hyvää mielikuvaa Nurmijärvestä. Lisäämme kuntaa markkinoivaa viestintää.

Käytännön työssä

- ▶ kehitämme viestintäämme yhä monipuolisemmaksi erilaiset kohderyhmät huomioon ottaen
- ▶ viestimme ajantasaisesti ja ennakoiden, jotta kuntalaiset, yhteisöt ja yritykset tietävät hyvissä ajoin suunnitelmistamme, toiminnastamme ja palveluistamme
- ▶ edistämme avoimuuden toteutumista vahvistamalla hallinnon läpinäkyvyyttä ja tuomalla paremmin esille organisaation tuottamaa julkista tietoa
- ▶ vahvistamme henkilöstömme viestintäosaamista kannustaen hyvien käytäntöjen esille nostamiseen
- ▶ kehitämme kunnan brändiä ja jatkamme vetovoimakampanjointia

6. Terve talous ja linjakas päätöksenteko

Kunnan hyvä johtaminen perustuu vaaleilla valittujen luottamushenkilöiden ja kunnan viranhaltijajohdon vastuulliseen toimintaan sekä toimivaan yhteistyöhön ja työnjakoon. Huolehdimme myös, että kuntaorganisaation rakenne vastaa tulevaisuuden tarpeita. Kuntakonserniin kuuluvat yhtiöt täydentävät kunnan palveluja. Varmistamme, että taloutemme on myös pitkällä aikavälillä kestävällä pohjalla, jotta voimme huolehtia kuntalaistemme hyvinvoinnista. Kehitämme talouden ja toiminnan ohjausjärjestelmäämme tukemaan tiedolla johtamista.

Tasapainoinen talous ja omaisuudenhoito

Kunnan käyttötalouden asukaskohtaiset kustannukset vastaavat valittujen vertailukuntien kustannus- ja palvelutasoa. Otamme huomioon kuntien erilaiset käytännöt ja erot tietojen vertailtavuudessa. Käyttötalouden kustannuskehitys ei ylitä verotulojen kasvuprosenttia. Sopeutamme asteittain kunnan investointien tason vastaamaan kunnan talouden kantokykyä.

Kuntakonserniin kuuluvat yhtiöt täydentävät palvelujamme. Olemme aktiivinen omistaja ja hyödynnämme kuntakonsernin yhteisöjen osaamista ja palveluja kuntalaisten hyvinvoinnin edistämiseksi. Kunnan talouden tasapainoa tukevat myös konsernin tarkoituksenmukainen rakenne ja yhteiset toimitilaratkaisut.

Huolehdimme kiinteästä omaisuudestamme pitämällä rakennukset tarkoituksenmukaisina, turvallisina sekä sisäilmaltaan terveellisinä.

Käytännön työssä

- ▶ otamme vaiheittain käyttöön tuotepohjaisen talousarvion sekä suoritteiden kustannusten ja vaikutusten seurannan
- ▶ selvitämme kunnan tulojen lisäämismahdollisuudet muun muassa maapolitiikan erilaisten linjausten vaikutukset tuloihin
- ▶ viimeistelemme Nurmijärven kunnan toimitilojen hallinnan ja omistamisen periaatteita koskevan ohjelman
- ▶ kartoitamme systemaattisesti kunnan omistamien kiinteistöjen rakennusteknisen kunnon ja kohdistamme investointiohjelmassa toimenpiteitä korjaustarpeen mukaisesti

Päätöksenteko ja toiminnan arviointi

Yhteistyö takaa onnistumisen. Varmistamme, että poliittinen ja operatiivinen johtaminen toimivat saumattomasti yhteen. Lisäämme päättäjien ja viranhaltijoiden vuoropuhelua asioiden valmistelussa asiantuntijoiden ja päälliköiden kanssa.

Arvioimme jatkuvasti toimintaamme. Otamme tämän huomioon myös kunnan oman palvelutuotannon ja ostopalveluiden suhteesta päättäessämme.

Käytännön työssä

- ▶ selkeytämme päätöksenteon ja operatiivisen johtamisen rooleja
- ▶ luomme uusia tilaisuuksia päättäjien ja viranhaltijoiden kohtaamisille
- ▶ tuotamme päätöksenteon tueksi kunnan ja seudun kehitystä ja kehittämistä koskevaa tietoa helposti omaksuttavassa muodossa
- ▶ vertaamme säännöllisesti toimintatapojamme ja kustannuksiamme muiden kuntien parhaisiin käytäntöihin
- ▶ teemme valtuustokausittain itsearviointin päätöksenteon ja johtamisen sekä yhteistyön toimivuudesta

Kestävä kehitys

Edistämme kestävää kehitystä kaikessa toiminnassamme. Tuemme ympäristönsuojelua kunnan ja kansalaistoiminnan yhteistyönä. Rakennamme kuntaa taloudellisesti, ekologisesti ja vastuullisesti.

Energiatehokkuussopimuksemme tavoitteena on yhdeksän prosentin energiansäästö strategia-kaudella. Edistämme omalta osaltamme seudullisten vesienhoidon ja -suojelun ohjelmien toteutumista. Näitä ovat Uudenmaan vesienhoidon toimenpideohjelma 2016–2021 sekä Vantaanjoen ja Helsingin seudun vesiensuojeluyhdistys ry:n toimenpideohjelma 2017–2027. Keski-Uudenmaan strategisen ilmasto-ohjelman mukaisesti päästövähennystavoittemme on 25 % vuoden 2006 tasosta vuoteen 2020 mennessä. Ohjaamme seudun MAL-sopimuksen mukaisesti maankäyttöä, asuntotuotantoa ja liikennejärjestelmää kokonaisuutena yhdyskuntarakennetta eheyttäen ja kestävää liikkumista edistäen.

Käytännön työssä

- ▶ toteutamme energiaa säästäviä toimenpiteitä kunnan kiinteistöissä
- ▶ olemme mukana KUUMA-kuntien yhteistyössä uudistamassa Keski-Uudenmaan ilmasto-ohjelmaa ja verkostoidumme kuntien ilmasto-ohjelmia kehittävien kuntien kanssa
- ▶ otamme ilmastomuutoksen torjumisen ja siihen sopeutumisen huomioon maankäytön ja liikenteen suunnittelussa ohjaamalla seudullisten periaatteiden mukaisesti asuntotuotantoa yhdyskuntarakenteen, joukkoliikenteen ja palveluiden suhteen hyvin saavutettaville alueille

Strategiaa toimeenpaneavat ohjelmat ja suunnitelmat

Nurmijärven kuntastrategia on suunnitelma kunnan tulevaisuudesta ja näkemyksemme tämän tärkeimmistä teemoista ja painopistealueista. Strategisten pääteemojen ja teeman kärkien toteuttamisen tarkempiin tavoitteisiin, toimenpiteisiin, vastuutahoihin ja aikatauluihin voi tutustua Nurmijärven kunnan erillisohjelmissa ja -suunnitelmissa:

- Elinkeinopoliittinen ohjelma 2011
- Helsingin seudun, valtion ja kuntien MAL-sopimus 2016–2019
- Henkilöstöohjelma 2017–2019
- Hyvinvointisuunnitelma 2017–2019
- Keski-Uudenmaan strateginen ilmasto-ohjelma
- Kunta-alan energiatehokkuussopimus 2016
- Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma 2017
- Liikenneturvallisuussuunnitelma 2010
- Maapoliittinen ohjelma 2016
- Nurmijärven kevyen liikenteen verkoston ja ulkoilureitistön suunnitelma 2010
- Nurmijärven kunnan Palveluohjelma 2017
- Nurmijärven kunnan toimitilojen hallinnan ja omistamisen periaatteet -ohjelma
- Nurmijärven maankäytön kehityskuva 2040
- Omistajapolitiikkaa koskevat linjaukset kuntastrategiassa: Konsernijaosto 5.9.2017 (§ 11)
- Tietohallinto-ohjelma 2017–2020
- Uudenmaan ELY-keskuksen joukkoliikenteen palvelutasopäätös 22.12.2016
- Uudenmaan vesienhoidon toimenpideohjelma 2016–2021
- Vantaanjoen ja Helsingin seudun vesiensuojeluyhdistys ry:n toimenpideohjelma 2017–2027

Strategiaa toimeen panevat ohjelmat ja suunnitelmat löytyvät Nurmijärven kunnan kotisivuilta
www.nurmijarvi.fi/strategia

Strategian toteutumista kuvaavia keskeisiä mittareita

Strategian toteutumista arvioidaan ja mitataan sitä toteuttavissa ohjelmissa määriteltyjen mittareiden lisäksi seuraamalla väestön ja työpaikkamäärän kasvua sekä kuntalaispalautetta. Lisäksi seuraamme talouden keskeisiä tunnuslukuja, joita ovat käyttötalouden menot/asukas sekä investointien ja tulo-rahoituksen suhde.

Liitemateriaali:

- kooste valmisteluaineistoista, sidosryhmätyöstä, kyselyistä, skenaariotyöstä

Arvopohjamme ja toimintatapamme

Vastuullisuus

Nurmijärvi on aktiivisten ja vastuullisten asukkaiden kunta. Kannamme vastuuta kuntalaisten hyvinvoinnista, kunnan taloudesta, toiminnan vaikuttavuudesta ja ympäristöstä. Teemme kestäviä päätöksiä pitkäjänteisesti vaihtoehtojen ja vaikutusten arviointiin perustuen. Seuraamme päätöstemme toteutusta ja vaikuttavuutta.

Avoimuus

Toimintamme ja päätöksentekomme on avointa, vuorovaikutteista ja läpinäkyvää. Jaamme tietoa ja otamme palautetta vastaan avoimesti, oikea-aikaisesti ja useita kanavia käyttäen.

Uudistuminen

Uudistamme toimintatapojamme muuttuvan maailman haasteiden mukana. Olemme kriittisiä, uudistumishaluisia ja -kykyisiä.

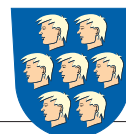
Yhteistyö

Toimimme kehittäjänä ja luotettavana yhteistyökumppanina. Yhteistyöverkostoissa olemme tuloksellisia ja valvomme myös kuntalaisten etuja. Näin hankkeet etenevät jouhevasti ja saamme aikaan hyvinvointia edistäviä palveluja.

Yhteisöllisyys

Luomme toiminnallamme kasvupohjaa kuntalaisten positiiviselle yhteisöllisyydelle, joka lisää asukkaiden viihtyisyyttä ja turvallisuutta lähiympäristössään.

NURMIJÄRVI

Nurmijärven kunta

Postiosoite: PL 37, 01901 Nurmijärvi

Katuosoite: Kunnanvirasto, Keskustie 2 b

Puhelin: (09) 250 021

kunta@nurmijarvi.fi

www.nurmijarvi.fi

Strategiset mittarit

Strategiset mittarit on johdettu kunnan strategisista tavoitteista. Tavoitteena on kuvata strategian toteutumista pitkäjänteisesti usean vuoden aikana. Strategisten mittareiden tulisi pysyä jokseenkin samana koko strategiakauden. Mittarien avulla voidaan arvioida sitä, onko strategian toteuttamiseksi tehty toimenpiteet olleet vaikuttavia ja mihin strategian osa-alueisiin tulisi kiinnittää enemmän huomioita jatkossa. Mittarien tavoitetasojen asettaminen on osa kunnan strategista johtamista. Tavoitteiden saavuttamista on hyvä arvioida kerran vuodessa.

Strategiset mittarit on syytä osata erottaa toiminnallista mittareista. Kunta toteuttaa strategiaa mm. sitovien tavoitteiden kautta. Nämä ovat toimenpiteitä, joilla pyritään strategiaan päämääriin. Tämä luo seurannalle kaksi tasoa. Strategiset mittarit kuvaavat sitä, miten tavoitteet ovat toteutuneet. Erilaiset toiminnalliset tavoitteet kuvaavat sitä, mitä on tehty tavoitteiden saavuttamiseksi.

Strategiset mittarit					
Valtuusto					
	Mittarit (lähtötaso suluissa)	Lähtötaso	v. 2021	v. 2025	tilanne (x.x.2020)
	Viihtyisä ja turvallinen - Väkiluvun kasvu (2018) - Turvallisuus indeksi (FCG kapa 2018) - Katuturvallisuusindeksi (2018) - Rakennetun ympäristön viihtyisyys (FCG kapa 2018)	1,2% - 1,5 % 3,79 149,82 3,14	1,2% - 1,5% 4 160 3,3	1,2% - 1,5 % 4 165 3,3	
	Sujuva arki - Yleisarvosana, kaikki palvelut (FCG kapa 2018) - Harrastuksen parissa väh. 1-2 p v/vko, 4.-5. lk (2019) - Väh. 1 läheinen ystävä, jonka kanssa keskustella, 8.-9. lk (2019) - Lukukauden aikana ei kiusattu lainkaan, 8.-9. lk (2019) - Julkinen liikenne (FCG kapa 2018)	7,6 87,6% 91 % 75,9% 61 % tyytyväisiä	8 89 % 95 % 80 % 65 %	8 90 % 97 % 90 % 68 %	
	Yritysten kunnat - Työpaikat Nurmijärvellä (2017) - EK-kuntaranking (2019) - Yhteisöverotuoton kuntaosuus (2018)	12 008 Pisteet 67 7,9 milj. euroa	12 508 70 Kehitys > maan keskiarvo	12 908 75 Kehitys > maan keskiarvo	
	Osaavien työntekijöiden hyvin johdettu työpaikka - Henkilöstökyselyn indeksi (2019)	2,71 (asteikko 0-4)	> 2,71 (asteikko 0-4)	> 2,71 (asteikko 0-4)	
	Aktiivinen vuoropuhelu ja viestintä - Arvosana viestinnälle (oma kysely) (2018) - Äänestysaktiivisuus kunnallisvaaleissa (2017)	7,2 59,6 %	> 7,2 60 %	> 7,2 62 %	
	Terve talous ja linjakeskustelu - Vuosikate/poistot % (2018) - Lainakanta (2018) - Kasvihuonekasvupäästöt (2018)	36 % 169,2 milj. (3 966 €/asukas) 5,1 t/asukas (CO2 ekvivalentti)	> 100 % 210 milj. (4 776 €/asukas) (ilmastostrategian mukainen tavoite- taso 6t/asukas)	>100 % <210 milj. (<4 570 €/asukas) 4,5 t/asukas	

Strateginen linjaus	Tavoite	Toimiala
	Kunnan keskeisten alueiden laatutason parantaminen. Mitataan auditoinnilla tai tyytyväisyyskyselyllä.	Ympäristötoimiala
	Liikenneturvallisuuden parantaminen. Henkilövahinkoja aiheuttaneiden onnettomuuksien lukumäärä alhaisempi kuin edellisenä vuonna.	Ympäristötoimiala
	Monipuolisen tontti- ja asuntotarjonnan jatkuva turvaaminen kilpailukykyiseen hintaan pitkällä tähtäimellä.	Ympäristötoimiala
	Vakiinnutamme ja laajennamme perusopetusikäisten harrastusiltapäivätoimintaa: 25 kerhosta 35 kerhoon/lukukausi, 460 kerhopaikasta 600 kerhopaikkaan/lukukausi.	Sivistys- ja hyvinvointitoimiala
	Vahvistamme Klaukkalan alueen yhteisöllisyyttä tukemalla asukkaiden osallisuutta toteuttamalla asukkaiden ideoimia toimintoja 10 kpl	Sivistys- ja hyvinvointitoimiala
	Alkuluokkatoimintaan (0-2 –luokat) osallistuvien lasten osuus kasvaa 25 %:sta 75 %:iin.	Sivistys- ja hyvinvointitoimiala
	Joukkoliikenteen käytön lisääminen. Nurmijärvi-lippuja myydään enemmän kuin vuonna 2019.	Ympäristötoimiala
	Riittävän ja tarkoituksenmukaisen tonttivarannon varmistaminen. Arvioidaan maankäytön toteuttamisohjelmassa ja kaavoitusohjelmassa esitettyjen numeeristen arvojen toteutumista.	Ympäristötoimiala
	Kartoitetaan Nurmijärven yritysten, korkeakoulujen ja kunnan kanssa luonto- ja kulttuurikohteiden liiketoimintapotentiaali mm. matkailun kannalta.	Konsernipalvelut

Viihtyisä ja turvallinen Nurmijärvi

Sujuva arki

Yritysten kunta

Osaavien työntekijöiden hyvin johdettu työpaikka

Nurmijärven kunta -Talousarvio 2020

Aktiivinen vuoropuhelu ja viestintä

Terve talous ja linjakas päätöksenteko

Henkilöstön työhyvinvointi kehittyy myönteiseen suuntaan.

Konsernipalvelut

- Henkilöstökyselyn vastausprosentti vähintään 65% (v. 2019: 62%)
- Henkilöstökyselyn keskiarvot vähintään samalla tasolla kuin v. 2019: johtaminen 2,71, työhyvinvointi 2,78, työyhteisö 2,74 (asteikko 0-4).
- Koulutuspäivien lukumäärä vähintään 2,7/vuosi (v. 2018: 2,4pvää)
- Työkyvyttömyyden kustannukset (sairauspoissaolot, tapaturmat, työterveyshuollon kustannukset) vähenevät vuoteen 2019 nähden.

Edistämme oikea-aikaista viestintää: laadimme kunnan viestintäohjelmaan pohjautuvan tiiviin toimintaohjeen toimialan viestintään ja huolehdimme, että toimimme toimintaohjeen mukaisesti.

Sivistys- ja hyvinvointitoimiala

Etsimme ja tarjoamme aktiivisesti kuntalaisille ja muille toimijoille erilaisia tapoja ja keinoja osallistumiseen, vaikuttamiseen ja vuoropuheluun (tämä suoraan strategiasta *käytännötyössä* –kohdasta s. 15) Nurmijärven kunnan tunnistettujen osallisuuden painopistealueiden pohjalta. Toimialat raportoivat osallisuuden edistämisestä ja menetelmien käytöstä oman toimialansa osalta.

Konsernipalvelut

Viihtyisä ja turvallinen
Nurmijärvi

Sujuva arki

Yritysten kunta

Osaavien työntekijöiden
hyvin johdettu työpaikka

Nurmijärven kunta - Talousarvio 2020

Aktiivinen vuoropuhelu
ja viestintä

Terve talous ja
linjakas päätöksenteko

Strateginen linjaus	Tavoite	Toimiala
	Tilaomaisuuden käytön tehostaminen. Mitataan kustannukset/asukas korkeintaan kuntien keskitasoa ja toimitilojen tilatehokkuudella.	Ympäristötoimiala
	Tulojen lisääminen maankäytön keinoin. Mitataan luovutustuloja liukuvalla keskiarvolla.	Ympäristötoimiala
	Kuntastrategian mukainen mittaristo ohjaa johtamista ja päätöksentekoa. Vuosittain valitut strategialinjaukset toteuttamisen kohteena ovat sitovia tavoitteita. Tarkastuslautakunta arvioi kuntastrategian vuosittaista toteuttamista mittareiden tulosten ja ohjelmien toteuttamisen avulla.	Konsernipalvelut

Viihtyisä ja turvallinen
Nurmijärvi

Sujuva arki

Yritysten kunta

Osaavien työntekijöiden
hyvin johdettu työpaikka

Nurmijärven kunta -Talousarvio 2020

Aktiivinen vuoropuhelu
ja viestintä

Terve talous ja
linjakas päätöksenteko

KÄYTTÖTALOUSOSA

Konsernipalvelut

Konsernipalvelut

Tuloslaskelma	TP 2018 *	TA+muutokset 2019 *	TA 2020	TS 2021	TS 2022
Toimintatuotot	2 637 099	2 979 157	2 490 038	2 547 038	2 480 038
Myyntituotot	2 490 002	2 676 407	2 236 188	2 226 188	2 226 188
Maksutuotot	0	0	0	0	0
Tuet ja avustukset	25 823	167 750	167 750	234 750	167 750
Muut toimintatuotot	121 274	135 000	86 100	86 100	86 100
Toimintakulut	-5 888 439	-9 325 963	-12 394 673	-12 476 266	-12 374 307
Henkilöstökulut	-2 752 735	-3 542 175	-4 382 765	-4 461 887	-4 350 797
Palvelujen ostot	-2 431 831	-3 461 646	-4 771 005	-4 770 818	-4 781 749
Aineet, tarv. ja tavarat	-141 204	-71 125	-177 875	-178 475	-177 875
Avustukset	-13 400	-1 711 000	-2 203 400	-2 203 800	-2 203 400
Muut toimintakulut	-549 269	-540 017	-859 627	-861 286	-860 486
Toimintakate	-3 251 339	-6 346 806	-9 904 635	-9 929 228	-9 894 269
Poistot ja arvonal.	-235 564	-883 000	-400 000	-338 500	-258 000
HTV1	TP 2018 *	TA 2019 **	TA 2020 **	2021	2022
Yhteensä	56,4	66,2	70,4	70,4	70,4
Eläke- ja muu poistuma			0,5		

* TA2019 ja TP2018 eivät ole vertailukelpoiset organisaatiomuutosten vuoksi

** TA2019 ja TA2020 - Lasketaan 6/2019 toteuman perusteella. TA2020 -luku sisältää uudet vakanssit

Toiminnan kuvaus ja toimintaympäristön muutokset

Konsernipalvelut –toimialaan on talousarviossa koottu myös Ylimmän päätöksenteon tulosalueet – lukuun ottamatta Omaisuuden tuotot ja hallinta –tulosaluetta, jotka on siirretty Ympäristötoimialalle 1.1.2020 lähtien.

Uudessa organisaatorakenteessa konsernipalvelujen toimialaan kuuluvat on elinvoima- ja kunta-kehityspalvelut, hallintopalvelut, henkilöstöpalvelut, talouspalvelut, viestinnän ja markkinointipalvelut, yhteiset toiminnot sekä tarkastuslautakunnan toiminnot. Konsernipalveluiden toimialan perustehtävänä on tukea muiden toimialojen ja konserniyhteisöjen toimintaa.

Konsernipalvelut edistää kunnan strategiasta erityisesti seuraavia tavoitteita:

- kunnan kokonaistalous on hallinnassa NUUKA-ohjelman mukaisesti
- kunnan palvelutuotannossa huomioidaan uuden hankintalain mahdollisuudet
- kunnan hallinto noudattaa hyvän hallinnon periaatteita ja arvostaa avoimuutta
- kunta on osaavien ihmisten hyvä työpaikka
- kuntaviestintä edistää vuorovaikutusta kunta-laisten kanssa

- kuntaa markkinoidaan eri tavoin kunnan luontaisilla vahvuuksilla
- digitalisoinnin mahdollisuudet hyödynnetään kaikessa toiminnassa ja
- koordinoidaan kunnan strategian toteutusta ja tuotetaan tietoa päätöksenteon tueksi.

Konsernipalvelut vastaa valtuuston, kunnanhallituksen ja konsernijaoston hallintotehtävistä. Perustehtäviä ovat kunnan keskushallinnon hoito, kuntakehityksen vaatiman koordinaation järjestäminen, kokonaistalouden hoito, tietotekniikan järjestäminen ja tietohallinto, viestinnän hoito ja henkilöstöhallinnon tehtävät. Vuonna 2020 otetaan käyttöön sähköinen tiedonohjaus asianhallintajärjestelmässä. Aleksia-liikelaitoksen ohjaus tapahtuu konsernipalveluista. Talouden ohjausta muutetaan tuotepohjaiseksi vuoden 2021 talousarvion laadinnassa.

Kunta hankkii taloushallinnon palveluita Sarastian osakkaana. Kunta hyödyntää Kuntien Tieran osakkuutta.

Hyödynnämme osallistuvan budjetoinnin ja muutoin hyväksi nähtyjen hankkeiden toteutuksessa EU-rahoitusta.

Henkilöstösuunnitelma

Kunnan digipalveluiden ja viestinnän lisätueksi on esitetty palvelumuotoilijan tointa. Henkilöstömäärää tullaan tarkastelemaan eläköitymisten yhteydessä ja vuoden 2020 henkilöstömäärä kasvaa vakinaisten osalta 0,5 htv:n verran – palkkakulut supistuvat vuodesta 2019.

Kuntastrategian toteutuminen vuosina 2020- 2021

Toimiala edistää strategisia tavoitteita eri keinoin. Pääteeman sujuva arki alla on kirjattu kilpailukyisten tietoliikenneyhteyksien varmistaminen – tämä jää markkinoiden varaan. Konsernijaoston kautta edistetään konserniyhtiöiden ja kunnan yhteistyötä. Tärkeisiin osakkuusyhtiöihin (Kiljavan sairaala Oy, Kiertokapula, Keski-Uudenmaan työterveys Oy ja Uudenmaan työterveys Oy) pidetään tiiviit yhteydet.

Hallintopalvelut

	TP 2018 *	TA+muutokset 2019 *	TA 2020	TS 2021	TS 2022
Toimintatuotot	162 332	153 234	212 270	212 270	212 270
Toimintakulut	-1 163 856	-993 326	-1 174 319	-1 149 771	-1 149 771
Toimintakate	-1 001 524	-840 092	-962 049	-937 501	-937 501
Toimintakate, €/asukas	-23	-19	-22	-21	-21

	TP 2018 *	TA 2019 **	TA 2020 **	2021	2022
HTV1					
Yhteensä	16,8	14,6	18,3	18,3	18,3

* TA2019 ja TP2018 eivät ole vertailukelpoiset organisaatiomuutosten vuoksi

** TA2019 ja TA2020 - Lasketaan 6/2019 toteuman perusteella. TA2020 -luku sisältää uudet vakanssit

Keskeisimmät perustiedot	TP 2018 *	TA+muutokset 2019 *	TA 2020	TS 2021	TS 2022
Kirjattavat asiat	1 029	1 200	2 000		
Monistemäärä	1 021 544	900 000	420 000		
Välitetyt puhelut	27 388	27 000	21 000		

Toiminnan kuvaus ja toimintaympäristön muutokset

Tulosalue vastaa valtuuston, kunnanhallituksen ja konsernijaoston sekä vaikuttamistoimielinten valmistelu- ja täytäntöönpanotehtävistä, muista tukitehtävistä ja kokoussihteeriydestä. Lisäksi tulosalue vastaa hallinnon yleisistä tukipalveluista, kunnanviraston keskitetystä asiakas- ja palautepalvelusta omalta osaltaan sekä asumisen viranomaistehtävistä. Lisäksi tulosalueen vastuulla on vaaleihin liittyvät käytännön järjestelyt.

Toiminnan painopistealueet

Edistetään sähköistä tiedonhallintaa, O365 pilvipalveluiden käyttöä ja tiedon sähköistä arkistointia. Panostetaan myös pysyvästi säilytettävän paperiaineiston järjestämiseen. Aloitetaan keskitetty kirjaaminen 2020 vuoden alusta.

Henkilöstöpalvelut

	TP 2018	TA+muutokset 2019 *	TA 2020	TS 2021	TS 2022
Toimintatuotot	265 304	212 348	214 595	214 595	214 595
Toimintakulut	-1 575 370	-1 573 906	-1 370 576	-1 370 576	-1 372 076
Toimintakate	-1 310 066	-1 361 558	-1 155 981	-1 155 981	-1 157 481
Toimintakate, €/asukas	-31	-32	-27	-26	-26
HTV1	TP 2018	TA 2019 **	TA 2020 **	2021	2022
Yhteensä	22,8	20,0	19,9	19,9	19,9

* TA2019 ja TP2018 eivät ole vertailukelpoiset organisaatiomuutosten vuoksi

** TA2019 ja TA2020 - Lasketaan 6/2019 toteuman perusteella. TA2020 -luku sisältää uudet vakanssit

Keskeisimmät perustiedot	TP 2018	TA+muutokset 2019 *	TA 2020	TS 2021	TS 2022
Toimintakulut/hlö	98 154	89 938	85 861	85 861	85 861

Olennaiset muutokset vuonna 2020 alkuperäiseen talousarvioesitykseen ja niiden vaikutus menoihin / tuloihin		
Menot	<u>Muutos</u> Henkilöstön omaehtoisen liikunta- ja kulttuuriedun arvon nostaminen 70 euroon (v. 2019: 60e).	<u>Euroa</u> + 13 000

Toiminnan kuvaus ja toimintaympäristön muutokset

Henkilöstöpalvelujen tehtävänä on tukea ja kehittää henkilöstöjohtamista sekä henkilöstön hyvinvointia. Tulosalue tarjoaa henkilöstölle sähköisiä itsepalveluja, lähitukea ja erityispalveluja seuraavilla osa-alueilla: henkilöstön kehittäminen, henkilöstöraportointi, palkanlaskenta, palkkaus- ja palkitsemisjärjestelmät, yhteistoiminta, palvelusuhdeasioiden ohjaus, rekrytointipalvelut, työhyvinvoinnin tuki ja työsuojelu.

Tulosalue muodostuu neljästä tulosityksiköstä: HR-palvelut, Rekrytointipalvelut, Palkanlaskenta sekä Työhyvinvointi ja työsuojelu. Tavoitteena on, että esimiehet ja työntekijät kokevat palvelut sujuvina ja ne ovat helposti saatavilla.

Kuntastrategia 2018 – 2025 ja sitä toteuttava uusi henkilöstöohjelma vuosille 2020 – 2021 asettavat kunnan henkilöstötyön strategiset tavoitteet ja painopisteet. Henkilöstön osaaminen ja hyvä johtaminen ovat perustana kunnan vetovoimaisuuden vahvistumiselle työnantajana. Henkilöstöpalvelut edistää strategisten tavoitteiden toteuttamista tiiviissä yhteistyössä kunnan johdon, esimiesten, henkilöstön ja henkilöstön edustajien kanssa.

Toiminnan painopistealueet

- Henkilöstöressurssien varmistaminen ja vetovoimaisuus työnantajana
- Uudistumisen ja osaamisen varmistaminen
- Valmentava johtajuus esimiestyön toimintamallina
- Muutosten onnistumisen tuki
- Henkilöstötyön prosesseja tukevat tietojärjestelmät

Tuemme kunnan kestävästä kasvusta ja NUUKA –ohjelman toteutumisesta henkilöstöä koskevien periaatteiden osalta. Lähiesimiehille järjestetään valmentavan johtamisen koulutuksia.

Varmistamme, että työkykyjohtamisessa toimitaan aktiivisen työkyvyn tuen toimintamallin mukaisesti. Henkilöstökyselyn sisältöä päivitetään ja koordinoidaan sen tulosten hyödyntämistä toimialojen ja tiimien kehittämistyössä.

Uudet työehtosopimukset tulevat voimaan keväällä 2020. Huolehdimme niiden asiantuntevasta toimeenpanosta. Uudistetun yhteistoimintaelimen nelivuotinen toimikausi käynnistyy vuoden 2020 alussa. Uusi työsuojelun toimintaohjelma vuosille 2020-2023 viedään käytäntöön.

Talouspalvelut

	TP 2018 *	TA+muutokset 2019 *	TA 2020	TS 2021	TS 2022
Toimintatuotot	2 209 463	2 445 870	1 894 991	1 884 991	1 884 991
Toimintakulut	-3 149 213	-3 432 260	-2 889 263	-2 901 121	-2 915 121
Toimintakate	-939 750	-986 390	-994 272	-1 016 130	-1 030 130
Toimintakate, €/asukas	-22	-23	-23	-23	-23
HTV1	TP 2018	TA 2019 **	TA 2020 **	2021	2022
Yhteensä	16,8	17,2	17	17,2	17,2

* TA2019 ja TP2018 eivät ole vertailukelpoiset organisaatiomuutosten vuoksi

** TA2019 ja TA2020 - Lasketaan 6/2019 toteuman perusteella. TA2020 -luku sisältää uudet vakanssit

Toiminnan kuvaus ja toimintaympäristön muutokset

Talouspalveluiden tulosalue vastaa kuntakonsernin talouden ohjauksesta sekä kunnan sisäisten hankintapalveluiden ja tietotekniikkapalveluiden tuottamisesta.

Tulosalue muodostuu kolmesta tulosityksiköstä: talous ja rahoitus, hankintapalvelut ja tietotekniikkapalvelut.

Talouden ja rahoituksen tulosityksikön keskeisenä tehtävänä on vastata kuntakonsernin taloussuunnittelusta ja -raportoinnista, maksuvalmiuden ja rahoitustoimintojen ylläpidosta sekä yleisestä kuntakonsernin talouden ohjauksen kehittämisestä. Talous- ja rahoitus –tulosityksikkö tuottaa vuosittain osavuositarkastukset, talousarvion ja konsernitilinpäätöksen samalla vastaten tiedolla johtamisen yleisestä kehittämisestä kunnassa.

Hankintapalveluiden tulosityksikkö vastaa kunnan keskitettyjen palvelu- ja tavarahankintojen kilpailuttamisesta, hankintasopimusten valmisteluun ja niiden jälkihoitoon liittyvästä koordinaatiosta, sähköisen kilpailutus- ja sopimushallintajärjestelmän ylläpidosta sekä hankintoihin liittyvistä kunnan sisäisistä neuvonta- ja asiantuntijapalveluista.

Tietotekniikkapalveluiden tulosityksikön tehtävänä on vastata kunnan tietojärjestelmien ja työasemapalveluiden toimivuudesta, saatavuudesta ja kehittämisestä sekä tietohallinnosta.

Toiminnan painopistealueet

Painopisteenä vuodelle 2020 tiedolla johtamisen vahvistamiseen liittyvien kehittämishankkeiden ja ohjelmistouudistusten sisäänajo osaksi kunnan toimialojen päivittäistoimintaa. Huomio erityisesti rullaavan palveluiden järjestämissuunnitelman kehittämisessä (toiminnan tuotepohjaisuus, toimitilatojen laajentaminen, väestötietotarkastelu) sekä raportointijärjestelmien kehittämisessä.

Tietotekniikassa painospisteenä O365 sähköisten työkalujen laaja-alaisen käytön vakiinnuttaminen toimialojen perustoimintaan sekä tietotekniikan toimintaprosessien mukauttaminen soten tuotannon siirtymisen jälkeiseen aikaan.

Hankintapalveluissa painopisteenä kynnysrajan (60 000 euroa) ylittävien hankintojen keskittämishankkeen eteenpäin vieminen ja hankintasopimusten sähköisen moduulin käyttöönoton vahvistaminen sopimusten hallinnoinnin ja arkistoinnin sähköistämiseksi.

Suoritteet ja niiden hinnat

PALVELU		TP 2018	TA 2019	TA 2020
Talous ja rahoitus				
Ulkoistetut tal.hall.kulut	€	559 138	472 660	445 297
Kulut /asukas	€/asukas	-20,2	-20,3	-19,7
Tuotot	€	150 039	140 897	141 245
Kulut	€	-862 349	-864 652	-860 022
Netto	€	-712 310	-723 755	-718 777
Hankintapalvelut			*)	
Päättäneiden kilpailutusten määrä	kpl	15	17	
Kulut /asukas	€/asukas	-6,5	-6,3	-6,1
Tuotot	€			
Kulut	€	-275 590	-267 635	-264 805
Netto	€	-275 590	-267 635	-264 805
Tietotekniikkapalvelut			**)	
Tietotekniikan hoidossa olevien työasemien määrä	kpl	2 650	2 660	2 150
Kulut /asukas	€/asukas	-750,0	-840,2	-815,7
Tuotot	€	2 049 425	2 304 973	1 753 746
Kulut	€	-1 987 473	-2 234 973	-1 753 746
Netto	€	61 951	70 000	0

*) Useat kilpailutukset rytmittyvät epäsäännöllisesti eri tilikausien välille. Vuositasolla kilpailutusten määrään vaikuttavat kulloinkin kilpailutettavaksi tulevien hankintojen suuruus sekä päättyvien hankintasopimusten perusteella käynnistettävien kilpailutusten vuosikohtaiset määräerot.

**) Olettamana soten työasemapalveluiden hoidon säilyminen kunnalla 1.1.2019 jälkeen. Sotessa työasemia noin 600 kpl.

Viestintä- ja markkinointipalvelut

	TP 2018 *	TA+muutokset 2019*	TA 2020	TS 2021	TS 2022
Toimintatuotot		16 955	0	0	0
Toimintakulut		-411 053	-415 848	-408 848	-408 848
Toimintakate	0	-394 098	-415 848	-408 848	-408 848
Toimintakate, €/asukas	0	-9	-10	-9	-9
HTV1	TP 2018 *	TA 2019 **	TA 2020 **	2021	2022
Yhteensä		3,2		3,7	3,7

* TA2019 ja TP2018 eivät ole vertailukelpoiset organisaatiomuutosten vuoksi

** TA2019 ja TA2020 - Lasketaan 6/2019 toteuman perusteella. TA2020 -luku sisältää uudet vakanssit

Olenneiset muutokset vuonna 2020 alkuperäiseen talousarvioesitykseen ja niiden vaikutus menoihin / tuloihin		
Menot	<u>Muutos</u> Puolikkaan työntekijän (palvelumuotoilija) lisäys henkilöstömäärään.	<u>Euroa</u> + 28 000

Toiminnan kuvaus ja toimintaympäristön muutokset

Viestintä- ja markkinointipalvelut edistää kuntastrategiatavoitetta aktiivisesta vuorovaikutuksesta ja viestinnästä. Vuoden 2020 toiminnassa huomioidaan entistä paremmin palvelumuotoiluviestintä, uusien kotisivujen jatkojalostaminen ja saavutettavuuden kehittäminen ja uuden brändi-ilmeen jalkauttaminen.

Toiminnan painopistealueet

Viestinnän painopisteenä on positiivisen kuntakuvan luominen sisäisessä ja ulkoisessa viestinnässä. Viestintäohjelman toteuttaminen ohjelman mukaisesti (1. Aktiivisen vuoropuhelun seurauksena nurmijärveläiset sitoutuvat kotikuntaansa; 2. Aktiivinen viestintä ja markkinointi lisäävät Nurmijärven vetovoimaa; 3. Aktiivinen sisäinen ja ulkoinen viestintä vahvistavat Nurmijärven kunnan työnantajamielikuvaa; 4. Aktiivinen vuoropuhelu ja viestintä lisäävät elinkeinoelämän aktiivisuutta.)

Elinvoima- ja kuntakehityspalvelut

	TP 2018 *	TA+muutokset 2019 *	TA 2020	TS 2021	TS 2022
Toimintatuotot		150 750	163 750	163 750	163 750
Toimintakulut		-2 915 418	-2 598 446	-2 590 679	-2 595 310
Toimintakate	0	-2 764 668	-2 434 696	-2 426 929	-2 431 560
Toimintakate, €/asukas	0	-64	-57	-55	-55
HTV1	TP 2018 *	TA 2019 **	TA 2020 **	2021	2022
Yhteensä (sis. myös työllistettyjä)		11,3	11,3	11,3	11,3

* TA2019 ja TP2018 eivät ole vertailukelpoiset organisaatiomuutosten vuoksi

** TA2019 ja TA2020 - Lasketaan 6/2019 toteuman perusteella. TA2020 -luku sisältää uudet vakanssit

Olellaiset muutokset vuonna 2020 alkuperäiseen talousarvioesitykseen ja niiden vaikutus menoihin / tuloihin		
Menot	<u>Muutos</u> Työllisyyspalveluihin hankittava asiakkuudenhallintajärjestelmä.	<u>Euroa</u> + 10 000
Tulot	Nurmijärven elinvoimaisuuden asialla -yhdistyksen, NEA Ry, työskentely- ja neuvottelutiloista saatava vuokra-tuotto	-7 000
	Nurmijärvi Open -tapahtuman tuotto	- 6 000
	Työmarkkinatuen kuntaosuuden väheneminen	- 50 000

Toiminnan kuvaus ja toimintaympäristön muutokset

Elinvoima- ja kuntakehityspalvelut -tulosalueen tehtävänä on tukea kunnan strategista, laajaa-alaista ja pitkän aikavälin kehittämistä ja suunnittelua. Tulosalueen toiminta painottuu ohjausprosesseihin, joilla johdetaan ja ohjataan kunnan varsinaisia toiminnallisia ydinprosesseja. Lisäksi tulosalue tukee toiminnallaan alueen työllisyyttä luomalla työpaikkoja alueelle sijoittuvien sekä jo alueella olemassa olevien yritysten kasvun avul-la. Lisäksi tulosalueen tehtävänä on kunnan työllisyyspalveluiden hoitaminen. Tämä tarkoittaa etenkin pitkäaikaistyöttömyyden hoitamista sekä kunnan veloitetyöllistämisen koordinoitua.

Vuonna 2020 elinvoima- ja kuntakehityspalvelut tähtäävät selkiyttämään kuntastrategian toteuttamista ja seuranta. Oleellista on luoda ymmärrettävä mittaristo strategialle ja sopia sille selkeä tavoitetaso.

Vuoden 2020 aikana elinvoima- ja kuntakehityspalvelut vakiinnuttavat toimintatapojaan. Merkit

tävää on mm. luoda enemmän yhteistyötä työllisyys- ja elinkeinopalveluiden välille. Oleellista on jatkaa myös yhteistyön kehittämistä eri toimijoiden välillä varsinkin työllisyyspalveluissa. Sote- ja maakuntauudistuksen lykkäntyminen on ollut merkittävä toimintaympäristöön vaikuttava tekijä. Vastaavasti Keusoten ja kunnan yhteistyötä kehitetään ja roolijakoa vahvistetaan vaikuttavuuden parantamiseksi.

Toiminnan painopistealueet

Painopistealueina ovat:

Kuntastrategian jalkauttaminen ja toteutumisen seuranta.

Tavoitteena on löytää uudenlaista elinvoimaa tuovia keinoja yhteistyössä yrittäjien, korkeakoulujen, asukkaiden ja kunnan kesken. Vuonna 2020 kehittäminen kohdistuu luonto- ja kulttuurikohteiden liiketoimintapotentiaalin kartoittamiseen ja kehittämiseen.

Väestölaskelman kehittäminen yhteistyössä toimialojen kanssa.

Tavoitteena vuositason keskimäärin 100 uuden työpaikan saaminen kuntaan.

Tavoitteena on työttömyyden vähentäminen ja edelleen työmarkkinatuen kuntaosuuden väheneminen talousarviokaudella.

Elinkeinojen osalta jatketaan yritysneuvontapalvelujen hankintaa Keski-Uudenmaan Kehittämiskeskukselta, jonne myös alkavien yritysten neu-

vontapalvelut on siirretty Keski-Uudenmaan Uusyrityskeskukselta.

Kunnan elinkeinomarkkinointia vahvistetaan kuntastrategian mukaisesti yhteistyössä viestinnän kanssa.

Suoritteet ja niiden hinnat

PALVELU		TP 2018	TA+muutokset 2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022
Elinkeinot						
Kulut	e/asukas	-10,29	-14,39	-14,28	-14,19	-14,16
Luovutetut yritystontit	kpl	4	4	5	5	5
Yritystonteille syntyneet työpaikat	kpl	50	50	50	50	50
Tuotot		0	0	13 000	13 000	13 000
Kulut		438 830	621 100	634 887	637 120	641 751
Netto		-438 830	-621 100	-621 887	-624 120	-628 751
Työllisyyspalvelut						
Kulut	e/asukas	0,0	-38,42	-37,73	-37,15	-36,79
työmarkkinatuen kuntaosuuskustannus /vuosi		-1 282 716	-1 240 000	-1 240 000	-1 240 000	-1 240 000
Tuotot			150 250	150 250	150 250	150 250
Kulut			1 807 905	1 793 797	1 783 797	1 783 797
Netto			-1 657 655	-1 643 547	-1 633 547	-1 633 547
Kuntakehitys						
Kulut	e/asukas	7,51	5,25	5,04	5,00	4,95
Tuotot		1 496	500	500	500	500
Kulut		320 341	226 413	219 732	219 732	219 732
Netto		-318 845	-225 913	-219 232	-219 232	-219 232
Tulosalue yhteensä						
Kulut	e/asukas		-58,05	-57,05	-56,33	-55,89
Tuotot			150 750	163 750	163 750	163 750
Kulut			2 655 418	2 648 416	2 640 649	2 645 280
Netto			-2 504 668	-2 484 666	-2 476 899	-2 481 530

Yhteiset toiminnot

	TP 2018	TA+muutokset 2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022
Toimintatuotot	129 713	188 257	0	67 000	0
Toimintakulut	-3 282 667	-3 440 197	-3 883 811	-3 992 861	-3 870 771
Toimintakate	-3 152 954	-3 251 940	-3 883 811	-3 925 861	-3 870 771
Toimintakate, €/asukas	-74	-75	-90	-89	-87

Toiminnan kuvaus ja toimintaympäristön muutokset

Yhteisten toimintojen tulosalue sisältää toimintoja mm. ylimmän päätöksenteon toimet (valtuusto, kunnanhallitus, kunnanhallituksen konsernijaosto), vaalit, eri yhteisöiden kunnan jäsenmaksut ja yhteistoimintaosuudet, verotuskustannukset, suhdetoiminnan, edustuksen, kansainvälisen toiminnan sekä avustuksia.

Keskusvaalilautakunta

Kunta on jaettu 16 äänestysalueeseen. Valtuusto päättää äänestysaluejaosta. Kunnanhallitus päättää kunnan alueella olevien yleisten ennakkoäänestyspaikkojen lukumäärän ja sijainnin sekä vaalipäivän äänestysalueiden äänestyspaikat.

Kunta järjestää yleiset ennakkoäänestyspaikat Rajamäelle, Kirkonkylään ja Klaukkalaan.

Vaalit toimitetaan vaalilainsäädännön ja oikeusministeriön antamien ohjeiden mukaan. Vaalien kustannusten jaossa pääperiaate on, että valtio vastaa valtiollisten vaalien ja kunta kuntavaalien kustannuksista.

Valtuusto

Nurmijärvi on mukana kuuden Kuuma-kunnan muodostamassa Keski-Uudenmaan sote-kuntayhtymässä. Valtuusto seuraa sote-palvelujen kehitystä Nurmijärvellä.

Valtuusto pitää vuoden aikana kymmenen kokousta ja sitä edeltävää kyselytuntia. Lisäksi pidetään erilaisia info- ja keskustelutilaisuuksia. Valtuustoryhmät ja kunnanjohtaja kokoontuvat kerran kuussa aamupalaveriin keskeisten strategien myöhemmin käsittelyyn tulevien asioiden linjaamiseksi.

Valtuustoa informoidaan strategian toteuttamisesta vuosittain. Kuntastrategiaa päivitetään laa-

dintavuoden jälkeen talousarvion käsittelyn yhteydessä.

Kunnanhallitus

Kunnanhallitus vastaa kuntalain mukaan kunnan johtamisesta valtuuston asettaman strategian ja tavoitteiden mukaisesti. Hallitus vastaa asioiden valmistelusta valtuustolle. Kunnanhallituksen toimikausi on kaksi vuotta.

Asiantuntijapalveluiden ostoon sisältyy määrärahoina sisäisen tarkastuksen hankintaan ja tuottavuuden parantamiseen liittyviin selvityksiin 40 000 euroa. Lisäksi muihin asiantuntijapalveluihin ja lainopillisiin palveluihin on varattu 40 000 euroa sekä EMO ry:lle kyläneuvottelukunnan esitysten mukaisia kehittämishankkeita varten 6 000 euroa.

Osuuksiin sisältyy Kuntaliiton jäsenmaksu 174 000 euroa, Kuuma-liikelaitoksen maksuosuus 60 000 euroa, Uudenmaan liiton jäsenmaksuosuus 206 100 euroa sekä Gramexin ja Teoston korvaukset 15 000 euroa.

Avustusmäärärahoissa merkittävänä erinä on varattu allastoimintojen palveluvelvoitetta varten 120 000 euron määräraha, osallistavaan budjetointiin on varattu 40 000 euroa sekä Rajamäen uimahalli Oy:n toiminta-avustukseen 790 000 euroa.

Kunnan turvallisuustoimintaan on varattu 38 340 euroa vuodelle 2020, joka sisältää muun muassa AVAK-koulutuskorvaukset sekä kertaluontoisen määrärahan virve-puhelimien uusimiseen.

Konsernijaosto

Kunnanhallituksessa on konsernijaosto, jonka tehtävänä on vastata konsernirakenteen strategiasta kehittämisestä ja muista hallintosäännön mukaisista valmistelu- ja ohjaustehtävistä sekä omistajaohjauksesta.

Tarkastuslautakunta

	TP 2018	TA+muutokset 2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022
Toimintatuotot	2 439	2 648	4 432	4 432	4 432
Toimintakulut	-57 488	-69 110	-62 410	-62 410	-62 410
Toimintakate	-55 049	-66 462	-57 978	-57 978	-57 978
Toimintakate, €/asukas	-1	-2	-1	-1	-1

Sivistys- ja hyvinvointitoimiala

Sivistys- ja hyvinvointitoimiala

Tuloslaskelma	TP 2018 *	TA+muutokset 2019 *	TA 2020	TS 2021	TS 2022
Toimintatuotot	5 194 495	4 870 851	4 952 835	4 952 835	4 952 835
Myyntituotot	947 879	904 551	847 535	847 535	847 535
Maksutuotot	2 976 968	3 125 800	3 211 800	3 211 800	3 211 800
Tuet ja avustukset	996 718	491 500	524 500	524 500	524 500
Muut toimintatuotot	272 930	349 000	369 000	369 000	369 000
Toimintakulut	-92 289 958	-97 370 608	-99 006 763	-99 008 763	-98 728 895
Henkilöstökulut	-51 667 274	-53 998 257	-55 414 256	-55 438 256	-55 158 388
Palvelujen ostot	-15 222 200	-16 485 031	-16 488 001	-16 488 001	-16 488 001
Aineet, tarv. ja tavarat	-2 820 113	-2 966 935	-2 745 033	-2 745 033	-2 745 033
Avustukset	-7 499 193	-8 017 598	-8 027 598	-8 005 598	-8 005 598
Muut toimintakulut	-15 081 177	-15 902 787	-16 331 875	-16 331 875	-16 331 875
Toimintakate	-87 095 463	-92 499 757	-94 053 928	-94 055 928	-93 776 060
Poistot ja arvonal.	-715 158	-797 000	-769 000	-720 000	-650 000

HTV1	TP 2018 *	TA 2019 **	TA 2020 **	2021	2022
yhteensä	1314,8	1 355	1 359,0	1 359,6	1 359,6

* TA2019 ja TP2018 eivät ole vertailukelpoiset organisaatiomuutosten vuoksi

** TA2019 ja TA2020 - Lasketaan 6/2019 toteuman perusteella. TA2020 -luku sisältää uudet vakanssit

Toimialan visio

Kohdataan, Kokeillaan ja Kehitetään yhdessä

Sivistys- ja hyvinvointitoimiala rakentaa palveluja yhdessä kuntalaisten kanssa. Palvelut toimivat asiakaslähtöisesti ja asiakkaita palvelee yhteisvastuullisesti ja luontevasti siellä, missä asiakkaat ovat. Palvelut tarjotaan moderneissa, joustavissa ja muunneltavissa tiloissa, joissa on käytettävissä ajanmukainen teknologia. Monikäyttöiset tilat houkuttelevat liikkumaan, harrastamaan ja kohtaamaan toisia nurmijärveläisiä. Toiminnassa hyödynnetään myös kunnan ulkopuolisia toimijoita. Viestintä toiminnasta on avointa, reaaliaikaista ja vuorovaikutteista.

Toimialan strategian painopistealueet

- Osallisuus ja yhteistyö
- Yhteisöllisyyden edistäminen
- Asianmukaiset tilat ja lähiympäristö
- Vapaa-ajan aktiviteetit kaikille
- Palveluiden kehittäminen tulevaisuuden tarpeisiin
- Viestinnän kehittäminen

Olellaiset muutokset vuonna 2020 alkuperäiseen talousarvioesitykseen ja niiden vaikutus menoihin / tuloihin		
Menot	<u>Muutos</u>	<u>Euroa</u>
	Koulujen ja päiväkotien ICT-laitteet ja välineet	-180 000
	ICT-laitteiden vuokrat ja sisäiset ICT-kustannukset	228 000
	Perusopetuksen kokonaistuntimäärän lisääminen 2 vuosiviikkotunnilla	200 000
	Koulukuljetuksiin varatun määrärahan korottaminen	600 000
	Henkilöstön vähentäminen varhaiskasvatuksessa	-165 422
	Uusi henkilöstö eri tulosalueilla	85 700
	Sisäisten vuokrien kasvu	386 677
	Kulttuuripolku-toiminnan käynnistäminen	15 000
	Koulujen kalustomääräraha	-100 000
	Alkuluokkatoiminnan laajentaminen	255 568
	Yhdistyksille ja järjestöille suunnatut avustukset	-30 000
	Palkattomien työ- ja virkavapaiden säästöt henkilöstökuluissa	-85 000
Tulot	Lisäys varhaiskasvatuksen maksutuottoihin	100 000
	Lisäys myyntituottoihin nuorisopalveluissa	50 000
	Tulostavoitteen pienentäminen liikuntapalveluissa	-13 000

Toiminnan kuvaus

Sivistys- ja hyvinvointitoimiala tuottaa kuntalaisien hyvinvointia edistäviä ja monipuolisia varhaiskasvatus-, koulutus-, nuoriso-, liikunta-, kirjasto- ja kulttuuripalveluja sekä oppilashuollon ja kotoutumisen palveluja. Toimialan palvelut tuotetaan siellä missä eri-ikäiset kuntalaiset ovat. Sivistys- ja hyvinvointitoimiala mahdollistaa kuntalaisille oppimisen, sivistymisen, harrastamisen ja elinikäisen kasvun. Sivistys- ja hyvinvointitoimialan tehtävänä on myös kuntatasoisen hyvinvointityön koordinointi.

Toimintaympäristö ja sen muutokset

Lasten ja nuorten määrä vähenee syntyvyyden laskiessa. Määrän vähenemisellä on vaikutusta tulevaisuuden palveluverkkoon.

Suurin osa lapsista ja nuorista voi hyvin. Klaukalan alueella vahvistetaan yhteisöllisyyttä tuemalla asukkaiden osallisuutta ja tavoitteena on vähentää nuorten häiriökäyttäytymistä.

Ihmisten vapaa-ajanviettotottumukset ovat muuttuneet. Tähän vaikuttaa etenkin koko ajan lisääntyvä digitaalisten palvelujen tarjonta.

Lasten ja nuorten hyvinvointia tuetaan monin erilaisin palveluin. Lapselle eheää koulupolkua rakennetaan alkuluokkakokeilua laajentamalla. Matalan kynnyksen harrastetoimintaa kehitetään laajentamalla harrastusiltojen toimintaa kouluissa osana koulupäivää. Lasten ja nuorten mielen hyvinvointia tuetaan oppilas- ja opiskelijahuollossa. Esiopetus- ja kouluyhteisöissä kehitetään yhteisöllistä työtä oppilas- ja opiskelijahuollon ja eri toimijoiden kanssa. Nuorisotyötä kohdennetaan nuorten yksilölliseen tukemiseen monialaisesti niin elämänhallinnassa kuin työllisyyden edistämisessä. Kirjasto- ja kulttuuripalvelujen koulujen kanssa yhteistyössä kehittämä kulttuuripolkutoiminta käynnistyy.

Liikuntapalvelujen toimintaa suunnataan vähän liikkuville tai liikuntaa aloittaville. Samoin edistetään lasten, nuorten ja ikäihmisten liikkumista.

Nurmijärven monitoimitalo Monikko tuottaa kuntalaisille tapahtumia ja toimintojen kautta hyvinvointia ja tukee alueen yhteisöllisyyttä. Monikkosalia markkinoidaan tuotantoyhtiöille ja muille tapahtumajärjestäjille kulttuuritapahtumien järjestämiseen. Kulttuuripalvelujen osalta keskitytään muutamien isojen tapahtumien tuotantoon sekä yhteisöllisiin tapahtumiin. Monikkosalin päiväkäyttöä tehostetaan aktiivisen markkinoinnin avulla.

Yhteistyötä kehitetään toimialan tulosalueiden ja kunnan muiden toimialojen kesken. Keusoten kanssa rakennetaan yhdyspintatyötä sekä monialaista yhteistyötä ja hyvinvointityötä.

Toimialaan liittyviä digitaalisia palveluja ja tietojärjestelmiä kehitetään yhteistyössä palvelun tuottajien kanssa.

Palveluverkkosuunnitelmaa ollaan päivittämässä yhteistyössä tilakeskuksen ja ympäristötoimialan kanssa. Muutaman kiinteistön sisäilmahaasteet ovat vaikuttaneet toiminnan järjestämiseen. Seitsemän veljeksien koulun ja osa Lepsämän koulun toiminnasta siirretään väistötiloihin. Metsolan päiväkotia ja Maaniitun koulun peruskorjaus valmistuvat vuoden 2020 aikana.

Varhaiskasvatuslakiin tulee vuoden 2020 aikana muutoksia. Muutokset koskevat subjektiivista päivähoito-oikeutta ja varhaiskasvatuksen ryhmäkokoja.

Perusopetuksen tuntijako muuttuu 1.1.2020 alkaen. Oppilaan kokonaisvuosiviikkotuntimäärä kasvaa 224 vuosiviikkotunnista 226 vuosiviikkotuntiin. Uudet vuosiviikkotunnit kohdennetaan alakoulun A1-kielen opetukseen.

Nurmijärven yhteiskoulun lukio ja Rajamäen lukio yhdistyvät hallinnollisesti 1.1.2020 alkaen. Uuden lukion nimeksi tulee Nurmijärven lukio.

Uuden lukiolain myötä vahvistetaan lukion erityisopetusta.

Maahanmuuttajataustaisen väestön määrä kasvaa Nurmijärvellä. Kaikille maahanmuuttajille tarkoitetun matalan kynnyksen ohjaus- ja neuvontapalvelun toimintaa kehitetään.

Henkilöstösuunnitelma

Uusi henkilöstö:

Lukion erityisopettaja koulutuspalveluihin lukiolain muutosten perusteella

Lukion opinto-ohjaaja koulutuspalveluihin lukiolain muutosten perusteella. Lukiolakiin sisältyy myös velvoite jälkihajauksesta.

Erityisluokanopettaja koulutuspalveluihin uuteen vammaisoppilaille tarkoitettuun luokkaan Kivenpuiston kouluun vammaisoppilaiden määrän lisääntymisestä johtuen.

Kaksi oppilasohjaajaa koulutuspalveluihin toimimaan uudessa vammaisoppilaille suunnatussa erityisluokassa Kivenpuiston koulussa. Vammaisoppilaiden määrä on kasvanut.

Kahden päätoimisen tuntiopettajan tehtävän muuttaminen tuntiopettaja toistaiseksi viraksi. Pysyväisluontaiseksi muuttuneiden tuntiopettajuuksien muuttaminen viroiksi.

Kuraattori hyvinvointipalveluihin. Kuraattori si-
joittuu Keudaan, josta on tähän asti ostettu ku-
raattoripalvelu. Keuda on luopunut omista ku-
raattoreista.

Palveluohjaaja kotoutumispalveluihin. Toiminta
on muuttunut pysyväisluontoiseksi. Palveluneu-
vonnan tarve on kasvanut.

Harrastetoimintakoordinaattori koulutuspal-
veluihin.

Nimikemuutokset:

Kirjastoapulainen kirjastovirkailijaksi, jolloin
tehtäväkuva muuttuu monipuolisemmaksi ja laa-
jemmaksi

Virkojen ja tehtävien lakkauttaminen

Kaksi päiväkodin johtajan virkaa, päiväko-
tiyksiköiden määrän väheneminen

Kolme lastenhoitajan tehtävää, päiväkotien
määrän väheneminen

Palveluverkkosuunnitelman ja palvelutuo-
tanto-ohjelman toteutuminen talousarvi-
ossa

Palveluverkkosuunnitelma

Palveluverkkosuunnitelman valmistelu on meneil-
lään. Päivitetyssä palveluverkkosuunnitelmassa
linjataan tulevaisuuden sivistys- ja hyvinvointitoi-
mialan eri toimintojen palveluverkko.

Palvelutuotanto-ohjelma

Sivistys- ja hyvinvointitoimialan palvelut tullaan
tuotteistamaan vuoden 2020 alkuun mennessä.
Palvelumuotoilua hyödynnetään esim. peruskor-
jausten yhteydessä.

Digitalisoinnissa hyödynnetään toimialan tietojär-
jestelmiä esim. oppilashallintoa ja varhaiskasva-
tuksen toiminnanohjausjärjestelmää sekä koulu-
kuljetusten reititysohjelmää, johon on liitetty
huoltajille suunnattu Koulun.fi -käyttöliittymä ja
kouluihin suunnattu Timit-järjestelmä. Samoin
hyödynnetään Ilmari-ilmoittautumisjärjestelmää
sekä Timmi-tilojen varaus- ja laskutusjärjestel-
mää. Yhdistyksille suunnatut avustukset haetaan
sähköisesti.

Toimialan eri tulosalueiden toiminnassa hyödyn-
netään kolmannen sektorin toimijoita monin eri
tavoin.

Hallinto- ja talouspalvelut

	TP 2018 *	TA+muutokset 2019 *	TA 2020	TS 2021	TS 2022
Toimintatuotot	1 321	500	500	500	500
Toimintakulut	-821 100	-922 292	-893 492	-893 492	-893 492
Toimintakate	-819 779	-921 792	-892 992	-892 992	-892 992
Toimintakate, €/asukas	-19	-21	-21	-20	-20

HTV1	TP 2018 *	TA 2019 **	TA 2020 **	2021	2022
yhteensä	9,8	10,4	10,4	11,4	11,4

* TA2019 ja TP2018 eivät ole vertailukelpoiset organisaatiomuutosten vuoksi

** TA2019 ja TA2020 - Lasketaan 6/2019 toteuman perusteella. TA2020 -luku sisältää uudet vakanssit

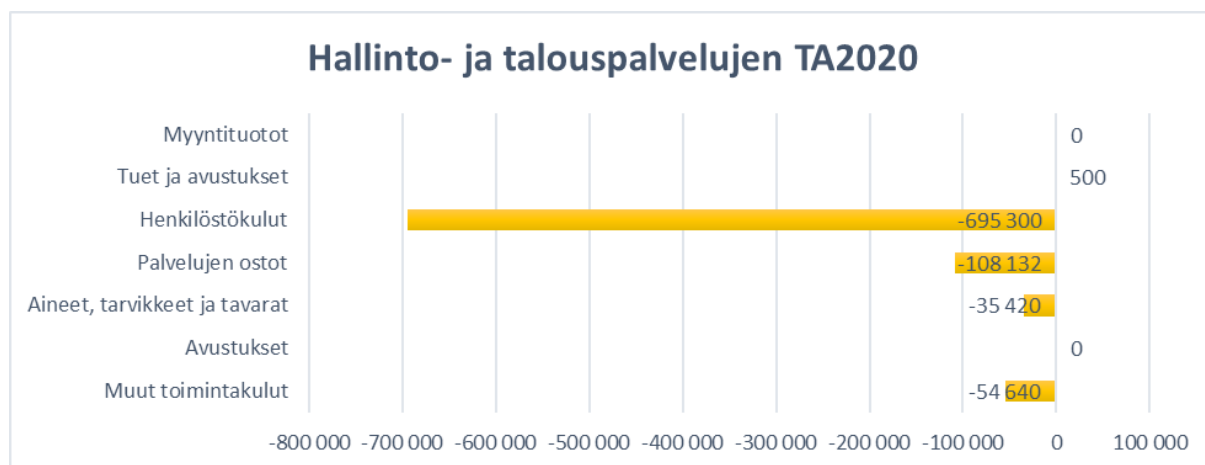
Olennaiset muutokset vuonna 2020 alkuperäiseen talousarvioesitykseen ja niiden vaikutus menoihin / tuloihin		
Menot	<u>Muutos</u>	<u>Euroa</u>
	Henkilöstösihteerin vakanssin siirto koulutuspalveluista hallinto- ja talouspalveluihin	38 000
	Hyte-avustusmäärärahan siirto hallinto- ja talouspalveluista Hyvinvoinnin edistäminen -yksikköön	60 000

Toiminnan kuvaus ja toimintaympäristön muutokset

Sivistystoimen hallinto- ja talouspalvelut tuottaa laadukkaita tukipalveluja toimialan muille tulosalueille. Hallinto- ja talouspalvelut vastaa myös toimialan kahden lautakunnan tarvitsemista käytännön palveluista.

Toiminnan painopistealueet

Asiantuntijoiden tuottamat tukipalvelut sivistys- ja hyvinvointitoimialan asianhallinta-, hallinto-, hankinta-, henkilöstö-, kuljetus-, oppilashallinto-ohjelma-, talous- ja TVT-asioissa.

Koulutuspalvelut

	TP 2018	TA+muutokset 2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022
Toimintatuotot	806 652	592 515	592 515	592 515	592 515
Toimintakulut	-51 038 336	-52 493 788	-53 740 933	-53 764 933	-53 562 880
Toimintakate	-50 231 684	-51 901 273	-53 148 418	-53 172 418	-52 970 365
Toimintakate, €/asukas	-1 177	-1 203	-1 220	-1 209	-1 193
HTV1	TP 2018	TA 2019 **	TA 2020 **	2021	2022
yhteensä	596,6	600,4	602,8	603,8	603,8

* TA2019 ja TP2018 eivät ole vertailukelpoiset organisaatiomuutosten vuoksi

** TA2019 ja TA2020 - Lasketaan 6/2019 toteuman perusteella. TA2020 -luku sisältää uudet vakanssit

Olennaiset muutokset vuonna 2020 alkuperäiseen talousarvioesitykseen ja niiden vaikutus menoihin / tuloihin		
Menot	Muutos	Euroa
	Perusopetusopetuksen kokonaistuntimäärän lisääminen 2 vuosiviikkotunnilla	200 000
	Lukion erityisopettajan viran perustaminen	24 300
	Lukion opinto-ohjaajan viran perustaminen	24 300 (katetaan alku luokkatoinnin määrärahasta)
	Uuden vammaisopetuksen luokan perustaminen (erityisluokanopettaja + 2 oppilasohjaajaa)	45 800
	Koulukuljetuksiin varatun määrärahan korottaminen	600 000
	Määräraha lukiodien materiaaleihin ja tarvikkeisiin	20 000
	Koulujen kalustomääräraha	-100 000
	Alkuluokkatoiminnan laajentaminen	-177 743
	Harrastetoimintakoordinaattorin vakanssin perustaminen	22 000 (katetaan muista kuluista)
	Henkilöstösihteerin vakanssin siirto hallinto- ja talouspalveluihin	-38 000

Toiminnan kuvaus ja toimintaympäristön muutokset

Koulutuspalvelut vastaa perusopetuksen ja lukio-koulutuksen järjestämisestä ja kehittämisestä. Sen tehtäviin kuuluvat myös taiteen perusopetusta ja vapaata sivistystyötä järjestävien oppilaitosten tukeminen. Palvelut tuotetaan laadukkaasti ja kustannustehokkaasti.

Koulutuspalvelut aloittivat yhdessä varhaiskasvatustalouden kanssa alkuluokkatoiminnan pilotoinnin lukuvuoden 2018-2019 alussa. Alkuluokassa esiopetuksen sekä perusopetuksen 1. ja 2. luokan oppilaat opiskelevat samassa ryhmässä.

Ryhmässä työskentelee luokanopettajan ja lastentarhanopettajan lisäksi joko koulunkäynnin ohjaaja tai lastenhoitaja. Pilotti laajeni uusiin kouluihin lukuvuoden 2019-2020 alussa. Toimintaa on tarkoitus laajentaa asteittain myös vuoden 2020 aikana, mikäli valtuusto myöntää toiminnan laajentamiseen tarvittavan määrärahan.

Suomenkielisen perusopetuksen tuntijako muuttuu 1.1.2020 alkaen. Uudessa tuntijaossa oppilaan kokonaisvuosiviikkotuntimäärä eli oppivelvollisuuteen kuuluva oppimäärä kasvaa 224 vuosiviikkotunnista 226 vuosiviikkotuntiin. Uudet vuosiviikkotunnit kohdennetaan alakoulun A1-

kielen opetukseen. Muutoksen myötä kaikki syksyllä 2019 perusopetuksensa aloittavat 1. vuosiluokan oppilaat aloittavat A1-kielen opiskelun kevätlukukauden 2020 alussa. Muutoksen taustalla ovat valtioneuvoston antamat asetukset perusopetuslaissa tarkoitetun opetuksen valtakunnallisista tavoitteista ja perusopetuksen tuntijaosta annetun valtioneuvoston asetuksen 6 §:n muuttamisesta sekä perusopetusasetuksen 3 §:n muuttamisesta.

Myös ruotsinkielisen perusopetuksen tuntijako muuttuu samasta ajankohdasta. Uudessa tuntijaossa oppilaan kokonaisvuosiviikkotuntimäärä kasvaa 139 vuosiviikkotunnista 141 vuosiviikkotuntiin. Kaksi uutta vuosiviikkotuntia kohdenneetaan A1-kielen opetukseen.

Vaikeimmin kehitysvammaisten oppilaiden määrä kunnassamme on kasvanut niin, että Kivenpuiston erityiskouluun jouduttiin perustamaan uusi vammaisopetuksen luokka lukuvuoden 2019-2020 alussa. Luokkaan tarvittavan erityisluokan opettajan sekä kahden oppilasohjaajan palkkakustannukset katettiin syyslukukauden 2019 aikana määrärahasiirrolla varhaiskasvatuspalveluista koulutuspalveluihin.

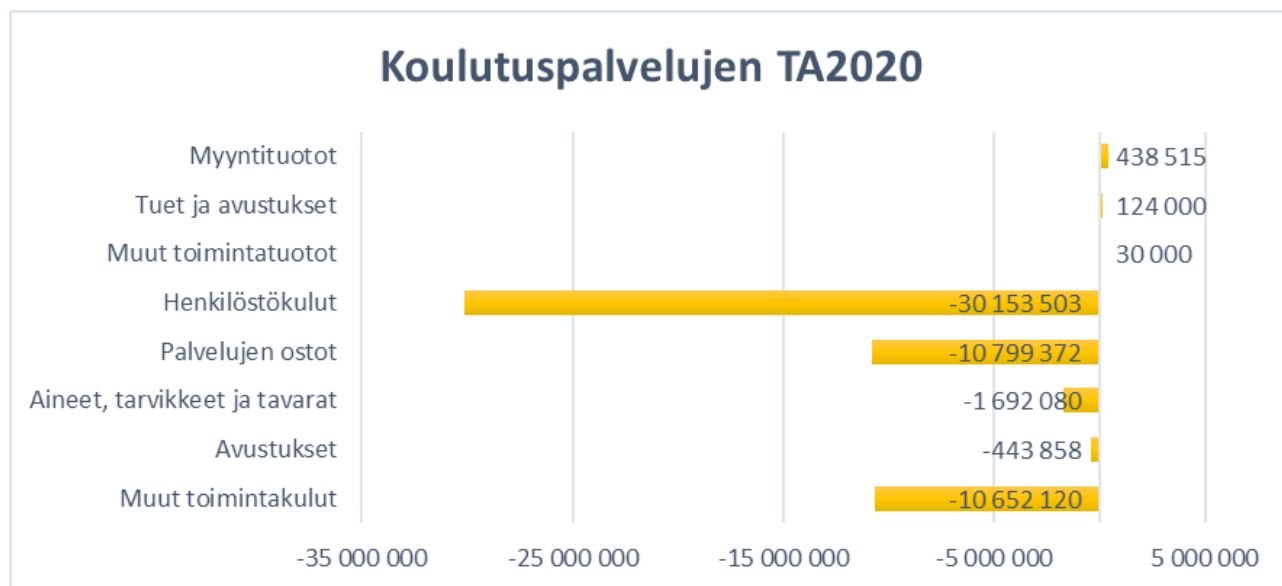
Koulukuljetuksiin varatut määrärahat eivät riitä kattamaan kuljetuksista aiheutuvia todellisia kustannuksia. Tämä edellyttää kuljetuksiin varatun määrärahan nostamista.

1.8.2019 voimaan tulleeseen lukiolakiin on kirjattu uutena pykälänä (28 §) opiskelijan oikeus saada erityisopetusta ja muuta oppimisen tukea yksilöllisten tarpeidensa mukaisesti. Tämä edellyttää erityisopettajan viran perustamista lukio-koulutukseen.

Nurmijärven yhteiskoulun lukio ja Rajamäen lukio yhdistyvät hallinnollisesti 1.1.2020 alkaen. Uuden lukion nimeksi tulee Nurmijärven lukio.

Toiminnan painopistealueet

- Perusopetuksen ja varhaiskasvatuksen yhteistyön edelleen kehittäminen
- Alkuluokkatoiminnan asteittainen laajentaminen
- Harrastusiltapäivätoiminnan asteittainen laajentaminen
- Lukiokoulutuksen kehittäminen
- Palveluverkon kehittäminen väestöennusteiden pohjalta

Suoritteet ja niiden hinnat

PALVELU	MITTARI		TP 2017	TP 2018	TA 2019	TA 2020	TS 2021
Perusopetus	Peruskoulut	kpl	25	23	23	23	23
	Oppilaita	kpl	5 891	5 908	5901	5901	5901
	* joista erityistä tukea tarvitsevat	kpl	514,0	542,0	542,0	542,0	548,0
	Vuosiviikkotuntia, koulut	vvt	10 338,0	10 410,0	10 562,0	10 562,0	10 562,0
		€/oppilas	7 377	7 409	7 191	7 191	7 191
	Tuntiresurssit	h/oppilas	1,8	1,8	1,8	1,8	1,8
	Luokkien keskipääty, yl.op.	hlö	20,4	19,8	19,8	19,8	19,8
	Luokkien keskipääty, er.op.	hlö	9,1	10	10	10	10
	Tuotot	€	92 812	40 749	0	0	0
	Kulut	€	43 552 291	43 811 414	42 433 217	42 433 217	42 433 217
	Netto	€	43 459 479	43 770 665	42 433 217	42 433 217	42 433 217
Koulukuljetukset	Oppilaita kuljetusten piirissä	kpl	1426	1684	1350	1650	1650
	Kuljetuskustannukset	€/oppilas	1 553	1 630	1 630	1 770	1 770
	Tuotot	€	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	Kulut	€	2 214 780	2 744 106	2 200 000	2 920 000	2 920 000
	Netto	€	2 214 780	2 744 106	2 200 000	2 920 000	2 920 000
Lukiokoulutus	Lukiot	kpl	2	2	2	1	1
	Opiskelijoita	kpl	393	399	396	425	425
		€/opiskelija	6 163	6 383	6 898	6 427	6 427
		h/opiskelija	1,49	1,47	1,48	1,38	1,38
	Vuosiviikkotuntien määrä	kpl	585	585	585	585	585
	Tuotot	€	12 974	27 897	0	0	0
	Kulut	€	2 434 965	2 574 769	2 731 523	2 731 523	2 731 523
	Netto	€	2 421 991	2 546 871	2 731 523	2 731 523	2 731 523

Varhaiskasvatuspalvelut

	TP 2018	TA+muutokset 2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022
Toimintatuotot	2 992 255	3 123 780	3 223 780	3 223 780	3 223 780
Toimintakulut	-33 703 231	-35 153 667	-35 415 603	-35 415 603	-35 337 788
Toimintakate	-30 710 976	-32 029 887	-32 191 823	-32 191 823	-32 114 008
Toimintakate, €/asukas	-720	-742	-739	-732	-723

	TP 2018*	TA 2019 **	TA 2020 **	2021	2022
HTV1	617	613,8	613,8	613,8	613,8
yhteensä	617	613,8	613,8	613,8	613,8

* TA2019 ja TP2018 eivät ole vertailukelpoiset organisaatiomuutosten vuoksi

** TA2019 ja TA2020 - Lasketaan 6/2019 toteuman perusteella. TA2020 -luku sisältää uudet vakanssit

Olenneiset muutokset vuonna 2020 alkuperäiseen talousarvioesitykseen ja niiden vaikutus menoihin / tuloihin		
Menot	<u>Muutos</u> Poistetaan tarpeettomina seuraavat vakanssit: SO/PKJ05, päiväkodin johtaja SO/PKJ07, päiväkodin johtaja SO/LH266, lastenhoitaja, 52 % SO/LH217, lastenhoitaja, 52 % SO/Lh112, lastenhoitaja, 100% Yhteensä 165 422 palkkasäästö/vuosi Alkuluokkatoiminnan laajentaminen Yksityisten perhepäivähoitajien kuntalisän määrärahan lisäys	<u>Euroa</u> -165 422 77 825 22 000
Tulot	100 000 euroa lisätty tuottoihin	100 000

Toiminnan kuvaus ja toimintaympäristön muutokset

Varhaiskasvatus tuottaa määrällisesti riittävät lasten esiopetus- varhaiskasvatus- ja avoimen varhaiskasvatuksen palvelut kuntalaisille laadukkaasti ja kustannustietoisesti. Varhaiskasvatuspalvelut järjestetään kunnallisena ja yksityisenä toimintana. Palveluseteli mahdollistaa perheille tasavertaisen mahdollisuuden hakeutua yksityisten varhaiskasvatuspalveluiden piiriin.

Esiopetus järjestetään yhteistyössä perusopetuksen kanssa. Syksyllä 2018 aloitettua alkuluokkatoimintaa laajennetaan asteittain myös vuoden 2020 aikana, mikäli valtuusto tekee asiasta päätöksen.

Varhaiskasvatus vastaa myös lasten hoidon tuista: kotihoitoon tuki ja sen kuntalisä ja yksityisen hoidon tuki ja sen kuntalisä. Avointa varhaiskasvatustoimintaa kehitetään kevyempänä vaihtoehtona niille perheille, joiden tarpeisiin se riittää.

Vaskomäen päiväkodista luovuttiin sisäilmaongelmien takia. Korvaavaa tilaa ei ole järjestetty.

Lapsimäärän kehittymistä seurataan kuukausittain. Metsolan päiväkodin rakentaminen etenee vuoden 2020 aikana ja otetaan käyttöön syksyn 2020 aikana. Uudet tilat korvaavat Toivojentien päiväkotien tilat. Toivojentien vanhat omakotitalot tulevat myyntiin Metsolan päiväkodin valmistuttua, mikäli lasten määrä ei radikaalisti Rajamäellä lisäännä.

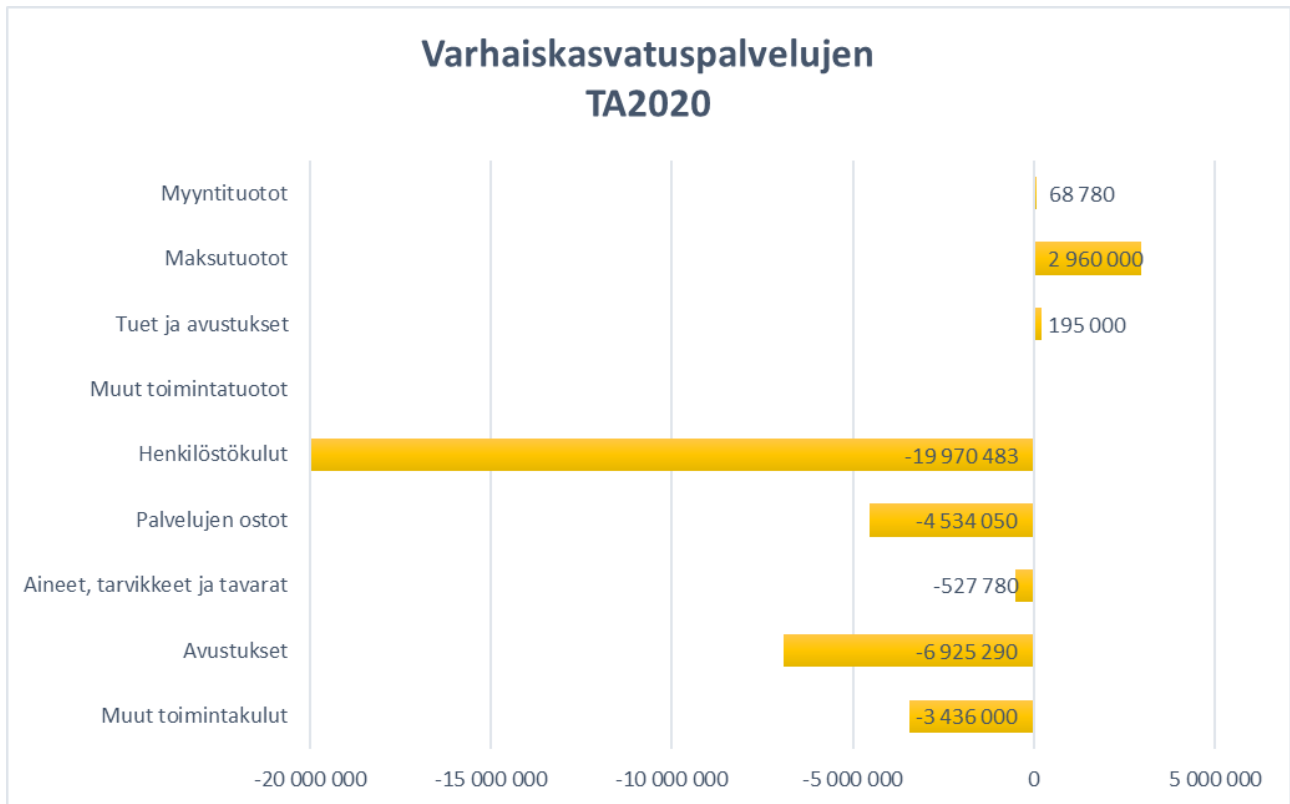
Varhaiskasvatuslakia todennäköisesti tullaan uudistamaan vuoden 2020 aikana. Hallitusohjelmassa on mainittu mm. ryhmäkoon asettaminen uudelleen (1/7) sekä subjektiivisen varhaiskasvatusoikeuden laajentaminen koskemaan kokoikäistä varhaiskasvatusta. Nämä uudistukset lisäänevät varhaiskasvatuksen käyttöä. Samalla uudistetaan myös laki yksityisen hoidon tuesta, koska subjektiivisen oikeuden laajentaminen vaikuttaa myös yksityisen hoidon tuen määräysten uudistamiseen.

Toiminnan painopistealueet

- Varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen yhteistyön edelleen kehittäminen
- Alkuluokkatoiminnan asteittainen laajentaminen

- Lasten ja huoltajien osallisuuden lisääminen
- Varhaiskasvatustoiminnan arviointi
- Jatkuva laadun parantaminen yhteistyössä Reunamo Educationin kanssa

- Digitalisointi tavoitteena kaikkien lomakkeiden sähköistäminen

Suoritteet ja niiden hinnat

PALVELU		TP2017	TP2018	TA2019	TA2020	TS2021
KUNNALLINEN						
VARHAISKASVATUS						
Päiväkotihoido						
Yli 3-vuotiaat kokop.	kpl	1 441	1 255	1 341	1 265	1 265
Yli 3-vuotiaat osap.	kpl	18	151	187	108	108
Alle 3-vuotiaat kokop.	kpl	263	226	195	313	313
Alle 3-vuotiaat osap.	kpl	3	39	45	109	109
Asiakkaat yhteensä	kpl	1 832	1 671	1 768	1 795	1 795
Tuotot	€	3 202 554	2 876 787	3 001 780	3 223 780	3 223 780
Kulut	€	24 922 496	26 407 381	27 764 137	28 049 930	28 049 930
Netto	€	21 719 942	23 530 594	24 762 357	24 826 150	24 826 150
Kulut/asiakas	€	11 856	14 082	14 005	13 831	13 831
Perhepäivähoito						
	kpl	69	49	47	47	47
Tuotot	€	126 250	115 468	122 000	122 000	122 000
Kulut	€	645 728	630 588	524 240	524 240	524 240
Netto	€	519 478	515 120	402 240	402 240	402 240
Kulut/asiakas	€	7 529	10 512	8 558	8 558	8 558
Erittely						
Varhaiserityiskasvatus, kpl		226	167	202	200	200
Kulut	sis. edellisiin	1 354 205	1 567 211	1 605 305	1 610 000	1 610 000
Kulut/asiakas		5 992	9 348	7 947	8 050	8 050
Ympäri vuorokautinen						
varhaiskasvatus	kpl	94	95	95	95	95
Kulut	sis. edellisiin	1 351 183	1 482 577	1 596 490	1 600 000	1 600 000
Kulut/asiakas		14 374	15 606	16 805	16 842	16 842
Esiopetus						
	kpl					
Ainoastaan esiopetus 4h		107	101	118	100	100
Esiopetus+täydentävä päiväh.		586	590	586	591	554
Kulut sis. edellisiin	30 %		2 926 010			
Avoin toiminta						
	kpl					
Kerhot		178	156	140	140	140
Avoin päiväkotitoiminta		47	66	60	60	60
Leikkipuistotoiminta		51	49	50	50	50
Asiakkaat yhteensä		276	271	250	250	250
Kulut		593 972	629 792	635 201	635 201	635 201
Kulut/asiakas		2 152	2 324	2 541	2 541	2 541
Kunnallinen varhaiskasvatus yhteensä						
Asiakkaat						
	kpl	2 177	2 092	2 183	2 192	2 192
Tuotot	€	3 328 804	2 992 255	3 123 780	3 223 780	3 223 780
Kulut	€	25 568 224	27 037 969	28 288 377	28 574 170	28 574 170
Netto	€	22 239 420	24 045 714	25 164 597	25 350 390	25 350 390
Kulut/asiakas	€	10 215	11 494	11 527	11 565	11 565

PALVELU		TP2017	TP2018	TA2019	TA2020	TS2021
YKSITYINEN VARHAISKASVATUS						
Yksityisen hoidon tuki ja sen kuntalisä						
Yksityisen hoidon tuki	kpl	85	77	90	83	83
Kuntalisä	kpl	85	77	90	83	83
Yhteensä	kpl	85	77	90	83	83
Kulut	€	379 442	421 709	400 000	400 000	400 000
Tulot						
Bruttokulut/asiakas	€	4 464	5 476	4 444	4 819	4 819
Palveluseteli	kpl	439	427	480	450	450
Tuotot	€	0	0	0	0	0
Kulut	€	2 880 619	3 098 990	2 925 000	2 925 000	2 925 000
Kulut/asiakas	€	6 562	7 257	6 093	6 500	6 500
Kotihoito						
Kotihoidon tuki						
Perheet	kpl	716	614	556	556	556
Lapset	kpl	1 068	914	867	867	867
Kotihoidon tuen kuntalisä	kpl	300	257	248	250	250
Kulut yhteensä	€	3 469 041	3 123 161	3 550 290	3 550 290	3 550 290
Tuotot	€	0	0	0	0	0
Kulut/asiakas	€	3 248	3 417	4 094	4 094	4 094
Yksityinen varhaiskasvatus yhteensä						
Asiakkaat	kpl	1 592	1 418	1 437	1 400	1 400
Kulut	€	6 729 102	6 665 262	6 925 290	6 925 290	6 925 290
Kulut/asiakas	€	4 227	4 700	4 819	4 947	4 947
Nurmijärven varhaiskasvatus yhteensä						
kunnallinen ja yksityinen palvelutuotanto						
Asiakkaat	kpl	3 769	3 510	3 620	3 592	3 592
Tuotot	€	3 380 677	2 992 255	3 123 780	3 223 780	3 223 780
Kulut	€	33 239 492	33 703 232	35 153 667	35 530 220	35 530 220
Netto	€	29 858 814	30 710 977	32 029 887	32 306 440	32 306 440
Kulut/asiakas	€	7 922	8 749	8 848	8 994	8 994

Kirjasto- ja kulttuuripalvelut

	TP 2018	TA+muutokset 2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022
Toimintatuotot	269 624	207 750	197 750	197 750	197 750
Toimintakulut	-3 067 168	-3 212 115	-3 297 120	-3 297 120	-3 297 120
Toimintakate	-2 797 544	-3 004 365	-3 099 370	-3 099 370	-3 099 370
Toimintakate, €/asukas	-66	-70	-71	-70	-70
HTV1	TP 2018 *	TA 2019 **	TA 2020 **	2021	2022
yhteensä	45,2	44,8	44,8	44,8	44,8

* TA2019 ja TP2018 eivät ole vertailukelpoiset organisaatiomuutosten vuoksi

** TA2019 ja TA2020 - Lasketaan 6/2019 toteuman perusteella. TA2020 -luku sisältää uudet vakanssit

Olennaiset muutokset vuonna 2020 alkuperäiseen talousarvioesitykseen ja niiden vaikutus menoihin / tuloihin		
Menot	<u>Muutos</u> Kulttuuripolku-toiminnan käynnistäminen	<u>Euroa</u> 15 000

Toiminnan kuvaus ja toimintaympäristön muutokset

Kirjasto- ja kulttuuripalvelujen tulosalue koostuu kolmesta yksiköstä: kirjastosta, kulttuuripalveluista ja museosta.

Kirjaston tehtävänä on kirjasto- ja tietopalvelujen järjestäminen. Kirjasto tukee elinikäistä oppimista ja kuntalaisten yhtäläisiä mahdollisuuksia tietojen ja taitojen kehittämiseen tarjoamalla asiakkaille monipuoliset ja uudistuvat kokoelmat. Kirjasto järjestää kirjastonkäytön ja tiedonhaun opetusta sekä tukee osallisuutta järjestämällä maksutonta toimintaa ja tapahtumia.

Suurin muutos toimintaympäristössä on ihmisten muuttuvat vapaa-ajanviettotottumukset ja koko ajan lisääntyvä digitaalisten palvelujentarjonta. Niin lapset kuin aikuisetkin lukevat koko ajan vähemmän, mikä näkyy niin lukutaidossa kuin kirjaston lainausluvuisakin. Uutta kysyttyä aineistoa pitää olla saatavilla tarpeeksi, sillä kirja vanhenee aiempaa nopeammin. Suoratoistopalvelut vähentävät musiikin ja elokuvien lainausta.

Pääkirjaston peruskorjauksen myötä uudistettavat tilat mahdollistavat kirjaston toiminnan kehittämisen nykyaikaisemmaksi. Myös Rajamäessä on tulossa tilamuutoksia, kun kiinteistö, jossa kirjasto nyt sijaitsee, puretaan lähivuosina.

Kulttuuripalveluiden tehtävänä on edistää, tukea ja järjestää kulttuuritoimintaa kunnassa. Kulttuuripalvelut tuottaa tapahtumia ja taidenäyttelyitä, koordinoi kulttuuriavustusten jakamista,

hallinnoi kunnan taidekokoelmaa, sekä välittää tietoa kunnassa tarjolla olevista kulttuuritapahtumista ja –harrastuksista.

Uusi laki kuntien kulttuuritoiminnasta astui voimaan vuoden 2019 alussa. Kulttuuripalvelujen toimintaa tullaan tarkastelemaan suhteessa uuteen lakiin ja viemään kohti laissa määriteltäviä tavoitteita.

Tapahtumia järjestetään Nurmijärvellä nykyään aikaisempaa enemmän muun muassa Monikkosalin käyttöönoton seurauksena. Kulttuuripalvelut vähentää järjestämiensä tapahtumien lukumäärää ja keskittyy tekemään vuosittain muutamia isoja ammattimaisesti toteutettuja tapahtumatuotantoja sekä yhteisöllisiä tapahtumia. Monikkosalia markkinoidaan tuotantoyhtiöille ja muille tapahtumajärjestäjille.

Taaborinvuoren tapahtuma-aluetta on kehitetty viimeisten vuosien aikana peruskorjaamalla alueen rakennuksia ja sähköjä sekä rakentamalla uutta. Tapahtumien järjestämisessä käytetään aikaisempaa enemmän tekniikkaa, mikä asettaa tapahtumapaikalle tiettyjä vaatimuksia. Myös yleisön ja esiintyjien odotukset ja vaatimustaso ovat nousseet. Kulttuuripalvelut jatkaa Taaborinvuoren kehittämistä yhteistyössä museon ja Kivi-juhlien kanssa. Alueen uudistaminen antaa mahdollisuuden lisätä ja monipuolistaa Taaborinvuoren käyttämistä nyt ja tulevana vuosikymmeninä.

Museon perustehtävänä on kerätä, tallentaa, tutkia ja pitää näytteillä Nurmijärven historiaan

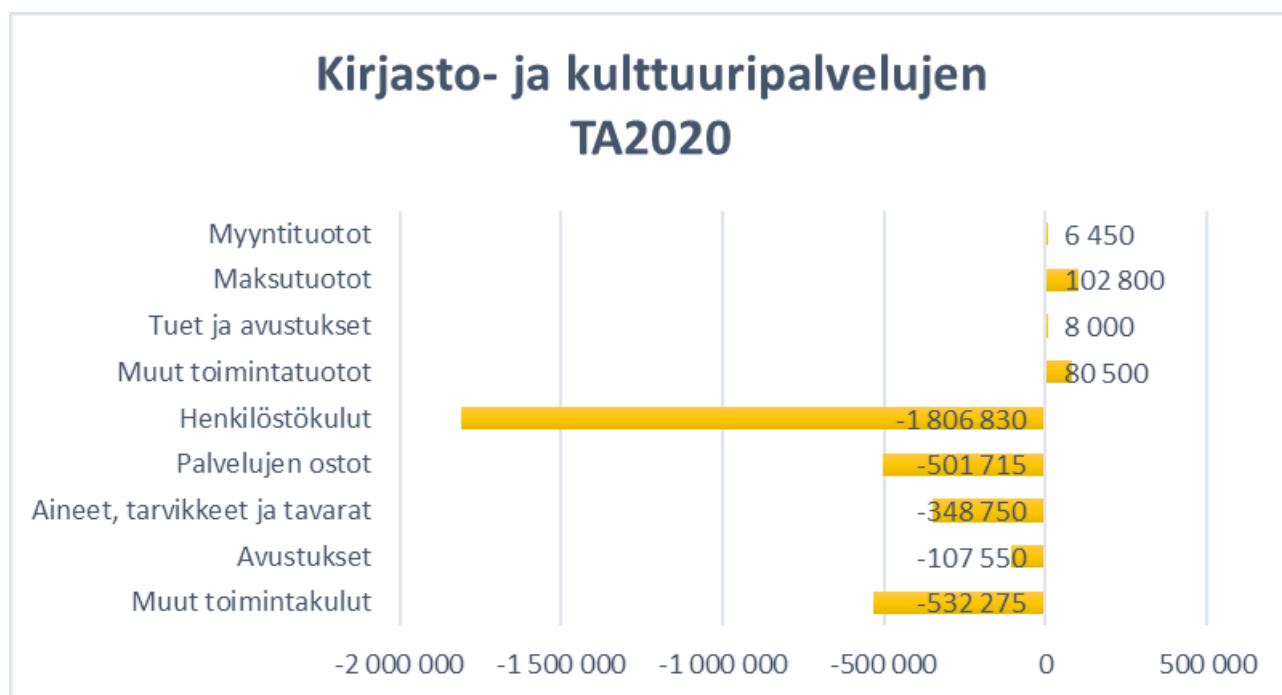
liittyvää materiaalia. Museo toimii kunnassa asiantuntijana kulttuuriperintöalaan liittyvissä kysymyksissä ja tehtävissä. Museo antaa myös kulttuuriperintöopetusta, jonka tavoitteena on vahvistaa asukkaiden lähiympäristön ja paikallis-historian tuntemusta.

Taaborinvuoren toiminnan kehittämistyön yhteydessä tulevana vuosina uudistetaan Taaborinvuoren museoiden näyttelyt ja tuotetaan niihin toiminnallisia osuuksia.

Muuttuva toimintaympäristö asettaa museotoiminnalle uusia haasteita. Asiakkaiden tarpeet ovat entistä yksilöllisempiä ja palveluilta odotetaan suurempaa valinnanvapautta. Tarvitaan kohdennettuja sisältöjä eri käyttäjäryhmille myös museotilojen ulkopuolelle. Sisältöjen tuottamisessa käytetään hyväksi digitoituja kokoelmia ja tuotetaan verkkoon aineistoja erityyppisille käyttäjäryhmille.

Toiminnan painopistealueet

- Hakeutuvien palveluiden ja pedagogisen toiminnan kehittäminen.
- Kirjaston tilojen suunnittelu palvelumuotoilun näkökulmasta.
- Uusiin raportointimahdollisuuksiin perustuva kokoelmanhoito.
- Lukemisen edistäminen
- Kirjaston henkilökunnan digiopastustaitojen vahvistaminen.
- Taaborinvuoren tapahtuma-alueen ja tapahtumatuotannon kehittäminen Taaborinvuoren alueen kehittämissuunnitelman (2016) mukaisesti.
- Koululaisille suunnatun Kulttuuripolku-toiminnan aloittaminen yhteistyössä varhaiskasvatuksen ja peruskoulujen kanssa.
- Taaborinvuoren museoiden näyttelyiden uudistaminen.
- seitsemanveljesta.net –verkkosivuston uudistaminen nykytekniikalle soveltuvaksi.
- Uuden kokoelmahallintaohjelman mahdollistama toiminnan kehittäminen.
- Seitsemän veljestä 150 –vuotta 2020 -juhla-vuosi

Suoritteet ja niiden hinnat

PALVELU	MITTARI		TP 2017	TP 2018	TA 2019	TA 2020	TS 2021
Kulttuuripalvelut							
	Erillisavustukset	kpl	2	2	2	2	2
	Erillisavustukset	€	56 050	56 050	61 050	61 050	61 050
	Myönnettyt kohdeavustukset	kpl	29	31	35	30	30
	Avustusmääräraha kohdeavustukset	€	28 584,9	52 500	52 500	52 500	52 000
	Myönnettyt kohdeavustukset	€/kohde	985,66	1399	1 500	1 500	1 500
	Avustusmääräraha	€/asukas	2,16	2,36	2,66	2,64	2,62
	Kulttuuritapahtumat	kpl	52	71	60	45	45
	Kävijämäärä	kpl	15 159	19 094	17 500	21 000	22 000
	€/kävijä	€	26,36	23,87	27,82	23,67	22,59
	Näyttelyt	kpl	10	9	10	10	10
	Kävijämäärä	kpl	8 600	9 940	10 000	10 000	10 000
	Taidekoelma	kpl	565	566	573	573	573
Kulttuuripalvelut yhteensä	Kulttuuripalvelut	€/asukas	10,80	10,68	11,40	11,56	11,48
	Tuottojen osuus kuluista	%	18,9	20,2	17,4	17,1	17,1
	Tuotot	€	75 322	92 023	84 800	84 800	84 800
	Kulut	€	399 621	455 753	486 867	496 929	496 929
	Netto	€	324 288	353 730	402 067	421 129	412 129
Museot	Museokäynnit	kpl	15 280	14 400	13 000	14 500	14 500
	€/käynti		24,16	25,55	27,63	23,86	23,96
	Aukiolotunnit vuodessa		2 194	1 979	2 190	1 900	1 900
	Kävijät/aukiolotunti		6,96	7	5,94	7	7
	Näyttelyt	kpl	5	5	5	5	5
	Tallenteiden määrä	kpl	26 300	28 700	26 500	29 000	29 200
	Kulttuuriperintöopetuskerrat, koulut ja päiväkodit	h	118	86	120	90	90
	Osallistujat/opetuskerta	kpl	24	21	24	21	21
	Tapahtumat	kpl	18	12	15	10	10
	Tapahtumien osallistujat	kpl	3 433	2 521	3 300	2 500	2 500
Museot yhteensä	Museot	€/asukas	8,75	8,62	8,42	8,04	7,99
	Tuottojen osuus kuluista	%	14,4	19,5	12,2	9,8	9,8
	Tuotot	€	53 260	71 605	44 000	34 000	34 000
	Kulut	€	369 107	367 859	359 262	345 925	345 925
	Netto	€	315 846	296 255	315 262	311 925	311 925
Kirjasto	Lainat	kpl	664 871	651 435	650 000	650 000	650 000
	€/laina		3,28	3,31	3,53	3,61	3,61
	Aukiolotunnit vuodessa	h	8 433	8 775	8 400	8 770	8 770
	€/h		258,92	245,85	273,61	250	250
	Käynnit	kpl	362 570	342 828	350 000	340 000	340 000
	€/käynti		6,02	6,29	6,6	6,91	6,91
	Tapahtumat	kpl	274	119	150	110	110
	Tapahtumien kävijämäärät	kpl	7993	3 715	7 000	3 500	3 500
	Kirjastonkäytönopetus ja kirjavinkaukset	kpl	43	159	40	140	140
	Osallistujat	kpl	234	3013	250	3 000	3 000
	Kirjastoaineistokulut	€	266 745	274 744	278 000	268 000	268 000
	€/asukas		6,3	6,44	6,52	6,23	6,19
Kirjastopalvelut yhteensä	Kirjastot	€/asukas	51,77	50,55	53,88	54,62	54,24
	Tuottojen osuus kuluista	%	3,86	4,5	3,4	3,0	3,0
	Tuotot	€	84 178	97 700	78 950	70 950	70 950
	Kulut	€	2 183 461	2 157 348	2 298 356	2 348 618	2 348 618
	Netto	€	2 099 283	2 059 647	2 219 406	2 277 668	2 277 668

Nuorisopalvelut

	TP 2018	TA+muutokset 2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022
Toimintatuotot	635 976	443 950	493 950	493 950	493 950
Toimintakulut	-2 925 606	-3 009 345	-3 026 136	-3 026 136	-3 026 136
Toimintakate	-2 289 630	-2 565 395	-2 532 186	-2 532 186	-2 532 186
Toimintakate, €/asukas	-54	-59	-58	-58	-57

	TP 2018 *	TA 2019 **	TA 2020 **	2021	2022
HTV1					
yhteensä (sis. myös työllist.)	36,8	36,6	36,6	36,6	36,6

* TA2019 ja TP2018 eivät ole vertailukelpoiset organisaatiomuutosten vuoksi

** TA2019 ja TA2020 - Lasketaan 6/2019 toteuman perusteella. TA2020 -luku sisältää uudet vakanssit

Olenneiset muutokset vuonna 2020 alkuperäiseen talousarvioesitykseen ja niiden vaikutus menoihin / tuloihin		
Menot	<u>Muutos</u> Henkilöstökulut Muut toimintakulut Avustukset Aineet, tarvikkeet ja tavarat	<u>Euroa</u> 18 400 15 200 -6 000 -7 500
Tulot	Myyntituotot	50 000

Toiminnan kuvaus ja toimintaympäristön muutokset

Nuorisopalvelut tukevat nuorten kasvua painottaen vastuullisuutta, osallistumista sekä itsestä ja ympäristöstä huolehtimista.

Yhteisöllisyyden rakentaminen ja aktiivinen toimijuus ovat vahvasti mukana toiminnoissamme.

Nuorisopalveluiden toimintaan sisältyy mm. nuorten harrastustoiminta, nuorisotalotoiminta, koulu- ja laisten iltapäivätoiminta, nuorten työllistäminen, Ohjaamo-toiminta, etsivä nuorisotyö, ehkäisevä päihdetyö, nuorisovaltuusto, Nurmijärven Monitoimitalo Monikko sekä monialainen yhteistyö.

Nuorisotyö on nuorten kohtaamista eri toimintaympäristöissä sekä toimintaa nuorisolähtöisesti ryhmien ja yksilöiden parissa sekä nuorten hyvinvoinnin edistämisen vahvistamista toimimalla monitoimijaisesti.

Nuorisotyön perinteinen toimintaympäristö –toiminta nuorten vapaa-ajalla - on muuttunut ja

muuttuu edelleen. Työ kohdentuu kasvavasti nuorten yksilölliseen tukemiseen monialaisesti niin elämänhallinnassa kuin työllisyyden edistämisessäkin. Nuorisotyötä tehdään nuorisotilojen lisäksi kouluissa ja muissa nuorten kohtaamispaikoissa.

Klaukkalassa toteutettiin osallistava yhteisötutkimus ja sen tuloksia hyödynnetään nuorisopalvelujen toiminnassa.

Nuorten arjen hallinnan sekä pitkittyneen työttömyyden tai koulutuksen puuttumisen aiheuttamiin haasteisiin vastataan etsivällä nuorisotyöllä, nuorten työpajatoiminnalla ja ohjaamalla.

Nurmijärven monitoimitalo Monikko tuottaa kuntalaisille tapatumien ja toimintojen kautta hyvinvointia ja tukee yhteisöllisyyttä.

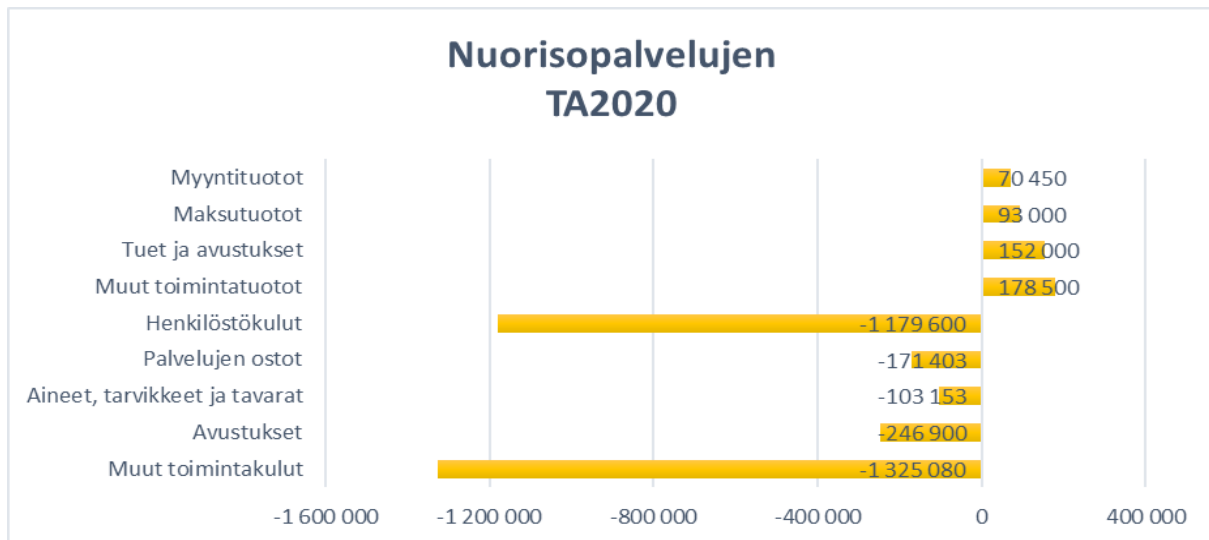
Toiminnan painopistealueet

- Ehkäistään nuorten häiriökäyttäytymisen lisääntymistä. Pääpaino on nuorten osallisuuden ja aktiivisen toimijuuden lisäämisessä. Toimenpiteet luodaan tutkimuk-

sen tuloksiin pohjautuen monitoimijaisesti.

- matalan kynnyksen harrastustoiminnan kehittäminen
- ryhmätoiminnan ulkopuolelle jääneille nuorille suunnataan toimintaa myös kesällä

- Toimintojen sisältöjen kehittäminen siten, että aktiivinen toimijuus kasvaa.
- Ohjaamon-toiminnan edelleen kehittäminen.
- Monikkosalin päiväkäytön tehostaminen aktiivisen markkinoinnin avulla.

Suoritteet ja niiden hinnat

PALVELU	MITTARI		TP 2017	TP 2018	TA 2019	TA 2020	TS 2021
Järjestöjen nuorisotoiminta	Avustettuja järjestöjä	kpl	14	13	12	13	13
	Kulut	€	23 000	32 150	34 500	34 500	34 500
Erityisnuorisotyö	Kulut	€	49 000	36 586	46 000	47 000	47 000
Aamu- ja iltapäivätoiminta	Asiakkaat, kunnan omatoiminta	kpl	100	124	102	125	125
		€/käynti	6,73	7,01	5,48	7,01	7,01
	Avustukset	€	175 340	183 045	164 250	164 500	164 500
	Per lapsi	€	590	677	553	660	660
Nuorison työllistäminen	Työllistettyjen määrä (palkkatuki/harjoittelu)	kpl	22/73	15/71	20/80	15/70	15/70
	Tuotot	€	225 000	281 681	209 450	240 000	240 000
	Kulut	€	462 660	600 110	462 660	463 000	463 000
	Netto	€	237 660	318 429	253 210	223 000	223 000
Etsivänuorisotyö	Asiakkaiden määrä	kpl	96	196	110	210	220
	Tuotot/avustus	€	51 000	55 000	55 000	55 000	55 000
	Kulut	€	84 555	84 153	77 000	84 000	84 000
	Netto	€	33 555	30 653	22 000	29 000	29 000
Nuorten kesätyöllistäminen	Palkattavien määrä	kpl	73	81	81	80	80
	Kunnan oma/€		30 000	50 400	50 400	50 000	50 000
	Setelien lukumäärä	kpl	155	220	200	200	200
	Setelien määrä/€		330	330	330	330	330
Monikkosali	Tilaisuuksien määrä	kpl		193		210	220
	Kävijöiden määrä	kpl		27 652		29 500	31 000
	Tuotot	€		77 309		80 000	85 000
	Kulut	€		77 3130		626 200	626 200
	Netto	€		69 5820		546 200	541 200
Nuorisopalvelut yhteensä	Tuotot	€	452 338	699 004	443 000	493 950	498 950
	Kulut	€	2 416 970	2 926 300	3 010 515	3 029 510	3 029 510
	Tuotot % kuluista	%	19	22	15	16	16
	Netto	€	1 964 630	2 296 395	2 566 560	2 535 560	2 535 560

Liikuntapalvelut

	TP 2018 *	TA+muutokset 2019 *	TA 2020	TS 2021	TS 2022
Toimintatuotot	152 664	159 000	146 000	146 000	146 000
Toimintakulut	-837 802	-907 077	-877 769	-877 769	-877 769
Toimintakate	-685 138	-748 077	-731 769	-731 769	-731 769
Toimintakate, €/asukas	-16	-17	-17	-17	-16
HTV1	TP 2018 *	TA 2019 **	TA 2020 **	2021	2022
yhteensä		7	7	7	7

* TA2019 ja TP2018 eivät ole vertailukelpoiset organisaatiomuutosten vuoksi

** TA2019 ja TA2020 - Lasketaan 6/2019 toteuman perusteella. TA2020 -luku sisältää uudet vakanssit

Olellaiset muutokset vuonna 2020 alkuperäiseen talousarvioesitykseen ja niiden vaikutus menoihin / tuloihin		
Menot	<u>Muutos</u> Menojen karsinta	<u>Euroa</u> - 15 000
Tulot	Tulotavoitetta pienennetty Ikäihmisten ohjaustunteja on lisätty suhteessa muihin. Tunnit ovat todella paljon subventoituja ja hinnat edullisia. Lisäksi ryhmiin ei voida ottaa niin paljon osanottajia kuin muihin ryhmiin. Tästä syystä on tulotavoitetta pienennetty. Maaniitun liikuntasalin peruskorjauksesta ja salin kiinniolosta johtuva käyttömaksutulojen pieneneminen. Jos muita saleja joudutaan vielä laittamaan kiinni saatavat tulot pienenevät entuudestaan.	- 13 000

Toiminnan kuvaus ja toimintaympäristön muutokset

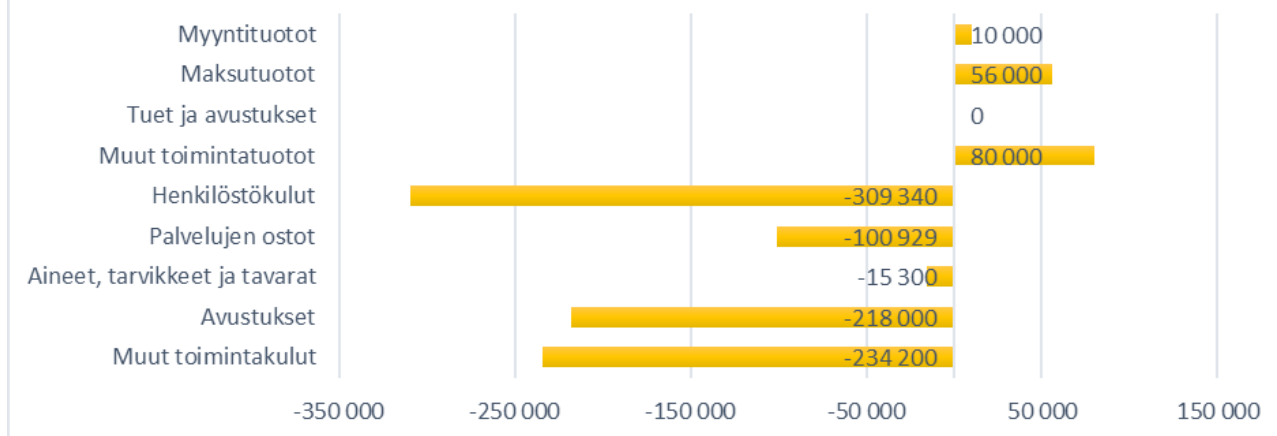
Liikuntapalvelut vastaavat kuntalaisille tarjottavien monipuolisten ja laadukkaiden ohjaustuntien järjestämisestä, urheiluseurojen avustamisesta, liikuntasalien vuorojen organisoinnista sekä yleisestä kuntalaisten liikuntamahdollisuuksien kehittämisestä.

Toiminnan painopistealue

Liikuntapalveluiden järjestämien liikuntaryhmien pääpaino on ennaltaehkäisevässä ja toimintakykyä lisäävässä liikunnassa. Toiminta on suunnattu vähän liikkuville tai liikuntaa aloittaville. Toiminnan painopisteinä on:

- Yleinen kuntalaisten liikuntamahdollisuuksien kehittäminen
- Järjestöyhteistyö ja avustaminen
- Lasten ja nuorten liikunta
- Työikäisten liikunta
- Ikäihmisten liikunta
- Soveltavaliikunta
- Liikuntasalivuorojen organisointi

Liikuntapalvelujen TA2020

Suoritteet ja niiden hinnat

PALVELU	MITTARI		TP 2017	TP 2018	TA 2019	TA 2020	TS 2021
Ohjattuja tunteja	Ryhtiä	kpl	60	78	98	98	98
	Ohjaukertoja vuodessa	kpl	1 662	2 279	2 548	2 548	2 548
	Osallistumisia yhteensä		19842	24 206	21 877	22 933	22 933
	Osallistumisia ka./ryhtiä		11,94	11	9	9	9
	Keskiarvo €/osanottaja/netto	€	11,35	9	12	12,2	12
	Menot yhteensä	€	225 265	229 620	268 230	279 780	279 780
	Tuotot	€	107 442	69 766	69 000	66 000	66 000
	Netto	€	117 823	159 854	199 230	213 780	213 780
Seura- ja järjestötoiminta	Avustetut seurat	kpl	35	39	37	40	40
	Haettu avustus	€	194 776	354 213	373 410		
	Myönnettyt avustukset	€	140 000	210 000	210 000	215 000	215 000
	Avustus ka. €/seura	€	4 000	5 382	5 250	5 375	5 375
	Avustus ka. % seurojen menoista	%	0	0	0		
	Avustusmääräraha €/asukas	€	3,32 €	4,95 €	4,92 €	5,00 €	5,00 €
Liikuntapalvelut yhteensä	Kulut	€	732 017	836 569	907 077	862 440	862 440
	Tuotot	€	168 856	152 664	159 000	146 000	146 000
	Menot €/asukas	€	17,2	19,6	21,3	20,2	20,2
	Tuottojen osuus kuluista	%	23 %	18 %	18 %	17 %	17 %
	Netto	€	563 161	683 905	748 077	716 440	716 440
Koulujen liikuntasalit	Liikuntasaleja	kpl	23	24	24	24	24
	Myönnettyt vuorot tuntia/vuosi	h	27 068	25 546	21 207	21 188	21 188
	Maksullisia vuoroja tuntia vuosi	h	6 850	7 624	6 879	7 049	7 049
	Maksuttomia vuoroja tuntia vuosi	h	20 218	17 922	14 328	14 139	14 139
	Liikuntapalveluiden menot	€	234 384	244 054	243 612	218 060	218 060
	Liikuntapalveluiden tulot	€	88 983	82 613	82 613	80 000	80 000
	Netto	€	145 401	161 441	160 998	138 060	138 060

Hyvinvointipalvelut

	TP 2018 *	TA+muutokset 2019 *	TA 2020	TS 2021	TS 2022
Toimintatuotot		343 356	298 340	298 340	298 340
Toimintakulut		-1 672 324	-1 755 710	-1 755 710	-1 755 710
Toimintakate	0	-1 328 968	-1 457 370	-1 457 370	-1 457 370
Toimintakate, €/asukas	0	-31	-33	-33	-33

HTV1	TP 2018 *	TA 2019 **	TA 2020 **	2021	2022
yhteensä		30	30,4	31,2	31,2

* TA2019 ja TP2018 eivät ole vertailukelpoiset organisaatiomuutosten vuoksi

** TA2019 ja TA2020 - Lasketta 6/2019 toteuman perusteella. TA2020 -luku sisältää uudet vakanssit

Olellaiset muutokset vuonna 2020 alkuperäiseen talousarvioesitykseen ja niiden vaikutus menoihin / tuloihin		
Menot	<u>Muutos</u> Kuraattorin vakanssi 1.8.2020 alkaen	<u>Euroa</u> 8 000
	Hyte-avustusten siirto hallinto- ja talouspalveluista Hyvinvoinnin edistäminen -yksikköön	60 000

Toiminnan kuvaus ja toimintaympäristön muutokset

Kasvun ja oppimisen tukipalvelut

Kasvun ja oppimisen tukipalvelut tarjoaa varhaiskasvatuspsykologin palveluja alle esiopetusikäisille ja heidän huoltajilleen sekä oppilas- ja opiskelijahuollon psykologi- ja kuraattoripalveluja esiopetuksen ja peruskoulun oppilaille sekä toisen asteen perustutkinto-opiskelijoille.

Lapsille, nuorille ja heidän huoltajilleen tarjotaan ennaltaehkäiseviä ja korjaavia, hyvinvointia tukevia matalan kynnyksen palveluja. Palvelut sisältävät lasten kasvun, kehityksen, hyvinvoinnin sekä oppimisen ja koulunkäynnin tukipalveluja: arviointia, tukea, ohjausta ja neuvontaa, psykologin tutkimuksia, verkostoyhteistyötä, konsultointia, ryhmäpalveluja sekä yhteisöllistä työtä päiväkodeissa ja kouluissa.

Yhteisöllisen oppilashuollon kehitystyö ei näy vielä korjaavien palvelujen vähenemisenä, vaan työntekijöiden asiakasmäärät kasvavat edelleen ja asiakkaiden asiat ovat yhä moninaisempia. Erikoissairaanhoidon siirtäminen perustasolle nuorten

psykykkiseen oireilun tueksi tarkoitettuja hoitollisia interventioita.

Koulujen sisäilmaongelmat heijastuvat myös oppilashuollon työntekijöihin.

Keski-Uudenmaan koulutuskuntayhtymältä ostettu Keudan kuraattoripalvelu siirretään kunnan omaksi toiminnaksi, jolloin kaikki toisen asteen kuraattori- ja psykologipalvelut tarjotaan samasta yksiköstä.

Kotoutumispalvelut

Kotoutumispalvelut on tulosityksikkö, joka on siirretty 1.1.2019 alkaen sosiaalipalveluista hyvinvointipalvelujen tulosalueelle, sivistys- ja hyvinvointitoimialalle.

Kotoutumispalvelujen tehtävänä on kotoutumista edistävien toimenpiteiden järjestäminen kiintiöpaikollaisille (4v) ja muille oleskeluluvan saaneille (3 v). Kotoutumispalvelut toimii koordinoivana tahona alkuvaiheen palveluja järjestettäessä.

Kotoutumispalvelujen tehtävänä on antaa alkuvaiheen ohjausta ja neuvontaa sekä arjen ja elämän-

hallinnan tukea kotoutujalle. Asiakkuuteen voi hakea kunnassa asuva kansainvälistä suojelua saava henkilö ja hänen perheenjäsenensä, jonka kuntakorvaus aika on vielä voimassa. Kotoutumispalvelujen työntekijät avustavat mm. palveluohjauksessa ja lomakkeiden täyttämässä, tekevät tarvittaessa kotoutumissuunnitelmia tai ohjaavat tekemään niitä työvoimaviranomaisen luokse. He myös antavat työnhakuun liittyvää neuvontaa ja neuvovat suomalaisen yhteiskuntaan sopeutumiseen liittyvissä asioissa. Lisäksi kotoutumispalvelut tarjoaa asiantuntijapalveluja maahanmuuttoon liittyvissä kysymyksissä.

Hyvinvoinnin edistäminen

Hyvinvoinnin edistäminen –yksikkö vastaa kunnan hyvinvointityön koordinoinnista, hyvinvointikertomuksen ja –suunnitelman valmistelusta ja arvioinnista, hyvinvointia edistävästä avustuksista sekä verkostotyön koordinoinnista.

Toiminnan painopistealueet

Kasvun ja oppimisen tukipalvelut

- Keski-Uudenmaan sote-kuntayhtymän ja erikoissairaanhoidon kanssa päivitetään asiakasprosesseissa tehtävää monialaista yhteistyötä.
- Lasten ja nuorten mielen hyvinvoinnin tukeminen jatkuu. Oppilas- ja opiskelijahuollossa tarkastellaan uudenlaisten hoidollisten interventioiden sopivuutta kouluilla tehtävään työhön.

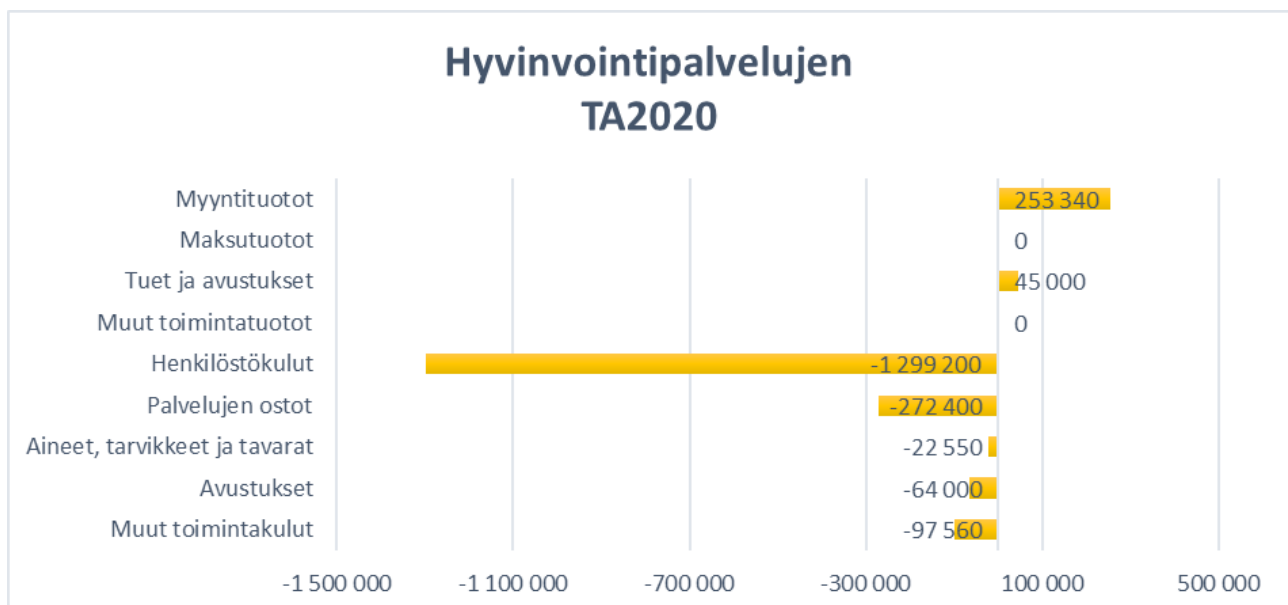
- Jatketaan yhteisöllisen työn kehittämistä esiopetus- ja kouluyhteisöissä yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa.

Kotoutumispalvelut

- Kotoutumisprosessi on arvioitu hyväksi vuonna 2018 tehdyssä selvityksessä. Kunta vastaanottaa syksyllä 2019 yhteensä 25 uutta kiintiöpakolaista, soveltaen hyviksi todettuja käytänteitä.
- Kotoutumispalveluissa työn painopiste on asiakasohjauksessa ja neuvonnassa. Kaikille maahanmuuttajille tarkoitetun matalan kynnyksen ohjaus- ja neuvontapalvelu Koto- infon palveluneuvojan tehtävää esitetään vakinaistettavaksi.
- Tärkeää on myös yhteistyön rajapintojen kehittäminen Kuudensoten sosiaalityöhön asiakastyössä.

Hyvinvoinnin edistäminen

- Hyvinvointikertomus- ja suunnitelmatyön kehittäminen edelleen etenkin aikuisväestö huomioiden
- Toimivan yhteistyön kehittäminen ja hyvinvointityön yhteensovittaminen Keusoten kanssa.
- Kuntalaisten hyvinvoinnin edistäminen yhdessä kunnan toimialojen ja yhteistyökumppaneiden kanssa.

Sivistys- ja hyvinvointitoimialan hyvinvointipalvelujen tuotteet ja suoritteet

PALVELU	MITTARI		TP 2017	TP 2018	TA 2019	TA 2020	TS 2021
Kasvun ja oppimisen tukipalvelut	Psykologien ja kuraattoreiden yksilöasiakkaiden määrä	kpl	2 341	2 423	2 550	2 650	2 750
		€/asiakas	230	246	271	297	296
	Psykologien ja kuraattoreiden asiakaskontaktit yhteensä yksilötyössä	kpl	7 435	8 219	8 300	8 700	9 000
		€/kpl	72	73	83	90	90
	Tuotot	€	1 981	5 916	2 500	2 500	2 500
	Kulut	€	976 488	1 090 587	1 260 688	1 432 559	1 480 000
	Netto	€	974 507	1 084 671	1 258 188	1 430 059	1 477 500

Sivistys- ja hyvinvointitoimialan kotouttamispalvelujen tuotteet ja suoritteet

PALVELU	MITTARI		TP 2018	TA 2019	TA 2020	TS 2021
Kotoutumispalvelut	Asiakaskontaktien määrä keskimäärin/kk	kpl	224	130	105	90
		€/kpl	198	214	228	138
	ELY-keskuksen korvauksen piirissä olevien henkilöiden määrä keskimäärin/kk	kpl	124	111	82	49
		€/kpl				
	Tuotot	€	534 188	341 356	290 000	150 200
	Kulut	€	534 188	341 356	290 000	150 200
	Netto	€	0	0	0	0

Ympäristötoimiala

Ympäristötoimiala

Tuloslaskelma	TP 2018 *	TA+muutokset 2019 *	TA 2020	2021	2022
Toimintatuotot	29 199 780	27 638 522	33 761 740	32 703 496	32 610 136
Myyntituotot	4 322 065	2 422 540	2 385 500	2 329 300	2 328 200
Maksutuotot	634 659	594 000	2 648 000	2 648 000	2 648 000
Tuet ja avustukset	458 088	337 500	295 000	345 000	345 000
Muut toimintatuotot	23 784 969	24 284 482	28 433 240	27 381 196	27 288 936
Toimintakulut	-32 263 029	-32 338 237	-32 126 369	-32 123 159	-32 338 859
Henkilöstökulut	-6 372 584	-7 012 990	-7 297 020	-7 311 180	-7 311 180
Palvelujen ostot	-15 400 911	-14 467 799	-14 345 399	-14 585 099	-15 075 599
Aineet, tarv. ja tavarat	-5 509 852	-5 945 388	-5 767 830	-5 791 730	-5 778 130
Avustukset	-49 493	-50 000	-75 000	-75 000	-75 000
Muut toimintakulut	-4 930 189	-4 862 060	-4 641 120	-4 360 150	-4 098 950
Toimintakate	-3 063 250	-4 699 715	1 635 371	580 337	271 277
Poistot ja arvonal.	-14 803 376	-15 120 000	-16 238 000	-17 987 000	-20 288 000

HTV 1	TP 2018 *	TA 2019 **	TA 2020 **	2021	2022
Yhteensä	127,4	158,4	163,6	163,6	163,6

Eläkkeelle jääviä, arvio

2 6 11 6

* TA2019 ja TP2018 eivät ole vertailukelpoiset organisaatiomuutosten vuoksi

** TA2019 ja TA2020 - Lasketaan 6/2019 toteuman perusteella. TA2020 -luku sisältää uudet vakanssit

Toimialan strategia

Ympäristötoimiala toimii Nurmijärven kunta-strategian mukaisesti ja toteuttaa omalla toiminnallaan strategian keskeisiä teemoja. Vuonna 2020 toiminnan painopisteteemoja ovat viihtyisä ja turvallinen Nurmijärvi, sujuva arki, yritysten kunta

sekä terve talous ja linjakas päätöksenteko. Näistä on johdettu toimialalle seitsemän valtuustoon nähden sitovaa toiminnallista tavoitetta.

Olenneiset muutokset vuonna 2020 alkuperäiseen talousarvioesitykseen ja niiden vaikutus menoihin / tuloihin		
Menot	Muutos	Euroa
	Uusien vakanssien aiheuttama henkilöstökulujen lisäys	+ 100 000
	Siistiksi-projektiin. Määrärahataso pyritään nostamaan vuosina 2021-2022.	- 50 000
	Katujen ja yksityisteiden kunnossapitotaso	- 50 000
	Teknisen keskuksen määrärahavähennys (yht. 61t€+35t€: katujen kunnossapidon, yksityisteiden kunnossapidon, liikunta-alueiden hoidon tuotantotapojen tehostaminen sekä materiaalien ja palveluiden ostojen vähentäminen)	- 96 000
	Väistötilat	+300 000
	Keski-Uudenmaan pelastuslaitoksen ja Keski-Uudenmaan ympäristökeskuksen maksuosuuksien nousu	+160 000
	Tilakeskuksen palvelujen ostojen karsiminen	- 40 000

Tulot	Ylijäämämaiden tuottojen väheneminen (lisätäyttöalueen käyttöönoton viivästyminen valitusprosessista johtuen)	- 250 000
	Tilakeskuksen vuokratuottojen lisääntyminen	+ 400 000
	Tuottojen lisäys kaivuuluvissa ja muissa taksoissa	+ 30 000

Toiminnan kuvaus

Ympäristötoimialan tehtävänä on luoda kuntalaisille hyvää elinympäristöä ja yrityksille hyvää toimintaympäristöä. Vastaamme siitä, että kunnan omistama rakennettu ympäristö on toimivaa, viihtyisää, monipuolista, turvallista ja siistiä. Kehitämme kunnan elinvoimaa maapolitiikan ja maankäytön suunnittelun keinoin. Yhdyskuntasuunnittelussa pyrimme tasapainoon kuntalaisten toiveiden, yritysten toimintaedellytysten, kulttuurihistoriallisten arvojen ja luonnon arvojen kanssa.

Toimitilojen omistajana vastaamme siitä, että kunnan kiinteistöomaisuus on tarkoituksenmukaista, sen arvo säilyy, tilankäyttö on tehokasta ja tilat ovat turvallisia ja käyttötarkoitukseensa soveltuvia-

Toimintaympäristö ja sen muutokset

Kunnan kasvun edellyttämien elinvoimainvestointien sekä kiinteistö- ja infraomaisuuden korjausvelan kasvun hidastamisen edellyttämien ja peruskorjausinvestointien oikea-aikainen toteuttaminen nykyisessä taloustilanteessa on haasteellista.

Palveluverkon laajuus sekä rakennusten sisäilma-ongelmien eskaloituminen edellyttävät kunnan palveluverkon kehittämistoimenpiteitä.

Suunnitelmakaudella henkilökunnasta noin kuusi prosenttia vuosittain saavuttaa lakisääteisen eläkeiän ja tämä yhdistettynä teknisen alan työntekijöiden saatavuusongelmaan tuo haasteita avainhenkilöiden rekrytointiin.

Henkilöstösuunnitelma

Henkilöstösuunnitelmaan sisältyy vuodelle 2020 tekniseen keskukseseen ympäristöasiantuntija vahvistamaan substanssiosaamista ja resurssivajetta toimialalla mm. hulevesiasioiden hallinnan, ympäristösuunnittelun (mm. viher-, liikunta- ja muut ympäristöalueet), infra-alueiden energiatehokkuuden ja pilaantuneiden maiden koordinoimien osalta.

Rakennusvalvonnan yksikköön sisältyy vuodelle 2020 tehtäväjärjestelyistä johtuen tarkastusrakennusmestarin vakanssi sekä määräaikainen projektityöntekijä vanhojen rakennuslupien sähköiseen arkistointiin.

Tilakeskukseen rakennuttajainsinööri kattamaan resurssivajetta ja lisääntyneitä tehtäviä. Resurssi ei lisää tilakeskuksen kuluja. Lisäresurssi vähentää ostettavien konsulttipalveluiden tarvetta.

Vuoden 2021 henkilöstösuunnitelmaan sisältyy kiinteistö- ja mittaustoimen yksikköön paikkatietosuunnittelija, jonka tehtävänä on käytössä olevan paikkatietojärjestelmän, ohjelmien ja tietosisältöjen ylläpitoon ja hallintaan liittyvät tehtävät sekä paikkatietoinsinööriin sijaisena toimiminen. Vakanssi ei lisää henkilöstöresursseja. Mitattiehen tehtävä muutetaan paikkatietosuunnittelijaksi.

Muilta osin ympäristötoimialan tavoitteena on vähentää uuden henkilökunnan rekrytointitarvetta. Aina ennen uuden rekrytoinnin aloittamista selvitetään mahdolliset tehtävien uudelleen järjestelyt.

Palveluverkkosuunnitelman ja palvelutuotanto-ohjelman toteutuminen talousarviossa

Eri hankkeissa on huomioitu palveluverkkosuunnitelma, palvelutuotanto-ohjelma ja väestönustet. Samoin maapoliittinen ohjelma.

Tekninen keskus

	TP 2018 *	TA+muutokset 2019 *	TA 2020	2021	2022
Toimintatuotot	4 132 247	2 556 914	2 490 540	2 483 540	2 483 540
Toimintakulut	-10 251 637	-10 250 932	-12 326 310	-12 526 610	-12 715 610
Toimintakate	-6 119 390	-7 694 018	-9 835 770	-10 043 070	-10 232 070
Toimintakate, €/asukas	-145	-181	-226	-231	-233

	TP 2018 *	TA 2019 **	TA 2020 **	2021	2022
HTV 1					
Yhteensä	41,4	65,4	68,2	68,2	68,2

* TA2019 ja TP2018 eivät ole vertailukelpoiset organisaatiomuutosten vuoksi

** TA2019 ja TA2020 - Lasketaan 6/2019 toteuman perusteella. TA2020 -luku sisältää uudet vakanssit

Olellaiset muutokset vuonna 2020 alkuperäiseen talousarvioesitykseen ja niiden vaikutus menoihin / tuloihin		
Menot	<u>Muutos</u> Kunnallistekniikan suunnittelun siirtyminen tulosalueelle (sisältää joukkoliikenteen kulujen nousun noin 130 000 e) Vakanssilisäykset (liikennesuunnittelija vuodelta 2019 ja uutena ympäristöasiantuntija) Siistiksi-projektin koordinointi, materiaalit sekä ns. laatukäytävien ja -kohteiden toteuttaminen / rahoittaminen Yksityisteiden kunnossapidon vähentäminen Määrärahavähennys (yht. 61t€+35t€: katujen kunnossapidon, yksityisteiden kunnossapidon, liikunta-alueiden hoidon tuotantotapojen tehostaminen sekä materiaalien ja palveluiden ostojen vähentäminen)	<u>Euroa</u> + 4 000 000 + 100 000 - 50 000 - 50 000 - 96 000
Tulot	Kunnallistekniikan suunnittelun tuottojen siirtyminen tulosalueelle Ylijäämämaiden tuotot (lisätäyttöalueen käyttöönoton viivästyminen johtui valitusprosessista, joka on päätynyt) Tuottojen lisäys kaivuuluissa ja muissa taksoissa	+ 380 000 - 250 000 + 30 000

Toiminnan kuvaus ja toimintaympäristön muutokset

Tekninen keskus vastaa kunnallistekniikan suunnittelusta ja toteutuksesta kunnallistekniikan rakentamisohjelman mukaisesti. Keskus ylläpitää ja hallinnoi kunnan taajamien katu-, viher- ja liikunta- paikka-alueita ja muita kunnan yleisiä alueita sekä hoitaa keskukselle kuuluvat viranomais- ja tukipalvelut. Lisäksi keskus vastaa kunnan vastuulla olevasta joukkoliikenteen järjestämisestä, haja-asutusalueen vesihuollon tehtävistä, jätehuollon omistajaohjauksen tukitehtävistä sekä maankaatopaikkatoiminnasta.

Kunnan vastuulla oleva jätehuolto on 1.1.2019 alkaen hoidettu Kiertokapula Oy:n kautta ja jätehuollon yhteislautakunnan isäntäkuntana on Hämeenlinnan kaupunki (jätehuoltoviranomaisena Kolmenkierto -yhteislautakunta). Sekajätteen osalta selvitetään siirtymistä 1.10.2020 alkaen kunnan järjestämään jätteenkuljetukseen ja kuljetusten hankinnan valmistelemista kunnan ja Kiertokapula Oy:n yhteistyönä.

Joukkoliikenne on järjestetty joukkoliikennelain ja palvelusopimusasetuksen mukaisella alueellisella käyttöoikeussopimuksella. Sopimuskauti on voimassa 2019-2028. Voimassa olevan sopimuskauden aikana tulee muutostarpeita linjastoon mm. uusien asuin- ja työpaikka-alueiden osalta. Sopimuskauti mahdollistaa joukkoliikenteen kokonaisvaltaisen kehittämisen yhteistyössä kuntalaisten kanssa.

Muita muutoksia toiminnassa suunnittelukauden aikana ovat mm. yksityisteiden uuden avustusjärjestelmän käyttöönotto hallitusti, hulevesiasioiden vastuiden ja toimintamallin uudelleenjärjestäminen, ympäristöasioiden koordinoinnin ja suunnittelun lisäresursointi palveluiden parantamiseksi ja varmistamiseksi sekä keskusvaraston toiminnan kehittäminen.

Vuoden 2020 talousarviossa ei ole pystytty panostamaan aiemmin suunnitellulla tavalla yleisten alueiden laatutasoon eikä siistiksi-projektiin. Lisäksi on tehty palvelutason alentamista mm. katujen ja yksityisteiden kunnossapidossa, katuvalaistuksessa sekä viheralueilla.

Toiminnan painopistealueet

Teknisen keskuksen päivittäistoiminnan lisäksi tärkeitä painopistealueita ovat mm.:

Tekninen keskus pyrkii niukkojen resurssien puitteissa edistämään kunnan keskeisten yleisten alueiden siisteyden parantamista sekä tukemaan kolmannen sektorin toimijoita siisteyskampanjoiden järjestämiseen, eli Siistiksi-projektin koordinointi, materiaalihuolto, tukitehtävien hoitaminen sekä ns. laatuikäytävien ja -kohteiden toteuttaminen projektisuunnitelman ja määrärahojen puitteissa.

Varmistetaan ja resursoidaan kunnan uuden yksityisteiden avustusjärjestelmän käynnistyminen hallitusti kevästä 2020 alkaen. Päätöksentekoa avustusjärjestelmän linjauksista aikaisintaan loppuvuonna 2019. Yksityisteiden budjettimäärärahat arvioidaan ja kohdistetaan tämän jälkeen uudelleen. Määräraha on nyt budjetoitu nykyisen käytännön mukaisesti.

Kunnallistekniikan suunnittelussa painopistealueita ovat mm. laatia liikenneturvallisuuksuunnitelma yhteistyössä Ely-keskuksen kanssa, toteuttaa yleisten alueiden esteettömyyskartoitusten toteuttaminen, kevyenliikenteen verkoston ja ulkoluaitistön yleissuunnitelman päivittäminen sekä kokonaisvaltaisten puistoselvitysten laatiminen (mm. seniori-, perhe- ja leikki- ja taajamapuistot, lähiliikuntapaikat).

Teknisen keskuksen kehittämisohjelmaa ja sen hankkeita toteutetaan suunnitelman mukaisesti. Panostetaan mm. kunnallistekniikan ICT-järjestelmän kehittämiseen (mm. rakennuttaminen, kunnossapito, kuljetuslogistiikka, omaisuustieto, luvat, valvonta). Hankinnat, koulutus ja käyttöönotto tapahtuvat vaiheittain.

Toiminta ja organisointi pyritään toteuttamaan mahdollisimman tehokkaasti huomioiden henkilökunnan resurssit. Rekrytointien ja uuden henkilökunnan onnistunut perehdyttäminen on tärkeässä roolissa tulosalueen toimintojen ylläpidossa ja kehittämisessä.

Lisäksi viestinnän kehittäminen on tärkeä ja jatkuva painopistealue alueiden suunnittelussa, rakentamisessa, ylläpidossa ja käytön hallinnassa.

Tekninen keskus/yksiköt

	TP 2018 **	TA+muutokset 2019 **	TA 2020	2021	2022
Koordinointi					
Toimintatuotot	9 000	9 270	9 770	9 770	9 770
Toimintakulut	-451 805	-351 303	-349 460	-409 460	-409 460
Toimintakate	-442 805	-342 033	-339 690	-399 690	-399 690
Kunnallistekniikan rakentaminen ja varastotoiminnot					
Toimintatuotot	168 702	201 210	171 870	171 870	171 870
Toimintakulut	-599 549	-422 959	-421 480	-413 130	-413 130
Toimintakate	-430 847	-221 749	-249 610	-241 260	-241 260
Katujen ja teiden kunnossapito sekä konevarikko					
Toimintatuotot	714 753	761 000	786 000	756 000	756 000
Toimintakulut	-3 346 820	-3 859 932	-3 620 600	-3 718 600	-3 846 600
Toimintakate	-2 632 066	-3 098 932	-2 834 600	-2 962 600	-3 090 600
Jätehuolto					
Toimintatuotot	2 346 816	376 000	278 500	253 500	253 500
Toimintakulut	-2 513 802	-436 024	-454 000	-334 000	-294 000
Toimintakate	-166 986	-60 024	-175 500	-80 500	-40 500
Viher- ja liikunta-alueet					
Toimintatuotot	892 976	862 100	865 700	863 700	863 700
Toimintakulut	-3 339 661	-3 323 687	-3 352 670	-3 406 320	-3 406 320
Toimintakate	-2 446 685	-2 461 587	-2 486 970	-2 542 620	-2 542 620
Kunnallistekniikan suunnittelu					
Toimintatuotot	494 031	347 334	378 700	428 700	428 700
Toimintakulut	-4 169 668	-1 857 027	-4 128 100	-4 245 100	-4 346 100
Toimintakate	-3 675 636	-1 509 693	-3 749 400	-3 816 400	-3 917 400
Tulosalue yhteensä					
Toimintatuotot			2 490 540	2 483 540	2 483 540
Toimintakulut			-12 326 310	-12 526 610	-12 715 610
Toimintakate			-9 835 770	-10 043 070	-10 232 070

** Vuosien 2018 ja 2019 osalta tulosalue yhteensä ei ole vertailukelpoinen vuosien 2020-2022 kanssa.

Suoritteet ja niiden hinnat

PALVELU		TP 2018	TA 2019	TAE 2020	TS 2021	TS 2022
Katujen ja teiden kunnossapito						
Hoidetut liikenneväylät yhteensä	km	506	519	525	364	534
Kadut + kevyen liikenteen väylät	km	342	355	361	364	370
Yksityistiet	km	164	164	164	164	164
Kunnossapito yhteensä	€/km	-3 606	-3 981	-3 860	-5 809	-4 181
Kulut yhteensä	€	-1 824 536	-2 066 349	-2 026 580	-2 114 580	-2 232 580
Kadut + kevyen liikenteen väylät	m2	1 783 548	1 809 531	1 849 195	1 900 000	1 960 000
Kadut + kevyen liikenteen väylät	€/m2	-0,7	-0,8	-0,8	-0,8	-0,8
Kadut + kevyen liikenteen väylät	€	-1 255 329	-1 411 255	-1 430 036	-1 459 305	-1 562 728
Katuvalaistus						
Valaisimet	kpl	9 863	10 144	10 250	10 500	10 700
Kulut	€/valaisin	-69	-64	-66	-64	-64
Kulut	€/asukas	-16	-15	-16	-15	-15
Kulut	€	-678 687	-651 000	-680 000	-670 000	-680 000
Jätehuolto						
Jätehuollon kulut	€/asukas	-59	-10	-10	-8	-7
Tuotot	€	2 346 816	526 000	278 500	253 500	253 500
Kulut	€	-2 513 802	-436 024	-454 000	-334 000	-294 000
Netto	€	-166 986	89 976	-175 500	-80 500	-40 500
Viheralueet						
Puistojen ja viheralueiden hoito ja ylläpito						
Hoidetut puistot (AI-AIII)	ha	58	58	58	58	58
Kulut	€/ha	-5 794	-5 242	-5 830	-6 014	-6 014
Hoidetut puistot yhteensä	€	-333 133	-301 398	-335 240	-345 804	-345 804
Luonnonvaraiset puistot (maisemaniityt)	ha	8,8	14,8	14,8	14,8	14,8
Kulut	€/ha	-142	-142	-158	-156	-156
Luonnonvaraiset puistot kulut yhteensä	€	-1 252	-2 108	-2 337	-2 314	-2 314
Muut palvelut (torit, matonpesupaikat, koirap)	€/asukas	-1,6	-1,7	-1,7	-1,7	-1,7
Yhteensä	€	-66 959	-71 443	-75 744	-74 984	-74 984
Metsät ja pellot						
Metsät ja taajamametsät	ha	930	918	918	918	918
Kulut/ha	€/ha	-27	-56	-60	-59	-59
Tuotot	€	120 362	105 000	105 000	105 000	105 000
Kulut	€	-24 665	-51 378	-55 155	-54 602	-54 602
Netto	€	95 697	53 622	49 845	50 398	50 398
Pellot						
Kulut/ha	€/ha	-33	-74	-83	-85	-85
Tuotot	€	61 559	55 000	53 000	51 000	51 000
Kulut	€	-5 463	-12 362	-12 603	-12 477	-12 477
Netto	€	56 096	42 638	40 397	38 523	38 523
Puistojen ja viheralueiden hoito ja ylläpito yht		€/asukas	-10,1	-10,2	-10,9	-10,5
Tuotot	€	192 590	168 100	166 100	164 100	164 100
Kulut	€	-431 471	-434 747	-464 671	-449 344	-449 344
Netto	€	-238 881	-266 647	-298 571	-285 244	-285 244
Liikuntapaikat						
Urheilu- ja pallokentät (sis jääurheilualueet)	kpl	30	30	30	30	30
Kulut	€/asukas	-24	-22	-20	-20	-20
Kirkonkylän tekojäärata	€/asukas	-3,5	-3,8	-4,0	-4,1	-4,1
Klaukkalan jäähalli, kulut	€/asukas	-27	-26	-27		
Tuotot	€	567 178	579 500	585 100	585 100	585 100
Kulut	€	-1 148 458	-1 138 489	-1 184 960	-1 184 960	-1 184 960
Netto	€	-581 280	-558 989	-599 860	-599 860	-599 860
Lämmitettävä tekonurmikenttä	€/asukas	-3	-2	-3		
Kuntoradat, ulkoilureitit	km	127	127	127	127	127
Kulut	€/asukas	-2,1	-1,6	-1,6	-1,7	-1,7
Ladut	km	105	105	105	105	105
Kulut	€/asukas	-1,2	-1,8	-2,0	-2,2	-2,1
Muut liikuntapaikat	€/asukas	-4,9	-4,7	-4,7	-4,7	-4,7
Liikuntapaikat yhteensä						
Tuotot	€	700 387	694 000	699 600	699 600	699 600
Kulut	€	-2 798 418	-2 723 748	-2 732 600	-2 776 650	-2 776 650
Netto	€	-2 098 031	-2 029 748	-2 033 000	-2 077 050	-2 077 050

PALVELU		TP 2018	TA 2019	TAE 2020	TS 2021	TS 2022
Kunnallistekninen suunnittelu						
Suunnittelun kulut	€/asukas	-11,5	-10,3	-12,5	-12,7	-12,6
Tuotot	€	110 892	113 610	128 700	128 700	128 700
Kulut	€	-491 405	-446 466	-542 390	-559 390	-560 390
Netto	€	-380 513	-332 856	-413 690	-430 690	-431 690
Joukkoliikenne						
Joukkoliikenteen kulut	€/asukas	-86	-80	-82	-83	-85
Myydyt liput	kpl	21 838	23 500	24 100	24 700	25 940
Kulut/lippu	€/lippu	-168	-146	-148	-148	-145
Tuotot	€	383 139	300 000	250 000	300 000	300 000
Kulut	€	-3 665 803	-3 434 450	-3 565 670	-3 665 670	-3 765 670
Netto	€	-3 282 664	-3 134 450	-3 315 670	-3 365 670	-3 465 670

Tilakeskus

	TP 2018 *	TA+muutokset 2019 *	TA 2020	2021	2022
Toimintatuotot	23 467 164	23 911 162	23 989 380	23 923 136	23 879 776
Toimintakulut	-11 073 606	-12 304 463	-11 747 029	-11 453 529	-11 369 229
Toimintakate	12 393 559	11 606 699	12 242 351	12 469 607	12 510 547
Toimintakate, €/asukas	294	274	284	286	285

HTV 1	TP 2018 *	TA 2019 **	TA 2020 **	2021	2022
Yhteensä	34,8	38,0	39,6	39,6	39,6

* TA2019 ja TP2018 eivät ole vertailukelpoiset organisaatiomuutosten vuoksi

** TA2019 ja TA2020 - Lasketaan 6/2019 toteuman perusteella. TA2020 -luku sisältää uudet vakanssit

Olenneiset muutokset vuonna 2020 alkuperäiseen talousarvioesitykseen ja niiden vaikutus menoihin / tuloihin		
Menot	<u>Muutos</u> Väistötilat	<u>Euroa</u> + 300 000
	Tilakeskuksen palvelujen ostojen karsiminen	- 40 000
Tulot	Vuokratuottojen lisäys	+ 440 000

Toiminnan kuvaus ja toimintaympäristön muutokset

Tilakeskus vastaa kunnan kiinteistöjen omistaja-tehtävistä, toimitilahallinnosta ja kiinteistö-johtamisesta. Tehtäviin kuuluvat kilpailuttamisen kehittäminen, investointien valmistelu, toimitilojen rakennuttaminen, vuokraus, ylläpito ja kehittäminen sekä tiloista luopumisen hallittu toteuttaminen.

Tilakeskus järjestää toimitilat kunnan toiminnoille. Palveluverkkosuunnitelma ja väestöennuste ohjaavat toimitilojen sijoittumista.

Toiminnan painopistealueet

Painopistealueet ovat energiatehokkuus, sisäilma-terveellisyys ja kiinteistöjen turvallisuus. Toimitilojen sisäilman laatua heikentäviä tekijöitä poistetaan suunnitelmallisesti ja tutkimustuloksia hyödyntäen. Kiinteistöjen ylläpitotoiminnan vaikuttavuutta painopistealueiden kehittämisessä edistetään.

Päiväkotien ja koulujen piha-alueita kunnostetaan. Käyttäjäyhteistyötä tehostetaan ja kustannusvertailutietoa hyödynnetään. Toimitilat salkutetaan valmisteilla olevan toimitilaohjelman mukaisesti. Tilakeskuksen hallinnassa olevaa toimitilakantaa pyritään vähentämään tarpeettomien tilojen myymisellä ja heikkokuntoisten kohteiden purkamisella sekä hankintojen kilpailuttamisen kehittämisellä kunnan omaan tai toisen taseeseen.

Suoritteet ja niiden hinnat

PALVELU		TP 2018	TA 2019	TAE 2020	TS 2021	TS 2022
Tilakeskus						
Toiminnassa olevat tilat	hum ²	186 089	183 694	183 591	183 591	183 591
Yhteensä kulut	€/m ² /v	-60	-63	-64	-62	-62
Yhteensä tuotot	€/m ² /v	126	128	131	130	130
Tuotot	€	23 467 164	23 551 162	23 989 380	23 923 136	23 879 776
Kulut	€	-11 073 606	-11 481 463	-11 747 029	-11 453 529	-11 369 229
Netto	€	12 393 559	12 069 699	12 242 351	12 469 607	12 510 547
Lämmön normeerattu ominaiskulutus	kWh/m ³ /v		43,4	46,7	46,7	46,7
Sähkön ominaiskulutus	kWh/m ³		24,3	24,5	24,5	24,5

Hallinto- ja talouspalvelut

	TP 2018 *	TA+muutokset 2019 *	TA 2020	2021	2022
Toimintatuotot	185 393	406 622	735 120	735 120	735 120
Toimintakulut	-4 798 265	-4 966 127	-5 383 460	-5 440 890	-5 510 890
Toimintakate	-4 612 872	-4 559 505	-4 648 340	-4 705 770	-4 775 770
Toimintakate, €/asukas	-109	-107	-108	-108	-109
	TP 2018 *	TA 2019 **	TA 2020 **	2021	2022
HTV 1					
Yhteensä	14,8	18,4	19,2	19,2	19,2

* TA2019 ja TP2018 eivät ole vertailukelpoiset organisaatiomuutosten vuoksi

** TA2019 ja TA2020 - Lasketaan 6/2019 toteuman perusteella. TA2020 -luku sisältää uudet vakanssit

Olellaiset muutokset vuonna 2020 alkuperäiseen talousarvioesitykseen ja niiden vaikutus menoihin / tuloihin		
Menot	<u>Muutos</u> Rakennusvalvonnan kulujen siirtyminen tulosalueelle Keski-Uudenmaan pelastuslaitoksen ja Keski-Uudenmaan ympäristökeskuksen maksuosuuksien lisäys Ympäristötoimialan vapaaehtoisten työ- ja virkavapaiden säästö	<u>Euroa</u> + 350 000 + 160 000 - 8 000
Tulot	Rakennuslupamaksujen siirtyminen tulosalueelle	+ 520 000

Toiminnan kuvaus ja toimintaympäristön muutokset

Hallinto- ja talouspalveluiden tehtävänä on järjestää toimialan yhteisesti hoidettavat hallinnon, henkilöstöhallinnon, taloushallinnon ja asiakaspalvelun tehtävät sekä maankäyttö- ja rakennuslakiin perustuvat rakennusvalvonnan tehtävät.

Rakennusvalvonnan yksikkö siirtyi ympäristötoimialan organisaatiomuutoksessa hallinnon- ja talouspalveluiden tulosalueelle.

Tulosalueen tehtäviä ovat: lautakuntien hallinnolliset valmistelu-, toimeenpano- ja sihteeritehtävät; sopimushallinta, asiakirjahallinta ja arkistotehtävät; henkilöstöasioiden koordinointi; talousarvion laadinta, määrärahojen seuranta ja raportointi; ostolaskujen käsittely; myyntilaskutus, teknisen toimen asiakaspalvelu

Tulosalue pyrkii varmistamaan hallinnon toimivuuden ohjaamalla, kehittämällä ja koordinoimalla toimialan tulosalueiden hallintoa.

Toiminnan painopistealueet

Toiminnan painopisteitä ovat asiakaspalvelun kehittäminen, sähköisten palveluiden lisääminen, toimialan tiedottamisen ja viestinnän kehittäminen sekä toimialan palveluiden tuotteistaminen.

Rakennusvalvonnan vanhojen rakennuslupien siirtäminen sähköiseen pysyväisarkistoon on muutama vuoden mittainen projekti, joka toteutetaan määräaikaikaisella resurssilla.

Rakennusvalvonnassa vahvistetaan resursseja uudella tarkastajalla palveluiden parantamiseksi ja rakennuslupaehdojen mukaisten työmaakatselmuksien ja valvontakäyntejä varmistamiseksi.

Suoritteet sekä rakennusvalvonnan tuotot ja kulut

PALVELU		TP 2018	TA 2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022
Rakennusvalvonta						
Rakennusluvut	kpl	267	300	240	260	270
Tarkastukset	kpl	1 935	1 800	1 600	1 500	1 700
Toimenpideluvat	kpl	206	140	120	120	120
Muut luvat	kpl	26	10	10	10	10
Muut katselmukset	kpl	16	20	20	20	20
Kulut /asukas	€/asukas	-7,3	-8,2	-8,4	-8,3	-8,2
Tuotot	€	550 479	483 000	522 000	522 000	522 000
Kulut	€	-309 858	-354 785	-363 800	-363 800	-363 800
Netto	€	240 621	128 215	158 200	158 200	158 200

Keski-Uudenmaan pelastuslaitos

	TP 2018	muutokset 2019	TA 2020	2021	2022
Toimintatuotot					
Toimintakulut	-3 184 946	-3 248 400	-3 379 400	-3 400 400	-3 450 400
Toimintakate	-3 184 946	-3 248 400	-3 379 400	-3 400 400	-3 450 400
Toimintakate, €/asukas	-76	-77	-78	-78	-78

Olennaiset muutokset vuonna 2020 alkuperäiseen talousarvioesitykseen ja niiden vaikutus menoihin / tuloihin		
Menot	<u>Muutos</u> Kuntaosuuksien nousu	<u>Euroa</u> 130 000

Toiminnan kuvaus ja toimintaympäristön muutokset

Keski-Uudenmaan pelastuslaitoksen kuntaosuudet perustuvat palvelutasossa määriteltyyn vähimmäispalvelutasoon.

Kunkin kunnan lopulliseen maksuosuuteen vaikuttaa kunnan mahdolliset vuokrien muutokset vuodelle 2020.

Pelastuslaitoksen ICT -kustannuksia lisäävät merkittävästi uusien järjestelmien käyttöönotto vuosina 2019 ja 2020.

Kivistö-Klaukkala alueen pelastustoimen ja ensihoidon palveluiden turvaamiseksi pelastuslaitos on tehnyt suunnitelman Luhtaanmäen paloasemasta, jonka toteutus on siirretty myöhemmäksi vuoteen 2021, koska alueella ei ole tarvittavaa kunnallistekniikkaa paloaseman rakentamiseksi.

Keski-Uudenmaan Ympäristökeskus

	TP 2018	TA + muutokset 2019	TA 2020	2021	2022
Toimintatuotot					
Toimintakulut	-764 642	-776 550	-811 000	-849 000	-869 000
Toimintakate	-764 642	-776 550	-811 000	-849 000	-869 000
Toimintakate, €/asukas	-18	-18	-19	-19	-20

Olennaiset muutokset vuonna 2020 alkuperäiseen talousarvioesitykseen ja niiden vaikutus menoihin / tuloihin		
Menot	<u>Muutos</u> Maksuosuuksien muutos	<u>Euroa</u> 34 000

Toiminnan kuvaus ja toimintaympäristön muutokset

Talousarvioon sisältyy Keski-Uudenmaan ympäristökeskukselle maksettavan osuuden lisäksi Kuelmaksuja ja Vantaanjoen ja Helsingin seudun vesiensuojeluyhdistys ry:n jäsenmaksua.

Vuodelle 2020 ympäristökeskuksen maksu-osuuteen on varattu määrärahaa 808 000 euroa. Nurmijärven maksuosuus nousee 7 %. Suurin osa kustannusnoususta aiheutuu henkilöstömenoista.

Ympäristökeskus on aikeissa lisätä henkilöstöresursseja mm. lyhentämään ympäristö- ja maa- aineslupien keskimääräistä käsittelyaikaa.

Sopijakuntien lopulliset maksuosuudet mää- räytyvät tilinpäätösvaiheessa kuntakohtaisesti kohden- nettujen palveluiden sekä maksuosuuksia kompensoivien maksutulosten perusteella.

Maankäyttö ja kaavoitus

	TP 2018 *	TA+muutokset 2019 *	TA 2020	2021	2022
Toimintatuotot		248 528	411 700	411 700	411 700
Toimintakulut		-1 147 469	-2 569 570	-2 602 150	-2 643 150
Toimintakate	0	-898 941	-2 157 870	-2 190 450	-2 231 450
Toimintakate, €/asukas	0	-21	-50	-50	-51
	TP 2018 *	TA 2019 **	TA 2020 **	2021	2022
HTV 1					
Yhteensä		36,6	36,6	36,6	36,6

* TA2019 ja TP2018 eivät ole vertailukelpoiset organisaatiomuutosten vuoksi

** TA2019 ja TA2020 - Lasketaan 6/2019 toteuman perusteella. TA2020 -luku sisältää uudet vakanssit

Olennaiset muutokset vuonna 2020 alkuperäiseen talousarvioesitykseen ja niiden vaikutus menoihin / tuloihin		
Menot	Muutos	Euroa
	Toiminnassa ei olennaisia muutoksia. Menojen ja tulojen muutos johtuu ympäristötoimialan organisaatiomuutoksesta 1.8.2019	

Toiminnan kuvaus ja toimintaympäristön muutokset

Toiminnan kuvaus:

Tulosalueen perustehtävänä on kunnan elinvoiman kehittäminen maapolitiikan ja maankäytön suunnittelun keinoin. Lisäksi tulosalueen tehtävänä on omalla toiminnallaan luoda toimivaa, turvallista ja viihtyisää asuin ympäristöä. Tulosalue koostuu neljästä yksiköstä: maankäyttö, yleiskaavoitus, asemakaavoitus ja kiinteistö- ja mittausyksikkö. Kunnan paikkatieto ja maastomittaus on järjestetty kiinteistö- ja mittausyksikön toimesta.

Tehtävää toteutetaan ohjaamalla kunnan yhdyskuntarakenteen kehitystä ja huolehtimalla kunnan edunvalvonnasta seudun kuntien, maakunnan ja valtion välisessä yhteistyössä maankäytön suunnittelun ja maapolitiikan osalta. Toimivan, turvallisen ja viihtyisän asuin- ja elinympäristön muodostamiseksi luodaan edellytyksiä yleis- ja asemakaavoituksella. Maapolitiikan osalta tehtävää toteutetaan aktiivisen maanhankinnan ja tontinluovutuksen kautta. Kiinteistö- ja mittausyksikkö toimii osana tonttituotanto-prosessia ja tuottaa kiinteistönmuodostus-, kuntarekisteri- ja paikkatietopalveluja.

Maankäytön ja yleiskaavoituksen asiat valmistellaan elinvoimalautakunnan käsiteltäväksi. Asemakaavoituksen ja kiinteistö ja mittausyksikön asiat valmistellaan asemakaavoitus- ja rakennuslautakunnan käsiteltäväksi.

Maankäyttö ja kaavoituksen tulosalue muodostettiin 1.8.2019 alkaen, jolloin asemakaavoituksen,

kiinteistö- ja mittaustoimen, maankäytön ja yleiskaavoituksen yksiköt yhdistettiin.

Toimintaympäristö ja sen muutokset:

Tulosalue toimii yhteistyössä kunnan eri toimijoiden ja tulosalueiden kanssa. Keskeisinä yhteistyökumppaneina ovat myös viranomaistahot kuten maanmittauslaitos, Uudenmaan ELY-keskus ja Keski-Uudenmaan ympäristökeskus sekä rakennuttajat ja rakennusyhtiöt. Lisäksi tulosalue toimii tiiviissä yhteistyössä KUUMA-kuntien ja pääkaupunkiseudun kuntien kanssa. Toimintaympäristön muutoksia ei ole tiedossa maankäytön ja kaavoituksen tulosalueen osalta.

Toiminnan painopistealueet

Edellytysten luominen Kirkonkylän Heinoja I:n ja Ilvesvuori pohjoisen asemakaavojen hyväksymiseksi valtuustossa.

Maanhankintaa jatketaan entistä aktiivisemmin Klaukkalan ja Kirkonkylän alueilla, jotta voidaan turvata asuin- ja yritystonttien tuottaminen. Omakotitonttien luovuttaminen Rajamäen alueelta ja yhtiömuotoisten tonttien luovuttaminen Klaukkalan alueelta.

Tulosalueen toiminta pyritään vakauttamaan henkilövaihdosten jälkeen. Toiminta pyritään toteuttamaan mahdollisimman tehokkaasti huomioiden henkilökunnan resurssit. Rekrytointien ja uuden henkilökunnan onnistunut perehdyttäminen on tärkeässä roolissa tulosalueen toimintojen ylläpidossa ja kehittämisessä.

Maankäyttö ja kaavoitus/yksiköt

	TP 2018 **	TA+muutokset 2019 **	TA 2020	2021	2022
Koordinointi					
Toimintatuotot					
Toimintakulut			-85 380	-85 380	-85 380
Toimintakate			-85 380	-85 380	-85 380
Maankäyttö					
Toimintatuotot	730				
Toimintakulut	-276 570	-309 974	-306 750	-308 000	-309 000
Toimintakate	-275 840	-309 974	-306 750	-308 000	-309 000
Yleiskaavoitus					
Toimintatuotot	27 157	20 000	20 000	20 000	20 000
Toimintakulut	-417 266	-557 082	-506 990	-510 740	-519 740
Toimintakate	-390 109	-537 082	-486 990	-490 740	-499 740
Asemakaavoitus					
Toimintatuotot	36 904	23 700	33 700	33 700	33 700
Toimintakulut	-590 179	-505 070	-570 200	-575 200	-595 200
Toimintakate	-553 274	-481 370	-536 500	-541 500	-561 500
Kiinteistö- ja mittaus toimi					
Toimintatuotot	323 540	366 000	358 000	358 000	358 000
Toimintakulut	-966 666	-1 140 222	-1 100 290	-1 122 830	-1 133 830
Toimintakate	-643 125	-774 222	-742 290	-764 830	-775 830
Tulosalue yhteensä					
Toimintatuotot			411 700	411 700	411 700
Toimintakulut			-2 569 610	-2 602 150	-2 643 150
Toimintakate			-2 157 910	-2 190 450	-2 231 450

**Vuosien 2018 ja 2019 osalta tulosalue yhteensä ei ole vertailukelpoinen vuosien 2020-2022 kanssa

Suoritteet ja niiden hinnat

PALVELU		TP 2018	TA 2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022
Maankäyttö						
Kulut	e/asukas	-6,5	-6,6	-7,0	-7,0	-7,0
Luovutetut omakotitontit	kpl	35	25	35	35	35
Luovutetut yhtiömuotoiset tontit	kpl	6	6	6	6	6
Maanhankinta	ha	50	50	30	40	40
Maanhankinta	e	2 500 000	2 500 000	2 500 000	2 500 000	2 500 000
Tuotot	e	730				
Kulut	e	-276 570	-285 650	-306 750	-308 000	-309 000
Netto	e	-275 840	-285 650	-306 750	-308 000	-309 000
Yleiskaavoitus						
Lupapäätökset	kpl	48	45	45	45	45
Lausunnot	kpl	15	12	12	12	12
Keskeneräiset yleiskaavat						
Taajama:						
vireillä	kpl			1		
luonnos	kpl	1			1	1
ehdotus	kpl		1			
hyväksyminen	kpl			1		
Maaseutualue:						
vireillä	kpl			1		
luonnos	kpl				1	
ehdotus	kpl			1		1
hyväksyminen	kpl				1	
Kulut	e/asukas	-9,1	-11,6	-11,2	-11,2	-11,3
Tuotot	e	27 157	20 000	20 000	20 000	20 000
Kulut	e	-417 266	-522 170	-506 990	-510 740	-519 740
Netto	e	-390 109	-502 170	-486 990	-490 740	-499 740
Asemakaavoitus						
Hyväksytyt kaavat	kpl	3	6	6	3	6
Hyväksytyt kaavat	ha	6	270	61	55	60
Hyväksytyt kaavat	k-m ²	5 028	478 000	89 000	127 500	68 000
Kulut /asukas	€/asukas	-15	-13	-13	-13	-13
Tuotot	€	36 904	23 700	33 700	33 700	33 700
Kulut	€	-641 182	-554 092	-570 200	-575 200	-595 200
Netto	€	-604 278	-530 392	-536 500	-541 500	-561 500
Mittaus ja kiinteistöt						
Kunnan maapinta-ala	km ²	367	367	367	367	367
Paikkatietopalvelut						
Kantakartan mukainen ylläpidettävä alue	km ²	40	40	40	40	40
Kiinteistöinsinööripalvelut						
Rekisteröidyt kiinteistöt	kpl	79	100	100	100	100
Kiinteistö- ja mittauspalvelut yht.	€/asukas	-23	-26	-25	-26	-26
Tuotot	€	323 540	366 000	358 000	358 000	358 000
Kulut	€	-966 666	-1 140 222	-1 100 290	-1 122 830	-1 133 830
Netto	€	-643 125	-774 222	-742 290	-764 830	-775 830

Omaisuuuden tuotot ja hallinta

	TP 2018	TA+muutokset 2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022
Toimintatuotot	4 659 469	6 700 000	6 135 000	5 150 000	5 100 000
Toimintakulut	-143 216	-100 000	-100 000	-100 000	-100 000
Toimintakate	4 516 253	6 600 000	6 035 000	5 050 000	5 000 000
Toimintakate, €/asukas	106	155	139	118	114

Olenneiset muutokset vuonna 2020 alkuperäiseen talousarvioesitykseen ja niiden vaikutus menoihin/tuloihin		
Tulot	<u>Muutos</u> Yhtiömuotoisen rakentamisen vähentyminen	<u>Euroa</u> - 800 000

Toiminnan kuvaus ja toimintaympäristön muutokset

Maanhankintaa ja tonttien luovutusta harjoitetaan entistä aktiivisemmin pyrkien ylläpitämään omaisuuden suunnitteluvuosilla tuottojen noin 5 milj. euron vuosittainen taso. Omakotitonttien kysyntä on vilkkainta Klaukkalan alueen tonteista, joista myös saadaan parhaat myynti- ja vuokratuotot. Järvimaan alueen tonttien tuotot siirtyvät vuodelle 2020. Uusien omakotitonttien haku keskittyy Rajamäen kaava-alueen tontteihin. Klaukkalan ja Kirkonkylän uusia omakotitontteja luovutetaan aikaisintaan vuoden 2021 puolella.

Yhtiömuotoisia kerrostalo- ja rivitalotontteja luovutetaan 5-7 kpl ja yritystontteja keskimäärin 5 kpl vuodessa. Yritystonttien osalta haasteena on tonttivarannon väheneminen.

Toiminnan painopistealueet

Maanhankinnan painopistealueena on Kirkonkylän ja Klaukkalan maa-alueet. Erityisesti maata pyritään hankkimaan raakamaana kaavoitusta varten, mutta lisäksi Kirkonkylän alueella hankinta kohdentuu tuleville kaavamuutosalueille. Omakotitonttien luovutusten painopiste on Rajamäellä Kylänpään ja Uudenniityn alueilla. Yhtiömuotoisten tonttien painopiste on Kirkonkylän Krannilan alueella sekä Klaukkalan Viirinlaakson ja Ali-Tilkan alueilla.

Yritystonttien luovutus on keskeinen elinkeinopoliittinen työkalu. Toiminnan tavoitteena on elinkeinojen tukeminen ja kehittäminen, kunnan työpaikkamäärän kasvu ja työllistymisen tukeminen

Sosiaali- ja terveystaloudelliset palvelut

Sosiaali- ja terveystaloudelliset

Tuloslaskelma	TP 2018	TA+muutokset 2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022
Toimintatuotot	0	0	0	0	0
Myyntituotot		0	0	0	0
Maksutuotot		0	0	0	0
Tuet ja avustukset		0	0	0	0
Muut toimintatuotot		0	0	0	0
Toimintakulut	0	-119 893 016	-118 527 064	-120 900 206	-123 290 209
Henkilöstökulut		-1 378 580	-1 400 000	-1 400 000	-1 400 000
Palvelujen ostot		-118 514 436	-117 127 064	-119 500 206	-121 890 209
Aineet, tarv. ja tavarat		0	0	0	0
Avustukset		0	0	0	0
Muut toimintakulut		0	0	0	0
Toimintakate	0	-119 893 016	-118 527 064	-120 900 206	-123 290 209

Toiminnan kuvaus ja toimintaympäristön muutokset

Keski-Uudenmaan sote -kuntayhtymä (Keusote) vastaa alueensa jäsenkuntien sosiaali- ja terveyspalveluiden järjestämisestä ja tuotannosta. Jäsenkuntia ovat Hyvinkää, Järvenpää, Mäntsälä, Nurmijärvi, Pornainen ja Tuusula. Keusoten tavoitteena on turvata alueen asukkaille laadukkaita ja asiakaslähtöisiä sosiaali- ja terveystaloudellisia palveluita.

Palvelut toteutetaan väestön tarpeet huomioon ottaen lähellä palvelujen käyttäjiä ja tukien asukkaiden itsenäistä arjessa selviytymistä. Järjestämistä vastuuun kuuluvat ehkäisevät, korjaavat ja hoitavat, kuntouttavat sekä muut sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut yhtenäisenä kokonaisuutena.

Kuntayhtymä voi tuottaa järjestämistä vastuuun kuuluvat palvelut itse tai hankkia ne sopimukseen perustuen muulta palvelujen tuottajalta. Tehtävien hoidosta järjestämistä vastuuun olevana kuntayhtymä vastaa järjestettävien palvelujen ja muiden toimenpiteiden yhdenvertaisesta saatavuudesta, tarpeen, määrän ja laadun määrittelemisestä, tuottamistavasta, tuottamisen valvonnasta ja viranomaiselle kuuluvan toimivallan käyttämisestä.

*(Sosiaali- ja terveystaloudelliset toimialan määrärahoihin sisältyy 1,4 milj. euron eläkemaksuvaraus, joka kohdistuu Nurmijärven kunnan entisen sotehenkilöstön, ennen vuotta 2005 syntyneisiin eläkemaksuvelvoitteisiin.)

Sosiaali- ja perusterveydenhuolto - Keski-Uudenmaan sote -kuntayhtymä

	TP 2018	TA+muutokset 2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022
Toimintatuotot			0	0	0
Toimintakulut		-7 225 515	-73 378 658	-74 818 231	-76 286 596
Toimintakate	0	-7 225 515	-73 378 658	-74 818 231	-76 286 596
Toimintakate, €/asukas	0	-167	-1 685	-1 701	-1 718

Erikoissairaanhoidon - Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiiri -kuntayhtymä

	TP 2018	TA+muutokset 2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022
Toimintatuotot		0	0	0	0
Toimintakulut		-47 637 301	-45 148 406	-46 051 375	-46 972 402
Toimintakate	0	-47 637 301	-45 148 406	-46 051 375	-46 972 402
Toimintakate, €/asukas	0	-1 104	-1 037	-1 047	-1 058

Tuloslaskelmaosa

Nurmijärven kunta
(kuntaemo)

Tuloslaskelma, €	TP 2018	TA+muut. 2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022
TOIMINTATUOTOT					
Myyntituotot	76 378 630	6 048 803	5 469 223	5 403 023	5 401 923
Maksutuotot	14 719 973	5 669 800	5 859 800	5 859 800	5 859 800
Tuet ja avustukset	2 072 077	1 142 350	987 250	1 104 250	1 037 250
Muut toimintatuotot	27 334 416	28 948 482	28 888 340	27 836 296	27 744 036
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	120 505 095	41 809 435	41 204 613	40 203 369	40 043 009
TOIMINTAKULUT					
Henkilöstökulut	-94 855 201	-66 967 602	-68 494 041	-68 633 323	-68 242 365
Palkat ja palkkiot	-76 379 936	-53 432 691	-54 970 283	-55 090 378	-54 758 664
Henkilösivukulut	-18 475 266	-13 534 911	-13 523 758	-13 542 945	-13 483 701
Eläkekulut	-15 744 775	-11 643 674	-11 550 128	-11 563 287	-11 514 593
Muut henkilösivukulut	-2 730 491	-1 891 237	-1 973 630	-1 975 900	-1 965 350
Palvelujen ostot	-184 058 992	-154 493 433	-152 731 469	-155 344 124	-158 235 558
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-11 974 950	-9 012 248	-8 690 738	-8 715 238	-8 701 038
Avustukset	-14 942 564	-10 761 598	-10 305 998	-10 266 398	-10 265 998
Muut toimintakulut	-26 225 734	-22 092 250	-21 832 622	-21 531 311	-21 269 311
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-332 057 442	-263 327 131	-262 054 869	-264 490 394	-266 714 270
TOIMINTAKATE	-211 552 347	-221 517 696	-220 850 256	-224 287 025	-226 671 261
Verotulot	183 173 212	188 724 341	206 451 869	215 561 597	223 477 009
Valtionosuudet	30 117 105	32 195 052	36 894 553	36 968 342	37 338 025
Rahoitustuotot ja -kulut	1 082 267	1 342 000	1 117 000	1 092 000	1 067 000
Korkotuotot	42 258	0	0	0	0
Muut rahoitustuotot	2 318 498	2 662 000	2 465 000	2 460 000	2 455 000
Korkokulut	-1 273 000	-742 000	-720 000	-730 000	-750 000
Muut rahoituskulut	-5 490	-578 000	-628 000	-638 000	-638 000
VUOSIKATE	2 820 237	743 697	23 613 166	29 334 913	35 210 773
Poistot ja arvonalentumiset	-16 116 395	-16 800 000	-17 407 000	-19 045 500	-21 196 000
TILIKAUDEN TULOS	-13 296 158	-16 056 303	6 206 166	10 289 413	14 014 773
Poistoeron muutos	12 500	12 500	12 500	12 500	12 500
TILIKAUDEN ALI-/YLIJÄÄMÄ	-13 283 658	-16 043 803	6 218 666	10 301 913	14 027 273
Tunnusluvut					
Ylijäämä taseessa	36 471 273	20 427 470	26 646 136	37 065 715	51 092 988
Vuosikate poistoista %	17 %	4 %	136 %	154 %	166 %
Vuosikate €/asukas	66,1	17,2	542,1	667,1	793,1
Asukasmäärä	42 665	43 149	43 555	43 972	44 397

Nurmijärven kunta
(sis. liikelaitokset)

Tuloslaskelma, €	TP 2018	TA+muut. 2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022
TOIMINTATUOTOT					
Myyntituotot	94 311 742	24 461 105	24 374 604	23 251 315	23 410 215
Maksutuotot	12 723 410	3 719 800	3 859 800	3 859 800	3 859 800
Maankäyttökorvaukset	1 996 323	1 950 000	2 000 000	2 000 000	2 000 000
Tuet ja avustukset	2 133 430	1 201 550	1 049 450	1 162 950	1 095 950
Muut toimintatuotot	26 822 193	26 442 032	27 304 609	28 332 565	28 240 305
Myyntivoitot	982 467	2 870 000	2 000 000	1 700 000	1 700 000
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	138 969 564	60 644 487	60 588 463	58 606 630	58 606 270
TOIMINTAKULUT					
Henkilöstökulut	-101 528 608	-74 100 150	-75 641 749	-74 970 051	-74 593 473
Palkat ja palkkiot	-81 758 927	-59 260 823	-60 791 514	-60 239 969	-59 921 755
Henkilösivukulut	-19 769 682	-14 839 328	-14 850 235	-14 730 082	-14 671 718
Eläkekulut	-16 850 223	-12 742 021	-12 667 395	-12 565 374	-12 517 080
Muut henkilösivukulut	-2 919 459	-2 097 307	-2 182 840	-2 160 950	-2 150 880
Palvelujen ostot	-187 308 844	-157 696 665	-156 022 458	-158 573 782	-161 600 216
Asiakaspalvelujen ostot	-141 568 530	-120 212 136	-118 800 142	-121 163 284	-123 553 287
Muiden palvelujen ostot	-45 740 314	-37 484 529	-37 222 316	-37 410 498	-38 046 929
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-15 588 874	-12 828 917	-12 602 365	-12 276 459	-12 230 759
Avustukset	-14 942 564	-10 761 598	-10 305 998	-10 266 398	-10 265 998
Muut toimintakulut	-27 042 897	-22 861 873	-22 877 906	-22 586 784	-22 344 534
Vuokrat	-25 609 648	-21 024 144	-21 724 401	-21 724 401	-21 215 799
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-346 411 787	-278 249 203	-277 450 477	-278 673 474	-281 034 980
TOIMINTAKATE	-207 442 222	-217 604 716	-216 862 014	-220 066 844	-222 428 710
Verotulot	183 173 212	188 724 341	206 451 869	215 561 597	223 477 009
Valtionosuudet	30 117 105	32 195 052	36 894 553	36 968 342	37 338 025
Rahoitustuotot ja -kulut	899 611	1 100 000	910 000	880 000	835 000
Korkotuotot	94 375	0	0	0	0
Muut rahoitustuotot	2 318 499	2 662 000	2 465 000	2 460 000	2 455 000
Korkokulut	-1 345 104	-822 000	-765 000	-780 000	-820 000
Muut rahoituskulut	-168 160	-740 000	-790 000	-800 000	-800 000
VUOSIKATE	6 747 706	4 414 677	27 394 408	33 343 095	39 221 324
Poistot ja arvonalentumiset	-18 854 036	-19 891 000	-20 561 480	-22 793 394	-25 443 894
TILIKAUDEN TULOS	-12 106 329	-15 476 323	6 832 928	10 549 701	13 777 430
Poistoeron muutos	12 500	12 500	12 500	12 500	12 500
TILIKAUDEN ALI-/YLIJÄÄMÄ	-12 093 829	-15 463 823	6 845 428	10 562 201	13 789 930
Tunnusluvut	TP 2018	TA+muut. 2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022
Ylijäämä taseessa	53 742 717	38 278 893	54 684 533	55 804 188	69 594 118
Vuosikate poistoista %	36 %	22 %	133 %	146 %	154 %
Vuosikate €/asukas	158,2	102,3	629,0	758,3	883,4
Asukasmäärä	42 665	43 149	43 555	43 972	44 397

LIIKELAITOSTEN VAIKUTUS KUNNAN TILIKAUDEN TULOKSEN MUODOSTUMISEEN

	Talousarvio 2020		Eliminoinnit		Talousarvio 2020
	Kunnan tulos- laskelmaosa	Liikelaitokset yhteensä	Kunta	Liikelaitokset	Kunnan tuloslaskelma- osa ml. liikelaitokset
Toimintatulot					
Myyntitulot, ulkoiset	4 694 991	10 226 758			14 921 749
Myyntitulot, sisäiset	774 232	8 678 623	-774 232	-8 678 623	0
Maksutulot	5 859 800				5 859 800
Tuet ja avustukset	987 250	62 200			1 049 450
Muut toimintatuotot, ulkoiset	27 977 690	416 269			28 393 959
Muut toimintatuotot, sisäiset	910 650		-910 650		0
Toimintatulot yhteensä	41 204 613	19 383 850	-1 684 882	-8 678 623	50 224 958
Toimintamenot					
Henkilöstömenot	-68 494 041	-7 147 708			-75 641 749
Palvelujen ostot, ulkoiset	-142 331 450	-2 457 267			-144 788 717
Palvelujen ostot, sisäiset	-10 400 019	-833 722	10 400 019	833 722	0
Aineet, tarv. ja tavarat, ulkoiset	-8 566 208	-3 911 627			-12 477 835
Aineet, tarv. ja tavarat, sisäiset	-124 530		124 530		0
Avustukset ulkoiset	-10 305 998				-10 305 998
Muut toimintamenot, ulkoiset	-21 832 622	-187 284			-22 019 906
Muut toimintamenot, sisäiset		-858 000	0	858 000	0
Toimintakulut yhteensä	-262 054 869	-15 395 608	10 524 549	1 691 722	-265 234 206
Toimintakate	-220 850 256	3 988 242	8 839 667	-6 986 901	-215 009 248
Verotulot	206 451 869				206 451 869
Valtionosuudet	36 894 553				36 894 553
Rahoitustulot ja -menot					
Korkotulot, ulkoiset	0				0
Muut rahoitustulot, ulkoiset	2 303 000				2 303 000
Korvaus peruspääomasta	162 000		-162 000		0
Korkomenot, ulkoiset	-720 000	-45 000			-765 000
Korvaus peruspääomasta		-162 000		162 000	0
Muut rahoitusmenot	-628 000				-628 000
Vuosikate	23 613 166	3 781 242	8 677 667	-6 824 901	29 247 174
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunnitelman mukaiset poistot	-17 407 000	-3 154 480			-20 561 480
Tilikauden tulos	6 206 166	626 762	8 677 667	-6 824 901	8 685 694
Poistoeron vähennys	12 500				12 500
Tilikauden ylijäämä (-alijäämä)	6 218 666	626 762	8 677 667	-6 824 901	8 698 194

Liikelaitosten vaikutus kunnan toimintakatteeseen:

	Liikelaitokset	Kunnan muut tehtävät	Yhteensä
Ulkoinen myynti	10 226 758	4 694 991	14 921 749
Muut ulkoiset toimintatulot	478 469	34 824 740	35 303 209
Henkilöstömenot	-7 147 708	-68 494 041	-75 641 749
Ulkoiset palvelujen ostot	-2 457 267	-142 331 450	-144 788 717
Ulkoiset materiaaliostot	-3 911 627	-8 566 208	-12 477 835
Muut ulkoiset menot	-187 284	-32 138 620	-32 325 904
Vaikutus kunnan toimintakatteeseen	-2 998 659	-212 010 589	-215 009 248

Liikelaitosten vaikutus kunnan vuosikatteeseen:

	Liikelaitokset	Kunnan muut tehtävät	Yhteensä
Vaikutus kunnan toimintakatteeseen	-2 998 659	-212 010 589	-215 009 248
Ulkoiset rahoituserät	-45 000	244 301 422	244 256 422
Vaikutus kunnan vuosikatteeseen	-3 043 659	32 290 833	29 247 174

Liikelaitosten vaikutus kunnan poistojen määrään ja tilikauden tulokseen:

	Liikelaitokset	Kunnan muut tehtävät	Yhteensä
Vaikutus kunnan vuosikatteeseen	-3 043 659	32 290 833	29 247 174
Vaikutus kunnan poistoihin	-3 154 480	-17 407 000	-20 561 480
Poistoeron vähennys		12 500	12 500
Vaikutus kunnan tilikauden tulokseen	-6 198 139	14 896 333	8 698 194

Investointiosa
Investointiohjelma 2020-2024

INVESTOINNIT 2020 – 2024
1000 €, alv 0%

	Hanke yht.	Hanke suun. kaudella 2020-2022	2020	2021	2022	2023	2024
1. Kiinteä omaisuus							
Maa-alueiden hankinta	25 000	7 500	2 500	2 500	2 500	2 500	2 500
Muu maanmyyntitulo (hankintahintavähennys)	-15 000	-4 500	-1 500	-1 500	-1 500	-1 500	-1 500
Maanhankinta yhteensä	10 000	3 000	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000
2. Osakkeet							
3. Talonrakennus							
3.1 Sosiaali- ja terveystalot							
Terveystaloksen peruskorjaus, osa C	4 360	4 360	100	4 260			
Pitkäaikaissostot, muutostyöt	1 400	1 400	750	650			
3.2 Päiväkodit							
Metsolan päiväkodit, uudisrakennus **	6 920	4 420	4 420				
Syrjälän päiväkodit, peruskorjaus	985	75			75	910	
3.3 Koulut							
Lukio (KK + Rki)	17 500	0					
Maanittu koulu, peruskorjaus **	7 515	6 200	6 200				
NYK peruskorjaus Mikkola ja sisäilmakorjaus	5 100	2 550	100	2 450			
Röykän koulu, vanhan osan peruskorjaus	990	990	50	940			
Syrjälän koulun peruskorjaus	1 580	80			80	1 500	
3.4 Kirjasto- ja kulttuuripalvelut							
Pääkirjaston peruskorjaus	4 830	4 830	150	1 900	2 780		
3.5 Toimialojen yhteiset							
Kunnanvirasto, talotekniikka- ja muutostyöt, vesikatt	1 800	1 550	800	750			
Kunnan varikko	3 200	200		50	150	1 000	
3.6 Aleksian keittiöt: Aleksin Pata + Pikku Padat							
Seitsämän veljeksien koulu, palvelukeittiö Kuntola	750	750		750			
Klaaukalan alueen palvelukeittiöt	1 500	1 500	750	750			
Mäntysalon koulun palvelukeittiö	650	600	600				
Toreeninhovin palvelukeittiö (Keusoten vaikutus?)	700	75			75	625	
Kirkonkylän alueen palvelukeittiöt	1 600	850		100	750	750	
3.7 Pienet talohankkeet							
Pienet talohankkeet	5 900	3 400	1 100	1 100	1 200	1 200	1 300
Koulujen ja päiväkotien pihojen ja leikkivälineiden kunn	4 500	900	300	300	300	300	300
3.8 Prioriteettikohteiden hankesuunnittelu *							
Hankesuunnittelu	800	800	800	0	0	0	0
Tornien päiväkodit, uudisrakennus	3 700	3 700		1 850	1 850		
Kirkonkylän päiväkodit	2 650	250		30	220		1 300
Seitsämän veljeksien koulu, uudisrakennus	12 100	7 100	1 100	6 000	5 000		
Rajakaari	6 000	0				50	400
Kuntolan peruskorjaus	3 300	0				300	1 500
Lepsämän puukoulu	2 300	2 300		1 150	1 150		
Urheilupuiston koulu	16 000	100			100	1 000	5 000
Talonrakennus yhteensä							
Brutto	161 175	48 980	16 120	18 130	14 730	12 635	9 800
Netto	161 175	48 980	16 120	18 130	14 730	12 635	9 800
4. Kiinteät rakenteet ja laitteet							
Kunnallistekniikan rakentaminen **	40 988	30 176	10 386	11 170	8 620	5 410	5 402
avustukset ja rahoitusosuudet	-3 861	-3 861	-1 330	-1 216	-1 315	0	
Klaaukalan tieverkko	43 150	7 850	100	3 950	3 800	0	0
avustukset ja rahoitusosuudet	0	0	0	0	0	0	
Kunnan ja valtion yhteishankkeet	16 550	10 800	4 100	4 600	2 100	900	0
Kiinteät rakenteet ja laitteet yhteensä	168 137	44 965	13 256	18 504	13 205	6 310	5 402

5. Irtaimisto, laitteet, ajoneuvot ja muut							
5.1 Konsernipalveluiden toimiala							
Tietotekniikka	1 600	550	250	150	150	150	150
Kalusteet, kunnanvirasto kokoussiipi	0	0					
Konsernipalvelut yhteensä	1 600	550	250	150	150	150	150
5.2 Sivistys- ja hyvinvointitoimiala							
Päiväkodit	950	550	300		250	150	250
Koulut	1 550	950	400	400	150	600	
Nuorisopalvelut							
Kirjasto- ja kulttuuripalvelut	600	600	50		550		
Sivistys- ja hyvinvointitoimiala yhteensä	6 125	2 100	750	400	950	750	250
5.3 Ympäristötoimiala							
Kiinteistö- ja mittaus- ja mittaus-	390	110	40	30	40	40	40
Tekninen keskus	3 700	940	270	320	350	380	380
Ympäristötoimiala yhteensä	4 090	1 050	310	350	390	420	420
Kaikki toimialat yhteensä	11 815	3 700	1 310	900	1 490	1 320	820
Investoinnit yhteensä ilman liikelaitoksia							
Investoinnit ilman liikelaitoksia, brutto			34 516	41 250	33 240	22 765	18 522
Rahoitusosuudet			-1 330	-1 216	-1 315	0	0
Maanmyynti			-1 500	-1 500	-1 500	-1 500	-1 500
Investoinnit, netto			351 127	100 645	31 686	38 534	30 425
Kohta "6. Liikelaitokset" informatiivisina, päätöksenteko erikseen.							
6. Liikelaitokset							
6.1 Nurmijärven vesi							
Kulut			5 880	11 435	11 835	9 510	7 355
Liittymismaksut, infotieto			-1 300	-1 300	-1 300	-1 300	-1 300
Netto, infotieto			4 580	10 135	10 535	8 210	6 055
6.2 Aleksia							
			450	200	250	100	100
Liikelaitokset yhteensä		30 050	6 330	11 635	12 085	9 610	7 455
Investoinnit yhteensä							
Netto			38 016	50 169	42 510	30 875	24 477
Investoinnit yhteensä, brutto			40 846	52 885	45 325	32 375	25 977
Rahoitusosuudet			-1 330	-1 216	-1 315	0	0
Maanmyynti (hankintahintavähennys)			-1 500	-1 500	-1 500	-1 500	-1 500
Investoinnit, netto			38 016	50 169	42 510	30 875	24 477

* Sisältää 0,8 milj. euron määrärahan hankesuunnittelutyöhön, joka kohdistuu kriittisten sisäilmakohteiden lisäksi muihin ensivaiheen palveluverkkokohteisiin, jotka tarkentuvat palveluverkkopäätöksissä keväällä 2020. K ohdassa 3.8 on esitetty akuutimpia kohteita, jotka käsitellään hankesuunnittelutyössä ensimmäisenä. Kohteittain esitetyt arviot investointikustannuksista vuosina 2021-2024 ovat informatiivisia. Lopulliset investointimäärärahat eri kohteille määritellään vasta hankesuunnittelutyön ja palveluverkkopäätösten yhteydessä.

** Investointihankkeet joihin sisältyy 2019 vuodelta siirtyviä määrärahoja.

Investointiohjelman hankekortit vuosille 2020-2024

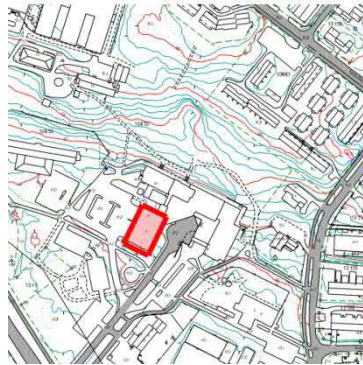
Terveyspalvelut

(kokonaisbudjetti ja rakennusaika)

Terveyskeskuksen peruskorjaus, osa C

4.510.000 €, aloitus: 2021

käyttötalousvaikutus: +12.000 €/v

Hankkeen laajuus on kasvanut ja on 3.700 brm². Hanke on tarkentunut käsittäen koko 1990-luvulla rakennetun C-osan potilaskerrostien tilamuutokset ja kellarikerroksen ja aulan tilojen käyttötarkoituksen muutokset sekä talotekniikkajärjestelmien peruskorjaukset ja jäädytyksen lisäyksen. Suunnittelu käynnistyi syksyllä 2018. Rakentaminen ajoittuu pääosin vuodelle 2021. Huomioitava sote-uudistus.

Pitkäaikaissosastot, muutostyöt, jäähdytys

1.400.000 €, aloitus: 2017

käyttötalousvaikutus : +3.000 €/v

Muutostöiden laajuus on kasvanut alkuperäisestä, kattaa kaikki osastot noin 1.500 brm². Laitospaikkojen muutos tilapäishoidon tarpeisiin. Asukkaiden yhteisten tilojen suurentaminen ja henkilökunnan tilojen lisääminen. Jäädytyksen lisääminen iv-koneisiin. Hankkeen toteutus vaiheittain pienemmissä osissa. Suunnittelu ja töiden aloitus 2017, täydennyssuunnittelu ja työt jatkuvat 2020. Valmistuu 2021.

Päiväkodit

Metsolan päiväkot, uudisrakennus

6.920.000 €, aloitus: 2019

käyttötalousvaikutus: +78.000 €/v

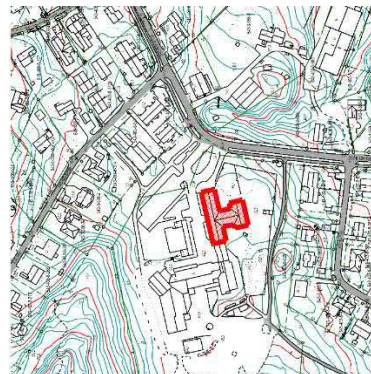

Laajuus uusien suunnitteluohjeiden mukaan 1.850 brm². Palveluverkkosuunnitelmassa on esitetty pienistä päiväkotiyksiköistä luopumista ja uuden päiväkodin rakentamista. Uuteen 6-osastoiseen päiväkotiin keskitetään Rajamäen alueen esikoulu-toiminta. Henkilökunta siirtyy. Luonnossuunnittelu alkoi 2017. Rakennussuunnittelu valmistui joulukuussa 2018. Rakennustyöt 2019-2020.

Syrjälän päiväkot, peruskorjaus

985.000 €, aloitus 2023

käyttötalousvaikutus: +66.000€/v

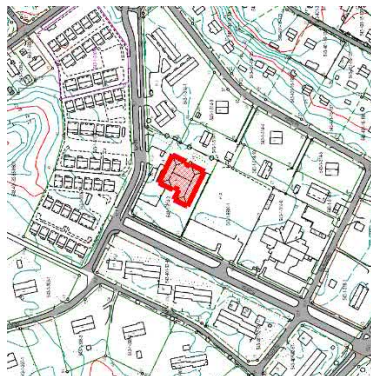

Hankkeen laajuus noin 900 brm². Rakennustekninen peruskorjaus vuonna 1987 valmistuneissa tiloissa: pintarakenteiden ja kiintokalusteiden uusiminen, rakenteellisia tiivistyksiä. Pieniä tilamuutoksia sekä toiminnallisia muutoksia. Suunnittelu 2022 ja rakentaminen 2023.

Tornitien päiväkodin uudisrakennus

4.000.000 €, aloitus 2021

käyttötalousvaikutus: +/- 0 €/v

Hankkeen laajuus noin 1 200 brm². Rakennus korvaa nykyisen Tornitien päiväkodin. Nykyinen rakennus on tullut elinkaarensa päähän. Hankesuunnitelma tarvittaessa ja suunnittelu 2020. Rakennuspaikka varmistetaan. Rakentaminen 2021-2022.

Kirkonkylän päiväkoti, uudisrakennus

2.650.000 €, aloitus 2023

käyttötalousvaikutus: +/- 0 €/v

Hankkeen laajuus noin 850 brm². Rakennus korvaa nykyisen Kirkonkylän päiväkodin, nykyinen rakennus on tullut elinkaarensa päähän. Hankesuunnitelma ja suunnittelu 2021-2022 Rakentaminen 2023-2024.

Koulut

Maaniitun koulu, peruskorjaus, muutostyö

7.515.000 €, aloitus: 2019

käyttötalousvaikutus: +188.000 €/v

Hankkeen laajuus on 5.125 brm². Rakennustekninen peruskorjaus ja talojärjestelmien uusiminen vuonna 1990 valmistuneeseen koulurakennukseen. Hankkeeseen on lisätty avoimen oppimisympäristön toteutus, keittiömuutokset ja koko pihalueen peruskorjaus. Rakennussuunnittelu valmistui joulukuussa 2018. Rakentaminen vuosilla 2019 – 2020.

Nurmijärven yhteiskoulu, Mikkolan peruskorjaus

5.100.000 €, aloitus: 2017

käyttötalousvaikutus: +120.000 €/v

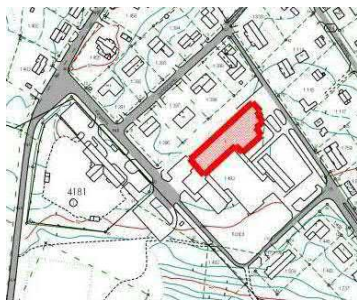

Hankkeen laajuus on 1.060 brm². Vuonna 1991 valmistuneen Mikkolan taloteknisten järjestelmien peruskorjaus, rakennustekninen pintaremontti sekä tilamuutokset. Sisäilmatutkimuksen edellyttämät korjaukset tehty. Työn ensimmäinen vaihe on alkanut syksyllä 2017 ja valmistunut 2018. Mikkolan suunnittelu jatkuu 2020. Toinen rakennusvaihe vuodelle 2021.

Röykän koulun vanha osa, peruskorjaus

990.000€, aloitus: 2021

käyttötalousvaikutus: +95.000 €/v

Laajuus tarkentunut ja on 884 brm². Vuonna 1980 valmistuneen tiilikoulun peruskorjaus. Talotekniikan päivitys, liikuntasalin poistumistiet, teknisen työn purunpoistojärjestelmä, rakenteiden tiivistyksiä, ääneneristykksiä ja tilojen pintaremonttia. Vesikalusteiden uusimisia. Suunnittelu alkaa 2020, rakentaminen 2021.

Syrjälän koulu, peruskorjaus

1.580.000€, aloitus: 2023

käyttötalousvaikutus: +95.000 €/v

Laajuus noin 370 brm². Vuonna 1988 valmistuneen rakennuksen teknisen työn tilojen uusiminen, liikuntasalin peruskorjaus, kiintokalusteiden uusiminen, välituntipihan sadevesiviemäröinti, ulkoalueen pintavesien kuivatusjärjestelmän peruskorjaus. Suunnittelu 2022. Rakentaminen 2023.

Seitsemän veljeksien koulun uudisrakennus

12.300.000 €, aloitus: 2023

käyttötalousvaikutus: +/- 0 €/v

Hankkeen laajuus on 4 000 brm². Hankkeella korvataan elinkaarensa päähän tulleet Seitsemän veljeksien koulu ja Rajamäen kirjasto. Hanke-suunnittelu 2020 ja suunnittelu 2021-2022. Rakentaminen 2022-2023.

Rajakaaren peruskorjaus

6.000.000 €, aloitus: 2025

käyttötalousvaikutus: +/- 0 €/v

Hankkeen laajuus on 3 000 brm2. Vuonna 1964 valmistuneen rakennuksen peruskorjaus. Liikuntasalin ja alimman kerroksen rakennekorjaukset. Suunnittelun aloitus 2023. Rakentaminen 2025-2026.

Kuntolan peruskorjaus

3.300.000 €, aloitus: 2024

käyttötalousvaikutus: +/- 0 €/v

Hankkeen laajuus on noin 1 800 brm2. Rakennus on valmistunut vuonna 1986 ja sitä on laajennettu vuonna 1999. Hanke sisältää vaurioituneiden rakenteiden korjaamisen. Suunnittelu 2023. Rakentaminen 2024-2025.

Lepsämän puukoulun perusparannus

2 500 000 €, aloitus: 2021

käyttötalousvaikutus: +/- 0 €/v

Hankkeen laajuus on noin 900 brm2. Rakennuksessa tehdään sisäilma- ja rakennuskorjauksia ja nykyaikaistetaan talotekniikka. Suunnittelu aloitetaan 2020. Rakentaminen 2021-2022.

Urheilupuiston koulun uudisrakennus

16.000.000 €, aloitus: 2024

käyttötalousvaikutus: +/- 0 €/v

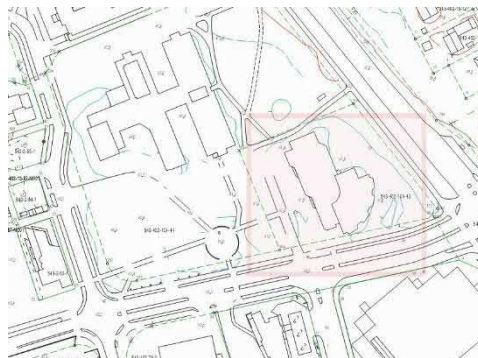
Hankkeen laajuus on noin 5 500 brm². Hanke korvaa elinkaaren päähänsä tulleen Urheilupuiston koulun. Hankesuunnitelma 2022 ja suunnittelu aloitetaan 2023. Rakentaminen 2024-2026.

Kirjasto- ja kulttuuripalvelut

Pääkirjaston peruskorjaus

4.830.000 €, aloitus: 2021

käyttötalousvaikutus:
+70.000 €/v

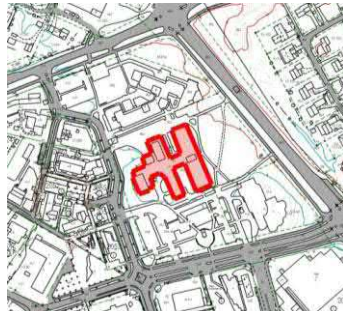
Hankkeen laajuus on noin 1890 brm². Vuonna 1984 valmistuneen rakennuksen taloteknisten järjestelmien peruskorjaus, rakennustekninen pintaremontti sekä tilamuutokset. Suunnittelu alkaa vuonna 2020 ja rakentaminen vuosilla 2021 – 2022.

Toimialojen yhteiset hankkeet

Kunnanvirasto, peruskorjaus ja muutostyöt

1.800.000 €, aloitus: 2016

käyttötalousvaikutus: +/- 0 €/v

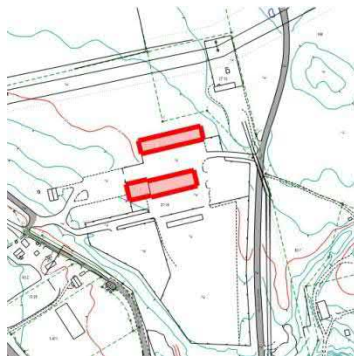

Hankkeen laajuus on noin 1.100 brm². Kunnanviraston tilankäytön tehostaminen ja vanhojen lvi-järjestelmien uusiminen sekä jäähdytyksen tehostaminen. 30 vuotta vanhojen vesikatteiden uusiminen vaiheittain. Työt aloitettu syksyllä 2016. Valmistuu 2021.

Varikko, peruskorjaus ja laajennus

3.200.000 €, aloitus: 2023

käyttötalousvaikutus: +24.000 €/v

Hankesuunnitelma tehty, mutta päivitettävä 2020. Sisältää mm. maastomittausyksikön siirron Punamullantieltä varikolle. Vuonna 1980 valmistuneiden rakennusten peruskorjaus tai uusiminen, varastoalueiden ja kylmien katosten uudelleen järjestelyt. Päärakennus 2240 brm², hallirakennus 1150 brm². Rakennussuunnittelu alkaa 2021. Rakentaminen vaiheittain 2023, 2027 - 2028.

Aleksian keittiöt

Seitsemän veljeksien koulu, palvelukeittiö Kuntola, muutostyöt

750.000 €, aloitus: 2021

käyttötalousvaikutus: +/- 0 €/v

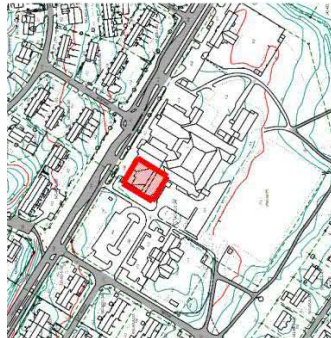

Hankkeen peruskorjausosan laajuus on 250 brm². Keittiöverkkoselvitys päivitetty ja muutos palvelukeittiöksi hyväksytty. Seitsemän veljeksien koulun valmistuskeittiö muutetaan palvelukeittiöksi. Tilajärjestelyt ja laitekanta uusitaan. Suunnittelu aloitettu 2018 syksyllä ja valmistuu keväällä 2019. Rakennustyöt 2021 kun Iso Pata ja Maaniitun koulun keittiöt ovat valmiit.

Mäntysalon koulu, palvelukeittiö, muutostyöt

650.000 €, aloitus 2020

käyttötalousvaikutus: +/- 0 €/v

Hankkeen peruskorjausosan laajuus on 200 brm². Keittiöverkkoselvitys päivitetty ja muutos palvelukeittiöksi hyväksytty. Mäntysalon koulun valmistuskeittiö muutetaan palvelukeittiöksi. Tilajärjestelyt ja laitekanta uusitaan. Suunnittelu aloitetaan 2019. Rakennustyöt 2020.

Toreeninhovi, aluekeittiö, muutostyöt

700.000 €, aloitus 2023

käyttötalousvaikutus: +/- 0 €/v

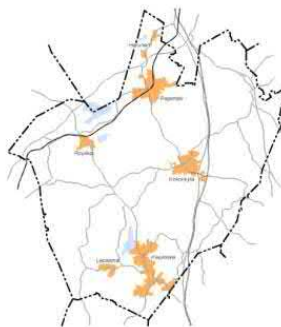

Hankkeen peruskorjausosan laajuus on 500 brm². Keittiöverkkoselvitys päivitetty ja muutos palvelukeittiöksi hyväksytty. Toreeninhovin valmistuskeittiö muutetaan palvelukeittiöksi. Tilajärjestelyt ja laitekanta uusitaan. Suunnittelu aloitetaan 2022. Rakennustyöt 2023. Ennen suunnittelun käynnistämistä on selvittävä sote-uudistuksen vaikutukset hankkeeseen.

Pikku Pata, palvelu- ja jakelukeittiöiden muutostyöt

4.400.000 €, aloitus: 2018

käyttötalousvaikutus: + 60.000 €/v

Rajamäen alueen, Klaukkalan alueen ja Kirkonkylän alueen palvelukeittiöt. Aleksian "Iso Pata"-projektin toteutus vaiheittain järjestyksessä Rajamäki - Klaukkala - Kirkonkylä. Uudentyyppinen palvelutuotanto ja uuden valmistuskeittiön rakentaminen edellyttävät muutoksia palvelukeittiöihin, yhteensä noin 60 kpl. Suunnittelu aloitettu rinnan aluekeittiöiden kanssa 2017. Toteutus alkanut 2018 ja valmistuu 2023.

Investointiesityksiin liittyvä irtaimisto ja kalusto

Sivistys- ja hyvinvointitoimiala
Investointiesityksiin liittyvä irtaimisto ja kalusto 2020-2024
1 000 € alv 0%

Kalustoesitykset

Kohde	Pääsisältö	2020	2021	2022	2023	2024	Yht. C-arvio	Tarveselvitys
3.2 Päiväkodit								
Metsolan päiväkot, uudisrakennus	Uusi kalusto	300					300	
Syrjälän päiväkot, peruskorjaus	Laajennuksen yhteydessä tarvitaan uutta irtaimistoa				150		150	
Tornitien päiväkot, peruskorjaus ja pihan kunnostus	Peruskorjauksen yhteydessä on syytä vaihtaa kulunut kalusto uusiksi					150	150	
Päiväkodit yht:		300	0	0	150	150	600	
3.3 Koulut								
Maaniitun koulu, peruskorjaus	Peruskorjauksen yhteydessä on syytä vaihtaa kulunut kalusto uusiksi	400					400	
NYK peruskorjaus, Mikkola ja sisäilmakorjaus	Laajennuksen yhteydessä tarvitaan uutta irtaimistoa		250				250	
Röykän koulu, vanhan osan peruskorjaus	Peruskorjauksen yhteydessä on syytä vaihtaa kulunut kalusto uusiksi		150				150	
Syrjälän koulu, peruskorjaus	Korjauksen yhteydessä on osa kalustosta vaihdettava				100			
Koulut yht:		400	400	0	100	0	900	
3.4 Kirjasto- ja kulttuuripalvelut								
Pääkirjaston peruskorjaus ja laajennus	Pääkirjaston peruskorjaukseen ja laajennukseen liittyvä irtaimisto sisältäen kirjasto-, työhuone- ja museotilat			550			550	
Klaukkalan kirjastosalin ja työtilojen uudistus	Klaukkalan kirjaston asiakaspalvelutiskin ja kirjastosalin muutostöiden yhteydessä tehtävä kalustus	50					50	
Kirjasto ja kulttuuri yht:		50	0	550	0	0	600	
Sivistys- ja hyvinvointitoimiala yhteensä		750	400	550	250	150	2 100	

Ympäristötoimiala

Investointiesityksiin liittyvä irtaimisto ja kalusto 2020-2024

1 000 € alv 0%

Kalustoesitykset

Kohde	Pääsisältö	2020	2021	2022	2023	2024	Yht. €-arvio	Tarveselvitys
Asemakaavoitus- ja rakennuslautakunta								
GNSS-laitteet		40 000					40 000	
Takymetri			30 000				30 000	
Pakettiauto, vaihto				40 000			40 000	
GNSS-laitteet					40 000		40 000	
Pakettiauto, vaihto						40 000	40 000	
Asemakaavoitus- ja rakennuslautakunta yhteensä		40 000	30 000	40 000	40 000	40 000	190 000	
Tekninen lautakunta konevarikko (ohjeellinen)								
Jäänhoitokone; liikuntapalvelut; korvaa vanhan							0	
Suurteholeikkuri: viher- ja liikuntatoimi: korvaa vanhan							0	
Kunnossapitotraktori; katujen kunnossapito: korvaa vanhan							0	
Lumetusjärjestelmä: viher- ja liikuntatoimi		60 000					60 000	
Kunnossapitotraktori; katujen kunnossapito: korvaa vanhan		150 000					150 000	
Suurteholeikkuri: viher- ja liikuntatoimi: korvaa vanhan		30 000					30 000	
Lisälaitteet: katujen kunnossapito; korvaa vanhoja		30 000					30 000	
Latukone: viher- ja liikuntatoimi			160 000				160 000	
Suurteholeikkuri: viher- ja liikuntatoimi: korvaa vanhan			35 000				35 000	
Henkilönostin: tilakeskus: korvaa vanhan			50 000				50 000	
Lisälaitteet: katujen kunnossapito; korvaa vanhoja			50 000				50 000	
Traktorin perävaunu, viher- ja liikuntatoimi			25 000				25 000	
Suurteholeikkuri: viher- ja liikuntatoimi: korvaavat vanhat				35 000			35 000	
Leasing pakettiautojen lunastus (vuonna 2017 hankitut 5 kpl)				80 000			80 000	
Lisälaitteet: katujen kunnossapito; korvaa vanhoja ja uushankintaa				45 000			45 000	
Kevyt kuorma-auto: katujen kunnossapito; korvaa vanhan				190 000			190 000	
Lisälaitteet: katujen kunnossapito; korvaa vanhoja ja uushankintaa					40 000		40 000	
Ruohonleikkuri; vihertoimi: korvaa vanhan					35 000		35 000	
Kuorma-auto; vesilaitos: korvaa vanhan					65 000		65 000	
Hiekkavarasto: Rajamäkeen					90 000		90 000	
Kunnossapitotraktori; katujen kunnossapito: korvaa vanhan					150 000		150 000	
Ajettava 2-valssijyrä n. 3tn, konevarikko						25 000	25 000	
Lisälaitteet: katujen kunnossapito; korvaa vanhoja ja uushankintaa						55 000	55 000	
Tiehöylä: Vammas: katujen kunnossapito, korvaa vanhan/Vammas						300 000	300 000	
Tekninen lautakunta yhteensä		270 000	320 000	350 000	380 000	380 000	1 700 000	
Ympäristötoimiala yhteensä		310 000	350 000	390 000	420 000	420 000	1 890 000	

Aleksia ruoka- ja siivouspalvelut

Investointiesityksiin liittyvä irtaimisto ja kalusto 2020-2024

1 000 € alv 0%

Kalustoesitykset

Kohde	Pääsisältö	2020	2021	2022	2023	2024	Yht. €-arvio	Tarveselvitys
Kalusto								
Ruokapalvelujen kalusto		450 000	200 000	250 000	100 000	100 000	1 100 000	

Rahoitusosa

Nurmijärven kunta
(kuntaemo)

Rahoituslaskelma, €	TP 2018	TA+muut. 2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022
Toiminnan rahavirta	2 237 769	- 2 656 303	20 778 166	27 484 913	33 410 773
Vuosikate	2 820 236	743 697	23 613 166	29 334 913	35 210 773
Tulorahoituksen korjauserät	- 582 467	- 3 400 000	-2 835 000	- 1 850 000	- 1 800 000
Investointien rahavirta	- 21 256 474	- 23 186 000	-28 586 000	- 36 234 000	- 28 225 000
Käyttöomaisuusinvestoinnit	- 24 787 653	- 28 006 000	-34 516 000	- 41 250 000	- 33 240 000
Rahoitusosuudet investointimenoihin	995 000	450 000	1 330 000	1 216 000	1 315 000
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	2 536 179	4 370 000	4 600 000	3 800 000	3 700 000
Toiminnan ja investointien rahavirta	- 19 018 704	- 25 842 303	-7 807 834	- 8 749 087	5 185 773
Rahoituksen rahavirta					
Antolainauksen muutokset	- 450 034				
Antolainasaamisten lisäykset	- 450 034				
Antolainasaamisten vähennykset					
Lainakannan muutokset	16 169 505	27 800 000	9 200 000	10 300 000	- 5 100 000
Pitkäaikaisten lainojen lisäykset	25 000 000	36 700 000	39 700 000	30 300 000	12 900 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennykset	- 8 977 427	- 12 600 000	-49 500 000	- 43 000 000	- 18 000 000
Lyhytaikaisten lainojen muutokset	146 932	3 700 000	19 000 000	23 000 000	
Oman pääoman muutokset	-135 104				
Muut maksuvalmiuden muutokset	5 020 344				
Maankäyttösop. enn.maks. tuloutus	-1 996 323	-1 950 000	-2 000 000	- 2 000 000	- 2 000 000
Rahoituksen rahavirta	20 739 815	27 800 000	7 200 000	8 300 000	- 7 100 000
Rahavarojen muutos	1 586 008	1 957 697	-607 834	-449 087	-1 914 227
Lainakanta	162 951 914	190 751 914	199 951 914	210 251 914	205 151 914
Asukasluku	42 665	43 149	43 555	43 972	44 397
Lainat/asukas	3 819	4 421	4 591	4 781	4 621

Nurmijärven kunta
(sis. liikelaitokset)

Rahoituslaskelma, €	TP 2018	TA+muut. 2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022
Toiminnan rahavirta	6 165 238	1 014 677	24 559 408	31 493 095	37 421 324
Vuosikate	6 747 705	4 414 677	27 394 408	33 343 095	39 221 324
Tulorahoituksen korjauserät	- 582 467	- 3 400 000	-2 835 000	- 1 850 000	- 1 800 000
Investointien rahavirta	- 26 417 425	- 31 874 000	-34 916 000	- 47 869 000	- 40 310 000
Käyttöomaisuusinvestoinnit	- 29 992 116	- 36 694 000	-40 846 000	- 52 885 000	- 45 325 000
Rahoitusosuudet investointimenoihin	995 000	450 000	1 330 000	1 216 000	1 315 000
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	2 579 691	4 370 000	4 600 000	3 800 000	3 700 000
Toiminnan ja investointien rahavirta	- 20 252 187	- 30 859 323	-10 356 592	- 16 375 905	- 2 888 676
Rahoituksen rahavirta					
Antolainauksen muutokset	- 462 249		0		
Antolainasaamisten lisäykset	- 462 249		0		
Antolainasaamisten vähennykset			0		
Lainakannan muutokset	15 436 280	31 100 000	10 200 000	16 600 000	1 600 000
Pitkäaikaisten lainojen lisäykset	25 000 000	40 000 000	43 700 000	39 600 000	19 600 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennykset	- 9 273 723	- 12 600 000	-52 500 000	- 46 000 000	- 18 000 000
Lyhytaikaisten lainojen muutokset	- 289 997	3 700 000	19 000 000	23 000 000	0
Oman pääoman muutokset	- 178 616				
Muut maksuvalmiuden muutokset	7 048 575				
Vesilaitoksen liittymismaksut, vieras po	1 720 568	1 300 000	1 300 000	1 300 000	1 300 000
Maankäyttösop. enn.maks. tuloutus	-1 996 323	-1 950 000	-2 000 000	-2 000 000	-2 000 000
Rahoituksen rahavirta	21 843 990	30 450 000	9 500 000	15 900 000	900 000
Rahavarojen muutos	1 591 803	-409 323	-856 592	-475 905	-1 988 676
Lainakanta	169 200 000	200 300 000	210 500 000	227 100 000	228 700 000
Asukasluku	42 665	43 149	43 555	43 972	44 397
Lainat/asukas	3 966	4 642	4 833	5 165	5 151

LIKELAITOSTEN VAIKUTUS KUNNAN TOIMINNAN RAHOITUKSEEN

	Talousarvio 2020		Eliminoinnit		Talousarvio 2020
	Kunnan rahoitusosa	Liikelaitokset yhteensä	Kunta	Liikelaitokset	Kunnan rahoitusosa ml. liikelaitokset
Tulorahoitus					
Vuosikate	23 613 166	3 781 242	8 677 667	-6 824 901	29 247 174
Tulorahoituksen korjauserät	-2 835 000				-2 835 000
Investointien rahavirta					
Ulkoiset investointimenot	-34 516 000	-6 330 000			-40 846 000
Rah.osuudet investointimenoihin	1 330 000				1 330 000
Omaisuuksien ulkoiset luovutukset	4 600 000				4 600 000
Toiminnan ja invest. rahavirta	-7 807 834	-2 548 758	8 677 667	-6 824 901	-8 503 826
Rahoituksen rahavirta					
Antolainauksen muutokset					
Antolainasaamisten lisäys					0
Lainakannan muutokset					0
Pitkäaikaisten lainojen muutos	-9 800 000	1 000 000			-8 800 000
Lyhytaikaisten lainojen muutos	19 000 000				19 000 000
Korottomien velkojen muutos		1 300 000			1 300 000
Maankäyttösop. enn.maks. tuloutus	-2 000 000				-2 000 000
Rahoituksen rahavirta	7 200 000	2 300 000	0	0	9 500 000
Vaikutus maksuvalmiuteen	-607 834	-248 758	8 677 667	-6 824 901	996 174

Liikelaitoksen vaikutus kunnan toiminnan ja investointien rahavirtaan

	Liikelaitokset	Kunnan muut tehtävät	Yhteensä
Vaikutus kunnan vuosikatteeseen	-3 043 659	32 290 833	29 247 174
Ulkoiset tulorahoituksen korjauserät		-2 835 000	-2 835 000
Ulkoiset investointimenot	-6 330 000	-34 516 000	-40 846 000
Ulkoiset investointitulot	0	5 930 000	5 930 000
Vaikutus toiminnan ja investointien rahavirtaan	-9 373 659	869 833	-8 503 826

Liikelaitoksen vaikutus kunnan rahoituksen rahavirtaan

	Liikelaitokset	Kunnan muut tehtävät	Yhteensä
Ulkoiset antolainasaamisten muutokset		0	0
Ulkoisten lainasaamisten muutokset	1 000 000	9 200 000	10 200 000
Ulkoisten korottomien velkojen muutokset	1 300 000	0	1 300 000
Maankäyttösop. enn.maks. tuloutus		-2 000 000	-2 000 000
Vaikutus rahoituksen rahavirtaan	2 300 000	7 200 000	9 500 000

Liikelaitoksen vaikutus kunnan maksuvalmiuteen

	Liikelaitokset	Kunnan muut tehtävät	Yhteensä
Vaikutus toiminnan ja invest. rahavirtaan	-9 373 659	869 833	-8 503 826
Vaikutus rahoituksen rahavirtaan	2 300 000	7 200 000	9 500 000
Vaikutus kunnan maksuvalmiuteen	-7 073 659	8 069 833	996 174

LIIKELAITOKSET

Nurmijärven vesi -liikelaitos

Nurmijärven vesi -liikelaitos

Tuloslaskelma	TP 2018	TA+muutokset 2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022
Liikevaihto	8 288 273	8 082 429	8 467 050	8 682 050	8 842 050
Valmistus omaan käyttöön					
Liiketoiminnan muut tuotot	253 179	196 000	265 000	265 000	265 000
Materiaalit ja palvelut	-3 196 624	-3 229 728	-3 346 355	-3 378 255	-3 481 755
Aineet, tarv. ja tavarat	-1 180 115	-1 231 650	-1 296 400	-1 307 600	-1 276 100
Palvelujen ostot	-2 016 510	-1 998 078	-2 049 955	-2 070 655	-2 205 655
Henkilöstökulut	-1 248 076	-1 363 720	-1 418 440	-1 438 330	-1 454 710
Palkat ja palkkiot	-1 001 045	-1 140 200	-1 145 800	-1 162 300	-1 175 800
Henkilösivukulut	-247 031	-223 520	-272 640	-276 030	-278 910
Eläkekulut	-205 539	-185 270	-231 600	-234 400	-236 800
Muut henkilösivukulut	-41 492	-38 250	-41 040	-41 630	-42 110
Poistot ja arvonal.	-2 604 341	-2 900 000	-3 000 000	-3 500 000	-4 000 000
Liiketoiminnan muut kulut	-98 571	-114 788	-126 810	-145 860	-165 110
Liikelylijäämä (-alijäämä)	1 393 840	670 193	840 445	484 605	5 475
Rahoitustuotot ja -kulut	-199 517	-242 000	-207 000	-212 000	-232 000
Korkotuotot	32 660				
Muut rahoitustuotot	1				
Kunnalle maksetut korkokulut	-38 956				
Muille maksetut korkokulut	-31 214	-80 000	-45 000	-50 000	-70 000
Korvaus peruspääomasta	-162 000	-162 000	-162 000	-162 000	-162 000
Muut rahoituskulut	-8				
Tilikauden ylijäämä (-alijäämä)	1 194 323	428 193	633 445	272 605	-226 525
Rahoituslaskelma	TP 2018	TA+muutokset 2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022
Toiminnan rahavirta	3 798 664	3 328 193	3 633 445	3 772 605	3 773 475
Liikelylijäämä	1 393 840	670 193	840 445	484 605	5 475
Poistot ja arvonalennukset	2 604 341	2 900 000	3 000 000	3 500 000	4 000 000
Rahoitustuotot- ja kulut	- 199 517	- 242 000	- 207 000	- 212 000	- 232 000
Investointien rahavirta	5 103 587	7 940 000	5 880 000	11 435 000	11 835 000
Käyttöomaisuusinvestoinnit	5 147 099	7 940 000	5 880 000	11 435 000	11 835 000
Rahoitusosuudet inv.menoihin	- 43 512				
Vars. toiminta ja inv., netto	- 1 304 923	- 4 611 807	- 2 246 555	- 7 662 395	- 8 061 525
Käyttöomaisuusinvestointien muutos, %		54,3		94,5	3,5
Vuosikate nettoinvestointeista, %		-8,4	-14,3	-4,2	0,0
Rahoituksen rahavirta					
Antolainauksen muutokset					
Antolainasaamisten lisäys muilta	- 12 215				
Lainakannan muutokset	- 1 896 296	3 300 000	1 000 000	6 300 000	6 750 000
Pitkäaikaisten lainojen lisäykset		3 300 000	1 000 000	6 300 000	6 750 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennykset	- 296 296				
Lyhytaikaisten lainojen muutos kunnalta					
Lyhytaikaisten lainojen muutos	- 1 600 000				
Oman pääoman muutokset	- 43 512				
Muut maksuvalm. muutokset	3 264 825	1 300 000	1 300 000	1 300 000	1 300 000
Saamisten muutos kunnalta	783 097				
Saamisten muutos	51 320				
Korottomien velkojen muutos kunnalta	309 054				
Korottomien velkojen muutos	2 121 354	1 300 000	1 300 000	1 300 000	1 300 000
Rahoituksen rahavirta	1 312 802	4 600 000	2 300 000	7 600 000	8 050 000
Rahavarojen muutos	7 879	-11 807	53 445	-62 395	-11 525
Lainakanta	10 478 670	13 778 670	14 778 670	21 078 670	27 828 670
Asukasluku	42 677	43 149	43 555	43 972	44 397
Investoinnit / asukas	-119,59	-184,01	-135,00	-260,05	-266,57
Lainat/asukas	246	319	339	479	627

HTV1	TP 2018	TA 2019 *	TA 2020 *	2021	2022
Yhteensä	15,6	21,6	22,0	22,0	22,0

* TA2019 ja TA2020 - Lasketaan 6/2019 toteuman perusteella. TA2020 -luku sisältää uudet vakanssit

Liikelaitoksen strategia

Nurmijärven Vesi huolehtii toiminta-alueensa vesihuoltopalvelujen tuottamisesta pitkäjänteisesti ja asiakaslähtöisesti.

Olennaiset muutokset vuonna 2020 alkuperäiseen talousarvioesitykseen ja niiden vaikutus menoihin / tuloihin		
Menot	<u>Muutos</u> Henkilöstökulut	<u>Euroa</u> + 49 000
	Palvelumenojen lisäys	+ 52 000
	Aineet, tarvikkeet ja tavarat lisäys	+ 65 000
	Muut toimintakulut	+ 18 000
Tulot	Arvioitu tulojen kasvu	+ 385 000
	Liiketoiminnan muut tuotot	+ 69 000

Toiminnan kuvaus

Asiakaspalvelu jatkuu nykyisellä toimintatavalla. Asiakastytyväisyys tutkimus tehdään vuosittain ja asiakaslehti ilmestyy kerran vuodessa. Veden tuotanto jatkuu nykyisillä pohjavesilaitoksilla. Vesilaitoksen veden kulutukseen ennustetaan kasvavan noin 0,5 % vuosittaista kasvua. Jäteveden käsittely jatkuu nykyisillä jätevedenpuhdistamoilla. Klaukkalan jätevedenpuhdistamon bio-kaasu toimitetaan edelleen Nurmijärven Sähkö Oy:n kaukolämpölaitokseen. Uusien verkostojen rakentamista ja verkostosaneerauksia sekä tuotantolaitosten perusparannuksia ja uudisrakentamista tehdään rakentamisohjelman mukaisesti. Verkoston ja laitosten kunnossapitoa tehostetaan.

Toimintaympäristö ja sen muutokset

Kirkonkylän jätevedenpuhdistamon korvaamisen esisuunnitelma on valmistunut. Esisuunnitelmassa tarkasteltiin toteutusvaihtoehtoina uuden puhdistamon rakentaminen samalle paikalle ja jätevesien siirto puhdistettavaksi Klaukkalan jätevedenpuhdistamolle tai HSY:n Blomminmäen jätevedenpuhdistamolle. Toteutussuunnitteluun jatkava vaihtoehto päätetään syksyn 2019 aikana ja toteutussuunnittelua tehdään vuonna 2020. Rakentamisohjelmassa on alustavasti varauduttu puhdistamoinvestointiin vuodesta 2021 alkaen.

Teilinummen tekopohjavesilaitoksen imeytyskoe päättyy vuoden 2019 lopussa. Koeimeytyksen tulokset ovat olleet lupaavia ja vuoden 2020 aikana haetaan vesilupaa tekopohjavesilaitokselle ja aloitetaan tekopohjavesilaitoksen toteutussuunnittelu. Rakentamisohjelmassa on alustavasti varauduttu tekopohjavesilaitoksen rakentamiseen vuosina 2021-2022.

Altia Oy ja Nurmijärven Vesi ovat neuvotelleet Altian tehdasalueen vesihuollon siirrosta vesilaitokselle. Neuvottelut eivät ole edenneet vuonna 2017 solmitun esisopimuksen aikataulun mukaisesti ja esisopimus purkaantui vuoden 2018 lopussa. Neuvotteluja jatketaan edelleen, mutta nyt tarkastellaan myös pelkän teollisuusjätevesisopimuksen solmimista.

Vesihuoltolain muutoksen myötä hulevesien viemärointi ei enää ole vesihuoltoa. Päätöksiä hulevesien vastuunjaosta ei ole vielä tehty ja asiaa pyritään edistämään vuoden 2020 aikana.

Toiminnan painopistealueet

Veden tuotannon turvaaminen

Teilinummen tekopohjavesihankkeen toteutusta edistetään hakemalla tekopohjavesilaitoksen vesilupaa vuoden 2020 aikana. Luvan käsittelyaikana tehdään laitoksen toteutussuunnittelu. Teilinummen tekopohjavesihankkeella voidaan turvata riittävä laadukkaan talousveden saanti pitkälle tulevaisuuteen.

Rajamäen ja kirkonkylän vesitornien saneeraus on aikataulutettu vuosille 2020 ja 2021. Klaukkalan vesitorni saneerattiin vuonna 2017.

Nykyisillä pohjavedenottamoilla jatketaan ylläpitäviä investointeja.

Jätevedenpuhdistuksen toiminta

Klaukkalan jätevedenpuhdistamo puhdistaa jätevedet tehokkaasti, mutta sen kuormitus kasvaa jatkuvasti. Prosessia tehostetaan vastaamaan kasvavan kuormituksen tarpeita. Kirkonkylän nykyisen jätevedenpuhdistamon korvaavasta toteutusvaihtoehdoista laaditaan toteutussuunnitelma vuoden 2020 aikana.

Jätevedenpumppaamoiden saneerauksia jatketaan. Siirtoviemäripumppaamoiden kunnossapitotarve lisääntyy niiden ikääntyessä.

Vuotovesien hallinta

Vuotovesien hallinta on tärkeää, koska vesijohtoverkoston vuotovedet lisäävät pumppaustarvetta vedenottamoilla ja vesijohtoverkostossa. Viemäriin tulevat hulevedet varaavat jätevedenpuhdistamoilta kapasiteettia, aiheuttavat prosessihäiriöitä ja huonontavat puhdistustulosta. Vuotovesien hallintaa tehostetaan ensin vesijohtoverkoston puolella ja taloussuunnittelukauden loppupuolella painopistettä siirretään viemäriverkoston vuotohallintaan. Nurmijärven Vedellä on meneillään kehityshanke, jossa vesilaitokselle luodaan vesijohtoverkoston aluemittausjärjestelmä. Aluemittausjärjestelmä hanke on viivästynyt Nurmijärven Veden henkilöstössä viime vuosien aikana olleen vajauksen ja henkilövaihdosten vuoksi. Aluemittausjärjestelmän rakentamista jatketaan vuoden 2020 aikana. Aluemittauksen rakentaminen koko vesijohtoverkoston alueelle vie arviolta viisi vuotta.

Verkoston kunnossapito

Vesijohtoverkostossa jatketaan systemaattista venttiilien tarkistamista ja vaihtamista. Kunnossapidon hallinnoinnissa hyödynnetään käytössä olevaa mobiilikunnossapitojärjestelmää.

Henkilöstösuunnitelma

Nurmijärven Veteen esitetään yhden uuden vesilaitoksen hoitajan vakanssin perustamista vuonna 2020. Vedentuotannon työtehtäviä ja vedenlaadun seurantaa on viimeisen 20 vuoden ajan hoitanut 2 vesilaitoksen hoitajaa. Tänä aikana Nurmijärven Veden talousvedentuotanto on lähes kaksinkertaistunut. Terveysturvallisuuslaki on muuttunut 2010-luvulla kahteen kertaan vuosina 2012 ja 2017. Lain muutoksissa vaaditaan vedentuotantolaitoksilta jatkuvasti enemmän omavalvontaa hygienian ja vesinäytteiden osalta sekä ennakoivia, ylläpitäviä ja yksityiskohtaisempia toimenpiteitä vedentuotantolaitoksilla. Talousveden tuotannon hyvän toimintatason turvaaminen ja lain säädännön kautta tullessiin liisääntyneisiin vaatimuksiin vastaaminen edellyttää lisäresursseja.

Investoinnit

Investoinnit on kuvattu tarkemmin Nurmijärven Veden rakentamishjelmassa vuosille 2020 – 2024.

Rakentamishjelmassa on kaksi isompaa hanketta, joiden toteutuminen tai toteutumisaikataulut ovat vielä epävarmoja, joten näiltä osin rakentamishjelma ja investointien kokonaismäärä voi vielä muuttua.

Teilinummen tekopohjavesihankkeen seuraavan vaiheen eli lopullisen tekopohjavesilaitoksen käynnistymisen aikataulu on epävarma. Investoinnin ajoitus riippuu siitä, milloin laitoksen rakentamiseen saadaan lainvoimainen lupa vesilupa.

Kirkonkylän jätevedenpuhdistamon korvaavia toteutusvaihtoehtoja on selvitetty. Hanke on rakentamishjelmassa ajoitettu alustavasti vuosille 2021-2023, mutta aikataulua ei voi toistaiseksi tarkasti arvioida. Puhdistamohankkeen toteuttaminen edellyttää päätöstä tulevasta toteutusratkaisusta ja siihen liittyvien viranomaislupien lainvoimaisuutta.

Suoritetiedot 2018-2022

PALVELU		TP 2018	TA 2019	TAE 2020	TS 2021	TS 2022
Vesilaitos						
Veden myynti	1000 m ³	1 725	1 734	1 742	1 751	1 760
Jäteveden myynti 1000 m ³	1000 m ³	2 029	1 990	2 000	2 010	2 020
Vesi- ja jätevesitaksa yht.	€/m ³	4,0	4,1	4,2	4,4	4,5
Vesijohtoverkoston pituus	km	346	349	352	355	358
Jätevesijohtoverkoston pituus	km	299	302	305	308	311
Sadevsijohtoverkoston pituus	km	175	175	178	181	184
Tuotot	€	8 541 452	8 278 429	8 732 050	8 947 050	9 107 050
Kulut	€	-4 444 700	-4 708 236	-4 891 605	-4 962 445	-5 101 575
Netto	€	4 096 752	3 570 193	3 840 445	6 055 260	6 271 130
Tulos	€	1 194 323	428 193	633 445	272 605	-226 525

Aleksia -liikelaitos

Aleksia -liikelaitos

Tuloslaskelma	TP 2018	TA+muutokset 2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022
Liikevaihto	9 635 912	10 329 873	10 438 331	9 166 242	9 166 242
Liiketoiminnan muut tuotot	278 305	226 750	213 469	289 969	289 969
Materiaalit ja palvelut	-3 650 988	-3 790 173	- 3 856 261	-3 412 624	-3 412 624
Aineet, tarv. ja tavarat	-2 431 681	-2 585 019	- 2 615 227	-2 253 621	-2 253 621
Palvelujen ostot	-1 219 307	-1 205 154	- 1 241 034	-1 159 003	-1 159 003
Henkilöstökulut	-5 418 448	-5 768 828	- 5 729 268	-4 898 398	-4 896 398
Palkat ja palkkiot	-4 375 457	-4 687 931	- 4 675 952	-3 987 792	-3 987 792
Henkilösivukulut	-1 042 991	-1 080 897	- 1 053 316	-910 606	-908 606
Eläkekulut	-895 551	-913 077	- 885 146	-767 186	-765 186
Muut henkilösivukulut	-147 440	-167 820	- 168 170	-143 420	-143 420
Poistot ja arvonal.	-133 300	-191 000	- 154 480	-247 894	-247 894
Liiketoiminnan muut kulut	-716 002	-654 835	- 918 474	-909 613	-910 113
Liikelylijäämä (-alijäämä)	-4 521	151 787	- 6 683	-12 318	-10 818
Rahoitustuotot ja -kulut	18 209	0		0	0
Korkotuotot	18 871				
Muut rahoitustuotot	0				
Korkokulut	0				
Korvaus peruspääomasta	0				
Muut rahoituskulut	-662				
Ylijäämä (alijäämä) ennen var.	13 688	151 787	- 6 683	-12 318	-10 818
Poistoeron lis. (-) tai väh. (+)					
Varausten lis. (-) tai väh. (+)					
Tilikauden ylijäämä (-alijäämä)	13 688	151 787	- 6 683	-12 318	-10 818

Rahoituslaskelma	TP 2018	TA+muutokset 2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022
Toiminnan rahavirta	146 988	342 787	147 797	235 576	237 076
Liikelylijäämä	- 4 521	151 787	- 6 683	- 12 318	- 10 818
Poistot ja arvonalennukset	133 300	191 000	154 480	247 894	247 894
Rahoitustuotot- ja kulut	18 209				
Investointien rahavirta	- 57 364	- 395 000	- 450 000	- 200 000	- 250 000
Käyttöomaisuusinvestoinnit	- 57 364	- 395 000	- 450 000	- 200 000	- 250 000
Rahoitusosuudet inv.menoihin					
Vars. toiminta ja inv., netto	89 623	- 52 213	- 302 203	35 576	- 12 924
Käyttöomaisuusinvestointien muutos, %		588,6	0,0	-55,6	25,0
Vuosikate nettoinvestoinneista, %	7,9	-38,4	1,5	6,2	4,3
Rahoituksen rahavirta					
Lainakannan muutokset					
Pitkäaikaisten lainojen lisäykset					
Pitkäaikaisten lainojen vähennykset					
Lyhytaikaisten lainojen muutokset					
Muut maksuvalm. muutokset	-91 693	0	0	0	0
Lyhytaik. saamisten muut.	-203 797				
Korottomien velkojen muut.	112 103				
Liittymismaksujen muutos					
Rahoituksen rahavirta	-91 693	0	0	0	0
Rahavarojen muutos	-2 070	-52 213	-302 203	35 576	-12 924
Lainakanta	0	0	0	0	0
Asukasluku	42 677	43 149	43 555	43 972	44 397
Investoinnit / asukas	1,34	9,15	10,33	4,55	5,63
Lainat/asukas	0	0	0	0	0

HTV1	TP 2018	TA 2019 **	TA 2020 **	2021	2022
yhteensä	178	183	183	183	183

** TA2019 ja TA2020 - Lasketaan 6/2019 toteuman perusteella. TA2020 -luku sisältää uudet vakanssit

Liikelaitoksen strategia

Aleksian visiona on olla laadukkaita ja vastuullisia ruoka- ja siivouspalveluja tarjoava luotettava yhteistyökumppani, joka kuuntelee asiakasta ja tukee vuorovaikutteisesti asiakkaan arjen toimintaa.

Tarjoamme kullekin asiakasryhmälle maistuvia omakekoisen makuisia ravitsemuksellisesti, vastuullisesti ja taloudellisesti tuotettuja aterioita ja arkiruokakokemuksia. Käyttäjäasiakkaiden vaikutuskeinoja lisätään rohkeasti. Työt ovat tasapuolisesti mitoitettuja, henkilöstö toimii ruokakasvattajina ja kuntaruokailun asiantuntijoina.

Tarjoamme asiakkaillemme oikeantasoista, asiakkaan kanssa yhteisesti sovittua siivouspalvelua. Se tarkoittaa sitä, että mitoitukset ovat realistisia ja asiantuntemukseen perustuvia

Olennaiset muutokset vuonna 2020 alkuperäiseen talousarvioesitykseen ja niiden vaikutus menoihin / tuloihin		
Menot	<u>Muutos</u> <u>muutos kokonaisuudessa</u> merkittävimmät vaikutukset eri tileillä <u>henkilöstökulut:</u> henkilöstövähennykset, sijaisten palkat <u>palvelujen ostot:</u> - sisäisten palvelujen ostojen korotus <u>aineet, tarvikkeet, tavarat:</u> - mm. kalustomäärärahojen tarve on arvioitu pienenevän (palvelukeittiöiden saneerausikataulusta riippuvaisia) <u>vuokrat:</u> - Aleksian uuden valmistuskeittiön Aleksian Padan vuokra	<u>Euroa</u> + 140 167 -39 600 + 35 900 - 119 800 + 256 300
Tulot	<u>muutos kokonaisuudessa</u> Aleksian padan vuokran ja sisäisten palvelujen hintojen nousun vaikutusta on pienennetty hyvittämällä sisäiselle asiakkaalle 100 000 €	+ 95 200

Perusmittaristo Aleksia-liikelaitos

Aleksia	Talous	Henkilöstö	Asiakas
Mittari	- aterian hinta e/ateria - siivouksen hinta e/m2 - henkilöstötyövuosien pieneneminen (vuodet 2020-2023) - tuottavuustavoite 2% (vuodet 2020-2023) - biojätteen määrä Aleksian toimipisteissä kg/vuosi	- henkilöstökyselyn tulos - terveysprosentti (ei sairauspoissaoloja)	- asiakastyytyväisyyskyselyn arvosana
Tulos 2020-2023	- tuottavuustavoite saavutettu - henkilöstötyövuodet pienentyneet 7 henkilötyövuoden verran - biojätteen määrä vähenee	- uudet tehtäväkuvat omaksuttu - työtyytyväisyys pysynyt samana kuin edellisenä vuotena	- asiakas on tyytyväinen Aleksian palveluun - Asiakastyytyväisyys on pysynyt tasolla 3 tai on parempi.
Tavoite 2020	- ruoan valmistus keskitetään Aleksian Pataan - yhdistelmätyö otetaan käyttöön - ruokahävikin vähentämiseksi on löydetty oikeat seurantakohteet, mittarit ja tehty toimenpideohjeet	- työtyytyväisyys kohutuullinen. - Henkilöstökyselyn tulos 2 (asteikko 1-4)	- asiakastyytyväisyyskyselyn arvosana (asteikko 1-5)
Toimenpiteet 2020	- uuden organisaation käyttöönotto vaiheittain niissä kohteissa, joissa ruoan valmistus on siirtynyt Aleksian Pataan - toimintaprosessit Aleksian Pataan ja palvelukeittiöiden välillä otetaan käyttöön, niitä seurataan ja kehitetään - koko ruokapalvelun toimintaprosesseja tarkastellaan ruokahävikin näkökulmasta	- perehdytään uusiin tehtäviin - palvelu muutetaan uuden organisaation mukaiseksi - tuetaan henkilöstöä muutostilanteessa eri keinoin - pyydetään henkilöstöltä arvio toimintaprosessin sujuvuudesta	- asiakastyytyväisyyskyselyn toteuttaminen eri keinoin

Toiminnan kuvaus

Toimintamme kulmakivet:

- perustehtävän ammattitaitoinen hoitaminen
- tasainen, tilaaja-asiakkaan kanssa yhdessä sovittu palvelun laatutaso
- kuuntelemme asiakkaita ja reagoimme palvelutarvemuutoksiin joustavasti
- kehitämme palvelua yhdessä asiakkaan kanssa

Toimintatavoissamme korostuvat kunnan ja Aleksian arvot vastuullisuus, avoimuus, uudistumiskyky sekä yhteistyö ja palveluhenkisyys.

Toimintaympäristö ja sen muutokset

Uusi valmistuskeittiö Aleksian Pata otetaan vaiheittain käyttöön vuonna 2020- 2023. Palvelukeittiöiden saneeraukset jatkuvat vaiheittain vuosina 2020-2023. Organisaatiomuutos tulee voimaan vuoden 2020 alusta alkaen, jolloin ruoka- ja siivouspalvelujen tehtäviä yhdistetään kouluissa.

Aleksian talousarvioon sisältyy ruoka- ja siivouspalvelujen myynti Keski-Uudenmaan soteen. Tu-

levien vuosien tilanne ei ole vielä selvillä: mikäli/kun KeuSote kilpailuttaa tukipalvelunsa, sillä on vaikutusta Aleksian toimintaan, koska liikelaitos ei voi kuntalain mukaan osallistua kilpailutukseen. Tällöin Aleksian kulut kohdentuvat nykyisille asiakkaille, joka vaikuttaa hintojen nousuna.

Toiminnan painopistealueet

Liikelaitokselle on asetettu 2%:n tuottavuustavoite vuosille 2020-2022. Keinoina tavoitteen saavuttamiseksi ovat: Aleksian uuden organisaation käyttöönotto, yhdistelmätyön lisääminen ruoka- ja siivouspalvelujen kesken, yhteiset toimintatavat sekä työmäärämitoitusten käyttöönotto osana ruoka- ja siivouspalvelujen yhdistelmätyötä.

Ruokapalvelun toimintaa kehitetään yhden valmistuskeittiön mukaisesti: toiminnan keskittäminen käyttäjälähtöisesti ja yhtenäiset tehokkaat toimintatavat. Päiväkodeissa otetaan vaiheittain käyttöön päiväkotiravintolat. Palvelukeittiöiden toiminta muuttuu vaiheittain.

Ruokapalveluista on kilpailutettu osa ulkopuoliselle palveluntarjoajalle. Käytössä on optiovuosi ja kilpailutus on käynnistettävä alkuvuodesta 2020.

Henkilöstösuunnitelma

KeuSoten mahdollisen tukipalvelujen kilpailutus vaikuttaa Aleksiaassa noin 20 henkilön työhön.

Valmistuskeittiöiden muuttuessa palvelukeittiöiksi henkilöstömäärä vähenee eri työpisteissä. Olemassa oleva vakituinen henkilöstö siirtyy muihin toimipaikkoihin, mm. uuteen valmistuskeittiöön. Määräaikaisen henkilöstön määrä vähenee uuden valmistuskeittiön valmistuttua. Ruoka- ja siivouspalvelujen tehtäviä yhdistetään kouluissa. Muutokset tapahtuvat vaiheittain vuosina 2020-2022.

Eläkkeelle jäävien tilalle rekrytoidaan tarvittaessa uusi henkilö tapauskohtaisen harkinnan perusteella. Tehtävä voi myös muuttua osa-aikaiseksi.

Investoinnit

Aleksia-liikelaitos on varannut investointimäärärahaa keittiölaitteiden uusintaan, joka käytetään nykyisten keittiölaitteiden uusimiseen, ergonomisiin ratkaisuihin ja yhden valmistuskeittiömäisen toiminnan vaatimiin ratkaisuihin, mikäli se nykyisissä tiloissa on mahdollista.

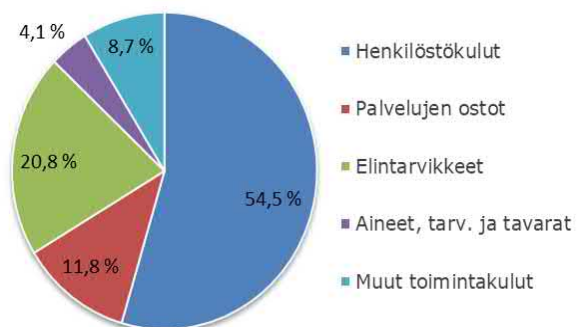
Kalustoinvestointirahan käytöstä on tullut tilintarkastuksessa uudet ohjeet ja osa kaluston uusintaan suunnittelusta rahasta on budjetoitu käyttötalousmenoihin.

Vuodelle 2020 esitetään 450 000 e
vuodelle 2021 esitetään 200 000 e
vuodelle 2022 esitetään 250 000 e

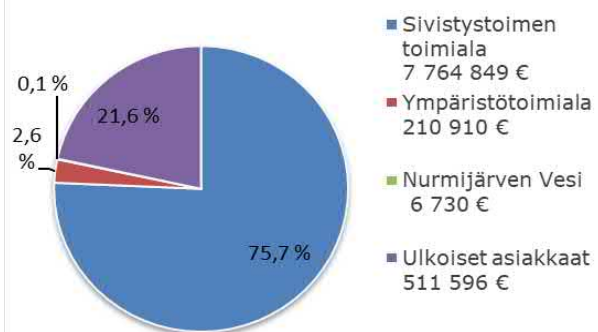
Suoritteet ja niiden hinnat

PALVELU		TP 2018	TA 2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022
hinta	€/ateria	2,70	2,83	2,96	2,95	2,95
suoritemäärä	kpl	2 703 180	2 766 700	2 667 642	2 382 352	2 382 352
hinta (keskitetty siivous)	€/m ² /v	23,50	24,20	24,82	25,34	25,50
keskitetty siivous	m ²	100546	105404	103810	90000	90000

Toimintakulujen jakautuminen, %

Myynnin jakautuminen, %

Tytäryhteisöt

Kiinteistö Oy Aitohelmi

Tuloslaskelma (euroa)	TP 2018	TA + muutokset 2019	TA 2020	2021	2022
Liikevaihto	114 639	112 494	112 500	112 500	112 500
Valmiiden ja keskeneräisten varastojen muutos					
Valmistus omaan käyttöön					
Liiketoiminnan muut tuotot					
Materiaalit ja palvelut	-137 349	-105 630	-105 000	-105 000	-105 000
Henkilöstökulut	0	0	0	0	0
Poistot ja arvonalentumiset	-64 324	-59 382	-56 621	-53 988	-51 476
Liiketoiminnan muut kulut	0	0	0	0	0
LIIEKEVOITTO/-TAPPIO	-87 034	-52 518	-49 121	-46 488	-43 976
Rahoitustuotot ja -kulut	245	262	0	0	0
Tilinpäätössiirrot	0	0	0	0	0
Välittömät verot	0	0	0	0	0
TILIKAUDEN TULOS	-86 789	-52 256	-49 121	-46 488	-43 976

Tunnusluvut	TP 2018	TA + muutokset 2019	TA 2020	2021	2022
Liikevaihdon muutos, %	11,3 %	-1,9 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %
Nettoinvestoinnit					
Investointien tulorahoitus, %					
Lainakanta	0	0	0	0	0
Taseen loppusumma	1 276 920	1 217 538	1 160 917	1 106 929	1 055 453
Sijoitetun pääoman tuotto, %					
Omavaraisuusaste, %					
Henkilöstömäärä	0	0	0	0	0

Strategia

Kiinteistö pidetään toimintakunnossa tehostetulla korjaus- ja kunnossapito-ohjelmalla.

Kiinteistön strategiassa otetaan huomioon kunnan strategiset suuntaviivat, kuntatalouden vastuullinen johtaminen, kunnan vetovoiman ja kilpailukykyyn vahvistaminen toimivilla toimitiloilla joissa 100% käyttöaste.

Toiminnan kuvaus

Yhtiön tarkoituksena on omistaa ja hallita kiinteistöä sekä säilyttää kiinteistön arvo.

Toimintaympäristö ja sen muutokset

Toimintaympäristössä ei ole tapahtumassa isoja muutoksia. Yhtiön liikevaihto pysyy nykyisellä tasolla.

Sitovat toiminnalliset tavoitteet

Tavoite	Tavoitteen mittari	Tavoitteen lähtötaso			Mittarin tavoitetaso			Toimenpiteet
		TP 2017	TP 2018	TA 2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022	
kiinteistö on käyttökelpoinen toimitiloina	Käyttöaste %	100	100	100	100	100	100	

Koy Aleksis Kiventie 14

Tuloslaskelma (euroa)	TP 2018	TA+muutokset 2019	TA 2020	2021	2022
Liikevaihto	50 022	50 022	50 022	50 022	50 022
Valmiiden ja keskeneräisten varastojen muutos					
Valmistus omaan käyttöön					
Liiketoiminnan muut tuotot					
Materiaalit ja palvelut	-35 646	-48 179	-49 000	-49 000	-49 000
Henkilöstökulut	0	0	0	0	0
Poistot ja arvonalentumiset	-39 605	-34 787	-32 352	-30 087	-27 981
Liiketoiminnan muut kulut			0		
LIIKEVOITTO/-TAPPIO	-25 229	-32 944	-31 330	-29 065	-26 959
Rahoitustuotot ja -kulut	1	0	0	0	0
Tilinpäätössiirrot	0	0	0	0	0
Välittömät verot	0	0	0	0	0
TILIKAUDEN TULOS	-25 228	-32 944	-31 330	-29 065	-26 959

Tunnusluvut	TP 2018	TA+muutokset 2019	TA 2020	2021	2022
Liikevaihdon muutos, %	0	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %
Nettoinvestoinnit					
Investointien tulorahoitus, %					
Lainakanta	0	0	0	0	0
Taseen loppusumma	881 245	846 458	814 106	784 019	756 038
Sijoitetun pääoman tuotto, %					
Omavaraisuusaste, %					
Henkilöstömäärä	0	0	0	0	0

Strategia

Kiinteistö pidetään toimintakunnossa tehostetulla korjaus- ja kunnossapito-ohjelmalla.

Kiinteistön strategiassa otetaan huomioon kunnan strategiset suuntaviivat, kuntatalouden vastuullinen johtaminen, kunnan vetovoiman ja kilpailukyvyyn vahvistaminen toimivilla toimitiloilla joissa 100% käyttöaste.

Toiminnan kuvaus

Yhtiön tarkoituksena on omistaa ja hallita kiinteistöä sekä säilyttää kiinteistön arvo.

Toimintaympäristö ja sen muutokset

Toimintaympäristössä ei ole tapahtumassa isoja muutoksia. Yhtiön liikevaihto pysyy nykyisellä tasolla.

Sitovat toiminnalliset tavoitteet

Tavoite	Tavoitteen mittari	Tavoitteen lähtötaso		Mittarin tavoitetaso				Toimenpiteet
		TP 2017	TP 2018	TA 2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022	
Kiinteistön kunnosta huolehditaan	Tilojen käyttöaste	100	100	100	100	100	100	

Koy Klaukkalan Säästökeskus

Tuloslaskelma (euroa)	TP 2018	TA + muutokset 2019	TA 2020	2021	2022
Liikevaihto	274 890	273 000	280 000	300 000	300 000
Valmiiden ja keskeneräisten varastojen muutos					
Valmistus omaan käyttöön					
Liiketoiminnan muut tuotot	158				
Materiaalit ja palvelut	-232 140	-238 000	-260 000	-275 000	-275 000
Henkilöstökulut	0	0	0	0	0
Poistot ja arvonalentumiset	-40 096	-255 036	-237 183	-220 580	-205 140
Liiketoiminnan muut kulut	-451		0		
LIIKEVOITTO/-TAPPIO	2 361	-220 036	-217 183	-195 580	-180 140
Rahoitustuotot ja -kulut	50 154	36 212	36 212	16 212	0
Tilinpäätössiirrot	0	0	0	0	0
Välittömät verot	0	0	0	0	0
TILIKAUDEN TULOS	52 515	-183 824	-180 971	-179 368	-180 140

Tunnusluvut	TP 2018	TA + muutokset 2019	TA 2020	2021	2022
Liikevaihdon muutos, %	1,7 %	-0,7 %	2,6 %	7,1 %	0,0 %
Nettoinvestoinnit		0	0	0	0
Investointien tulo-rahoitus, %					
Lainakanta	112 000	80 000	48 000	16 000	0
Taseen loppusumma	4 610 107	4 355 071	4 117 888	3 897 308	3 692 168
Sijoitetun pääoman tuotto, %					
Omavaraisuusaste, %					
Henkilöstömäärä	0	0	0	0	0

Strategia

Kiinteistö pidetään toimintakunnossa tehostetulla korjaus- ja kunnossapito-ohjelmalla.

Kiinteistön strategiassa otetaan huomioon kunnan strategiset suuntaviivat, kuntatalouden vastuullinen johtaminen, kunnan vetovoiman ja kilpailukykyyn vahvistaminen toimivilla toimitiloilla joissa 100% käyttöaste.

Toiminnan kuvaus

Yhtiön tarkoituksena on omistaa ja hallita kiinteistöä sekä säilyttää kiinteistön arvo.

Toimintaympäristö ja sen muutokset

Toimintaympäristössä ei ole tapahtumassa isoja muutoksia. Yhtiön liikevaihto pysyy nykyisellä tasolla.

Sitovat toiminnalliset tavoitteet

Tavoite	Tavoitteen mittari	Tavoitteen lähtötaso		Mittarin tavoitetaso				Toimenpiteet
		TP 2017	TP 2018	TA 2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022	
Kiinteistön kunnosta huolehditaan	Tilojen käyttöaste		100	100	100	100	100	

Kiinteistö Oy Nurmijärven Virastotalo

Tuloslaskelma (euroa)	TP 2018	TA+muutokset 2019	TA 2020	2021	2022
Liikevaihto	178 124	193 000	212 000	212 000	212 000
Valmiiden ja keskeneräisten varastojen muutos					
Valmistus omaan käyttöön					
Liiketoiminnan muut tuotot					
Materiaalit ja palvelut	-174 286	-175 000	-180 000	-180 000	-180 000
Henkilöstökulut					
Poistot ja arvonalentumiset	0	-584 096	-543 209	-505 185	-469 822
Liiketoiminnan muut kulut	-19 342	-20 000	-20 000	-20 000	-20 000
LIIKEVOITTO/-TAPPIO	-15 504	-586 096	-531 209	-493 185	-457 822
Rahoitustuotot ja -kulut	107 253	293 290	293 290	293 290	293 290
Tilinpäätössiirrot	0	0	0	0	0
Välittömät verot	-175	0	0	0	0
TILIKAUDEN TULOS	91 574	-292 806	-237 919	-199 895	-164 532

Tunnusluvut	TP 2018	TA+muutokset 2019	TA 2020	2021	2022
Liikevaihdon muutos, %	3,9 %	8,4 %	9,8 %	0,0 %	0,0 %
Nettoinvestoinnit	5 090 178	0	0	0	0
Investointien tulorahoitus, %	0	0	0	0	0
Lainakanta	5 747 283	4 962 461	4 707 026	4 451 591	4 196 156
Taseen loppusumma	9 816 253	9 232 157	8 688 948	818 376	7 713 941
Sijoitetun pääoman tuotto, %					
Omavaraisuusaste, %					
Henkilöstömäärä	1	1	1	1	1

Strategia

Toiminta-ajatuksena on pitää kiinteistö hyvässä kunnossa ja tarjota käyttäjille laadukkaita toimintiloja. Korjaus- ja kunnossapitotyöt tehdään tarpeen mukaisesti.

Yhtiö huomioi päätöksissään kunnan strategian, sekä toimii sen suuntaisesti; kuntatalouden vastuullinen johtaminen sekä kunnan vetovoiman ja kilpailukyvyyn vahvistaminen toimivilla tiloilla ja kiinteistön arvoa säilyttämällä, sekä pitämällä tilojen käyttöaste korkeana.

Toiminnan kuvaus

Omistaa ja hallinnoida kiinteistöä, säilyttää kiinteistön arvo. Tilojen käyttöasteen pitäminen korkealla.

Toimintaympäristö ja sen muutokset

Kiinteistön peruskorjaushanke valmistui 2018 loppussa. Uudet peruskorjatut tilat mahdollistavat käyttöasteen pitämisen 100%ssa.

Sitovat toiminnalliset tavoitteet

Tavoite	Tavoitteen mittari	Tavoitteen lähtötaso		Mittarin tavoitetaso				Toimenpiteet
		TP 2017	TP 2018	TA 2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022	
Tilojen käyttöaste 100%	tilojen käyttöaste		100	100	100	100	100	

Nurmijärven Sähkö Oy

Tuloslaskelma (euroa)	TP 2018	TA + muutokset 2019	TA 2020	2021	2022
Liikevaihto	30 918 155	30 446 326	31 231 540	31 387 698	31 544 636
Valmiiden ja keskeneräisten varastojen muutos	0	0	0	0	0
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0	0
Liiketoiminnan muut tuotot	632 248	933 811	568 549	568 549	568 549
Materiaalit ja palvelut	-17 349 086	-16 625 922	-17 385 166	-17 472 092	-17 559 452
Henkilöstökulut	-2 530 527	-2 600 614	-2 578 727	-2 578 727	-2 578 727
Poistot ja arvonalentumiset	-2 540 659	-2 693 531	-2 683 152	-2 783 152	-2 883 152
Liiketoiminnan muut kulut	-2 714 581	-2 480 261	-2 555 756	-2 606 871	-2 659 009
LIIKEVOITTO/-TAPPIO	6 415 550	6 979 809	6 597 288	6 515 405	6 432 845
Rahoitustuotot ja -kulut	380 076	535 037	50 000	50 000	50 000
Tilinpäätössiirrot					
Tuloverot ja muut välittömät verot	-1 451 961	-1 536 279	-1 319 458	-1 303 081	-1 286 569
TILIKAUDEN TULOS	5 343 665	5 978 567	5 327 830	5 262 324	5 196 276

Tunnusluvut	TP 2018	TA + muutokset 2019	TA 2020	2021	2022
Liikevaihdon muutos, %	1,8 %	-1,5 %	2,6 %	0,5 %	0,5 %
Nettoinvestoinnit	5 351 871	5 080 000	6 473 848	7 008 848	4 505 848
Investointien tulo-rahoitus, %	100 %	111 %	87 %	82 %	109 %
Lainakanta	750 046	5 000 000	7 000 000	7 000 000	7 000 000
Taseen loppusumma	97 699 802	103 478 369	109 256 199	115 968 523	119 614 799
Sijoitetun pääoman tuotto, %	11 %	12 %	10 %	10 %	9 %
Omavaraisuusaste, %	63 %	64 %	63 %	62 %	63 %
Henkilöstömäärä	35	36	37	37	37

Strategia

Konsernin strategisena tavoitteena on olla vahvasti paikallinen energiayhtiö, joka tarjoaa asiakkailleen kilpailukykyisesti hinnoiteltua sähköä sekä kaukolämpöä ja tuottaa siten hyvinvointia paikallisesti toiminta-alueellaan. Tavoitteena on korkean asiakastytyvyyden ylläpitäminen, sähköenergian hankinta lähteistä, joissa tuotanto on mahdollisimman ympäristöystävällistä sekä vastaavasti kaukolämmön tuotanto lähes yksinomaan kotimaisella biopolttoaineella. Yhtiö osallistuu myös kannattaviin ja ympäristöystävällisiin tuotantohankeisiin. Yhtiön keskeiset arvot ovat paikallinen palvelu, vastuullisuus ja uudistumiskyky muuttuvassa toimintaympäristössä sekä henkilöstön osaamisen ja hyvinvoinnin ylläpitäminen ja kehittäminen.

Toiminnan kuvaus

Konsernin toiminta-ajatuksena on tuottaa asiakkailleen energiapalveluita ympäristövastuullisesti ja kustannustehokkaasti. Yhtiön palveluiden hinnoittelu perustuu siihen, että yhtiön tarvittavat investoinnit voidaan toteuttaa ja kuntaomistajalle voidaan maksaa kohtuullista osinkoa. Yhtiö ei pyri maksimoimaan voittoa, vaan tehokkaan toiminnan tuomia hyötyjä jaetaan suoraan kuntalaisille edullisen biolämmön ja sähkön siirtohinnan muodossa. Yhtiön keskeisiä toimintoja ovat sähkönmyynti ja jakelu sekä biolämmön tuotanto ja myynti. Yhtiön sähköntuotannon tavoitteena on lisätä omavaraisuutta pitkällä aikajänteellä, silloin kun se on taloudellisesti kannattavaa. Sähkön tuotannon lisääminen perustuu päästöttömiin tai uusiutuviin tuotantomuotoihin. Yhtiön toiminnot tukevat kuntakonsernia sen strategian toteuttamisessa.

Toimintaympäristö ja sen muutokset
Siirtoliiketoiminta: Lainsäädännössä ja viranomaismääräyksissä ei tiedossa olevia, merkittäviä muutoksia. Säävarmuusvaatimukset pitävät investointitason korkealla, mikä heijastuu yrityksen hinnoitteluun pitkällä aikavälillä.

Lämpöliiketoiminta: Kilpailuympäristössä ei merkittäviä muutoksia. Polttoainekustannuksissa

huomattavaa nousua hinnankorotusten sekä volyymien kasvun kautta. Kiinteän polttoaineen toimitajahinnoissa tapahtui noin 10 % kasvu lämmityskaudelle 2019-2020, minkä vaikutus tulokseen on useita satoja tuhansia euroja.

Sähkön myyntiliiketoiminta: Kilpailutilanne pysynyt tiukkana. Hintatasossa nousua muun muassa päästöoikeuksien hinnannousun sekä säätilanteen myötä.

Suoritteet

PALVELU	Mittari	TP2018	TA2019	TA2020	TS2021	TS2022
Siirtoverkon volyymi	MWh	450 092	442 000	444 999	447 224	449 460
Lämmöntuotannon volyymi	MWh	130 408	133 400	135 400	136 754	138 122
Sähkönmyynnin volyymi	MWh	217 505	217 224	218 893	212 326	205 957
Vuokraustoiminta	Liikevaihto	445 077	347 571	425 212	425 212	425 212

Sitovat toiminnalliset tavoitteet

Tavoite	Tavoitteen mittari	Tavoitteen lähtötaso		Mittarin tavoitetaso				Toimenpiteet
		TP 2017	TP 2018	TA 2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022	
Kotimaisen energian osuus kaukolämmön tuotannosta vähintään 95%	Biopolttoaineiden käyttö suhteessa polttoaineiden kokonasikäyttöön	Toteutunut	Toteutunut	Toteutuu	Toteutuu (95 %)	Toteutuu (95 %)	Toteutuu (95 %)	Ylläpidetään ympäristötavoitteen lämpöasemien osalta.
Sähkön siirtohintaa alle valtakunnan keskiarvon	Yhtiön siirtohintaa verrattuna Energiaviraston julkaiseman siirtohintataulukon mukaiseen keskiarvohintaan tyyppikäyttäjistä	Toteutunut	Toteutunut	Toteutuu	Toteutuu	Toteutuu	Toteutuu	Seurataan markkinatilannetta hintakeskiarvojen osalta ja pidetään oma hinnoittelu kilpailukyisenä verrattuna vastaavankaltaisiin yrityksiin.
Konsernin pitkänajan liikevoitto kestävällä tasolla, joka mahdollistaa nykytasoinen osinkojen maksun kunnalle	Liikevoitto (%)	Toteutunut	Toteutunut	Toteutuu	Toteutuu	Toteutuu	Toteutuu	Seurataan yhtiön kannattavuutta ja reagoidaan muutoksiin.

Nurmijärven Vuokra-asunnot Oy

Tuloslaskelma (euroa)	TP 2018	TA + muutokset 2019	TA 2020	2021	2022
Liikevaihto	11 707 747	12 235 041	14 707 456	15 200 000	15 700 000
Valmiiden ja keskeneräisten varastojen muutos					
Valmistus omaan käyttöön					
Liiketoiminnan muut tuotot	105 270		111 880	120 000	130 000
Materiaalit ja palvelut	-7 643 477	-7 425 813	-9 037 776	-9 500 000	-10 000 000
Henkilöstökulut	-437 310	-390 000	-652 000	-700 000	-700 000
Poistot ja arvonalentumiset	-2 589 018	-3 100 840	-3 640 000	-3 494 000	-3 355 000
Liiketoiminnan muut kulut	-70 101	-22 780	-66 500	-80 000	-80 000
LIIKEVOITTO/-TAPPIO	1 073 111	1 295 608	1 423 060	1 546 000	1 695 000
Rahoitustuotot ja -kulut	-651 965	-755 323	-975 456	-1 000 000	-1 000 000
Tilinpäätössiirrot	-421 145	-540 285	-447 604	-546 000	-695 000
Välittömät verot	0	0	0	0	0
TILIKAUDEN TULOS	1	0	0	0	0

Tunnusluvut	TP 2018	TA + muutokset 2019	TA 2020	2021	2022
Liikevaihdon muutos, %	2,5 %	4,5 %	20,2 %	3,3 %	3,3 %
Nettoinvestoinnit	8 548 801	20 688 000	6 710 000	0	
Investointien tulorahoitus, %					
Lainakanta	78 304 266	92 607 900	95 990 000	91 890 000	87 790 000
Taseen loppusumma	84 463 532	100 165 041	103 230 000	99 630 000	96 165 000
Sijoitetun pääoman tuotto, %					
Omavaraisuusaste, %					
Henkilöstömäärä	9	10	10	10	10

Strategia

Nurmijärven vuokra-asunnot oy tarjoaa turvallista ja helppoa asumista kaikille. 2024 olemme alueen halutuim vuokranantaja ja haluttu työpaikka. Tämän toteuttamiseksi huolehdimme asukkaista, henkilöstöstä, taloudesta ja omaisuudesta.

Toiminnan kuvaus

Lokakuussa 2019 valmistuu kirkonkylälle 54 huoneiston ikäihmisten asuinkerrostalo, jonka alakerrassa on Keusotelle toimitiloja. Joulukuussa 2019 valmistuu Klaukkalan matkakeskukseen 60 huoneiston asuinkerrostalo, jonka alakerrassa on myös liiketilaa. Vuonna 2020 kesäkuussa valmistuu Klaukkalaan 110 huoneiston asuinkerrostalo.

Näiden kohteiden valmistumisen jälkeen meillä on 64 kohdetta, joissa on 1800 asuntoa.

Vuonna 2019 organisaatiota on vahvistettu palkkaamalla 2 teknistä isännöitsijää, jotka vastaavat

kohteiden kunnossapidosta ja korjauksista. Lisäksi on palkattu palvelupäällikkö, joka vastaa asiakaspalvelun ja sen tueksi tietojärjestelmien kehittämisestä. Yhtiöllä on yhteensä 10 vakituista työntekijää. Lisäksi käytetään projektityöntekijöitä ja harjoittelijoita tarpeen mukaan.

Yhtiön toimisto muuttaa marraskuussa 2019 toimitilaan, joka on maan tasossa ja jonne rakennetaan asukkaita varten selkeä asiakaspalveluauula.

Toimintaympäristö ja sen muutokset

Toimintaympäristö muuttuu voimakkaan kaupungistumisen ja kuluttajakäyttäytymisen muutosten myötä. Kilpailu vuokralaisista kiristyy, minkä vuoksi kohteista ja asunnoista on pidettävä entistä parempaa huolta, jotta ne säilyvät houkuttelevina.

Vuonna 202 tehdään kaikkiin kohteisiin kuntoarviot ja niiden perusteella korjaussuunnitelmat. Lisäksi kehitetään asukkaiden palvelua ja tiedonkulkua asukkaille.

Suoritteet

PALVELU	Mittari	TP2018	TA2019	TA2020	TS2021	TS2022
Asunnot	Määrä	1 600	1 700	1 800	1 850	1 900

Sitovat toiminnalliset tavoitteet

Tavoite	Tavoitteen mittari	Tavoitteen lähtötaso		Mittarin tavoitetaso				Toimenpiteet
		TP 2017	TP 2018	TA 2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022	
Olemme alueen halutuin vuokranantaja	Asukkaiden suositteluindeksi							
Olemme haluttu työnantaja	Henkilöstön suositteluindeksi							
Vuokrat pysyvät kohtuullisina.	€/m2			12,1	12,5	12,7	12,9	
Vuokrasaatavien osuus liikevaihdosta on alle 2 %	% liikevaihdosta			2	2	2	2	
Asunnot ovat haluttuja	Käyttöaste				99	99	99	
Uusia asuntoja rakennetaan MAL-sopimuksen mukaisesti (50/vuosi?)	Kpl				> 49	> 49	> 49	

Rajamäen Uimahalli Oy

Tuloslaskelma (euroa)	TP 2018	TA+ muutokset 2019	TA 2020	2021	2022
Liikevaihto	1 538 667	1 478 000	1 524 000	1 546 860	1 562 328
Valmiiden ja keskeneräisten varastojen muutos					
Valmistus omaan käyttöön					
Liiketoiminnan muut tuotot	723 709	700 000	700 000	700 000	700 000
Materiaalit ja palvelut	-269 662	-275 003	-282 070	-288 070	-289 538
Henkilöstökulut	-1 093 069	-1 134 596	-1 142 000	-1 152 860	-1 159 860
Poistot ja arvonalentumiset	-668 599	-668 600	-666 450	-666 450	-666 450
Liiketoiminnan muut kulut	-823 831	-771 973	-799 930	-805 930	-812 930
LIIKEVOITTO/-TAPPIO	-592 785	-672 172	-666 450	-666 450	-666 450
Rahoitustuotot ja -kulut	-6 343	-5 802			
TILIKAUDEN TULOS	-599 128	-677 974	-666 450	-666 450	-666 450
Tunnusluvut	TP 2018	TA+ muutokset 2019	TA 2020	2021	2022
Liikevaihdon muutos, %	0,2 %	-3,9 %	3,1 %	1,5 %	1,0 %
Nettoinvestoinnit					
Investointien tulorahoitus, %					
Lainakanta	12 007 000	12 007 000	12 007 000	12 007 000	12 007 000
Taseen loppusumma					
Sijoitetun pääoman tuotto, %					
Omavaraisuusaste, %					
Henkilöstömäärä	20		20	20	20

Strategia

Uimahalliyhtiön strategia on tuottaa laadukkaita sekä monipuolisia uinti- ja liikuntapalveluita asiakkaille. Tavoitteena on lisätä asiakkaiden henkistä ja fyysistä hyvinvointia; Hyvää Oloa!

Strategisia linjauksia ovat; 1.) Osaavien työntekijöiden hyvin johdettu työpaikka, 2.) Terve talous ja linjakas/nopea päätöksenteko, 3.) Asiakkuuksien johtaminen ja 4.) Palveluiden tuotteistaminen.

Strategisten linjausten kautta johdetulla toiminnalla tähdätään vision toteutumiseen olla vuonna 2020 Edelläkävijä. Verrataan uimahallia muihin valtakunnan uimahalleihin toiminnan, tuotteiden tai asiakaskokemusten kautta.

Toiminnan kuvaus

Vuonna 2015 kesäkuussa käyttöön otetussa uimahallissa on kuusi allasta, kuntosali, kolme erillistä ryhmäliikuntatilaa ja kahvio. Tilat tarjoavat hyvät mahdollisuudet kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin tuottamiseen sekä ylläpitämiseen. Toiminnallisesti tila ovat osoittaneet toimivuutensa ensimmäisen kolmen vuoden aikana.

Uimahallin ydintuotteet ovat uinti, kuntosali ja ryhmäliikunta. Merkittävimmät oheistuotteet ovat kahviopalvelut, sekä erilaiset kurssit lapsille, perheille ja aikuisille.

Toimintaympäristö ja sen muutokset

Toimintaympäristössä ei ole näköpiirissä merkittäviä muutoksia, ellei Sveitsin uimalan peruskorjaus- ja laajennushanketta ajatella muutoksena.

Uimahalliyhtiö on selvittänyt vuoden 2018 ja 2019 aikana erilaisia vaihtoehtoenergiaratkaisuja, joilla voitaisiin vähentää ostoenergian määrää. Tarkastelussa ovat olleet harmaavesien lämmöntalteenotto, huuhteluvesien lto, ilmanvai-

don lto:n tehostaminen, maaenergia ja aurinkoenergia. Yhtiö selvittää myös investointiratkaisujen lisäksi rahoitusvaihtoehtoja investoinnille. Asiantuntijaselvitysten ollessa vielä kesken, uimahalliyhtiö ei tee investointiesitystä talousarvioesityksen yhteydessä vaan informoi omistajaa tulevista investoineista ja rahoitusvaihtoehdoista kun asiantuntijaselvitykset ovat valmiit. Nurmijärven kunta on myöntänyt uimahalliyhtiölle yhteensä 12 007 000 euron suuruisen pääomalan.

Suoritteet

PALVELU	Mittari	TP2018	TA2019	TS2020	TS2021	TS2022
Pt-palvelut	kpl/vuosi	45	50	60	70	80
Kuntosaliohjaukset	kpl/vuosi	34	35	70	90	100
Inbodymittaukset	kpl/vuosi	138	150	200	220	250

Sitovat toiminnalliset tavoitteet

Tavoite	Tavoitteen mittari	Tavoitteen lähtötaso		Mittarin tavoitetaso				Toimenpiteet
		TP 2017	TP 2018	TA 2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022	
1. Osaavien työntekijöiden hyvin johdettu työpaikka	Henkilöstö kokee työilmapiirin hyväksi asteikolla 7-10 (1-10)	88 %	90 %	100 %	100 %	100 %	100 %	Koulutus, terveystapaamiset, hyvä dialogi
2. Terve talous ja linjaka päätöksenteko	toimintatuki/asiakaskäynnit/vuosi	2,36	2,76	2,69	2,60	2,50	2,45	Tuottavuuden parantaminen - oheismyynti&kulut&liikevaihto
3. Palveluiden tuotteistaminen	Asiakastyytyväisyys yli 90 %		87 %	85 %	90 %	95 %	95 %	
4. Asiakkuuksien johtaminen	Asiakaskäyntikerrat/pv/vuosi		794 / 262 303	803 / 265 000	848 / 280 000	863 / 285 000	878 / 290 000	Onnistutuaan tuottamaan eri asiakkuuksille personoituja palveluita ja tuotteita

LIITTEET

Henkilöstösuunnitelma

Kaavoitusohjelmat

Kunnallistekniikan rakentamisen periaatteet

Maankäytön toteutusohjelma

Luettelo Nurmijärven kunnan maksuista ja taksoista

Yhteenveto avustuksista

Sisäiset toimintatuotot ja –kulut

Keski-Uudenmaan sote-kuntayhtymän talousarvio

HENKILÖSTÖSUUNNITELMA

HENKILÖSTÖSUUNNITELMA 2020 - 2022 (kunnanhallituksen esitys 21.10.2019, jossa muutokset toimialojen esityksiin ja tasapainotusesitykseen nähden punaisella)

*Uusi henkilöstö 1 000 €, palkassa huomioitu 1. työkokemuksella, ei sisällä sivukuluja.
Virat (v), pysyvät työsopimussuhteet (t), määräaikaiset (m).*

Tulosalue/ Keskus/ Liikelaitos/ Tulosalue/ Yksikkö	v/t/m	alk. kk	2020 henkilöä	euroa 2020	2021 henkilöä	euroa 2021	2022 henkilöä	euroa 2022	Perustelut
KONSERNIPALVELUT									
Elinvoima- ja kuntakehityspalvelut									
Elinvoima- ja kuntakehityspalvelut yhteensä			0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Viestintä- ja markkinointipalvelut									
Viestintä- ja markkinointipalvelut yhteensä			0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Talousspalvelut									
Taloussasiantuntija	t	1.1.	1	7,7		7,7		7,7	Taloussasiantuntijan tehtävä korvaa talousspalveluihin (talous- ja rahoitus –tulosyksikköön) vuodesta 2013 sijoitetun ja nyt avoimeksi tulleen toimiala-asiantuntijan tehtävän. Tehtäväkuva on päivitetty ja tehtävän vakinaistaminen vahvistaa talousspalvelujen palvelujen jatkuvuutta.
Palvelumuotoilija	t	1.1.	1						Digitalisoinnin, vuorovaikutuksen ja osallistavuuden kehittämistyön jatkuvuuden vuoksi aiempi määräaikainen koordinaattorin tehtävä esitetään vakinaistettavaksi.
Talousspalvelut yhteensä			2,0	7,7	0,0	7,7	0,0	7,7	
Hallintopalvelut									
Hallintopalvelut yhteensä			0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Henkilöstöpalvelut									
Henkilöstöpalvelut yhteensä			0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Konsernipalvelut nimikemuutokset:									
Virat (Kunnanhallitus)									
Virat ja työsuhteet (toimialajohtaja)									

HENKILÖSTÖSUUNNITELMA 2020 - 2022 (kunnanhallituksen esitys 21.10.2019, jossa muutokset toimialojen esityksiin ja tasapainotusesitykseen nähden punaisella)

*Uusi henkilöstö 1 000 €, palkassa huomioitu 1. työkokemuslisä, ei sisällä sivukuluja.
Virat (v), pysyvät työsopimussuhteet (t), määräaikaist (m).*

Tulosalue/ Keskus/ Liikelaitos/ Tulosalue/ Yksikkö	v/t/m	alk. kk	2020 henkilöä	euroa 2020	2021 henkilöä	euroa 2021	2022 henkilöä	euroa 2022	Perustelut
Asianhallintasihteeri	v	1.1.	1						Hallintopalvelusihteerin nimikkeen muuttaminen tehtävämuutosten yhteydessä.
Konsernipalvelut nimikemuutokset yhteensä			1,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Konsernipalvelut yhteensä			2,0	7,7	0,0	7,7	0,0	7,7	

HENKILÖSTÖSUUNNITELMA 2020 - 2022 (kunnanhallituksen esitys 21.10.2019, jossa muutokset toimialojen esityksiin ja tasapainotusesitykseen nähden punaisella)

*Uusi henkilöstö 1 000 €, palkassa huomioitu 1. työkokemuksella, ei sisällä sivukulua.
Virat (v), pysyvät työsopimussuhteet (t), määräaikaiset (m).*

Tulosalue/ Keskus/ Liikelaitos/ Tulosalue/ Yksikkö	v/t/m	alk. kk	2020 henkilöä	euroa 2020	2021 henkilöä	euroa 2021	2022 henkilöä	euroa 2022	Perustelut
SIVISTYS- JA HYVINVOINTITOIMIALA									
Hallinto- ja talouspalvelut									
Hallinto- ja talouspalvelut yhteensä			0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Hyvinvointipalvelut									
Koulukuraattori	t	1.8.	1,0	8,0		15,0		15,0	Keudasta ostopalveluna hankittu 3pvää/vko kuraattoripalvelua siirtyy kunnan omaksi toiminnaksi.
Palveluohjaaja	t	1.1.	1,0						Kotoutumispalvelujen neuvontatoiminta on muuttunut pysyväisluonteiseksi, määräaikaisen tehtävän vakinaistaminen.
Psykologi	t	1.1.			1,0	40,2		40,2	Lasten ja nuorten psyykkisen tuen tarpeeseen vastaaminen oppilas- ja opiskelijahuollossa sekä riittävän palvelutason takaaminen.
Hyvinvointipalvelut yhteensä			2,0	8,0	1,0	55,2	0,0	55,2	
Koulutuspalvelut									
Oppilasohjaaja	t	1.8.	2	21,1		42,2		42,2	Vammaisoppilaiden määrän kasvu.
Erityisluokanopettaja	v	1.8.	1	15,7		37,6		37,6	Vammaisoppilaiden määrän kasvu.
Erityisopettaja (lukio-opetus)	v	1.8.	1	19,5		46,8		46,8	Lukiolain muutos (28§).
Opinto-ohjaaja (lukio-opetus) (palautettu vuodelle 2020)	v	1.8.	1	19,5		46,8		46,8	Lukiolain muutos (25§).
Päätoiminen aineenopettaja, tuntiopettaja	v	1.8.	2						Pysyväisluonteisiksi muuttuneiden tuntiopettajuuksien muuttaminen viroiksi.
Harrastetoiminnan koordinaattori	t	1.8.	1	14,5		34,9		34,9	Harrastetoiminnan vakiinnuttaminen.
Koulutuspalvelut yhteensä			8,0	90,3	0,0	208,3	0,0	208,3	
Liikuntapalvelut									
Liikuntapalvelut yhteensä			0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Varhaiskasvatuspalvelut									
Varhaiskasvatuspalvelut yhteensä			0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Nuorisopalvelut									

HENKILÖSTÖSUUNNITELMA 2020 - 2022 (kunnanhallituksen esitys 21.10.2019, jossa muutokset toimialojen esityksiin ja tasapainotusesitykseen nähden punaisella)

Uusi henkilöstö 1 000 €, palkassa huomioitu 1. työkokemuslisä, ei sisällä sivukuluja.

Virat (v), pysyvät työsopimussuhteet (t), määräaikaist (m).

Tulosalue/ Keskus/ Liikelaitos/ Tulosalue/ Yksikkö	v/t/m	alk. kk	2020 henkilöä	euroa 2020	2021 henkilöä	euroa 2021	2022 henkilöä	euroa 2022	Perustelut
Kahviotyöntekijä-	t	1.6.	0						Monikon kahvioon määräaikaisesti palkatun kahviotyöntekijän tehtävän vakinaistaminen.
Nuorisopalvelut yhteensä			0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Kirjasto- ja kulttuuripalvelut									
Kirjasto- ja kulttuuripalvelut yhteensä			0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Sivistys- ja hyvinvointitoimialan nimikemuutokset:									
Virat (Kunnanhallitus)									
Virat ja työsuhteet (toimialajohtaja)									
Kirjastovirkailija	t	1.1.	1	4,5		4,5		4,5	Kirjastoapulaisen nimikkeen muuttaminen tehtävämuutoksen yhteydessä.
Sivistys- ja hyvinvointitoimialan nimikemuutokset yhteensä			1,0	4,5	0,0	4,5	0,0	4,5	
Sivistys- ja hyvinvointitoimiala yhteensä			10,0	102,8	1,0	268,0	0,0	268,0	

HENKILÖSTÖSUUNNITELMA 2020 - 2022 (kunnanhallituksen esitys 21.10.2019, jossa muutokset toimialojen esityksiin ja tasapainotusesitykseen nähden punaisella)

*Uusi henkilöstö 1 000 €, palkassa huomioitu 1. työkokemuksella, ei sisällä sivukuluja.
Virat (v), pysyvät työsopimussuhteet (t), määräaikaiset (m).*

Tulosalue/ Keskus/ Liikelaitos/ Tulosalue/ Yksikkö	v/t/m	alk. kk	2020 henkilöä	euroa 2020	2021 henkilöä	euroa 2021	2022 henkilöä	euroa 2022	Perustelut
YMPÄRISTÖTOIMIALA									
Hallinto- ja talouspalvelut									
Tarkastusrakennusmestari	t	1.1.	1,0	40,0		40,0		40,0	Rakennusvalvonnan tehtävien ja vastuiden uudelleenjärjestelyt ja resurssien vahvistaminen palveluiden parantamiseksi ja rakennuslupa- ja valvontakäytäntöjen työkatselmusten ja valvontakäytien varmistamiseksi.
Hallinto- ja talouspalvelut yhteensä			1,0	40,0	0,0	40,0	0,0	40,0	
Maankäyttö ja kaavoitus									
Maankäyttö ja kaavoitus yhteensä			0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Tekninen keskus									
Ympäristöasiantuntija	t	1.4	1,0	29,0		40,0		40,0	Ympäristöosaamisen vahvistaminen hulevesiasioiden hallinnassa, ympäristösuunnittelussa (mm. viher-, liikunta- ja muut ympäristöalueet) sekä infra-alueiden energiatehokkuuden ja pilaantuneiden maiden koordinoimisessa.
Tekninen keskus yhteensä			1,0	29,0	0,0	40,0	0,0	40,0	
Tilakeskus									
Rakennuttajainsinööri	t	1.1.	1,0	44,2		44,2		44,2	Tilakeskuksen resurssivaje.
Tilakeskus yhteensä			1,0	44,2	0,0	44,2	0,0	44,2	
Ympäristötoimialan nimikemuutokset:									
Virat (kunnanhallitus)									
Virat ja työsuhteet (toimialajohtaja)									

HENKILÖSTÖSUUNNITELMA 2020 - 2022 (kunnanhallituksen esitys 21.10.2019, jossa muutokset toimialojen esityksiin ja tasapainotusesitykseen nähden punaisella)

*Uusi henkilöstö 1 000 €, palkassa huomioitu 1. työkokemuslisä, ei sisällä sivukuluja.
Virat (v), pysyvät työsopimussuhteet (t), määräaikaiset (m).*

Tulosalue/ Keskus/ Liikelaitos/ Tulosalue/ Yksikkö	v/t/m	alk. kk	2020 henkilöä	euroa 2020	2021 henkilöä	euroa 2021	2022 henkilöä	euroa 2022	Perustelut
Paikkatietosuunnittelija					1,0				Tehtävänä on käytössä olevan paikkatietojärjestelmän, ohjelmien ja tietosisältöjen ylläpitoon ja hallintaan liittyvät tehtävät sekä paikkatietoinsinöörin sijaisena toimiminen. Ei määräraha vaikutusta (vakanssimuutos).
Ympäristötoimialan nimikemuutokset yhteensä			0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Ympäristötoimiala yhteensä			3,0	113,2	0,0	124,2	0,0	124,2	

HENKILÖSTÖSUUNNITELMA 2020 - 2022 (kunnanhallituksen esitys 21.10.2019, jossa muutokset toimialojen esityksiin ja tasapainotusesitykseen nähden punaisella)

*Uusi henkilöstö 1 000 €, palkassa huomioitu 1. työkokemuksella, ei sisällä sivukuluja.
Virat (v), pysyvät työsopimussuhteet (t), määräaikaisten (m).*

Tulosalue/ Keskus/ Liikelaitos/ Tulosalue/ Yksikkö	v/t/m	alk. kk	2020 henkilöä	euroa 2020	2021 henkilöä	euroa 2021	2022 henkilöä	euroa 2022	Perustelut
NURMIJÄRVEN VESI -liikelaitos									
Vesilaitoksen hoitaja	t	1.9.	1,0	10,0		31,0		31,0	Talousveden kasvaneen tuotannon hyvän toimintatason turvaaminen ja terveydensuojelulain lisääntyneisiin vaatimuksiin vastaaminen.
Nurmijärven vesi yhteensä			1,0	10,0	0,0	31,0	0,0	31,0	
Nurmijärven vesi nimikemuutokset:									
Virat (kunnanhallitus)									
Virat ja työsuhteet (toimialajohtaja)									
Nurmijärven vesi nimikemuutokset yhteensä			0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Nurmijärven vesi yhteensä			1,0	10,0	0,0	31,0	0,0	31,0	
ALEKSIA -liikelaitos									
Hallinto- ja talouspalvelut									
Hallinto- ja talouspalvelut yhteensä			0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Aleksia Ruokapalvelut									
Aleksia Ruokapalvelut yhteensä			0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Aleksia Siivouspalvelut									
Aleksia Siivouspalvelut yhteensä			0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Aleksia nimikemuutokset:									
Virat (kunnanhallitus)									
Virat ja työsuhteet (toimialajohtaja)									Aleksian organisaatiomuutoksesta johtuvat tehtävä- ja nimikemuutokset kootaan erikseen päätettäväksi.
Aleksia nimikemuutokset yhteensä			0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	

HENKILÖSTÖSUUNNITELMA 2020 - 2022 (kunnanhallituksen esitys 21.10.2019, jossa muutokset toimialojen esityksiin ja tasapainotusesitykseen nähden punaisella)

Uusi henkilöstö 1 000 €, palkassa huomioitu 1. työkokemuslisä, ei sisällä sivukuluja.

Virat (v), pysyvät työsopimussuhteet (t), määräaikaiset (m).

Tulosalue/ Keskus/ Liikelaitos/ Tulosalue/ Yksikkö	v/t/m	alk. kk	2020 henkilöä	euroa 2020	2021 henkilöä	euroa 2021	2022 henkilöä	euroa 2022	Perustelut
Aleksia yhteensä			0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	

HENKILÖSTÖSUUNNITELMA 2020 - 2022 (kunnanhallituksen esitys 21.10.2019, jossa muutokset toimialojen esityksiin ja tasapainotusesitykseen nähden punaisella)

*Uusi henkilöstö 1 000 €, palkassa huomioitu 1. työkokemuslisä, ei sisällä sivukuluja.
Virat (v), pysyvät työsopimussuhteet (t), määräaikaiset (m).*

Tulosalue/ Keskus/ Liikelaitos/ Tulosalue/ Yksikkö	v/t/m	alk. kk	2020 henkilöä	euroa 2020	2021 henkilöä	euroa 2021	2022 henkilöä	euroa 2022	Perustelut
YHTEENVETO: UUDET VIRAT JA TYÖSUHTEISET TEHTÄVÄT 2020 - 2022									
Toimialat, keskus ja liikelaitokset yhteensä			2020 henkilöä	euroa 2020	2021 henkilöä	euroa 2021	2022 henkilöä	euroa 2022	Nimikkeet (2020)
KONSERNIPALVELUT			2,0	7,7	0,0	7,7	0,0	7,7	Talusasiantuntija, palvelumuotoilija.
SIVISTYS- JA HYVINVOINTIPALVELUT			10,0	102,8	1,0	268,0	0,0	268,0	Koulukuraattori, palveluohjaaja, oppilasohjaaja (2), erityisluokanopettaja, erityisopettaja (lukio), opinto-ohjaaja (lukio) , päätoiminen aineenopettaja (2), harrastetoiminnan koordinaattori, kahvioletkijä.
YMPÄRISTÖTOIMIALA			3,0	113,2	0,0	124,2	0,0	124,2	Ympäristöasiantuntija, rakennuttajainsinööri , tarkastusrakennusmestari.
NURMIJÄRVEN VESI -liikelaitos			1,0	10,0	0,0	31,0	0,0	31,0	Vesilaitoksen hoitaja.
ALEKSIA -liikelaitos			0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
NURMIJÄRVEN KUNTA YHTEENSÄ			16,0	233,7	1,0	430,9	0,0	430,9	
NURMIJÄRVEN KUNTA YHTEENSÄ, sis. arvion sivukuluineen (24,47%)				290,9		536,3		536,3	
LAKKAUTETTAVAT VAKANSSIT									
Toimialat, keskus ja liikelaitokset yhteensä			2020 henkilöä	euroa 2020	2021 henkilöä	euroa 2021	2022 henkilöä	euroa 2022	
KONSERNIPALVELUT			1,0						Toimistosihteri.
SIVISTYS- JA HYVINVOINTIPALVELUT			5,0						Kaksi päiväkodin johtajan, kaksi osa-aikaista lastenhoitajan ja yksi kokoaikainen lastenhoitajan avoinna oleva tehtävä.
YMPÄRISTÖTOIMIALA			1,0						Suunnittelupäällikkö.
NURMIJÄRVEN VESI -liikelaitos									
ALEKSIA -liikelaitos									
NURMIJÄRVEN KUNTA YHTEENSÄ			7,0						

KAAVOITUSOHJELMAT

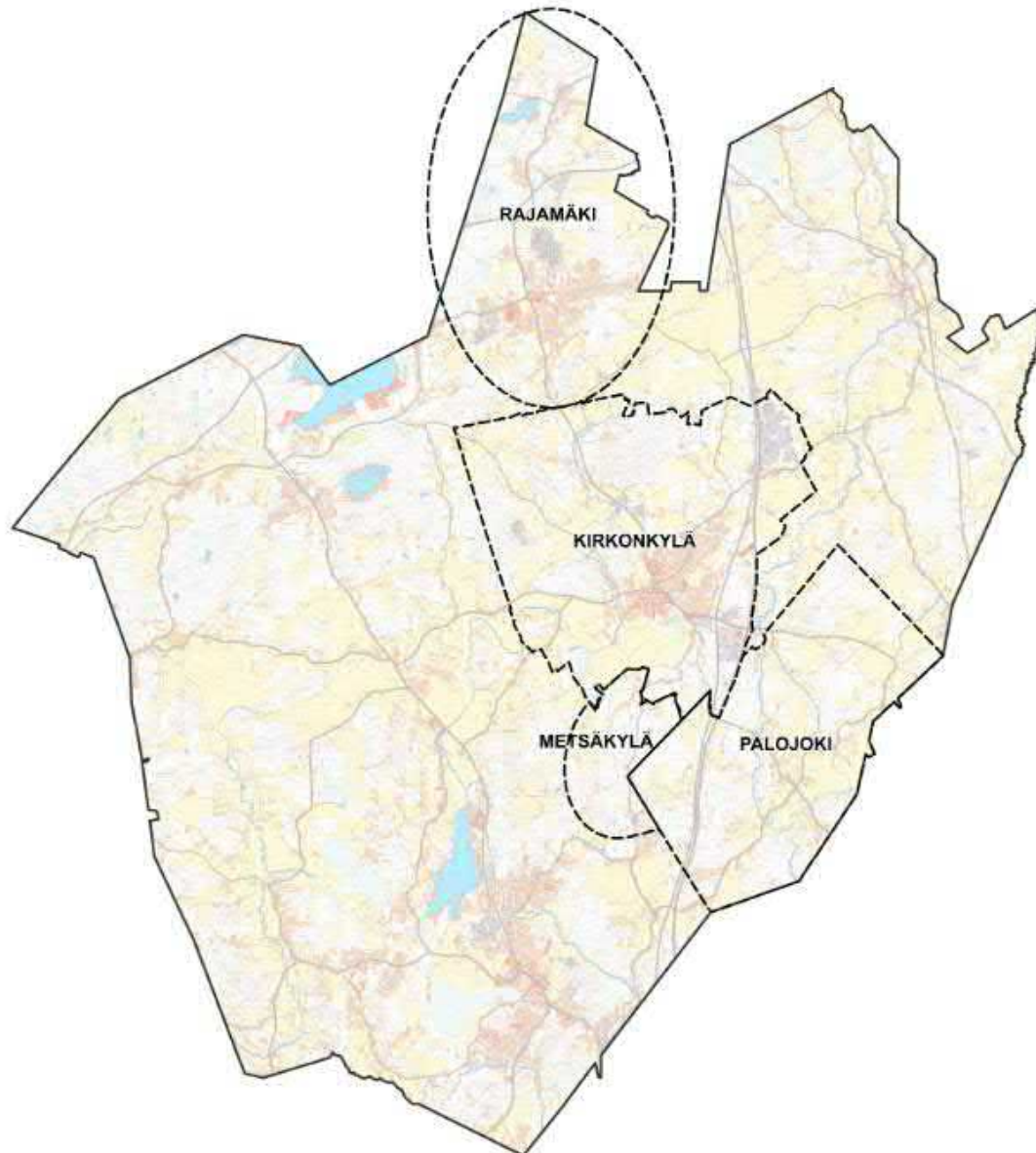
Yleiskaavaohjelma sisältää suunnitelmakaudella laadittavana olevat osayleiskaavat. Kaa-voitusohjelmakartoilla osayleiskaavojen rajaukset on esitetty yleispiirteisesti. Kaava-alueiden tarkempi rajaaminen tehdään suunnittelun yhteydessä.

YLEISKAAVAHOJELMA

Osayleiskaavat 2020–2022:

1. **Kirkonkylän osayleiskaava (taajama)**
Kirkonkylän osayleiskaava ohjaa taajaman kehittämistä ja asemakaavoitusta. Kaavaehdotus on nähtävillä alkuvuodesta 2020 ja se on tavoitteena saada hyväksymiskäsittelyyn vuoden 2020 aikana.
2. **Palojoen osayleiskaava (haja-asutusalue)**
Kaava laaditaan oikeusvaikutteisena. Osayleiskaava ohjaa alueen rakentamista ja muuta maankäyttöä. Palojoen osayleiskaavaehdotus valmistellaan käsittelyyn vuonna 2020. Kaava on tavoitteena valmistella hyväksymiskäsittelyyn vuoden 2020/2021 aikana.
3. **Rajamäen osayleiskaava (taajama),**
Rajamäen osayleiskaava ohjaa taajaman kehittämistä ja asemakaavoitusta. Osayleiskaavaluonnos on tavoitteena saada käsittelyyn Kirkonkylän osayleiskaavan hyväksymisen jälkeen. Kaavan laatiminen edellyttää mm. luontoselvitystä, liikenneselvityksen ajantasaistamista sekä kasvusuuntien aluevertailun tekemistä. Osayleiskaavan edellyttämiä selvityksien laadintaa jatketaan vuoden 2020 aikana sekä valmistellaan osayleiskaavaluonnosta.
4. **Metsäkylän osayleiskaava (haja-asutusalue)**
Kaava laaditaan oikeusvaikutteisena. Osayleiskaava ohjaa alueen rakentamista ja muuta maankäyttöä. Kaavan laatiminen edellyttää mm. luonto- ja maisemaselvityksen tekemistä. Kaavaluonnoksen valmistelu aloitetaan vuoden 2021 aikana.
6. **Muut osayleiskaavat 2022–**
Muita osayleiskaavoja voidaan käynnistää v. 2023 ja sen jälkeen.

Vireillä olevat ja vireille tulevat osayleiskaavat 2020-2022

ASEMAKAAVOITUSOHJELMA 2020-2024

Nurmijärven kunta / Kaavoitus ja maankäyttö / 3.9.2019

Asemakaavoitus

Asemakaavoitus kehittää Nurmijärven taajamia ja luo edellytyksiä hyvälle elinympäristölle. Asemakaavalla ohjataan asumisen, viheralueiden, työpaikkojen ja liikenteen sijoittumista taajamissa. Maankäyttö- ja rakennuslain (MRL) mukaan kunnanvaltuusto hyväksyy asemakaavat. Asemakaavoitus- ja rakennuslautakunta voi myös hyväksyä vaikutuksiltaan vähäiset asemakaavat.

Asemakaavoitusohjelma

Asemakaavoitusohjelmassa suunnitellaan asemakaavahankkeiden aikatauluja. Siinä esitetään asemakaavahankkeiden eri vaiheiden yleispiirteiset aikataulut. Kaavahankkeet voivat alettuaan kestää puolesta vuodesta useisiin vuosiin riippuen kaavan vaikuttavuudesta ja asemakaavayksikön resurssien suuntaamisesta. Kaavahankeprosessin etenemiseen vaikuttaa oleellisesti myös hankkeen aikana käytävät maanomistaja-neuvottelut sekä hankekohtaisesti tehtävät selvitykset. Aikataulut esitetään alustavina viidelle vuodelle vuosille 2020-2024. Hankkeita toteutetaan maapoliittisen ohjelman puitteissa.

Asemakaavoitusohjelmassa esitellään päätaajamien tärkeimmät kaavahankkeet. Niiden lisäksi voidaan toteuttaa muita kunnan ja yleisen edun kannalta tärkeitä hankkeita asemakaavayksikön resurssit huomioiden.

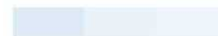
Asemakaavoitusohjelma 2020-2024

		2020				2021				2022				2023				2024			
Asemakaava		1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
1	1-109 Saunatie																				
2	1-152 Hellaspolku																				
3	1-Matkun TP-alueen AK-muutos	ALKAESSAAN SIIRTÄÄ MUITA HANKKEITA																			
4	2-198 Vanha sähkölaitos																				
5	2- Ahjolankulma	ALOITUS 2020																			
6	2-204 Heinoja II																				
7	2-232 Heinoja I																				
8	2- Toreeni II			ALOITUS 2020																	
9	2- Lääketehtaan alue													ALOITUS 2023							
10	2- Krannilan kolmio			ALOITUS 2020																	
11	2- Heinoja III									ALOITUS 2022											
12	2- Kirkonkylän täyd.rakentaminen																				
13	3-297 Kyijynpuisto																				
14	3-336 Mäyränkallio länsi (ja itä)																				
15	3-341 Sorvitie																				
16	3-342 Klaukkalantie OSA 2							ALOITUS 2021													
17	3-326 Viirinlaakso II																				
18	3- Vanha linja-autoasema							ALOITUS 2021													
19	3-325 Puutarharinne					ALOITUS 2021															
20	3- Tornimäentie									ALOITUS 2022											
21	3- Kuntotie-Klaukkalantie													ALOITUS 2023							
22	3- Ketunkallion AP-alueet					ALOITUS 2021															
23	3- Klaukkalan täyd.rakentaminen																				
24	4- Röykkä, Lopentien itäpuoli							ALOITUS 2021													
25	5- Herunen, eteläosa									ALOITUS 2022											
26	5-033 Herunen, pohjoisosa													ALOITUS 2023							

KAAVOITUKSEN VAIHEET

Luonnos / Ehdotus / Hyväksyminen

Kaavan aloittaminen, tarkempi aikataulu avoin

Asemakaavoitusohjelma 2020-2024 KLAUKKALA

13. Kyijynpuisto (3-297)

Tiivistetään taajamarakennetta keskeisellä paikalla.

14. Mäyränkallio länsi (ja itä)

Suunnitellaan työpaikka-alue Hämeenlinnantien (Mt 130) ja Metsäkyläntien väliselle alueelle Klaukkalan itäpuolelle. Aluetta tarkastellaan suurempana kokonaisuutena niin, että tarkasteluun saadaan mukaan viereiset Mt 130 ja kolmostien väliset yleiskaavan TP-alueet.

15. Sorvitie (3-341)

Asemakaavan muutoksella mahdollistetaan taajama-alueen rakenteen tiivistäminen.

16. Klaukkalantie OSA 2

Klaukkalantie muutetaan asemakaavalla maantiestä kaduksi. Kaavoitus liittyy ohikulkutiehankkeeseen sekä vanhan linja-autoaseman ympäristön kaavoitukseen. Asemakaavahanke on jaettu kahteen osaan ja tämä listaus koskee jälkimmäistä osaa.

17. Viirinlaakso II (3-326)

Viirinlaakson alueelle suunnitellaan asuntoja ja palveluja sekä tieyhteys ohikulkutielle. Tieyhteys toteutetaan osin Luhtajoentie-Havumäentien (3-340) kaavalla.

18. Vanha linja-autoasema (3-XXX)

Klaukkalan linja-autoasema on siirretty Viirinlaakson alueelle. Vanhan linja-autoaseman ympäristössä eheytetään taajamarakennetta.

19. Puutarharinne (3-325)

Täydennetään Klaukkalan eteläosan rakennetta.

20. Tornimäentie (3-XXX)

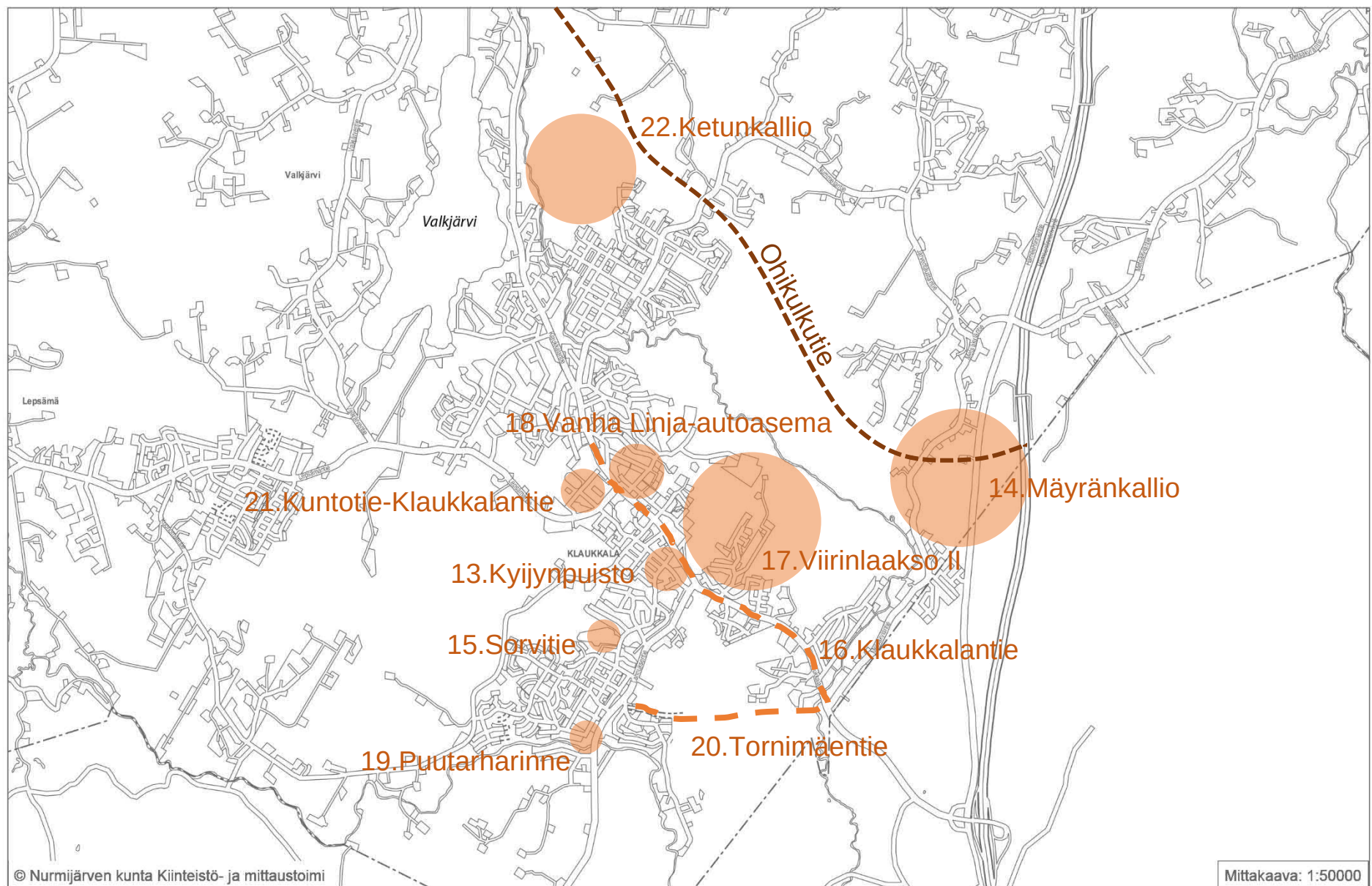
Kaavatyön tavoitteena on monipuolistaa Klaukkalan liikenneverkkoa ja luoda edellytyksiä alueen kehittymiselle nauhataajamasta verkostotaajamaksi.

21. Kuntotie – Klaukkalantie

Tiivistetään Klaukkalan taajaman ydinaluetta täydennysrakentamisella.

22. Ketunkallion AP-alue

Laajennetaan Klaukkalan pientaloaluetta pohjoiseen Ketunkallion alueelle. Alue on tällä hetkellä asemakaavan maatalousaluetta (M), Klaukkalan osayleiskaavassa alue on osoitettu AP-alueeksi.

KLAUKKALAN kaavahankkeet asemakaavoitusohjelma 2020-2024 (ei mittakaavassa).

Asemakaavoitusohjelma 2020-2024 KIRKONKYLÄ

4. Vanha sähkölaitos (2-198)

Kirkonkylää kehitetään eheyttämällä keskustan katumiljöötä ja taajamarakennetta. Lisäksi osoitetaan säilytettävät rakennukset. Alueen mahdollisuuksia puurakentamiskohteena tutkitaan.

5. Ahjolankulma (2-XXX)

Tiivistetään Kirkonkylän taajamaa Punamullantien varrella keskustan läheisyydessä.

6. Heinoja II (2-204)

Heinoja II:n alue sitoo Heinojan alueen tiiviimmin Raalantien varteen ja tiivistää taajamarakennetta. Samalla se helpottaa Heinojan alueen saavutettavuutta.

7. Heinoja I (2-232)

Heinoja on Raalantien länsireunassa sijaitseva kaavoittamaton alue. Heinojassa on sekä kunnan että yksityisten omistuksessa olevia maa-alueita. Kaavoituksen lähtökohtana on pientalovaltainen asuntoalue, jolla katetaan Kirkonkylän myyntitarve useaksi vuodeksi eteenpäin.

Alue tiivistää Kirkonkylän taajamarakennetta ja tukeutuu muun muassa hyviin liikenneyhteyksiin.

8. Toreeni II (2-XXX)

Kaavalla yhtenäistetään taajamaa ja luodaan edellytyksiä tiiviimmälle keskustarakenteelle.

9. Lääketehtaan alue (2-XXX)

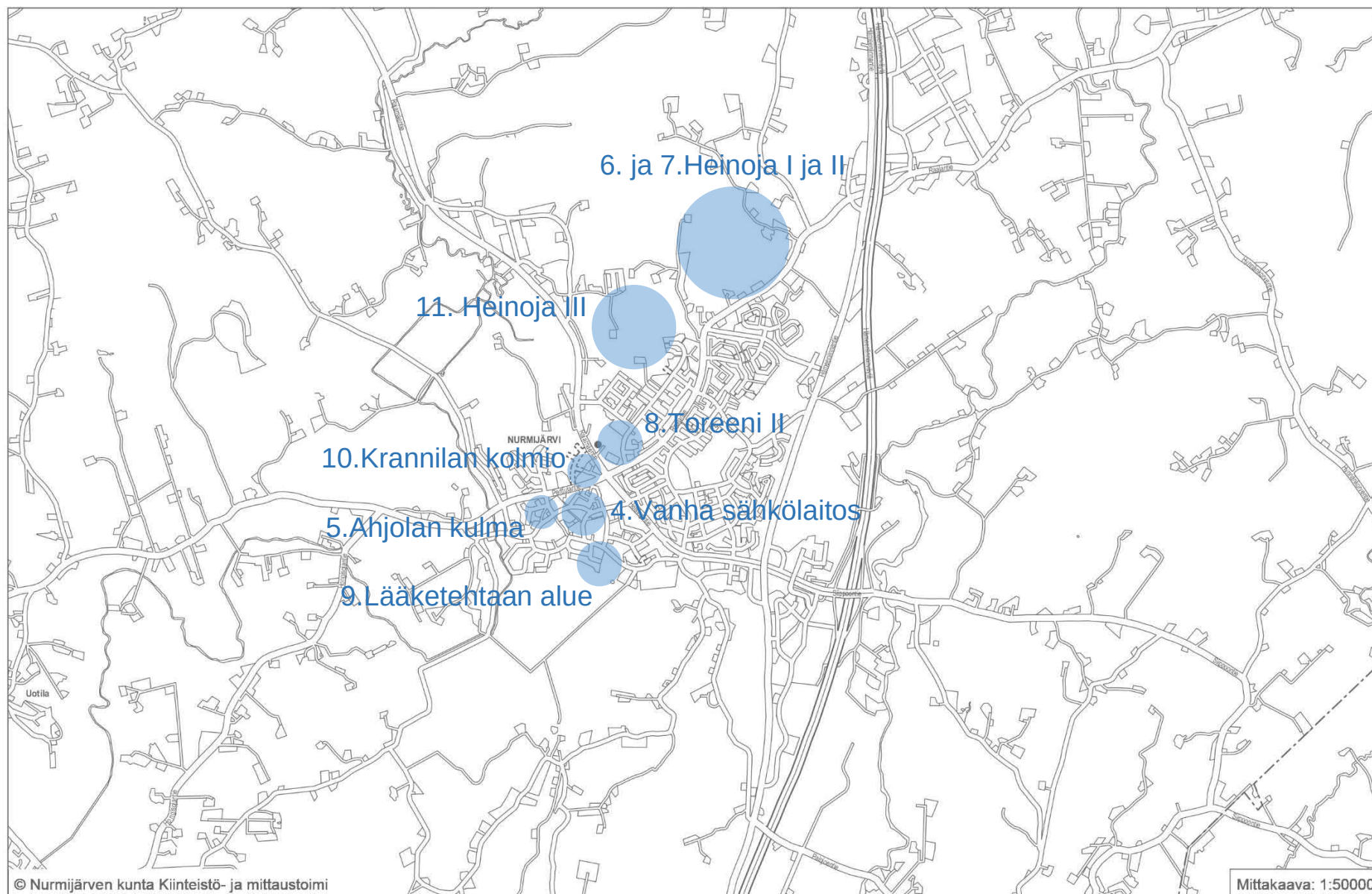
Elävöitetään ja tiivistetään Kirkonkylän vanhan keskustan aluetta täydennysrakentamisella.

10. Krannila II (2-XXX)

Tiivistetään taajaman rakennetta.

11. Heinoja III

Heinojan kolmas aluekokonaisuus täydentää Kirkonkylän pientalotonttivarantoa. Alueen kaavoittaminen myös tiivistää taajamarakennetta.

KIRKONKYLÄN kaavahankkeet asemakaavoitusohjelma 2020-2024 (ei mittakaavassa).

Asemakaavoitusohjelma 2020-2024 RAJAMÄKI, RÖYKKÄ, HERUNEN

1. Saunatie (1-109)

Asemakaavan muutos, jolla tarkistetaan alueen kaavamääräyksiä. Tarkoituksena on parantaa kunnan omistuksessa olevien korttelialueiden toteutettavuutta. Asemakaavan muutos koskee Saunatien aluetta sekä Talmontien ja Puistokujan kulmausta.

2. Hellaspolku (1-152)

Tarkastellaan Rajamäen ja Kiljavantien risteyksen koillispuolella sijaitsevaa aluetta kokonaisuutena. Tavoitteena on taajaman keskeisen osan yhdyskuntarakenteen täydentäminen ja keskustan taajamakuullinen kehittäminen. Hellaspolun alue tulee tukemaan Rajamäentien toiselle puolelle rakennettavaa Kylänpään aluetta.

3. Matkun TP-alueen AK-muutos

Matkun työpaikka-alueella toimivilla yrityksillä on laajentumistarpeita. Asemakaavamuutoksella on tarkoitus mahdollistaa TP-alueen kehittäminen.

24. Lopentien itäpuolen asemakaava (4-XXX)

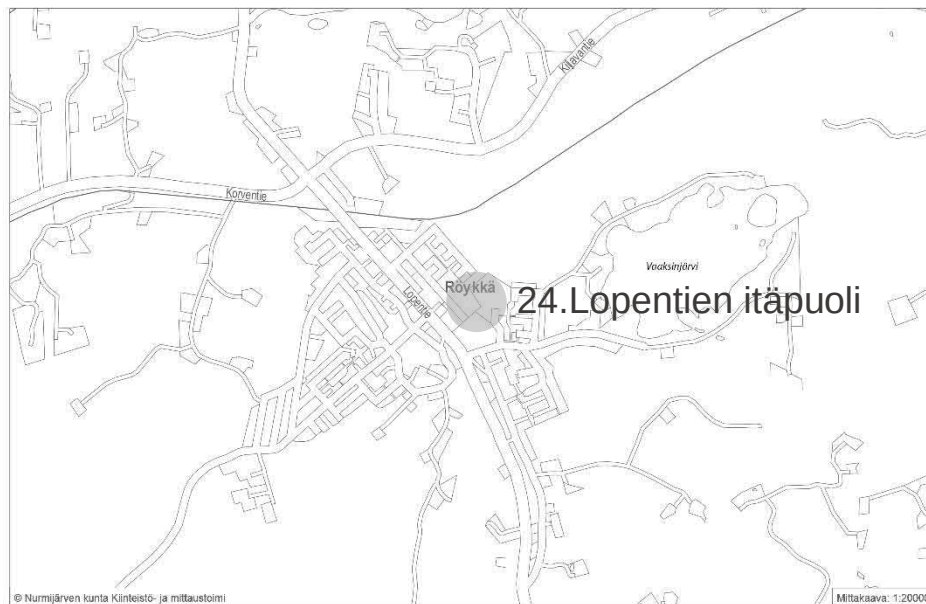
Tutkitaan työpaikka-alueiden muuttamista asumiseen. Kaavoitusprosessi on tarkoitus käynnistää Klaukkalan ohikulkutien valmistumisen jälkeen

25. Herunen, eteläosa (5-XXX)

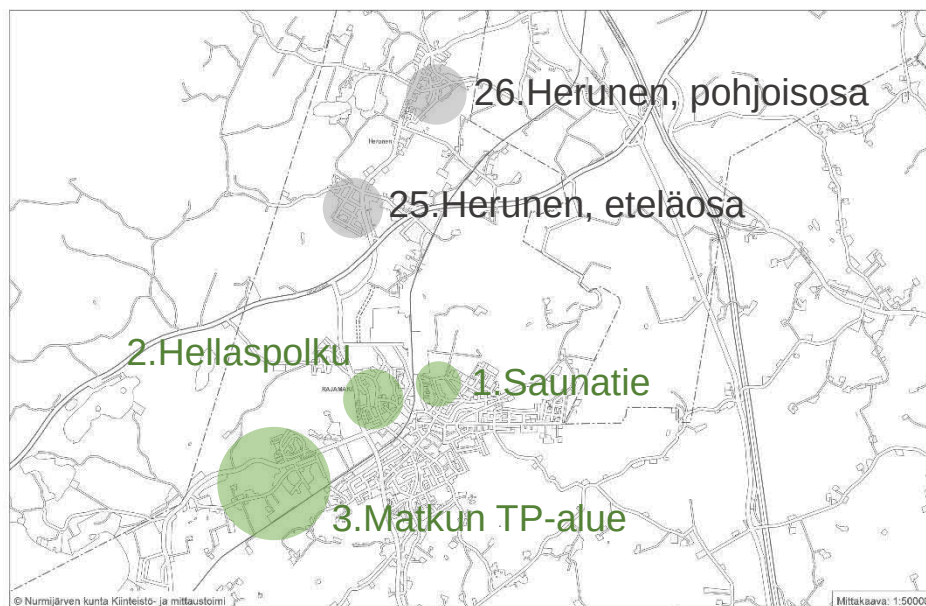
Tarkistetaan Herusten eteläosan asemakaavaa.

26. Herunen, pohjoisosa (5-033)

Tarkistetaan Herusten pohjoisosan asemakaavaa.

Rönkän kaavahankkeet AK-ohjelma 2020-2024 (ei mittakaavassa).

RAJAMÄEN kaavahankkeet AK-ohjelma 2020-2024 (ei mittakaavassa).

Asemakaavoituksen tavoitteet ja seuranta

Asemakaavoituksella luodaan edellytykset rakentamiselle ja kunnan kasvulle valtuuston asettamien tavoitteiden mukaisesti. Tavoitteita on asetettu mm. kuntastrategiassa ja valtuuston vuonna 2011 hyväksymässä maankäytön kehityskuvassa 2040.

Nurmijärven asemakaava-alueiden tonttivarannon toteutumista seurataan vuosittain kunnan maankäytön toteuttamisohjelman yhteydessä sekä Helsingin seudun MAL-sopimuksen 2016–2019 seurannassa. Viimeisin MAL-seurantaraportti on vuodelta 2018 (vuoden 2019 raportti on vielä työn alla).

Asemakaavavaranto

Alla on esitetty asumisen asemakaavavaranto kerrosneliömetreinä vuoden 2018 lopussa. Varannolla tarkoitetaan rakentamatonta kerrosalaa.

Asuinkerrostalot	79 000 k-m ²
Asuinpientalot	240 000 k-m ²
(erillistalot, paritalot, rivitalot)	
Yhteensä	319 000 k-m ²

Tonttivarannon seurannan mukaan lainvoimaisissa asemakaavoissa asumiseen varattua tonttivarantoa Nurmijärvellä on yhteensä n. 319 000 kem², josta kerrostaloille n. 79 000 kem² ja asuinpientaloille (erillistalot, paritalot, rivitalot) n. 240 000 kem². Varanto mahdollistaa laskennallisesti n. 1200 kerrostaloasunnon ja yhteensä n. 2700 pien-/pari-/rivitaloasunnon rakentamisen. MAL-sopimuksen 2016- 2019 mukaan asuntotuotannon tulisi olla keskimäärin noin 400 asuntoa vuodessa. Valmisteilla on lukuisia yleis- ja asemakaavahankkeita sekä maanhankintatoimenpiteitä, joilla tonttivarantoa pyritään lisäämään ja ylläpitämään kysyntää vastaavaksi.

Asemakaavatuotanto

Asemakaavoituksen aikana määritetään rakennusoikeuden määrä. Alkuvaiheessa arviot ovat karkeita ja tarkentuvat työn edetessä. Suunnitteluratkaisut vaikuttavat oleellisesti lopputulokseen. Hyväksymisvaiheessa määrät tiedetään tarkasti talotyypeittäin.

Asemakaavahankkeille asetetaan tavoitteellinen aikataulu. Taulukossa arvioidaan asemakaavatuotannon määrää seuraavan kolmen vuoden aikana:

ASEMAKAAVOITUS	2020	2021	2022
Hyväksyttyt kpl	6	3	6
Hyväksyttyt ha	61,4	55	60,1
Hyväksyttyt k-m ²	89 000	127 500	68 000

KUNNALLISTEKNIIKAN RAKENTAMISEN
PERIAATTEET

Kunnallistekniikan rakentamishjelman periaatteet vuosille 2020–2024

Talousarvion ja taloussuunnitelman laadinnan yhteydessä esitetään kunnallistekniikan rakentamishjelma vuosille 2020 - 2024. Rakentamishjelman laatimisen yhteydessä on tehty myös Klaukkalan tieverkon toteutushjelma vuosille 2020 – 2027, sekä kunnan ja valtion yhteishankkeet. Rakentamishjelmassa on toteutussuunnitelma valtion maanteiden varrelle tarvittavien kevyen liikenteen väylien toteutukselle vuosille 2020–2030.

Talousarvion investointiosan kohdassa "4. Kiinteät rakenteet ja laitteet" on esitetty kolme eri hankeryhmätasoa: 1) Kunnallistekniikan rakentaminen 2) Klaukkalan tieverkko ja 3) Kunnan ja valtion yhteishankkeet. Hankeryhmätasolle on merkitty mahdolliset avustukset ja rahoitusosuudet. Hankeryhmätasot ovat valtuustoon nähden sitovia. Tekninen lautakunta hyväksyy osaltaan vuoden 2020 alkupuolella kunnallistekniikan rakentamishjelman vastaamaan valtuuston hyväksymää määrärahaa ja talousarvion tavoitteita ja perusteluita. Kunnallistekniikan päällikkö voi oman toimivaltansa puitteissa tehdä vähäisiä muutoksia kunnallistekniikan rakentamishjelmaan (teknisen lautakunnan toimintasääntö). Tarpeelliseksi katsottu vähäinen muutos voi olla teknisen lautakunnan päätöksen (tekla 21.1.2016) mukaisesti arvoltaan enintään 300 000 € talousarvion sitovuustasojen puitteissa, ja vähäisistä muutoksista tehdään erilliset viranhaltijapäätökset.

Ympäristötoimiala on yhteistyössä muiden toimialojen kanssa koordinoanut kunnallistekniikan rakentamishjelman tarpeellisilta osiltaan yhteensopivaksi asunto-, työpaikka- ja palvelurakentamisen kanssa. Kunnallistekniikan rakentaminen etenee huomioden kunnan talousarvioraami 2020, asunto-tuotanto-ohjelma, maankäytön kehityskuva 2040, kuntastrategia ja yksityisten maanomistajien perustellut tarpeet. Rakentamishjelma on sovitettu yhteen vesilaitoksen (Nurmijärven Vesi) investointiohjelma huomioden. Pidemmän aikavälin kunnallistekniikan rakentamishjelmassa on huomioitu myös NUUKA-ohjelma ja kuntarakenteen kehittäminen maankäytön suunnittelun kanssa käydyissä palaverissa todettujen tavoitteiden mukaisesti.

Rakentamishjelman mukaisten kunnallistekniikan rakentamiskohteiden aloittamisen, vaiheistamisen, kustannusjaon ja muun toimeenpanon päättää viimekädessä kunta, eli tekninen lautakunta ja sen alainen viranhaltija (kunnallistekniikan päällikkö asemavaltuutuksen mukaisesti) talousarvion sitovuustasojen ja voimassa olevien delegointipäätösten puitteissa. Määrittelyssä huomioidaan eri osapuolten tavoitteenasettelut ja tarpeet. Nurmijärven Veden osalta kaikki uudiskohteet eivät välttämättä ole taloudellisesti kannattavia, mutta kunnan kokonaisedun kannalta voi olla perusteltua toteuttaa yksittäinen hanke esimerkiksi merkittävien tontinmyyntitulojen näkökulmasta. Nurmijärven Veden saneerauskohteissa pyritään mahdollisuuksien mukaan yhteensovittamaan katurakenteiden ja laitteiden uusiminen kunnan toimesta, sekä tarvittavin osin hulevesiviemäroinnin toteuttaminen. Kaikissa rakentamishjelman kohteissa kunnan kokonaisuus ja -taloudellisuus on ratkaisevaa toteutuskohdeksi pääsemisen suhteen. Lisäksi toteutukseen voidaan esittää kohteita, joilla on merkitystä kaupunkikuvan kohentamisen osalta, ja joiden merkittävyys pelkästään taloudelliset seikat huomioden voi jäädä vähäiseksi. Rakentamishjelmaesityksen (tekla 15.8.2019) mukaisten hankkeiden kilpailutusvalmistelut voidaan käynnistää jo syksyllä 2019, jolloin ko. hankintapäätökset voidaan tehdä aikaisintaan rahoituksen varmistumisen jälkeen (valtuusto hyväksyy talousarvion 11/2019 ja tekla hyväksyy rakentamishjelman 1/2019). Lisäksi rakentamishjelman hyväksymisen yhteydessä 1/2020 tekninen lautakunta tekee mahdolliset esitykset tarpellisista määrärahamuutoksista talousarvioon niiden hankkeiden osalta, joiden ajoituksessa ja toteutuksessa on ilmennyt talousarviokäsittelyn jälkeen täsmentämisen tarpeita.

Asuminen ja työpaikka-alueet mm. Merkittävimpiä vuoden 2020 aikana toteutettavia hankkeita ovat Klaukkalan ohikulkutien lisäksi mm. Vanha Klaukan alue, Heinojan alue, Metsä-Tuomelan alue, sekä Altian ja Ilvesvuori pohjoisen työpaikka-alueet.

Liikenneturvallisuus

Liikenneturvallisuutta parannetaan vuonna 2010 valmistuneen liikenneturvallisuus-suunnitelman kohteiden myötä. Valtion maanteiden varteen kevyen liikenteen väylien suunnittelua ja toteuttamista edistetään lähivuosina. Lisäksi jatketaan mm. lii-kunta-, luonto- ja retkeilyreitistön toteutus-ta v. 2010 valmistuneen suunnitelman mu-kaisesti.

Talousarvion laadinnan yhteydessä on päi-vitetty alustavat arviot valtion maanteiden varrelle tarvittavien kevyen liikenteen väy-lien rakentamiskustannuksista. Alustava kokonaiskustannusarvio vuosille 2020-2024 on 6 Me.

Päällystys, kadun laitteet ja varusteet
Uusien asuntoalueiden rakentaminen on lisännyt päällystys- ja valaistusmääräraho-jen tarvetta uudiskohteisiin. Lisäksi vanho-jen, kunnostustarpeessa olevien valaistus-kohteiden saneerausta jatketaan suunni-telman mukaisesti ja määrärahojen puit-teissa. Rakentamisohjelmaan on esitetty päällystämiseen sekä varusteisiin ja laittei-siin vuosittaista määrärahaa 1,2 M€.

Pysäköintialueisiin, pysäkkikatoksiin ja muuhun liikennetekniikkaan on varattu vuotuista määrärahaa 100 000 €.

Liikunta ja virkistysalueet

Määrärahaa on varattu mm. Haukilampi-Röykän uimarannan ulkoilureittille, Sääksin tykkilumiladulle, Röykän uimarannan P-alueelle, Kirkonkylän Frisbee Golfin muutos-töille sekä hiekka- ja nurmikenttien perus-korjauksille.

Puistot

Puistojen rakentamiseen on varattu määrä-rahaa vuosittain 250 000-350 000 euroa. Merkittävin rakentamiskohde vuonna 2020 on leikkikenttien saneeraukset.

Klaukkalan tieverkko

Klaukkalan tieverkon toteuttamisohjelma vuosille 2020 - 2027 sisältää Klaukkalan tieverkkosuunnitelmien ja Klaukkalan taa-jamarakenteen kehittämisperiaatteiden mukaisen tieverkon. Klaukkalan tieverkon alustavien kustannuslaskelmien mukaan toteuttamisohjelman kokonaiskustannukset ovat vuoteen 2027 mennessä noin 20 Me (Klaukkalan tieverkko kokonaisuudessaan alustavasti yhteensä noin 50 Me) . Kunnan rakennettavaksi ja rahoitettavaksi tulevia

teitä ovat mm. Luhtajoentie, Havumäentien jatke, Kirkkotie, Tornimäentie ja Äijännii-tyntie. Lisäksi kunta on sopinut valtion kanssa 10 M€ erillisestä rahoitusosuudesta Klaukkalan ohikulkutien rakentamisesta. Ohikulkutien suunnittelu ja rakentaminen toteutetaan yhteisrahoitteisesti Uudenmaan ELY-keskuksen ja Liikenneviraston kanssa. Ohikulkutien rakentaminen alkoi alkuvuon-na 2019 ja suunniteltu valmistumisajankoh-ta on vuoden 2021 syksy.

Klaukkalantien kehittäminen

Lähivuosille ei ole esitetty suunnittelumää-rärahaa Klaukkalantien kehittämiseen ja sujuvuuden parantamiseen. Klaukkalantie muuttuu ohikulkutien rakentumisen jälkeen kadunpitopäätöksellä kunnan kaduksi, mikä jälkeen Klaukkalantien kehittämisen määrä-rahatarve arvioidaan uudelleen.

Vuosittaiset määrärahat v.2020-2024

Kunnallistekniikan rakentamisen, Klaukka-lan tieverkon ja valtion yhteishankkeiden vuosittainen nettorahoitustarve on v. 2020 – 2024 noin 5-18 Me.

Nurmijärven Veden rakentamishojelman periaatteet vuosille 2020–2024

Nurmijärven Veden rakentamishojelma sisältää vesihuollon rakentamisen ja irtaimiston hankinnan. Rakentamishojelma koostuu uusien verkostojen rakentamisesta, pääjohtojen rakentamisesta, tuotantolaitosten uudisrakentamisesta ja peruskorjauksista sekä verkostojen saneerauksesta.

Uudisalueet

Vuodesta riippuen 10 – 30 % vesilaitoksen investoinneista syntyy uudiskohteiden verkostorakentamisesta. Näissä kohteissa vesilaitos toteuttaa kunnan rakentamishojelmaa, ja kunnan asunto- ja yritysalueiden käyttöönoton edellyttämä uusien verkostojen rakentaminen on ohjelmoitu tapahtuvaksi samanaikaisesti katujen kanssa.

Kauden aikana suunnitellaan ja / tai rakennetaan uusia asuntoalueita Heinojan alue Kirkonkylässä ja Vanha Klaukan alue Klaukkalassa. Yritysalueiden osalta kauden aikana rakennetaan Lintumäen, Altian sekä Ilvesvuoren pohjoispuolen alueita. Osa alueista valmistuu kauden aikana ja osan rakentaminen jatkuu suunnittelukauden jälkeen.

Verkostojen saneeraus ja pääjohtojen uudisrakentaminen

Verkostosaneerauskohteet valitaan saneerauksen priorisointityökalun avulla, joka huomioi vesihuoltolinjojen kriittisyyden, kunnon ja iän.

Verkostosaneerauksen osalta rakentamishojelmakauden aikana keskitytään päävesijohtojen saneeraamiseen. Lepsämän ja Nummenpään vedenottamoilta Klaukkalaan tulevan päävesijohdon saneeraus jatkuu vaiheilla 2 ja 3. Päävesijohtoja saneerataan myös Kuntotiellä Klaukkalassa, Valkojan vedenottamon ympäristössä ja Väinöläntiellä Kirkonkylällä, Tornitiellä ja Toukolantien ja Vanhan Rajamäentien ympäristössä

sekä Lehdontien ja Suotien alueilla Rajamäellä. Näillä toimenpiteillä lisätään vedentoimituksen varmuutta ja vähennetään pitkäkestoisten ja alueellisten vedentoimituskatkojen mahdollisuutta.

Päävesijohtojen lisäksi saneerausta tehdään Klaukkalassa Kuonomäentiellä ja Kiikkaisten kujalla, Kirkonkylässä Väinöläntiellä ja Lääkärintiellä. Rajamäellä saneerataan vesihuoltoa osana Rajamäen pohjoisen kiertoliittymän (Sörkängtie) rakennushanketta. Lisäksi saneerataan Røykkään sijoittuvan Vaaksintien vesihuoltoa.

Osa vesijohtojen pienemmistä peruskorjauskohteista sekä viemärisujutuskohteet nimetään myöhemmin tarkempien kuntotutkimusten perusteella. Viiden vuoden rakentamishojelmakaudella verkostoja saneerataan keskimäärin 1,1 % verkoston kokonaispituudesta.

Vesijohtoverkoston aluemitäusjärjestelmä on valtuuston nähden sitova toiminnallinen tavoite. Kaikki aluemitäuksen laitekaivot pyritään asentamaan vuoden 2023 loppuun mennessä.

Laitoshankkeet

Teilinummen tekopohjavesihankkeen koeimeytykset tulee olla suoritettu 31.12.2019 mennessä. Koeimeytyksestä saadut tulokset ovat olleet lupaavia ja tekopohjavesilaitoksen vesilupaa haetaan Etelä-Suomen aluehallintovirastosta vuoden 2020 aikana. Tekopohjavesilaitoksen rakentaminen voidaan aloittaa luvan saamisen jälkeen.

Rajamäen ja Kirkonkylän vesitorneihin tehdään samanlainen vesihuoltotekniikan saneeraus, jollainen tehtiin Klaukalan vesitorniin joulukuussa 2017.

Lepsämän vedenottamolla on ollut käynnissä pohjaveden hapetuspilotti ja

jos kokeen tulokset ovat hyviä hapetusjärjestelmä rakennnetaan kiinteäksi osaksi vedenottamon prosessia vuoden 2020 aikana.

Jätevedenkäsittelyn puolella kauden merkittävin investointi liittyy Kirkonkylän alueen jätevesien puhdistamiseen. Rakentamishjelmassa on varauduttu joko uuden puhdistamon rakentamiseen tai jätevesien siirtoon puhdistettavaksi Klaukkalan jätevedenpuhdistamolle tai HSY:n Blominmäen jätevedenpuhdistamolle.

Klaukkalan jätevedenpuhdistamon saostuskemikalointilaitteiston uusiminen on aloitettu vuonna 2019 ja hanke jatkuu vuoden 2020 aikana.

Oheisten päähankkeiden lisäksi nykyisiä laitoksia pidetään toimintakuntoisina peruskorjausten avulla, varavoimavalmiutta lisätään ja jätevedenpumppaamojen saneerausta jatketaan vähintään kahden pumppaamon vuosivauhdilla kiinnittäen huomiota myös työturvallisuuden parantamiseen. Lisäksi on varauduttu jätevesilämpöpumpun hankintaan Klaukkalan jätevedenpuhdistamolle.

MAANKÄYTÖN TOTEUTUSOHJELMA

MAANKÄYTÖN TOTEUTUSOHJELMA 2019-2024

SISÄLTÖ

1. Maankäytön toteutusohjelman tehtävä ja tavoitteet
2. Nurmijärven asuntopoliittiset tavoitteet
3. Tonttituotannon eri vaiheiden yhteensovittaminen
4. Tonttivaranto ja tonttien luovutus
5. Toteutunut asuntotuotanto
6. Uudet asuntoalueet 2019–2024
7. Uudet yritysalueet 2019–2024
8. Yhteenveto

1. Maankäytön toteutusohjelman tehtävä ja tavoitteet

Maankäytön toteutusohjelman (MATO) tarkoituksena on

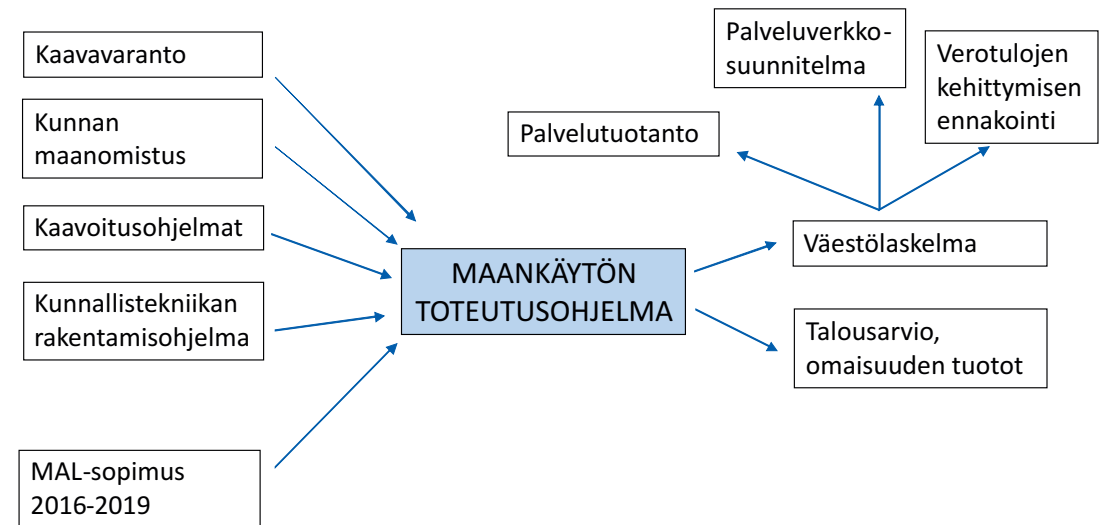
- ennustaa asuntotuotantoa ja työpaikka-alueiden syntymistä lähitulevaisuuden osalta
- toimia suunnittelutyökaluna uusien alueiden toteutumisen seurannassa
- sovittaa yhteen tonttituotannon eri vaiheet
- tarjota palvelutoimialoille tietoa asuntorakentamisesta ja alueiden väestönkasvusta
- tuottaa lähtötietoja kunnan väestölaskelmien laadinnalle

Maankäytön toteutusohjelman taajamakohtaisissa taulukoissa on esitetty arvio asuntorakentamisen aloittamisesta aluekohtaisesti (s. 10-21) Luvut ovat suuntaa antavia ja toteutuminen riippuu kunnallistekniikan rakentamisaikatauluista sekä tontinmyyntien toteutumisesta. Yksityisten luovuttamien tonttien osalta arvion virheherkkyys on suurempi kuin kunnan luovuttamissa tonteissa.

Maankäytön toteutusohjelmassa huomioidaan asuntorakentaminen sekä kunnan omistamille alueille että yksityisten omistuksessa oleville alueille, jotka toteutetaan maankäyttösopimuksilla. Yksityiselle maalle rakennettavien kohteiden aikataulu perustuu rakennusliikkeiltä saatuihin tietoihin.

Maankäytön toteuttamishojelman avulla seurataan ja ennustetaan asuntotuotannon tavoitteiden täyttymistä, jotka pohjautuvat

- helmikuussa 2018 hyväksyttyyn kuntastrategiaan
- Helsingin seudun MAL 2016–2019 sopimukseen (kuntien ja valtion välinen maankäyttöä, asumista ja liikennettä koskeva sopimus, jossa kuntakohtaiset asuntotuotanto- ja kaavoitustavoitteet)
- Helsingin seudun MAL- 2015 suunnitelman maankäyttöosaan (MASU) sekä asuntostrategiaan
- kunnan maankäytön kehityskuvaan 2040 (Kv. 2011)

Kuva 1. Maankäytön toteutusohjelman rooli kunnan suunnittelujärjestelmässä

Osaltaan maankäytön toteutusohjelman avulla seurataan kunnan tontti- ja asuntotuotannon kehitystä kuntastrategian 2018-2025 mukaiseksi. Tavoitteena on pitkäjänteisesti varmistaa monipuolinen ja riittävä tontti- ja asuntotuotanto myös vuokra-asuntojen tarve huomioon ottaen.

MAL- sopimuksessa 2016–2019 Nurmijärvelle on asetettu koko kaudelle yhteensä 1 584 asunnon tuotantotavoite, josta 317 tulee olla ARA- tuettuja vuokra- tai asumisoikeusasuntoja. Vuosittainen tavoite on keskimäärin noin 400 asuntoa, joista noin 80 on ARA- tuotantoa. Asemakaavoituksen osalta sopimuksessa on asetettu tavoitteeksi 13 250 k-m2/ vuosi uutta asuinkerrosalaa.

Kunnan Maankäytön kehityskuva 2040:ssä on määritelty kunnan tavoitteellinen kasvu vuoteen 2040 asti. Sen mukaan väestömäärä vuonna 2040 olisi 60 000 asukasta ja väestönkasvu olisi keskimäärin 670 asukasta vuodessa, kuitenkin niin, että alkuvuosina väestönkasvu olisi n. 1,7 % ja loppuvuosina n. 1,1 %. Toteutunut väestönkasvu on 2010-luvulla jäänyt kuitenkin jälkeen kehityskuvassa asetetusta tavoitteesta.

Taulukko 1. Maankäytön kehityskuvaan perustuvat vuotuiset asuntotuotantotavoitteet asemakaavoitetuilla alueilla

	Omakotitalo	Tiivis pientalo (yhtiömuotoinen)	Kerrostalo tai vastaava tehokkuus	Yhteensä
Klaukkala	48	68	77	193
Kirkonkylä	19	23	35	77
Rajamäki	28	14	14	56
Röykkä	13	3	-	16
Yhteensä	108	108	126	342
%-osuus	32 %	32 %	36 %	

Taulukko 2. Väestöllisiä tunnuslukuja 2010-2018

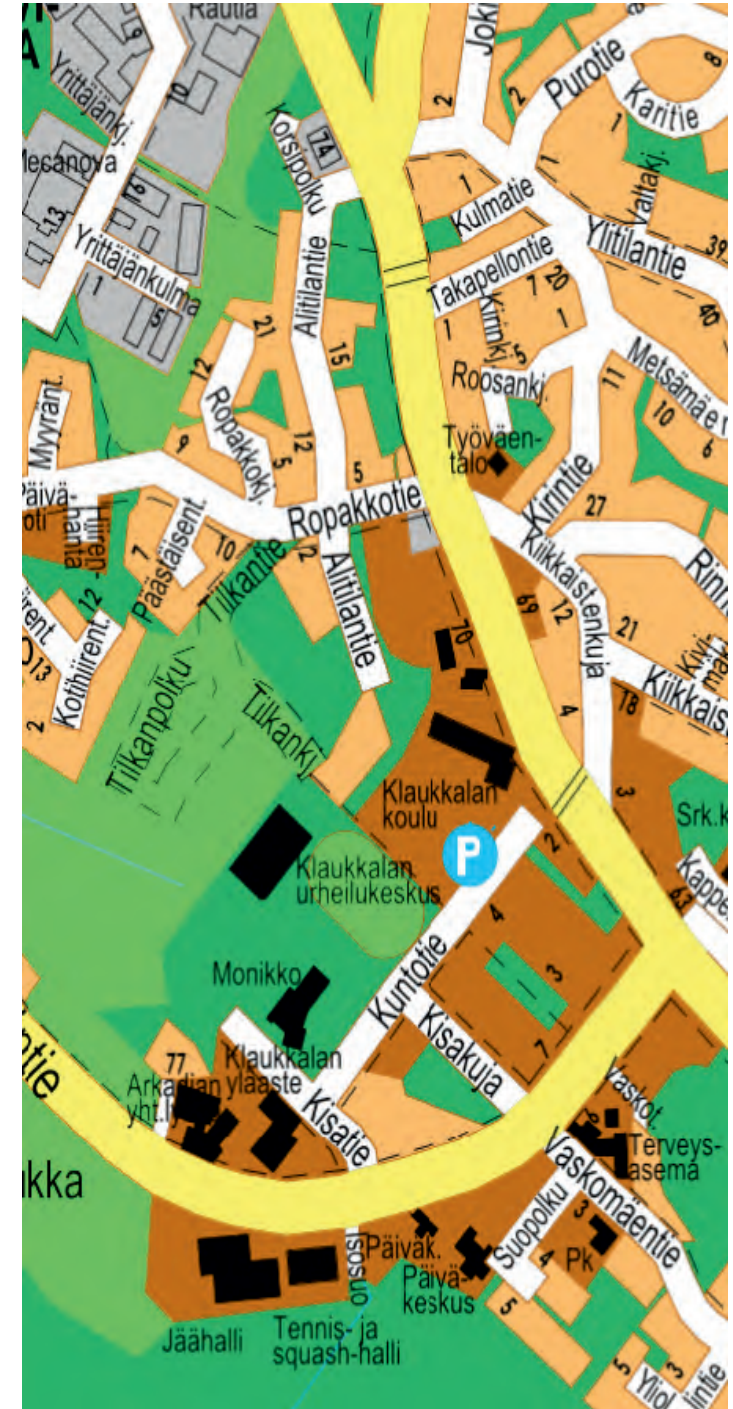
Väestöllisiä tunnuslukuja 2010-2018			
	väkiluku vuoden lopussa	väestönlisäys (lkm)	kasvu% edelliseen vuoteen
2010	39 937	309	0,78
2011	40 349	412	1,03
2012	40 719	370	0,92
2013	41 178	459	1,13
2014	41 577	399	0,97
2015	41 897	320	0,77
2016	42 010	113	0,27
2017	42 159	149	0,35
2018	42 665	506	1,20

2. Nurmijärven asuntotuotannon tavoitteet

Nurmijärven asuntotuotannon tavoitteet perustuvat kunnan omiin strategisiin linjauksiin ja tavoitteisiin (kuntastrategia, maankäytön kehityskuva), mutta myös kunnan ja valtion välisiin sopimuksiin ja linjauksiin (MAL-sopimus, Helsingin seudun asuntostrategia 2025 (Nurmijärven kunnanhallitus hyväksyi asuntostrategian 18.5.2015)).

Asuntotuotannon tavoitteet 2019 - 2024

- Maankäytön kehityskuvaan ja MAL- sopimukseen perustuva vuosittainen asuntotuotanto tapahtuu ensisijaisesti tiivistämällä olemassa olevaa taajamarakennetta.
- Asuntotuotanto on hallintamuodon rakenteeltaan sekä asunto- ja huoneistotyypeiltään monipuolista.
- Tavoitteena on luoda edellytykset keskimäärin 400 asunnon rakentamiselle vuosittain.
- Tuetun vuokra-asuntotuotannon osuus on MAL-sopimuksen mukaisesti 20 % kokonaistuotannosta ja se sijoittuu hyvien joukkoliikenneyhteyksien tuntumaan. Niin kutsuttua pitkää 40v. ARA- tuettua asumista tulee olla 10 % asuntotuotannosta.
- Nurmijärven vuokra-asunnot Oy:n tavoite on tuottaa keskimäärin 50 ARA- tuettua vuokra-asuntoa vuosittain.
- Vuokra-asuntotuotannolla tuetaan ikäihmisten asumisen järjestämistä siten, että se antaa mahdollisuuden kotona asumiseen kotipalvelun tukemana mahdollisimman pitkään.
- Olemassa olevia asuinalueita kehitetään täydentävän rakentamisen ja kiinteistökehittämisen keinoin.
- Maapolitiikka on päämäärätietoista ja raakamaata hankitaan tonttituotannon varmistamiseksi ja kunnan maanmyyntitulojen varmistamiseksi.

3. Tonttituotannon eri vaiheiden yhteensovittaminen

Tonttituotannon eri vaiheiden ja palvelutuotantoon kohdistuvien muutosten yhteensovittamiseksi maankäytön toteutusohjelmassa on käyty läpi samanaikaisesti

- maanomistus- ja kaavoitustilanne eri taajamissa
- kaavoitusohjelmat
- kunnallistekniikan rakentamishjelma
- uudisrakentamis- ja täydennysrakentamisalueet
- toteutuksen ajoitus sovitettuna suunniteltuun maanluovutukseen

Yleiskaavoitus

Yleiskaavoituksen tavoitteet vuosille 2019 – 2024 on esitetty yleiskaavoitusohjelmassa

Maanhankinta

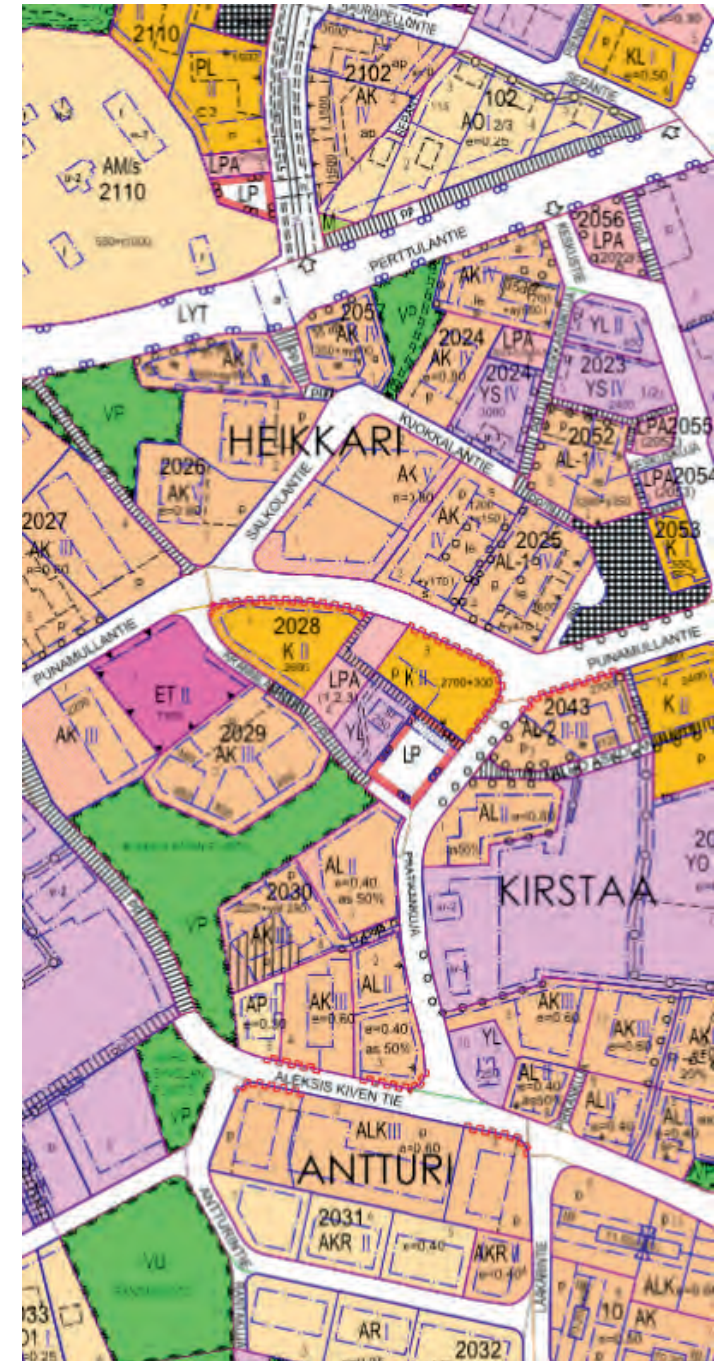
Maapoliittisessa ohjelmassa (Kv. 22.6.2016) on linjattu, että kunta harjoittaa aktiivista maanhankintaa asemakaavoitettavilla alueilla ja pyrkii hankkimaan keskeisten kasvualueiden maan omistukseensa ennen alueen kaavoittamista. Näin turvataan alueen maanomistajien yhdenvertainen kohtelu. Aktiivisella maanhankinnalla turvataan, että kunnalla on riittävästi raakamaata strategisesti tärkeiden alueiden kaavoittamista varten.

Vuosina 2019 – 2024 maata pyritään hankkimaan erityisesti Klaukkalassa tulevan kehätien varrelta sekä muilta osayleiskaavassa osoitetuilta rakentamisalueilta ja Kirkonkylässä Heinojan ja Rajamäentien väliseltä alueelta.

Asemakaavoitus

Asemakaavoituksen tavoitteet vuosille 2019–2024 on esitetty asemakaavoitusohjelmassa.

Nurmijärven kunta -Talousarvio 2020

4. Tonttivaranto ja tonttien luovutus

Tonttivaranto

Tonttivarantoa ovat kaikki asemakaavoitetut tontit, jotka ovat rekisterissä olevia tyhjiä asemakaavatontteja.

Nurmijärven kaavavarantotilanne on tiedossa ajan tasalla pidettävässä paikkatietojärjestelmässä ja sen kehitystä seurataan MAL- sopimuseurannassa.

Kunnalla on kaavavarantoa lähinnä tärkeimmillä asuntotuotantoalueilla ja työpaikka-alueilla, joiden ohjeellinen toteutusaikataulu on esitetty tässä ohjelmassa. Paras kaavavarantotilanne asuntorakentamisen suhteen on Rajamäen alueella, missä varantoa on omakotitonttien osalta arviolta noin 30 vuoden ajalle kysyntää vastaavasti. Kirkonkylän kaavavaranto omakotitalorakentamisen osalta parantuu Heinojan asuinalueen asemakaavan valmistumisen ja lainvoimaisuuden myötä arviolta vuoden 2019 lopulla. Heinojan alueen asuntorakentamisen arvioidaan lähtevän liikkeelle vuonna 2022, mutta rakentamisen aloituksen aikaistamista selvitetään. Kirkonkylän kaavavarantoa tulee lisätä myös kerrostalorakentamisen tarpeisiin. Klaukkalan osalta omakotitonttien varanto parani Vanha-Klaukan asemakaavan lainvoimaisuuden myötä. Omakotitonttien varantoa ei kuitenkaan ole alueella riittävästi kysyntään nähden lähivuosille ennen Vanha-Klaukan alueen käyttöön ottamista arviolta vuonna 2021.

Yksityisillä maanomistajilla on merkittävä määrä tontteja omistuksessaan kaikissa taajamissa. Tämä vaikuttaa myös maankäytön toteutusohjelman laadinnan tarkkuuteen, koska näiden tonttien luovutusta ei voida etukäteen tietää, vaan sitä

joudutaan arvioimaan kunnallistekniikan rakentamisen perusteella. Esimerkiksi Lintumetsän omakotialueella on kunta jo luovuttanut lähes kaikki tonttinsa, mutta samalla alueella lähistöllä olevat yksityisen omistamat tontit ovat lähteneet rakentumaan hitaasti, vaikka alueen kunnallistekniikka on ollut useamman vuoden valmiina. Yksityisten tonttien rakentamisen ennakkoinnin vaikeus on haaste myös palvelutuotantoon varautumiselle.

Kirkonkylän Ilvesvuori Pohjoisen osan kaavoituksen ja kunnallistekniikan rakentamisen toteutus ovat kriittisiä riittävän ja kysyntää vastaavan yritystonttitarjonnan turvaamiseksi. Alueen asemakaava on parhaillaan hyväksymisvaiheessa. Alueen asemakaava on valtuuston hyväksyttävänä arviolta vuoden 2019 lopulla. Tontteja saataneen luovutusvalmiiksi aikaisintaan vuonna 2021.

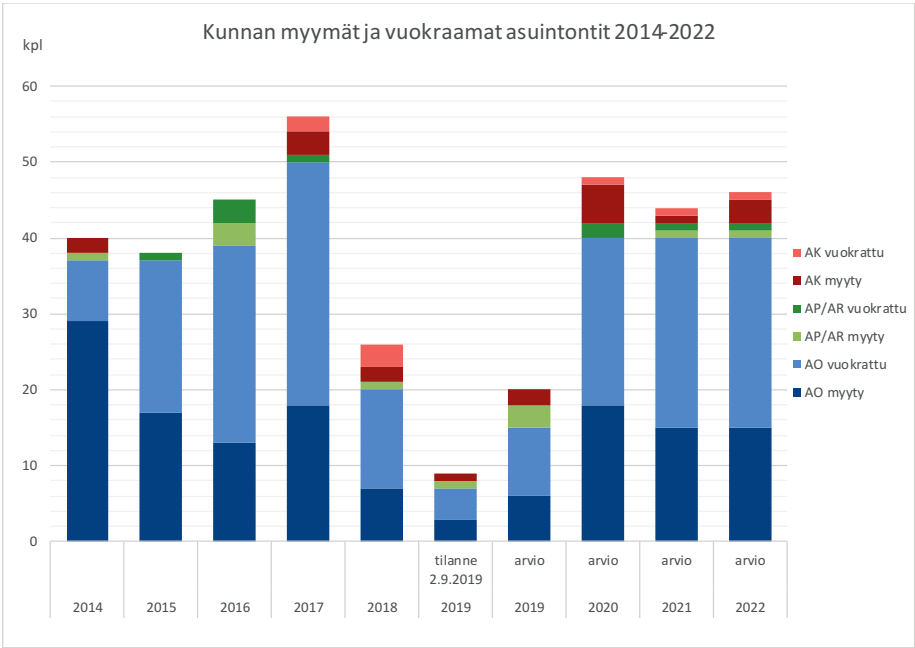
Yleisten rakennusten tontit on tarkoitettu kunnan palvelutuotantoa, kuten mm. kouluja ja päiväkoteja varten. Näiden uudiskaavoituksen tarve arvioidaan palveluverkkosuunnitelman pohjalta kunkin kaavahankkeen yhteydessä.

Tonttien luovuttaminen

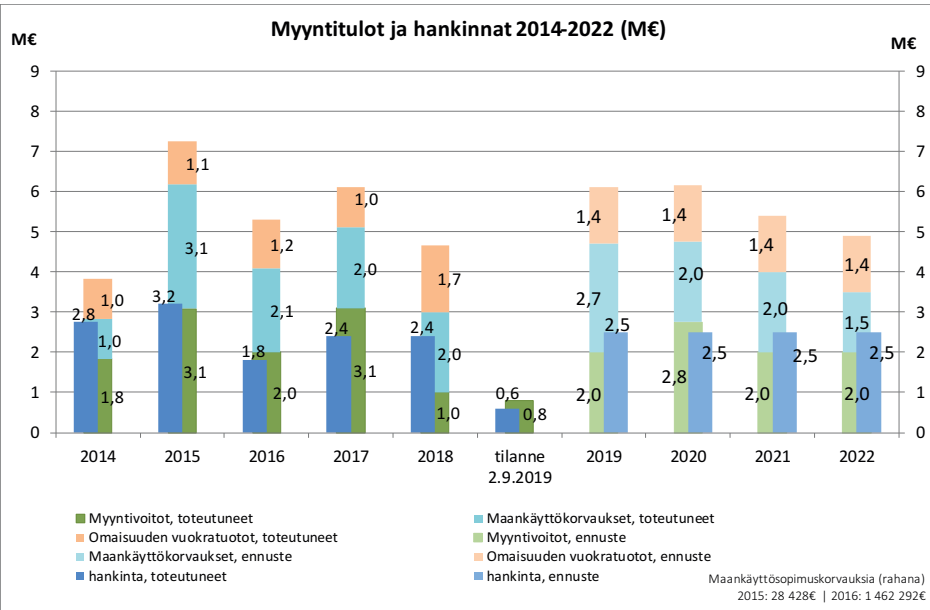
Kunnan tavoitteena on luovuttaa vuosittain noin 25–40 omakotitonttia, 3-5 yhtiömuotoista rivi- tai kerrostalotonttia sekä 3-5 työpaikkatonttia.

Tonttien luovutus on vähentynyt ennen talouskasvun heikentymistä olleista huippuvuosista, mutta on säilynyt tavoitteen mukaisella tasolla. Omakotitonttien luovutuksessa Nurmijärvi on Helsingin kehyskuntien parhaita, mihin on vaikuttanut myös joitakin vuosia käytössä ollut jatkuva tonttihaku sekä se, että tontteja voidaan myös vuokrata. Vuokrauksia on tontinluovutuksista viime vuosina ollut 2/3. Myös kerrostalotontteja on luovutettu vuokralle. Tämä vaikuttaa tontinmyyntituloihin vähentävästi, mutta lisää vastaavasti vuokratuloja.

Nurmijärven kunnan kerrostalotonttien kysyntä oli huipussaan 2010-luvun lopulla. Erityisesti vuosina 2017 ja 2018 luovutettiin (myydyt ja vuokratut) 5 kerrostalotonttia molempina vuosina. Vuonna 2020 arvioidaan luovutettavan vielä noin 6 kerrostalotonttia Viirinlaakson, Ali-Tilkan ja Vanha-Klaukan rakentamisen johdosta. Tämän jälkeen kysynnän arvioidaan tasaantuvan.

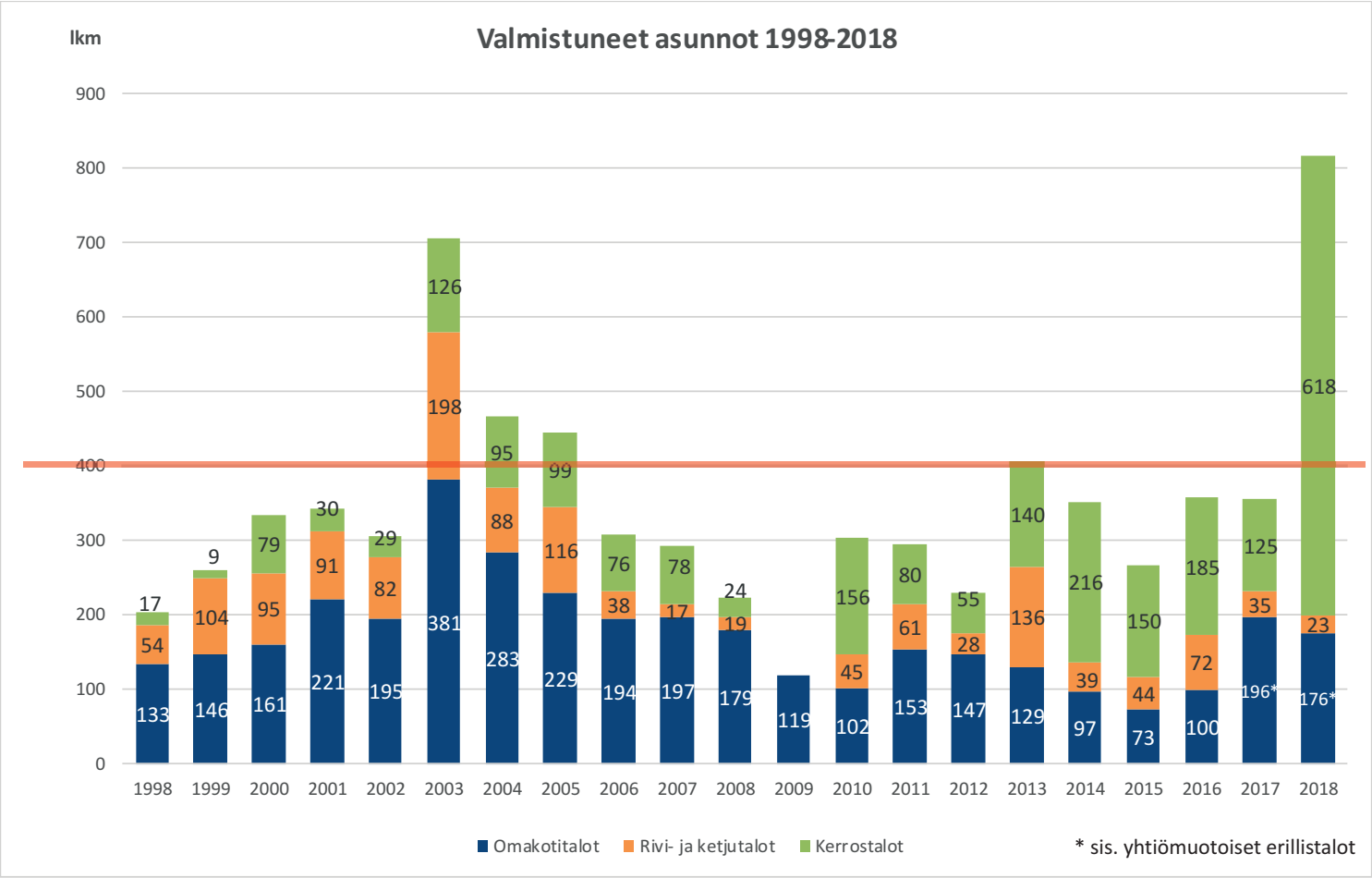
Kuva 3. Kunnan myymät ja vuokraamat asuintontit 2013-2022

Kuva 4. Kunnan myyntitulot ja hankinnat 2014-2022 (M€). Vuoden 2017 omaisuuden vuokratuottoja kirjattiin 2018 tilinpäätökseen 372 000€ arvosta, jolloin vuonna 2017 omaisuuden vuokratuottoja oli n. 1,4M€.

5. Toteutunut asuntotuotanto

Helsingin seudun MAL-sopimuksessa 2016–2019 Nurmijärven asuntotuotantotavoitteeksi on asetettu vuosittain yhteensä noin 400 asuntoa. Vuosien 2016–2018 aikana asuntotuotannon keskiarvo ylittää asetetun tavoitteen.

Kuva 5. Valmistuneet asunnot 1998-2018

6. Uudet asuntoalueet 2019–2024

Klaukkala

Klaukkalan taajamarakenteeseen kytkeytyvälle Vanha-Klaukan asuinalueelle rakennetaan tiivis pientalo-, rivitalo- ja asuinkerrostaloalue. Alueen rakentaminen aloitetaan arviolta vuonna 2021 ja alueen tonttivaranto riittää maankäytön toteutusohjelman kauden yli. Omakotitaloja kunnan ja yksityisen omistamalle maalle arvioidaan käynnistyvän vuosittain 14-45 kpl. Yhteensä ohjelmakauden aikana Klaukkalassa arvioidaan alkavan vuosittain 22-54 omakotitalon rakentaminen. Ohjelmakauden vuodet 2022-2024 täyttävät maankäytön kehityskuvassa Klaukkalan omakotitalorakentamiselle asetetun tavoitteen (48 kpl/vuosi). Ennen Vanha-Klaukan asuinalueen rakentamista on Klaukkalan alueella muutamia yksittäisiä omakotitalotontteja rakennettavana muun muassa Ali-Tilkan ja Jokirannan alueilla. Kunnan Järvimaan tonttien arvioidaan lähtevän käyntiin vuoden 2020 aikana.

Yhtiömuotoisia pientaloasuntoja arvioidaan rakennettavan ohjelmakaudella Klaukkalaan muun muassa Ratsutilan, Pikimetsän, Korsipolun, Järvimaan, Ali-Tilkan ja Vanha-Klaukan alueille. Ohjelmakaudella arvioidaan lähtevän vuosittain käyntiin yhtiömuotoisia pientaloja 25-60 asunnon verran. Tämä jää maankäytön kehityskuvassa Klaukkalan yhtiömuotoisille pientaloille asetetusta tavoitteesta (68 asuntoa/vuosi).

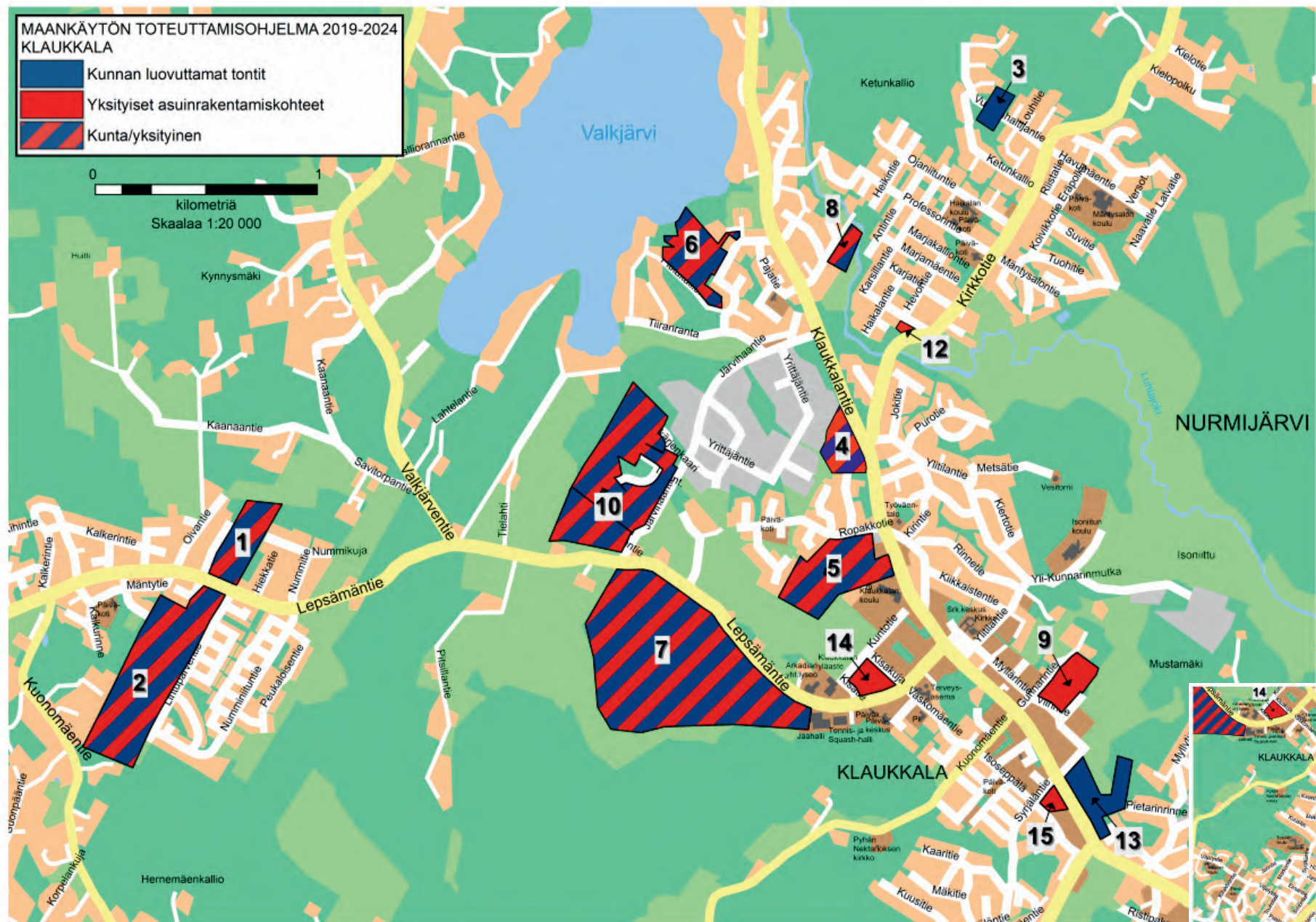
Kerrostaloasuntoja arvioidaan rakennettavan suunnittelukaudella Ali-Tilkan, Kisakujan, Viirinlaakson, Vanha-Klaukan, Kyijynpuiston ja Korsipolun alueille. Ohjelmakaudella arvioidaan käynnistyvän vuosittain kerrostalokohteita 90-270 asunnon verran. Tämä ylittää maankäytön kehityskuvassa Klaukkalan kerrostalorakentamiselle asetetun vuotuisen rakentamistavoitteen (77 asuntoa/vuosi).

Runsaaksi arvioitu kerrostalorakentaminen nostaa myös koko Klaukkalan alueen arvioidun asuntotuotantomäärän 170-380 asuntoon vuodessa. Tämä puolestaan täyttää maankäytön kehityskuvassa asetetun asuntotuotantotavoitteen Klaukkalan alueella (193 asuntoa/vuosi). 2010-luvun lopulla valmistunut suuri kerrostaloasuntojen määrä sekä yleinen taloustilanne saattavat kuitenkin hidastaa kerrostalorakentamisen määrää ohjelmakaudella.

Ohjelmakauden aikana selvitetään myös Klaukkalan yhdyskuntarakenteen tiivistämisen mahdollisuuksia täydennysrakentamisen keinoin.

nro kartalla	Klaukkala	Talo- tyyppi	Maanomistus	40 v. ARA- kohde	10 v. ARA- kohde	2019	2020	2021	2022	2023	2024	Kunnallistekniikan rakentaminen	Kaavatilanne
1	Jäkälätie/yksityinen	AO	Yksityinen			5	5	5	5	5	5	Valmis	Lainvoimainen
2	Lintumetsä/kunta	AO	Kunta			2						Valmis	Lainvoimainen
	Lintumetsä/yksityinen	AO	Yksityinen			2	2	1				Valmis	Lainvoimainen
3	Nysäkuja-Velhonkaari	AO	Kunta			1						Valmis	Lainvoimainen
4	Korsipolku	AO	Kunta			2						valmis	Lainvoimainen
5	Ali-Tilkka/kunta	AO	Kunta			3	1					valmis	Lainvoimainen
	Ali-Tilkka/yksityinen	AO	Yksityinen			4	1					valmis	Lainvoimainen
6	Järvimaa/kunta	AO	Kunta				5	8	2			valmis	Lainvoimainen
	Järvimaa/yksityinen	AO	Yksityinen			6	4	4				valmis	Lainvoimainen
7	Vanha-Klaukka/kunta	AO	Kunta					14	30	35	35	2020-2022	Lainvoimainen
	Vanha-Klaukka/yksityinen	AO	Yksityinen						10	10	8	2020-2022	Lainvoimainen
8	Jokiranta/Kunta	AO	Yksityinen					1				valmis	valitus 1+1 vuotta
	Jokiranta/Yksityinen							2				valmis	valitus 1+1 vuotta
	Yksityinen varanto	AO	Yksityinen			4	4	4	4	4	4	Valmis	Lainvoimainen
	AO yhteensä					29	22	39	51	54	52		
9	Ratsutila/YIT	AR	Yksityinen				22					Valmis	Lainvoimainen
10	Pikimetsä / YIT & muut yksityiset	AP	Yksityinen			10	10			20	20	Valmis	Lainvoimainen
6	Järvimaa/kunta	AP	Kunta				3	3				valmis	Lainvoimainen
	Järvimaa/yksityinen	AP	Yksityinen			6						valmis	Lainvoimainen
4	Korsipolku/yksityinen	AR	Yksityinen						20		20	valmis	Lainvoimainen
11	Puutarharinne kortteli 3386 tontti 3	AP	Yksityinen								15		kaavamuutos
5	Ali-Tilkka	AP	Kunta			8						valmis	Lainvoimainen
	Ali-Tilkka/ T2H	AP	Yksityinen			25						valmis	Lainvoimainen
7	Vanha-Klaukka	AP/AR	Kunta					20		20		2019-2022	Lainvoimainen
12	Kirkkotie / Haikalan mutka	AR	Kunta					10				Valmis	Kaavamuutos tarvitaan
	Yksityinen varanto	AR	Yksityinen			6	6	6	6	6	6		
	AP, AR, AKR yhteensä					55	41	39	26	46	61		
	AO, AP, AR, AKR yhteensä					84	63	78	77	100	113		
13	Viirinlaakso/Klaukkalantie T2H	AK	Kunta				35		35		35	valmis	Lainvoimainen
	Viirinlaakso/Luhtajoentie	AK	Kunta			35	35		35	35		valmis	Lainvoimainen
	Ali-Tilkka/NUVA	AK	Kunta	X		55	55					valmis	Lainvoimainen
5	Ali-Tilkka/T2H sekä yksityisen tontti	AK	Yksityinen				46	30	46			valmis	Lainvoimainen
	Ali-Tilkka	AK	Kunta				50					valmis	Lainvoimainen
	Ali-Tilkka, ASO-kohde	AK	Kunta	x				50				valmis	Lainvoimainen
14	Kisakuja/Rakennus Varma	AK	Yksityinen					60	50	60	50	Valmis	Lainvoimainen
4	Korsipolku	AK	Yksityinen								35	Valmis	Lainvoimainen
7	Vanha-Klaukka/NUVA	AK	Kunta	X					25		25	2019-2022	Lainvoimainen
	Vanha-Klaukka	AK	Kunta						25		30	2019-2022	Lainvoimainen
	Vanha-Klaukka	AK	Yksityinen					25	25	75	40	2019-2022	Lainvoimainen
15	Kyljynpuisto	AK	Yksityinen							55	55	Valmis	Luonnos
	AK yhteensä					90	221	165	241	225	270		
	Klaukkala yhteensä					174	284	243	318	325	383		

Kirkonkylä

Kirkonkylän omakotitonttitarjonta lisääntyy Heinojan asuinalueen myötä. Alueen rakentamisen arvioidaan alkavan vuonna 2022, mutta rakentamisen aloituksen aikaistamista selvitetään. Vuosittain alueella arvioidaan alkavan 15-20 omakotitalon rakentaminen. Yhteensä ohjelmakauden aikana Kirkonkylässä arvioidaan alkavan vuosittain 3-23 omakotitalon rakentaminen. Heinojan asuinalueen rakentamisen myötä ohjelmakauden vuodet 2022-2024 täyttävät maankäytön kehityskuvassa Kirkonkylän omakotitalorakentamiselle asetetun tavoitteen (19 kpl/vuosi). Ennen Heinojan asuinalueen rakentamista Kirkonkylän taajamassa on kuitenkin vain muutamia vapaita omakotitalotontteja rakennettavana esimerkiksi Krannilan alueella ja ohjelmakauden alkuvuodet 2019-2021 jäävät maankäytön kehityskuvan tavoitteesta. Myös tästä näkökulmasta Heinojan rakentamisen aloituksen aikaistaminen olisi suotavaa.

Yhtiömuotoista pientalorakentamista arvioidaan ohjelmakaudella alkavan muutamia kohteita. Kehityskuvan tavoite (23 asuntoa/vuosi) arvioidaan ylitettävän vuonna 2022, jolloin arvioidaan alkavan yhtiömuotoista pientaloasumista Krannilan ja Heinojan alueilla sekä Heikkiläntiellä.

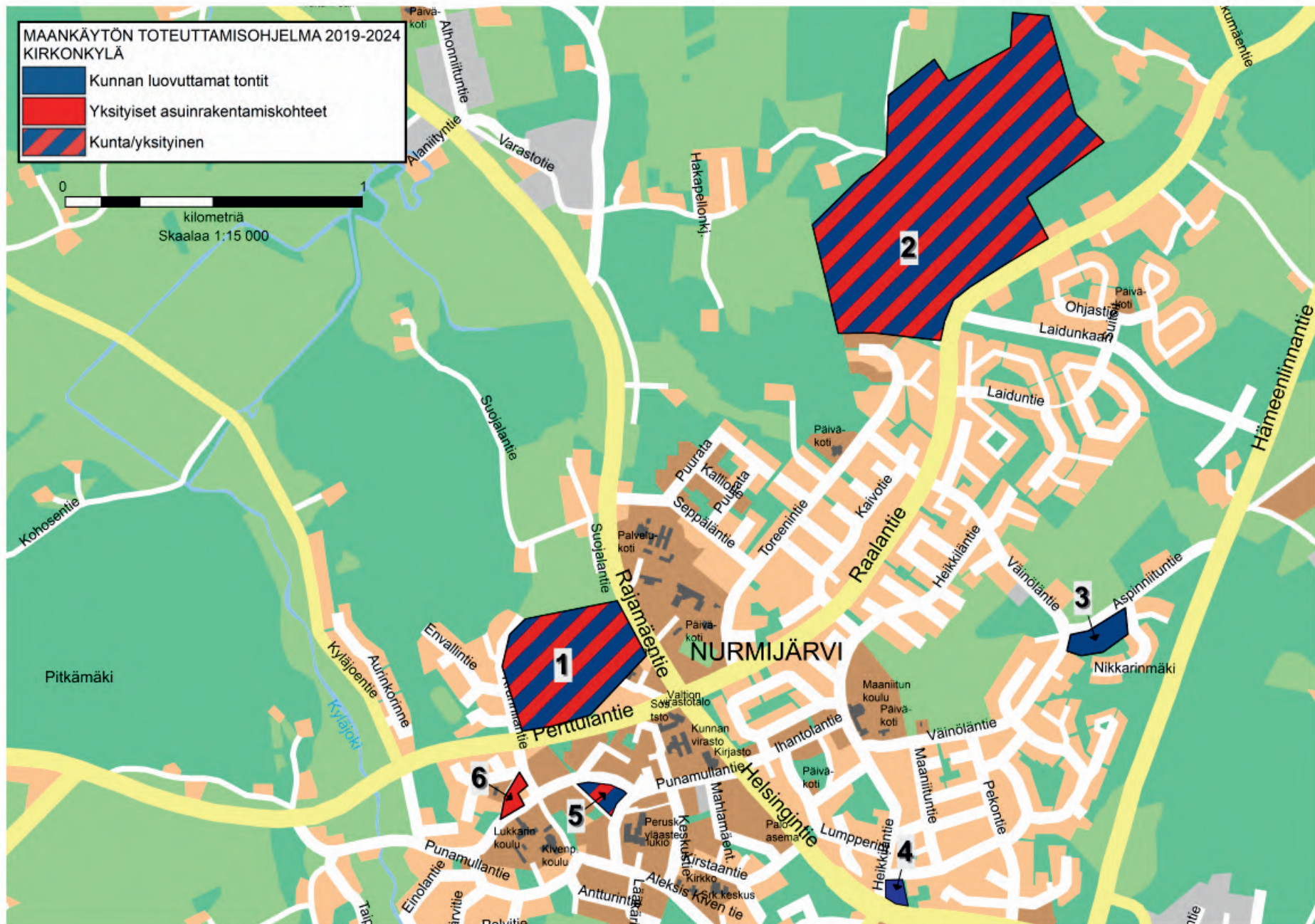
Kerrostalorakentamisen osalta Kirkonkylässä käynnistyy vuosittain kohteita arviolta 30-80 asunnon verran. Tämä täyttää tai ylittää maankäytön kehityskuvassa asetetun tavoitteen (35 asuntoa/vuosi). Ohjelmakauden aikana kerrostalorakentamista arvioidaan alkavan muun muassa Krannilan ja vanhan sähkölaitoksen alueella. Vanhan sähkölaitoksen rakentamisen aloittamisen aikaistamista selvitetään. Runsaaksi arvioitu kerrostalorakentaminen nostaa koko Kirkonkylän alueen arvioidun asuntotuotantomäärän 70-130 asuntoon vuodessa. Tämä puolestaan täyttää maankäytön kehityskuvassa asetetun asuntotuotantotavoitteen Kirkonkylän alueella (77 asuntoa/vuosi). 2010-luvun lopulla valmistunut suuri kerrostaloasuntojen määrä sekä

yleinen taloustilanne saattavat kuitenkin hidastaa kerrostalorakentamisen määrää ohjelmakaudella Kirkonkylän alueella.

Ohjelmakauden aikana selvitetään myös Kirkonkylän yhdyskuntarakenteen tiivistämisen mahdollisuuksia täydennysrakentamisen keinoin.

nro kartalla	Kirkonkylä	Talo- tyyppi	Maanomistus	40 v. ARA- kohde	10 v. ARA- kohde	2019	2020	2021	2022	2023	2024	Kunnallistekniikan rakentaminen	Kaavatilanne
1	Krannila/kunta	AO	Kunta			1	1	1	1			Valmis	Lainvoimainen
	Krannila/yksityinen	AO	Yksityinen			1	1	1	1			Valmis	Lainvoimainen
2	Heinoja I/kunta	AO	Kunta						20	15	15	2020-2022	hyväksyttäväksi 11/2019?
	Yksityinen varanto	AO	Yksityinen			1	1	1	1	1	1	Valmis	Lainvoimainen
	AO yhteensä					3	3	3	23	16	16		
1	Krannila/kunta k-2108/2109	AKR	Kunta					10	10			Valmis	Lainvoimainen
	Krannila/yksityinen	AKR	Yksityinen							10		Valmis	Lainvoimainen
3	Aspinniityntie	AR	Kunta			16						Valmis	Lainvoimainen
4	Heikkiläntie	AP	Kunta						8			Valmis	Lainvoimainen
2	Heinoja I/kunta	AP	Kunta							8		2020-2022	hyväksyttäväksi 11/2019?
	Heinoja I/NUVA	AR	Kunta	X					12			2020-2022	hyväksyttäväksi 11/2019?
	AP, AR, AKR yhteensä					16	0	10	30	18	0		
	AO, AP, AR, AKR yhteensä					19	3	13	53	34	16		
1	Krannila sopimusalue/yksityinen	AK	Yksityinen					25	25		25	Valmis	Lainvoimainen
	Krannila/A-Kruunu ARA	AK	Kunta	X		49						Valmis	Lainvoimainen
	Krannila/YIT	AK	Kunta			30	30	25	25			Valmis	Lainvoimainen
5	Vanhan sähkölaitoksen ympäristö	AK	Kunta							30	30	Valmis	Kaavamuutos vireillä
	Vanha sähkölaitos / NUVA	AK	Kunta	X					30			Valmis	Kaavamuutos vireillä
6	Ahjola	AK	SRK							30		Valmis	Kaavamuutos tarvitaan
	AK yhteensä					79	30	50	80	60	55		
	Erityisasumiskohteet												
1	Krannila/PL-tontti, OT-kodit	PL	Kunta					40				valmis	Lainvoimainen
	Erityisasuminen yhteensä					0	0	40	0	0	0		
	Kirkonkylä yhteensä					98	33	103	133	94	71		

Rajamäki

Rajamäen merkittävimmät uudet asuinalueet ovat vuonna 2017 käynnistynyt Uudenniityn alue sekä arviolta 2019-2020 alkava Kylänpään asuinalue. Näillä alueilla tonttivarannon arvioidaan vastaavan kysyntää ohjelmakauden aikana sekä tämän jälkeen. Uudenniityn ja Kylänpään alueiden lisäksi Rajamäellä arvioidaan käynnistyvän ohjelmakaudella myös Saunatien alueen omakotitonttien rakentaminen ja alueen rakentaminen arvioidaan jatkuvan myös ohjelmakauden jälkeen. Vuosittain Rajamäellä arvioidaan ohjelmakaudella lähtevän käyntiin 10-20 omakotitalon rakentaminen. Tämä jää maankäytön kehityskuvassa asetetusta Rajamäen tavoitteesta (28 kpl/vuosi). Vuotuinen tontinluovutusmäärä vastaa kuitenkin alueen kysyntään.

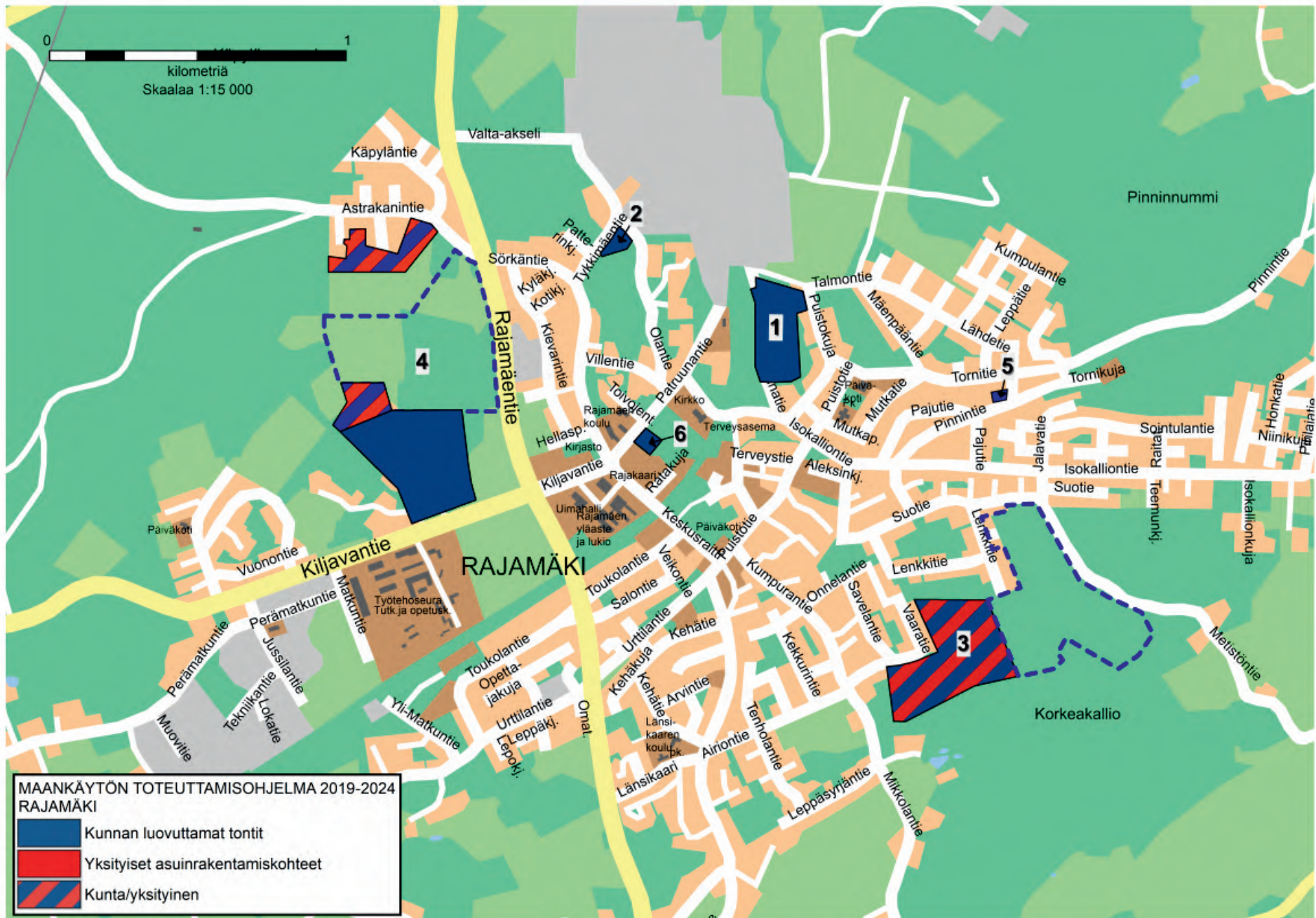
Yhtiömuotoista pientalorakentamista arvioidaan ohjelmakaudella alkavan muutamia kohteita. Kehityskuvan tavoite (14 asuntoa/vuosi) arvioidaan täyttyvän vuosina 2021-2023, jolloin arvioidaan alkavan yhtiömuotoista pientalorakentamista Saunatien ja Kylänpään alueilla.

Kerrostalorakentaminen Rajamäelle ei viime vuosina ole kiinnostanut rakennusliikkeitä ja ohjelmakaudella arvioidaan rakentuvan yksi kerrostalokohde Patruunatielle. Tämä jää jälkeen kehityskuvan tavoitteesta (14 asuntoa/vuosi).

Ohjelmakauden aikana selvitetään myös Rajamäen yhdyskuntarakenteen tiivistämisen mahdollisuuksia täydennysrakentamisen keinoin.

nro kartalla	Rajamäki	Talo- tyyppi	Maanomistus	40 v. ARA- kohde	10 v. ARA- kohde	2019	2020	2021	2022	2023	2024	Kunnallistekniikan rakentaminen	Kaavatilanne
1	Saunatie	AO	Kunta					1	1	1	1	Valmis	luonnos
2	Tykkitorninmäki/Patruunantie	AO	Kunta					2				Valmis	Lainvoimainen
3	Uudenniityntien alue/kunta	AO	Kunta			4	4	4	3	1	3	vaihe 1 valmis	Lainvoimainen
	Uudenniityntien alue/yksityinen	AO	Yksityinen			1	1	1	1	1	1	vaihe 1 valmis	Lainvoimainen
4	Kylänpää	AO	Kunta			1	6	6	4	4	3	vaihe 1 valmis	Lainvoimainen
	Kylänpää	AO	Yksityinen				2	2	2	2	1	vaihe 1 valmis	Lainvoimainen
5	Pinnintie kunta	AO	Kunta			4						valmis	Lainvoimainen
	Yksityinen varanto	AO				3	3	3	3	3	4	Valmis	Lainvoimainen
	AO yhteensä					13	16	19	14	12	13		
1	Saunatie/NUVA	AR	Kunta	X						15		Valmis	Lainvoimainen
4	Kylänpää	AKR	Kunta					10		10		vaihe 1 valmis	Lainvoimainen
	Kylänpää/Nuva	AKR	Kunta	X				20				vaihe 1 valmis	Lainvoimainen
1	Saunatie, kaavamuutos	AKR	Kunta	X					12			Valmis	Luonnos
	AP, AR, AKR yhteensä					0	0	30	12	25	0		
	AO, AP, AR, AKR yhteensä					13	16	49	26	37	13		
6	Patruunantie	AK	Kunta							25		Valmis	Lainvoimainen
	AK yhteensä					0	0	0	0	25	0		
	Rajamäki yhteensä					13	16	49	26	62	13		

Röykkä

Röykan asuntotuotanto suunnittelukaudella arvioidaan tapahtuvan yksityisten luovuttamille tonteille.

Klaukkalan Kehätien rakentaminen aloitettiin helmikuussa 2019 ja tie valmistuu aikataulun mukaan syksyllä 2021. Kehätien rakentamisen myötä Röykan kaavoituksen ja kunnallistekniikan ohjelmien nopeuttaminen on perusteltua, sillä kunnalla on alueella omistuksessaan kaavoituskelpoista raakamaata sekä alueita, joiden kaavan käyttötarkoitusta voidaan muuttaa. Vuosina 2020-2026 vaikuttava Kunnan kestävän kasvun, NUUKA, -ohjelma asettaa kuitenkin haasteita kaavoituksen ja kunnallistekniikan rakentamisen nopeuttamiselle Röykan alueella.

nro kartalla	Röykkä	Talo- tyyppi	Maanomistus	40 v. ARA- kohde	10 v. ARA- kohde	2019	2020	2021	2022	2023	2024	Kunnallistekniikan rakentaminen	Kaavatilanne
1	Porttipellontie	AR	Yksityinen			4						Valmis	Lainvoimainen
	Yksityinen varanto					1	1	1	2	2	2	Valmis	Lainvoimainen
	AO, AP, AR, AKR yhteensä					5	1	1	2	2	2		
	AK yhteensä												
	Röykkä yhteensä					5	1	1	2	2	2		

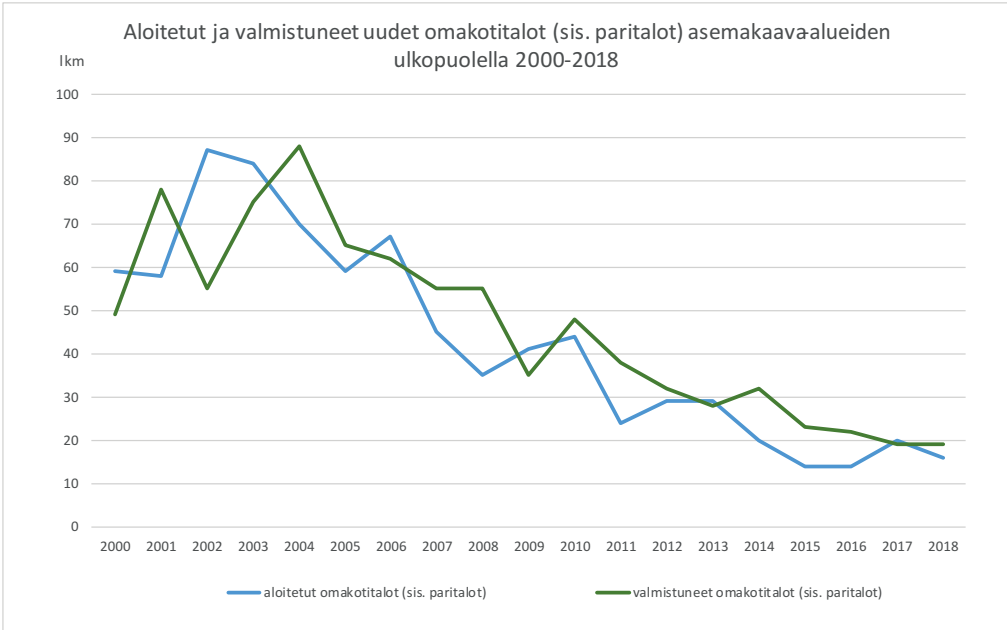

Asemakaavan ulkopuoliset alueet

Maankäytön toteutusohjelmassa esitetään arviot asuntorakentamisen aloittamisesta ja tämän volyyymista Nurmijärven taajama-alueilla (Klaukkala, Kirkonkylä, Rajamäki ja Röykkä) sekä taajama-alueiden ulkopuolella. Maankäytön toteutusohjelmassa asemakaava-alueiden ulkopuolisten alueiden rakentamisten arvioitu lukumäärä perustuu näiden alueiden asuinrakentamisen kehitykseen.

Uusien asuntojen rakentaminen asemakaava-alueiden ulkopuolisilla alueilla on selvästi vähentynyt 2000-luvun alusta. Vuonna 2018 asemakaava-alueiden ulkopuolella aloitettiin 16 uuden omakotitalon rakentaminen ja uusia omakotitaloja valmistui 19 kappaletta.

Kyliä osayleiskaava-alueilla on yksityisten omistamaa tonttivarantoa ja rakentamismahdollisuuksia ollaan uusissa osayleiskaavoissa lisäämässä.

Kuva 6. Aloitetut ja valmistuneet uudet omakotitalot (sisältää paritalot) Nurmijärven asemakaava-alueiden ulkopuolisilla alueilla 2000-2018.

	Kehityskuvan tavoite	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Haja-asutusalue	50	20	30	50	50	50	50

Koko kunta yhteensä

Ohjelmakaudella 2019-2024 asemakaavoitetuissa taajamissa asuntotuotannon arvioidaan olevan noin 400 asuntoa vuodessa. Luku ylittää maankäytön kehityskuvan tavoitteen (342 asuntoa/vuosi) sekä täyttää MAL 2016-2019 -sopimuksen tavoitteen (400 asuntoa/vuosi). Lisäksi asemakaava-alueiden ulkopuolelle arvioidaan aloitettavan vuosittain 20-50 omakotitalon rakentaminen.

MAL 2016-2019 -sopimuksen mukaisesti Nurmijärven vuotuisesta asuntotuotannosta 20 % tulee olla tuettua asumista. Tuetuksi asuntotuotannoksi katsotaan kaikki valtion tukema korkotuettu tuotanto (vuokra ja asumisoikeus). Tavoitteeseen päästään ohjelmakauden alussa vuosina 2019-2022, jolloin tuetun asuntotuotannon osuus on keskimäärin 20 % vuotuisesta asuntotuotannosta. Tuetun asuntotuotannon riittävyys tulee varmistaa ohjelmakauden lopulla vuosina 2023-2024.

Ohjelmakauden aikana selvitetään myös Klaukkalan, Kirkonkylän ja Rajamäen yhdyskuntarakenteen tiivistämisen mahdollisuuksia täydennysrakentamisen keinoin.

	Kehityskuvan tavoite	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Taajamat (asemakaavoitetut alueet) yhteensä	342	290	334	396	479	483	469
Haja-asutusalue	50	20	30	50	50	50	50
Koko kunta yhteensä	392	310	364	446	529	533	519
Tuettu vuokra-asuntotuotanto yhteensä		104	55	70	79	15	25
Tuettujen vuokra-asuntojen osuus kokonaismäärästä		34 %	15 %	16 %	15 %	3 %	5 %

7. Uudet yritysalueet 2019–2024

Kirkonkylän Ilvesvuori Pohjoisen kaavoituksen ja kunnallistekniikan rakentamisen toteutus ovat kriittisiä riittävän yritystonttitarjonnan turvaamiseksi. Alueen asemakaava on hyväksyntävaiheessa, mutta tontteja saataneen luovutusvalmiiksi aikaisintaan 2021. Mäyränkallion läntisen osan kaavoitus on vireillä kunnan eteläisessä osassa vanhan kolmostien varressa. Alueella tehtävien luontoselvitysten myötä ratkeaa, minkä suuruiseksi suunniteltu yritystonttialue muodostuu. Altian Rajamäen tehtaiden länsipuolella on noin 18 hehtaaria kaavoitettuja yritystontteja Altia Oyj:n omistuksessa.

8. Yhteenveto

Ohjelmakaudella 2019-2024 asemakaavoitetuissa taajamissa asuntotuotannon arvioidaan olevan noin 400 asuntoa vuodessa. Luku ylittää maankäytön kehityskuvan tavoitteen (342 asuntoa/vuosi) sekä täyttää MAL 2016-2019 -sopimuksen tavoitteen (400 asuntoa/vuosi). Lisäksi asemakaava-alueiden ulkopuolelle arvioidaan aloitettavan vuosittain noin 20-50 omakotitalon rakentaminen.

Ohjelmakaudella 2019-2024 Nurmijärven asemakaava-alueiden uusista asunnoista keskimäärin 17 % on omakotitaloissa, 18 % on yhtiömuotoisissa pientaloissa ja 66 % on kerrostaloissa. Tämä kertoo osaltaan asuntotuotannon painopisteen siirtyneen 2010-luvulla omakotitaloasunnoista kerrostaloasuntoihin ja saman trendin arvioidaan jatkuvan myös 2020-luvulla. 2010-luvun lopulla valmistunut suuri kerrostaloasuntojen määrä sekä yleinen taloustilanne saattavat kuitenkin hidastaa kerrostalorakentamisen määrää ohjelmakaudella ja nostaa pientalojen osuutta kokonaismäärässä.

Rakentamisen painopisteen muutoksesta huolimatta, omakotitalojen rakentamisen arvioidaan olevan jatkossakin merkittävä osa Nurmijärven asuntotuotantoa. Edellytyksenä tälle on kuitenkin Nurmijärven vetovoimaisuus ja monipuolinen tonttitarjonta eri taajamissa. 2020-luvulle tultaessa kunnan omakotitonttien tarjonta on kuitenkin ollut kysyntään nähden vaatimatonta Klaukkalassa ja Kirkonkylässä. Tilanne kohenee 2020-luvun alussa Klaukkalan Vanha-Klaukan ja Kirkonkylän Heinojan uusien asuinalueiden myötä.

Myös tuettua vuokra-asuntotuotantoa on toteutunut viime vuosina MAL 2016-2019 -sopimuksen edellyttämä osuus. Sopimuksen mukaisesti Nurmijärven vuosittaisesta asuntotuotannosta 20 % tulee olla tuettua asumista. Ohjelmakaudella 2019-2024

tavoitteeseen päästään ohjelmakauden alussa vuosina 2019-2022, jolloin tuetun asuntotuotannon osuus on keskimäärin 20 % vuosittaisesta asuntotuotannosta. Tuetun asuntotuotannon riittävyys tulee kuitenkin varmistaa ohjelmakauden lopulla vuosina 2023-2024.

Taulukko 3. Maankäytön toteutusohjelman 2019-2024 arvioitu asuntotuotanto kunnan asemakaavoitetuilla alueilla asuntotyypeittäin.

	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Omakotitalo, %-osuus asuntotuotannosta	16 %	13 %	17 %	19 %	17 %	18 %
Yhtiömuotoinen pientalo, %-osuus asuntotuotannosta	26 %	12 %	22 %	14 %	18 %	13 %
Kerrostalo, %-osuus asuntotuotannosta	58 %	75 %	60 %	67 %	64 %	69 %

LUETTELO NURMIJÄRVEN KUNNAN
MAKSUISTA JA TAKSOISTA

LUETTELO NURMIJÄRVEN KUNNAN MAKSUISTA JA TAKSOISTA

- o Hallintokunnat tarkistavat maksut ja taksat vuosittain. Aikaisempi päätös jää voimaan, mikäli siihen ei ilmene muutostarvetta.

Jaottelu:

1 = vähintään omakustannusperusteinen maksu

2 = maksukykyperusteinen maksu

Maksun/taksan nimi	Päättävä elin	Viimeinen tarkistus	Jaottelu 1 / 2
YLIN PÄÄTÖKSENTEKO			
Kunnan viranomaisten asiakirjoista ym. perittävät maksut	kunnanjohtaja	14.3.2011 § 24	1
Elinvoimalautakunta			
Ranta-asemakaavan laatimisesta ja muuttamisesta sekä yleiskaavan muuttamisesta perittävät maksut	kuntasuunnittelutk	Kunla 15.4.2014	1
Suunnittelutarveratkaisut, poikkeamispäätökset, maisematyöluvat, suostumiset lohkomisiin, naapureiden kuuleminen, annetut lausunnot	kuntasuunnittelutk	Kunla 15.4.2014	1
Tontin takaisinostot	kuntasuunnittelutk	Kunla 15.4.2014	1
Teemakartat	kuntasuunnittelutk	Kunla 15.4.2014	1
Palvelumaksut (muut kuin tavanomaiset palvelut)	kuntasuunnittelutk	Kunla 15.4.2014	1
Henkilötyöveloitukset	kuntasuunnittelutk	Kunla 15.4.2014	1
Luovutettavat asunto- ja yritystontit	kunnanhallitus/ kunlan esitys	vuosittain/tarvittaessa	
KONSERNIPALVELUT			
Hallintopalvelut Monistamon palvelutuotteet	kunnanjohtaja	1.2.2011 alkaen	1
Aleksia –liikelaitos (ruoka-, siivous- ja kiinteistöpalvelut) Liikelaitoksen hinnasto	Johtokunta	(tarkistus vuosittain)	1

Maksun/taksan nimi	Päättävä elin	Viimeinen tarkistus	Jaottelu 1 / 2
--------------------	---------------	---------------------	-------------------

SIVISTYS- JA HYVINVOINTITOIMIALA

Sivistyslautakunta

Varhaiskasvatuksen asiakasmaksut	Sivistyslautakunta	13.12.2018 § 94	2
Koulujen ja päiväkotien tilojen käyttömaksut	Sivistyslautakunta	20.8.2013 § 72	1
Museon opastus-, pääsy- ja käyttö-maksut	Sivistyslautakunta	13.9.2012 § 73	1
Kopiomaksut ja tulosteet	Sivistyslautakunta	14.9.2010 § 76	1

Hyvinvointilautakunta

Liikuntasalien käyttömaksut ajalle toistaiseksi	Hyvinvointilautakunta	27.02.2018	2
Liikunnanohjauksen tuntikorvaukset ja sopimuspalkkiot kaudelle 2018 – 2019	Hyvinvointilautakunta	4.9.2018	1/2
Liikuntapalveluiden kurssien ja ohjaustuntien hinnat kaudelle 2019 - 2020	Hyvinvointilautakunta	6.5.2019 § 28	1/2
Leirikeskuksen käyttökorkaukset	Hyvinvointilautakunta	6.5.2019	2
Nuorisotilojen käyttökorkaukset	Hyvinvointilautakunta	6.5.2019	2
Koululaisten iltapäivätoiminnasta perittävät maksut *)	Nuorisolautakunta	24.5.2016	2
Nuorten työpajan tuntiveloitus	Nuorisolautakunta	22.1.2008	2
Harrastekerhomaksut	nuorisopäällikkö	syksy 2019	2
Leiri- ja kesätoimintamaksut	nuorisopäällikkö	keväät 2019	2
Retket ja tapahtumat	nuorisopäällikkö	tapauskohtaisesti	1
Monikon ja bändinharjoittelutilojen vuokrat	Hyvinvointilautakunta	6.5.2019	1
Lainaukseen liittyvät varaus-, kaukolaina-, myöhästymis- ym. maksut	kirjastonjohtaja	15.9.2017 § 11	1
Tapahtumat	kirjaston- tai museon-johtaja tai kulttuuri-päällikkö	tapauskohtaisesti	1

*) erillisestä anomuksesta myönnettävän maksuvapauden perusteena käytetään varhaiskasvatuksen asiakasmaksulain tulorajoja.

Maksun/taksan nimi	Päättävä elin	Viimeinen tarkistus	Jaottelu 1 / 2
--------------------	---------------	---------------------	-------------------

YMPÄRISTÖTOIMIALA

Asemakaavoitus- ja rakennuslautakunta

Kiinteistö- ja mittaus-toimi

Tonttijakojen palkkiot ja maksut kartoista ym.	Asemakaavoitus- ja rakennuslautakunta	23.10.2019 § 73	1
--	---------------------------------------	-----------------	---

Kiinteistötoimitusmaksutaksa	Valtuusto	18.12.2013 § 153	1
------------------------------	-----------	------------------	---

Asemakaavoitus

Asemakaavoista ja asemakaavojen muutoksista perittävät maksut kaavaotteet ym.	Asemakaavoitus- ja rakennuslautakunta	23.10.2019 § 73	1
---	---------------------------------------	-----------------	---

Rakennusvalvonta

Nurmijärven kunnan rakennusvalvonnan tarkastus- ja valvontatehtävistä sekä muista viranomaistehtävistä suoritettavat maksut	Asemakaavoitus- ja rakennuslautakunta	24.9.2019 § 69	1
---	---------------------------------------	----------------	---

Tekninen lautakunta

Tekninen keskus

Urheilukenttien käyttömaksut	Tekninen lautakunta	31.3.2016 § 24	1
------------------------------	---------------------	----------------	---

Ulkokenttien käyttömaksut	Tekninen lautakunta	24.10.2019 § 85	1
---------------------------	---------------------	-----------------	---

Lämmitettävän tekonurmikentän maksut	Tekninen lautakunta	24.10.2019 § 85	1
--------------------------------------	---------------------	-----------------	---

Klaukkalan jäähallin vuorojen hinnat ja jäähallin tilojen vuokrat	Tekninen lautakunta	24.10.2019 § 85	1
---	---------------------	-----------------	---

Jätteenkäsittelytaksa	Tekninen lautakunta	30.11.2017 § 98	1
-----------------------	---------------------	-----------------	---

Biojätteen erilliskeräys	Tekninen lautakunta	28.5.2015 § 66	1
--------------------------	---------------------	----------------	---

Taksasta poikkeavan jätehuoltomaksun määrääminen tai siitä sopiminen	Kunnallistekniikan päällikkö	tapauskohtaisesti	1
--	------------------------------	-------------------	---

Toripaikkamaksut	Tekninen lautakunta	24.10.2019 § 85	1
------------------	---------------------	-----------------	---

Ylijäämämaiden vastaanottomaksuhinnasto	Tekninen lautakunta	30.11.2017 § 97	1
---	---------------------	-----------------	---

Ulkopuolisille tehtävistä töistä ja tuotteista perittävät maksut (esim. kunnallistekniikan rakentamisen yhteydessä tehtävät työt, teiden kunnossapitoon liittyvät työt)	Tekninen lautakunta	tapauskohtaisesti	1
---	---------------------	-------------------	---

Teknisen lautakunnan hallintaan kuuluvien alueiden vuokrat	Tekninen lautakunta	23.10.2014 § 124	1
--	---------------------	------------------	---

Maksun/taksan nimi	Päättävä elin	Viimeinen tarkistus	Jaottelu 1 / 2
Teknisen keskuksen hallintaan kuuluvien alueiden luvattomasta käytöstä perittävä tarkastus- ja valvontamaksu	Tekninen lautakunta	29.01.2015 § 7	1
Ajoneuvojen siirrosta perittävät maksut	Tekninen lautakunta	01.03.2011 § 29	1
Kaivulupamaksut	Tekninen lautakunta	29.10.2015 § 113	1
Hinnasto ovien avaamiselle ja sulkemiselle kunnan kiinteistöissä	Tekninen lautakunta	26.2.2015 § 22	1
Venepaikkamaksut	Tekninen lautakunta	24.10.2019 § 85	1
Nurmijärven Vesi-liikelaitos Palvelumaksuhinnasto (sis. liittymismaksujen määräytymisperusteet)	Liikelaitoksen johtokunta	23.10.2019 § 52	1

AVUSTUKSET YHTEENVETO

AVUSTUKSISTA

Avustuksen nimi	Avustuksen suunniteltu käyttö	Kenen budjetissa	TA 2020 budjetoitu	TA 2019	Myönnetty 2019	TA 2018	Myönnetty 2018	Lisäinfo
KONSERNIPALVELUT								
Vähävaraisten yleishyödyllisten järjestöjen avustaminen	Järjestöjen tila-avustukset	Yhteiset toiminnot	6 000	5 000	5 000	5 000	3 585	
Palveluvelvoitteen mukainen allastoimintojen avustus	Avustus kohdistuu erityisryhmien allastoimintojen järjestämiseen Etelä-Nurmijärven alueella. Allastoimintoja ovat mm. allasterapia, allasjumppa, vauvauinti	Yhteiset toiminnot	120 000	143 000	143 000	145 000	145 000	
Rajamäen Uimahalli Oy	Yleiskatteellinen toiminta-avustus	Yhteiset toiminnot	790 000	700 000	700 000	722 000	722 000	
Sponsorointi- ja yhteistyöavustukset	Urheiluseurojen, urheilijoiden, seurojen ja muiden ryhmien sopimusyhteistyö sekä tapahtumat	Viestintä- ja markkinointipalvelut	30 000	20 500	20 500	15 000	17 900	Sponsoroinnin tavoitteena positiivinen näkyvyys. Avustus myönnetään hakemuksesta.
HYVINVOINTITOIMIALA								
		Hallinto- ja Talouspalv.				40 000		
	Eläkeliiton Nurmijärven yhdistys						2 700	
	Keski-Uudenmaan Kuulo ry						1 400	
	Keski-Uudenmaan Mustiyhdistys ry						900	
	Keski-Uudenmaan Näkövammaiset ry						500	
	Klaukkalan Eläkeläiset ry						3 967	
	Klaukkalan Eläkkeensaajat ry						1 552	
	Nurmijärven Eläkkeensaajat ry						2 400	
	Nurmijärven Hengitysyhdistys ry						1 980	
	Nurmijärven Invalidit ry						3 000	
	Nurmijärven Kansalliset Seniorit ry						465	
	Nurmijärven Kehitysvammaisten tuki ry						2 900	
	Nurmijärven Kristilliset Eläkeläiset ry						900	
	Nurmijärven Reumayhdistys ry							
	Nurmijärven Rintamaveteraanit ry						1 500	
	Nurmijärven Sotainvalidit ry						1 700	
	Nurmijärven Sotaveteraanit ry						3 300	
	Nurmijärven Sydänyhdistys ry						1 100	
	Setlementti Louhela ry						10 000	
	Sotainvalidien Veljesliiton Uudenmaanpiiri							

AVUSTUKSISTA

Avustuksen nimi	Avustuksen suunniteltu käyttö	Kenen budjetissa	TA 2020 budjetoitu	TA 2019	Myönnetty 2019	TA 2018	Myönnetty 2018	Lisäinfo
	Suomen Punainen Risti Nurmijärven osasto						1 925	
	Suopolun virkistyskerho							
	Terve Mieli ry.						1 037	
	Uudenmaan Keliakiayhdistys Ry						500	
	Vantaan Sovittelijat ry						500	
	Mannerheimin Lastensuojeluliitto						7 000	
		Liikuntapalvelut				210 000		
	Aikido Kaiten						500	
	Hwarang Taekwondo N:järvi						4 700	
	Herusten Vire						900	
	Impivaaran Hallit ry						600	
	Impivaaran Ratsastajat						400	
	ITF Nurmijärvi						700	
	Klaukkalan Hockey Team KFT ry						1 200	
	Klaukkalan Kiri						2 300	
	Klaukkalan NMKY						4 500	
	Korven Korven Pojat						400	
	Korven Urheilijat						800	
	Kurra Hockey						35 000	
	Lepsämän Humu						300	
	Luhtajoen Ratsastajat ry						500	
	Metsäkylän Nouseva						700	
	NaMe -88							
	Nukarin Haka						400	
	Nummenpään Urheilijat						400	
	Nurmijärven Ampuma- ja Metsästysseur ry						900	
	Nurmijärven Golfklubi						6 000	
	Nurmijärven Hiihtoseura							
	Nurmijärven Jalkapalloseura						34 200	
	Nurmijärven Latu						2 300	
	Nurmijärven Maila						800	
	Nurmijärven Moottorikerho						600	
	Nurmijärven Pingviinit						800	
	Nurmijärven Pöytätennisseura						500	
	Nurmijärven Shakkikerho						100	
	N:järven Seven Ringettes						17 200	
	Nurmijärven Taitoluistelijat						19 500	
	Nurmijärven Tennisseura						2 600	
	Nurmijärven Uinti						3 900	
	Nurmijärven Urheiluautoil.						500	
	Nurmijärven Voimistelu ja Liikunta						7 300	
	Nurmijärven Yleisurheilu						11 000	
	Perttulan Ratsastajat							
	Perttulan Riento						500	
	Perttulan Tähti						900	
	Rajamäen Kehitys						13 600	
	Rajamäen Rykmentti						14 500	
	RSB Nurmijärvi						900	
	SB-Pro Nurmijärvi						17 000	

AVUSTUKSISTA

Avustuksen nimi	Avustuksen suunniteltu käyttö	Kenen budjetissa	TA 2020 budjetoitu	TA 2019	Myönnetty 2019	TA 2018	Myönnetty 2018	Lisäinfo
SIVISTYS- JA HYVINVOINTITOIMIALA								
Toiminta-avustus	Kivi-juhlat	Kirjasto- ja kulttuuripalvelut	34 200	34 200		34 200	34 200	
Toiminta-avustus	Taito-Uusimaa	Kirjasto- ja kulttuuripalvelut	26 850	26 850		21 850	21 850	
Toiminta-avustus	Kulttuuriavustukset	Kirjasto- ja kulttuuripalvelut	46 500	52 500		52 500	43 370	
Toiminta-avustus	Nuorisoyhdistykset	Nuorisopalvelut	31 500	34 500		34 500	26 600	
Toiminta-avustus	Nurmijärven opisto	Koulutuspalvelut	73 930	80 930		80 930	80 000	
Toiminta-avustus	Musiikkiopisto	Koulutuspalvelut	116 898	124 498		124 498	123 500	
Toiminta-avustus	Taiteen perusopetus:	Koulutuspalvelut						
	Nurmijärven Opisto (kuvataide)		12 000	12 000		12 000	12 000	
	Nurmijärven kuvataide- ja käsityökoulun kannatusyhdistys							
	Nurmijärven Tanssiopisto		34 500	35 500		35 500	35 500	
	Nurmijärven Kivi-Juhlat (teatteri)		2 500	1 900		1 900	1 900	
	Nurmijärven Opisto (bänditoiminta)		1 900	1 900		1 900	1 900	
Nurmijärven Monitoimitalon vuokra-avustukset	Nurmijärven Monitoimitalon vuokra-avustukset	Koulutuspalvelut	198 630	198 630		200 000	198 630	
Toiminta-avustus	urheiluseurojen avustus	Liikuntapalvelut	218 000	210 000				Hyvinvointitoimialalta siirtyvä avustus
Toiminta-avustus	Hyvinvointi	Hyvinvointipalvelut	64 000	60 000				Hyvinvointitoimialalta siirtyvä avustus
YMPÄRISTÖTOIMIALA								
Yksityistieavustukset	Kunnossapito- ja perusparannusavustukset	Maankäyttö ja kaavoitus (kiinteistö- ja mittaustoimi)	60 000	50 000		50 000	50 000	Kunnossapitoavustukset 110 tiekuntaa, perusparannusavustukset 6 tiekuntaa (v. 2018)
Haja-asutuksen vesihuolto	Vesihuollon rakentamiskustannusten taloudellinen tuki	Tekninen keskus (kunnallistekniikan suunnittelu)	5 000	10 000		15 000	0	

SISÄISET TOIMINTATUOTOT JA -KULUT

SISÄISET TUOTOT

	monistus- palvelut	ict-palvelut	vuokrat	ruoka	siivous	vesimaksut	jätevesi- maksut	sis.muut - liikelaitos	sis. muut	sis.palvelun myynnit liikelaitoksille	sis.palvelun myynnit
KONSERNIPALVELUT											
Tarkastuslautakunta										4 432	
Hallintopalvelut	67 800									106 870	
Henkilöstöpalvelut										138 055	43 540
Talouspalvelut		1 753 746								111 245	
Viestintä- ja markkinointipalvelut											
YMPÄRISTÖTOIMIALA											
Tekninen keskus									44 400	160 340	
Tilakeskus			18 522 300								105 100
Hallinto- ja talouspalvelut										168 120	
Nurmijärven Vesi						124 530	177 520				
Aleksia				6 190 712	2 185 861						

SISÄISET KULUT

KONSERNIPALVELUT											
Yhteiset toiminnot	-25 600	-62 711	-245 800								
Tarkastuslautakunta	-500										
Hallintopalvelut	-3 200	-40 120	-122 000								
Henkilöstöpalvelut	-5 600	-45 328	-124 300								
Talouspalvelut	-500	-15 456	-72 100								
Viestintä- ja markkinointipalvelut	-500	-19 728	-9 700								
Elinvoima- ja kuntakehityspalvelut	-2 650	-23 248	-37 400								
SIVISTYS- JA HYVINVOINTITOIMIALA											
Hallinto- ja talouspalvelut	-1 000	-24 683	-28 900		-885						
Koulutuspalvelut	-10 000	-572 626	-10 276 500	-3 476 240	-1 761 678				-14 400		-102 440
Varhaiskasvatuspalvelut	-4 500	-422 420	-3 269 800	-2 714 472	-71 424				-6 000		-46 200
Kirjasto- ja kulttuuripalvelut	-100	-63 286	-495 800		-59 569						
Nuorisopalvelut	-1 800	-23 505	-1 006 000		-9 235						
Liikuntapalvelut	-700	-7 029	-161 900		-1 200				-24 000		
Hyvinvointipalvelut		-15 776	-75 400		-6 111						
YMPÄRISTÖTOIMIALA											
Tekninen keskus	-900	-117 730	-1 475 500		-41 000	-9 100	-10 900				
Tilakeskus	-200	-72 490	-81 500		-227 919	-115 430	-166 620				
Hallinto- ja talouspalvelut	-2 300	-22 100	-60 400								
Maankäyttö ja kaavoitus	-6 000	-69 440	-121 300								
Nurmijärven Vesi	-1 100	-37 950	-41 400		-6 840					-464 815	
Aleksia	-650	-98 120	-816 600							-224 247	

KESKI-UUDENMAAN SOTE-KUNTAYHTYMÄN
TALOUSARVIO

TALOUSSUUNNITELMA 2020-2022, KESKI-UUDENMAAN SOTE –KUNTAYHTYMÄ

Talousarvio 2020

Yhtymähallitus hyväksyi 2.7.2019 § 101 talousarviokehityksen ja laadintaohjeet vuosille 2020-2022, minkä perusteella palvelualueet laativat ensimmäisen talousarvioesityksen. Kuntatalouden nopean heikkenemisen johdosta esitykseen on tehty sopeutusta siten, että omaan palvelutuotantoon on kohdistettu kehittämis- ja tuottavuustoimenpiteitä, joilla tavoitellaan n. 4,5 Me:n kuluvähennystä alkuperäiseen kehikseen verrattuna.

Oman palvelutuotannon kasvu vuoden 2019 muutettuun talousarvioon verrattuna on n. 1 %. Palkkojen sopimuskorotukset eivät ole vielä tiedossa ja talousarviossa on varauduttu 1 %:n sopimuskorotuksiin. Palkkojen harmonisointiin on varattu 0,9 Me. Ostopalvelujen sopimuskorotuksiin ei ole pystytty varautumaan. Kuntayhtymässä on menossa isoja kilpailutuksia, kuten asumispalvelujen kilpailutukset ikäihmisille, kehitysvammaisille sekä päihde- ja mielen-terveyspalvelujen asiakkaille. Lastensuojelun avo- ja jälkihuollon palvelujen kilpailutus nosti palvelujen hintoja. Vuokramenot on budjetoitu vuoden 2019 tasoisina. Talousarvio sisältää varauksen hyväksytyn valtuustoaloitteen mukaiseen maksuttomaan ehkäisyyn.

Valinnanvapaushanke päättyi elokuussa 2019. Yhtymävaltuusto päätti 27.6.2019 § 23-24, että palvelusetelin käyttöönottoa jatketaan suun terveydenhuollon sekä lääkärivastaanotto- palvelujen täydentäjänä vuoden 2019 loppuun. Palvelusetelikäytäntö sisältyy myös vuoden 2020 talousarvioon, kuten henkilökohtaisen budjetin toimintamalli, joka päätettiin ottaa käyttöön määritellyissä asiakasryhmissä 1.9.2019 alkaen.

Erikoissairaanhoidon oli alkuperäisessä kehiksessä varattu 1,5 %:n kasvu verrattuna vuoden 2019 muutettuun talousarvioon. HUS:n ilmoittaman maksuosuuden kasvuprosentti on 2,9 % HUS:n vuoden 2019 tilinpäätösennusteesta laskettuna. HUS:n tilinpäätösennusteen mukaan vuoden 2019 palvelusuunnitelman mukaiset maksuosuudet ovat n. 223 Me, jossa on ylitystä n. 20 Me verrattuna talousarvioon. Ylitys johtuu HUS:n antamien tietojen mukaan palvelujen käytön lisääntymisestä mm. psykiatriassa sekä lasten ja nuorten sairauksissa. Läheteiden ja kalliin hoidon potilaiden määrä on myös kasvanut. Kuntayhtymän talousarvioesityksessä erikoissairaanhoidon on varattu 2 %:n kasvu suhteessa kuntayhtymän muutettuun talousarvioon. Määrärahan riittävyys vuodelle 2020 on merkittävä riski, mikäli vuoden 2019 menokehitys jatkuu tulevana vuosina.

Heinäkuun talousarviokehityksessä Apotin kustannuksiin oli varattu 11,8 Me vuodelle 2020. Oletuksena oli, että kunnat liittyvät Apottiin, jolloin osa kustannuksista menee suoraan kuntiin ja osa tulee kuntayhtymälle. Kuntien yhteinen näkemys kuitenkin on, että kuntayhtymä liittyy Apottiin, jolloin kaikki kustannukset kohdistuvat kuntayhtymälle. Apotti Oy:n kanssa on neuvoteltu siten, että vuodelle 2020 käyttötalouteen kohdentuu vain kuntayhtymän oman hanketoimiston kustannukset, n. 2,2 Me. Apotti Oy:n varsinainen laskutus alkaa vuonna 2021.

Kuntien maksuosuudet vuodelle 2020 ovat yhteensä n. 583,6 Me. Vuoden 2019 maksuosuudet ovat 568,9 Me, joten kasvua on n. 14,7 Me eli 2,6 %.

Taloussuunnitelma 2021-2022

Vuonna 2021 oman palvelutuotannon kasvuksi on arvioitu 0 % ja 1 % vuonna 2022. Tämä tarkoittaa sitä, että esim. palkkojen sopimuskorotukset ja Apotin käyttöönotto on katettava oman toiminnan sisäلتä. Vuonna 2021 tavoitellaan noin 11 Me:n ja vuonna 2022 noin 13 Me:n sopeutusta. Erikoissairaanhoidon kasvuksi on arvioitu 2 % kumpanakin vuonna.

Kuntayhtymässä on valmisteilla tuottavuusohjelma, jolla pyritään hillitsemään vuosien 2021-2022 kasvupaineita vuosittain runsaalla 10 Me:lla. Vuoden 2021 maksuosuuksien muutos on arvion mukaan n. 1 % ja vuonna 2022 muutos on n. -1 %.

Maksuosuudet

Kunta	TA 2020		
	Oma palvelutuotanto	ESH	Yhteensä
Hyvinkää	100 844 589	54 864 084	155 708 673
Järvenpää	80 398 803	47 999 885	128 398 688
Mäntsälä	39 737 347	22 503 141	62 240 488
Nurmijärvi	71 978 658	42 479 986	114 458 644
Pormainen	7 351 148	5 186 375	12 537 523
Tuusula	69 139 617	41 086 029	110 225 646
Yhteensä	369 450 162	214 119 500	583 569 662

Kunta	TS 2021				TS 2022			
	Oma palvelutuotanto	ESH	Yhteensä	Muutos-% vs. TA 2020	Oma palvelutuotanto	ESH	Yhteensä	Muutos-% vs. TS 2021
Hyvinkää	100 983 716	55 961 366	156 945 082	0,8 %	98 236 623	57 080 593	155 317 216	-1,0 %
Järvenpää	80 731 354	48 959 883	129 691 237	1,0 %	78 474 282	49 939 080	128 413 362	-1,0 %
Mäntsälä	39 949 610	22 953 204	62 902 813	1,1 %	38 845 080	23 412 268	62 257 348	-1,0 %
Nurmijärvi	72 616 322	43 329 586	115 945 908	1,3 %	70 563 492	44 196 177	114 759 669	-1,0 %
Pormainen	7 477 677	5 290 103	12 767 780	1,8 %	7 261 931	5 395 905	12 657 835	-0,9 %
Tuusula	69 242 484	41 907 750	111 150 234	0,8 %	67 294 821	42 745 905	110 040 726	-1,0 %
Yhteensä	371 001 163	218 401 890	589 403 053	1,0 %	360 676 229	222 769 928	583 446 156	-1,0 %

Investoinnit

Kuntayhtymän investointiosa vuosina 2020-2022 sisältää tietohallinnon investointeja.

	2020	2021	2022
Aineeton omaisuus	4 941 000	4 375 000	2 795 000
Irtain omaisuus	375 000	238 000	
Apotin merkintä ja SVOP	3 595 000	613 000	100 000
Yhteensä	8 911 000	5 226 000	2 895 000

Aineeton omaisuus on tietohallinnon järjestelmiin liittyviä hankintoja, kuten tilahallintajärjestelmä, tietoaallas ja tiedolla johtaminen, sähköisen asiointin kehittäminen ja robotisointi. Irtain omaisuus sisältää mm. Welcome-kioskit sekä kotihoidon ja osastojen Rover-mobiilit.

Kuntakohtainen tarkastelu, Nurmijärvi

Nurmijärven kirkonkylän terveysasemaa saneerataan. Saneerauksessa mm. potilaskerrokseen tulee tilamuutoksia, mikä parantaa akuuttiosastojen tilojen käytännöllisyyttä. Keski-Uudenmaan sote –kuntayhtymän järjestämissuunnitelman mukaan akuuttivuodeosastohoitoa kehitetään jatkossa osana koko akuuttihoitojärjestelmän kehittämistä. Hoito toteutetaan vuodeosastohoitona silloin, kun hoito ei ole järjestettävissä kotiin vietävien palvelujen kotisairaalan ja poliklinisten palvelujen avulla. Potilaiden jatkohoidon järjestämisen kannalta avainasemassa ovat riittävät ja hyvin vetävät hoitopaikat sekä toimivat prosessit ja hoitoketjut.

Suun terveydenhuollossa Nurmijärven kirkonkylälle tulee uusi toimipiste, jonne siirretään viisi hoitoyksikköä Klaukkalan Gunnarintien hammashoitolasta. Gunnarintien toiminta lakkaa kokonaan, kun loput hoitoyksiköt siirretään Klaukkalan terveysaseman tiloihin.

Ikäihmisten ja vammaisten palvelualueella kotiapukokeilu laajenee kaikkiin jäsenkuntiin. Kotiapukokeilulla tarjotaan asiakkaille varsinaista kotihoitoa kevyempää palvelua esim. pyykki-, kauppa- ja asiointipalvelua pienellä omavastuulla.

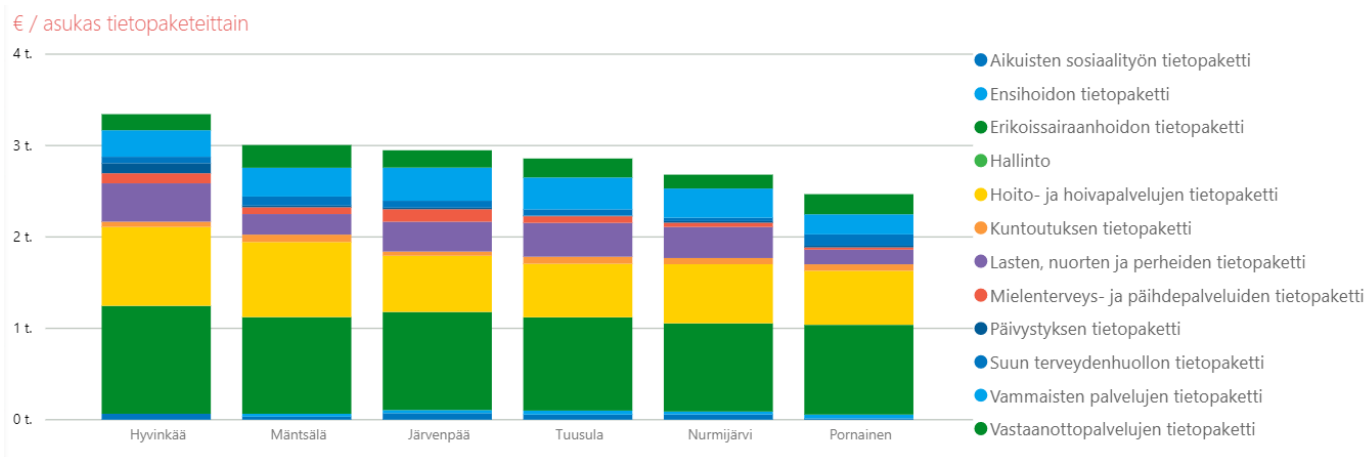
Ikäihmisten asumispalvelujen piirissä olevien asiakkaiden määrä kasvaa ja Nurmijärven osalta ollaan varauduttu 11 uuteen asumispalvelupaikkaan vuonna 2020 nykyiseen verrattuna.

Erikoissairaanhoidon maksuosuus muodostuu seuraavasti:

NURMIJÄRVI	TAE 2020	HUS TAE 2020	Erotus
Palvelusuunnitelman mukainen laskutus	40 479 686	45 716 000	-5 236 314
Kalliin hoidon tasaus	0	1 655 426	-1 655 426
Ensihoito ja sairaankuljetus	1 361 700	1 424 071	-62 371
HUS muu erikoissairaanhoido	510 000	357 000	153 000
Muu erikoissairaanhoido / ei HUS	128 600	128 600	0
Yhteensä	42 479 986	49 281 097	-6 801 111

HUS:n esittämä maksuosuus on merkittävästi kuntayhtymän erikoissairaanhoidoon varaamaa maksuosuutta suurempi.

Maksuosuudet tietopaketeittain

		Nurmijärvi			
		TP 2018	KTA 2019	TA 2020	TA 2020 eur/asukas
Maksuosuus yhteensä (1 000 euroa)	€	114 596	115 235	114 459	2 683
Suun terveydenhuollon tietopaketti	€	3 042	3 108	1 564	37
Mielenterveys- ja päihdepalveluiden tietopaketti	€	2 130	1 894	2 015	47
Lasten, nuorten ja perheiden tietopaketti	€	12 327	13 234	14 581	342
Aikuisten sosiaalityön tietopaketti	€	3 165	2 631	2 460	58
Hoito- ja hoivapalvelujen tietopaketti	€	22 973	25 433	27 694	649
Vammaisten palvelujen tietopaketti	€	12 117	14 201	13 646	320
Kuntoutuksen tietopaketti	€	3 255	1 683	2 890	68
Vastaanottopalvelujen tietopaketti	€	9 407	9 628	6 366	149
Päivystyksen tietopaketti	€	1 198	625	675	16
Ensihoidon tietopaketti	€	1 373	1 335	1 362	32
Erikoissairaanhoidon tietopaketti	€	43 537	40 401	41 118	964
Hallinto	€	72	1 062	88	2

KTA 2019 luvuissa on mukana Nurmijärveltä hallintoon virheellisesti siirretty vyörytys-erä n. 0,6 Me. Vuoden 2020 talousarviossa strateginen kehittäminen ja tukipalvelut –koko-
naisuus jaetaan palvelupaketeille toisin kuin vuoden 2019 talousarviossa.

Suoritteet 2020

		Kaikki	Hyvinkää	Järvenpää	Mäntsälä	Nurmijärvi	Pornainen	Tuusula
Suun terveydenhuollon tietopaketti								
Suun terveydenhuolto peruspalvelut								
Käynnit	kpl	216 402	51 076	54 428	20 164	43 786	4 114	42 834
Mielenterveys- ja päihdepalveluiden tietopaketti								
Mielenterveys- ja päihdetyön avohoito								
Mielenterveysavohoito ja -kuntoutus								
Käynnit	kpl	19 463	4 197	7 808	3 838	2 399	239	982
Päihdeavohoito- ja kuntoutus								
Käynnit	kpl	24 662	11 551	6 948	2 097	1 119	185	2 762
Mielenterveys- ja päihdetyön asumispalvelut								
Hoitopäivät	pv	125 348	22 306	61 193	7 175	11 507	1 467	21 700
Vammaisten palvelujen tietopaketti								
Sosiaalityö ja -ohjaus								
Asiakkaat	hlö	4 707	1 243	834	388	948	96	1 198
Avohuolto								
Työtä, opiskelua ja osallisuutta tukevat palvelut								
Toimintapäivät	pv	43 468	13 036	6 809	4 188	10 311	263	8 861
Vammaisten asumisen muu tuki ja palvelut kuin ympärivuorokautisen avun ja tuen sisältävät asumispalvelut								
Asumispäivät	pv	5 681	1 823			1 458		2 400
Vammaisten ympärivuorokautisen avun ja tuen sisältävät asumispalvelut								
Hoitopäivät	pv	36 597	10 935	9 578	2 597	5 103	0	8 384
Kuntoutuksen tietopaketti								
Avokuntoutus, ei kotona tapahtuva								
Käynnit	kpl	46 684	7 959	8 574	6 382	10 294	1 116	12 359
Apuvälinepalvelut, oma toiminta								
Käynnit	kpl	5 740	7	1 409	661	1 382	132	2 149
Vastaanottopalvelujen tietopaketti								
Lääkärin ja hoitajan vastaanottopalvelut								
Käynnit	kpl	352 770	43 397	64 469	49 233	69 365	10 222	116 084
Lasten, nuorten ja perheiden tietopaketti								
Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen								
Lastenneuvolapalvelu								
Käynnit	kpl	64 444	13 412	13 134	8 250	10 502	1 822	17 324
Kouluterveydenhuollon palvelut								
Käynnit	kpl	62 096	15 425	11 661	6 768	11 909	1 777	14 556
Lapsiperheiden kotipalvelu ja perhetyö (Varhaisen tuen sosiaalipalvelut)								
Asiakkaat	hlö	933	318	146	45	305	8	111
Perheoikeudelliset palvelut								
Käynnit	kpl	5 998	1 391	1 911	381	1 134	110	1 071
Psykososiaaliset avopalvelut								
Lapsiperheiden sosiaalityö ja -ohjaus								
Asiakkaat	hlö	3 812	816	907	310	958	75	746
Lastensuojelun avohuolto								
Käynnit	kpl	2 848	596	596		606		1 050
Asiakkaat	hlö	386	109	124	15	100	2	36
Kasvatus- ja perheneuvonta								
Käynnit	kpl	22 681	5 447	2 446	4 232	5 508	491	4 557
Lastensuojelun jälkihuolto								
Asiakkaat	hlö	303	93	49	21	77	5	58
Perhehoito								
Hoitopäivät	pv	70 995	31 427	15 456	3 782	9 014	1 803	9 513

		Kaikki	Hyvinkää	Järvenpää	Mäntsälä	Nurmijärvi	Pornainen	Tuusula
Aikuisten sosiaalityön tietopaketti								
Aikuisten sosiaalityö ja -ohjaus								
Asiakkaat	hlö	5 701	1 148	1 624	305	1 461	44	1 119
Työelämäosallisuutta tukevat palvelut ja päiväaikainen toiminta								
Kuntouttava työtoiminta								
Toimintapäivät	pv	35 566	7 973	5 799	3 311	10 677		7 806
Hoito- ja hoivapalvelujen tietopaketti								
Avohoito ja -huolto								
lääkäiden sosiaalityö ja -ohjaus								
Asiakkaat	hlö	1 264	250	169	100	265	30	450
Kotiin annettavat tai kotona asumista tukevat palvelut								
Kotihoito								
Käynnit, alle 75-vuotiaat	kpl	158 544	53 051	30 820	26 134	27 672	2 892	17 975
Käynnit, 75 vuotta täyttäneet	kpl	545 186	204 728	93 875	77 162	85 444	15 306	68 671
Päiväkeskuspalvelu								
Toimintapäivät	pv	11 283	4 773			4 300		2 210
Kotisairaala								
Käynnit	kpl	19 817	5 356	6 055	2 426	2 944	229	2 807
Ympäri vuorokautinen hoito								
Tehostettu asumispalvelu, oma toiminta								
Hoitopäivät, alle 75-vuotiaat	pv	29 087	12 512	9 660	390	1 812	729	3 984
Hoitopäivät, 75 vuotta täyttäneet	pv	151 741	55 590	43 539	1 902	12 244	6 810	31 656
Pitkäaikaislaitushoito, oma toiminta								
Hoitopäivät, alle 75-vuotiaat	pv	3 669	633		780	2 256		
Hoitopäivät, 75 vuotta täyttäneet	pv	24 053	5 850		6 234	11 969		
Kuntoutus- ja akuuttiosastohoito (lähisairaalahoito)								
Hoitopäivät, alle 75-vuotiaat	pv	37 224	12 468	6 082	3 346	6 908	269	8 151
Hoitopäivät, 75 vuotta täyttäneet	pv	79 350	29 473	11 910	9 742	16 935	1 915	9 375
Perustason kuntoutus- ja akuuttiosastohoito								
Hoitopäivät, alle 75-vuotiaat	pv	37 224	12 468	6 082	3 346	6 908	269	8 151
Hoitopäivät, 75 vuotta täyttäneet	pv	79 350	29 473	11 910	9 742	16 935	1 915	9 375

Nurmijärvi

Nurmijärven kunta
PL 37, 01901 Nurmijärvi
Katuosoite: Kunnanvirasto, Keskustie 2 b
Puhelin: (09) 250 021
kunta@nurmijarvi.fi
www.nurmijarvi.fi